

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

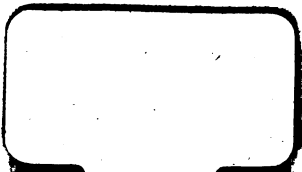
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

51

համալսարան, Երևան
1863

ՏՕՆԱԿԱՐԳ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ
 ՀՐԱՏԱՐԱԿԵՑ
 ՍԱՀԱԿ Ս. ԿՐՈՆԱԿԱՆ
 1863

ԱՐՏՕՆՈՒԹԵԱՄԲ
 ԱՋԳ. ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մրբագրեալ և նոխացեալ
 Յաւելմամբ կարեւորագոյն Երգոց և Շարականաց

معارف نظارت جليله سنك في ١٨ كانون اول سنه ١٣١١
 تاريخي و ٦٢٥ نومروى وخصتنامه سيله طبع اولتمشدر.

Կ. ԳՈՂԻՍ
 Տպագր. ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
 1898

4. 7. 2 4.

Ի Հայրապետութեան

Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա. ՍՐԲԱՋՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Ա Մ Ե Ն Ա Ց Ն Հ Ա Ց Ո Ց

Ի Պատրիարքութեան Ս. Երուսաղիմայ

Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն Ա Ի

Պատրիարքին Կոստանդնուպոլսոյ

Տ. ՄԱՂԱՔԻԱՅ Ս. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

GRAD
EREN
706

03.03.19

ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՑ

*Համաձայն որոշման Կրօնական ժողովոյ
Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան արտօնեմ
գերկրորդ սպազութիւն « Տօնակարգ » անուն
գրոցս :*

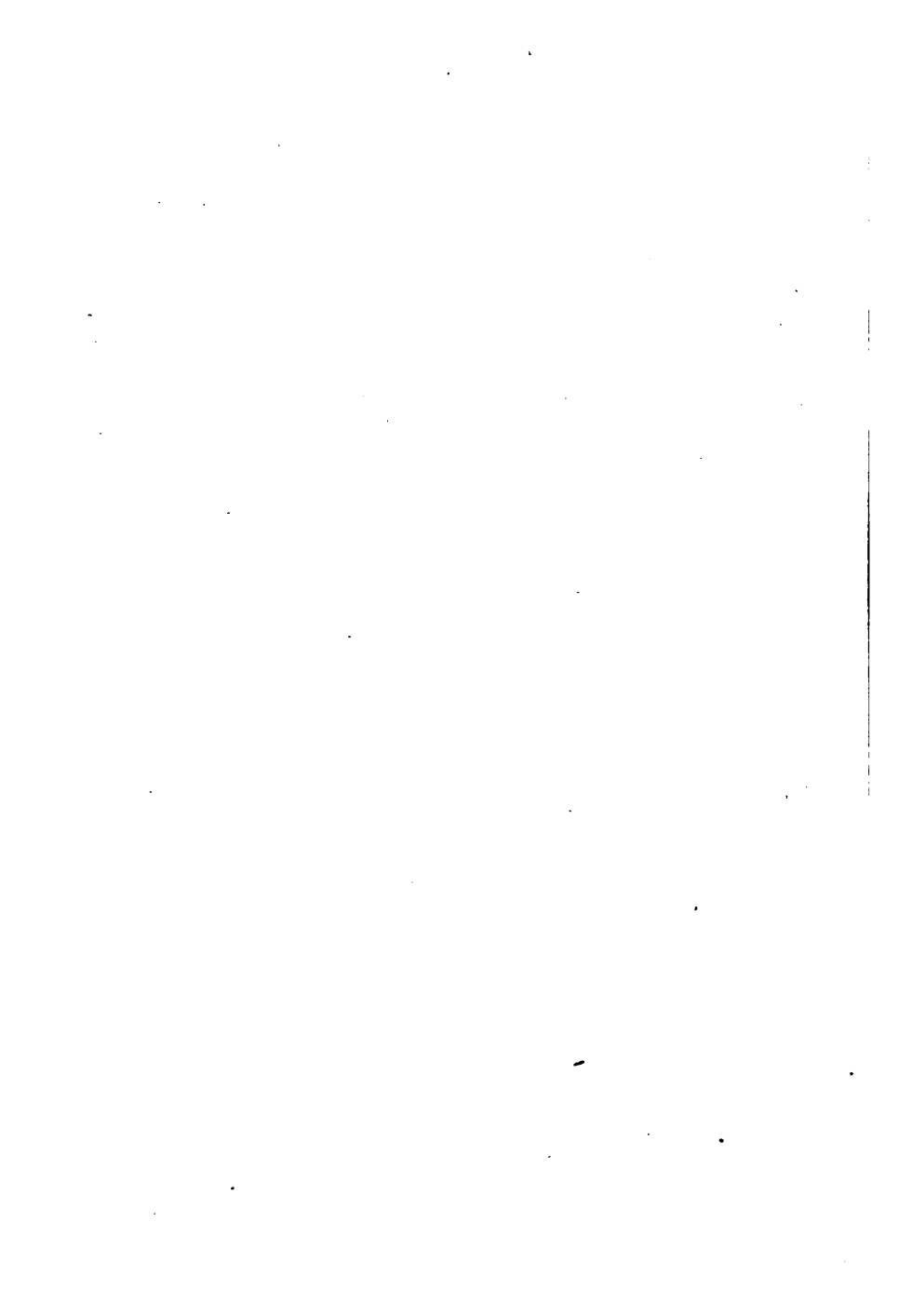
**Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ՄԱՂԱԲԻԱ ԱՐԻԵՊԻՄԿՈՊՈՍ**

25 Յուլիս 1898

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պոլիս

Յ Ա Ռ Ա Ջ Ա Բ Ա Ն

ՏՕՆԱԿԱՐԳ անուն սոյն եկեղեցական մասենիկն՝ որ հինգ Տաղաւարաց եւ այլ գլխաւոր տօնից երգերն ու շարականներ, տաղերն ու նուագներ ըստ արարողական կարգաց եւ կանոնաց Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ կը պարունակէ իր մէջ ամբողջապէս, այս երկրորդ անգամ կ'ընծայեմք ի լոյս առաւել նոխ եւ առաւել կատարելագործեալ եղանակաւ, յօգուտ բարեկարգ ժամասացութեան եւ ի պէտս հոգեմուտագ երգեցողաց Հայ. Եկեղեցւոյ:

Այս առթիւ մեր մասնաւոր շնորհակալիքն հարկ կը համարեմք յայտնել այն Արժ. Եկեղեցական Հարց եւ Պատ. երաժիշտ Դասասուաց եւ Դպրաց, որ մեր առաջին սպագրութեան առթիւ առաջարկած հրաւերը գործնականապէս կատարելու չը զլացան հաղորդելով մեզ իրենց խորհուրդներն ու դիտողութիւններ սոյն գործոյն բարեզարդութեան նկատմամբ, որով այժմ կը պարծիմք ըսել թէ սոյն մասենիկն՝ ամեն Հայ. երաժիշտ՝ իբր առաջնորդ ունելով ի ձեռին, պիտի կրնայ անփոք եւ անխոտոր երգել եւ պատշտեմաւորել յեկեղեցւոյ տօնական մեծահանդէս աւուրց մէջ առաւելապէս, առանց բնազտեթէ կատարելու Տօնացոյցի եւ Տաղարանի, Շարականի եւ Ժամագրքի. որոց հետզհետէ պատրաստութեան եւ գործածութեան համար եր գի բազմիցս կը պատաս-

նիւն ժամասացութեան մէջ ընդհատուեց երգոց եւ ա-
կամայ անպատեհութիւնք ի մեծ դժգոհութիւն ունկնդիր
ժողովրդեան :

Ամեն ջօնական աւուրց ժամերգութեան կարգն՝
սկսեալ « Տէր զի բազում » եւ մինչեւ Ս. Պատարագի
սկիզբն՝ ընթեռնորի Յրգերն ու Սաղմոսներ , բարոզ-
ներն ու Մաղբանք եւ Աղօթքներ գրեթէ միօրինակ լի-
նելով , ասոնց դասաւորութիւնը կարգ ըստ կարգի նը-
շանակեցինք սոյն գրքի առաջին տօնին՝ այն է Ս. Ծնըն-
դեան ճրագալուցի առաւօտեան ժամերգութեան կանո-
նին մէջ . ուստի եւ ա՛լ հարկ չդատեցինք ամեն տօներու
կարգին մէջ կրկնել զանոնք , վստահ ըլլալով որ ժա-
մասացներու համար բաւական է նոյն օրինակն իբրեւ
նմոյշ կամ ուղեցոյց համարուելու :

Ինչպէս որ մեր առաջին տպագրութեան առթիւ
ալ ըսած էինք , Շարականներն՝ ուրիշ երգերէ եւ
տաղերէ տարբեր տառերով եւ մանաւանդ խազերով հրա-
տարակելնիս աննպատակ չէ , վասն զի թեւ այս կեր-
պիւ գրին դիրքն ստուարացնելու ականայ հարկին տակ
զտնուեցանք , բայց փորձառութեամբ դիտած ըլլալով որ
ձայնագրութեան անտեղեակ դպիրք անգամ այդ հայկա-
կան *անձանօթ* նշաններէ պիտի կրնան օգտուիլ օրուան
շարականներն՝ եթէ ոչ անսխալ՝ գոնէ ըստ պատշաճի
երկարելու , սղելու կամ միակերպ անցնելու տեղերն ու-
րոշելով երգելու մասին , այդ աշխատութիւնն ալ յանձն

առինք կասարել յօժարակամ՝ հետեւելով Ձայնհաղ կամ Առձեռն Շարականաց վաղեմի դրութեան :

Չեմք մոռանար զայս եւս յայտ անել որ թեւ մեր միակ բազմանքն եր սոյն կարելուր գործ անել դիւրասար միանգամայն եւ ըստ կարի դիւրագին, բայց ի՞նչպէս կրնայինք համառօտել զայն, եւ զո՞րն իր բովանդակութենէն հնար եր մեզ զեղջել, ի նկատի առնելով հանդերձ որ զայն երկու մասերու բաժնեղն ալ ունէր իւր գործածութեան դժուարութիւնն . ուստի յուսով եմք որ այս մասին դժգոհութեան պատճառ եւ տեղի տուած չպիտի ըլլանք բնաւ :

Իսկ եթէ սոյն բազմաւիաս գործին պատրաստութեան մեզ զտնուինք որ եւ է թերութիւնք՝ որ մեր ուշադրութենէն ակամայ վերպած լինին հակառակ մեր հոգածութեան, անուօտ Պատ. Պատօտակիցք մեր ներողամիտ պիտի լինին մեզ, որ բարոյական վարձուց ակնկալութեամբ առաւելապէս՝ փափաքած եմք ընդհանուր գոհունակութեան արժանանալ եւ դուզնաբայ ծառայութիւն մի մատուցած լինել ի փառս Կարողիկէ եւ Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ մերոյ,

Որոյ եմ տուպ պատօտեայն

ՍՍ.ԷՍ.Կ Ա. ԽԱՆՃԵԱՆ

Կ Ա Ն Ո Ն Ք

Դասակարգութեան եւ սկսուածոց Եկեղեցական
Երգոց եւ Շարականաց լուս օրհնադրութեան Սրբոց
Վարդապետաց Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ :

Երբ Թուական տարւոյն լինի դար՝ այսինքն զոյգ ,
որպէս է ներկայ Թուականն 1898 , բուն ձայներն
աձ, բձ, գձ, դձ, աջակողմեան դասուն կը վերաբերին
Բուն Բարեկենդանէն սկսելով :

Իսկ եթէ Թուականը կոճատ՝ այսինքն, անզոյգ
լինի , բուն ձայները ձախակողմեան դասուն կը վե-
րաբերին :

Բուն ձայներն ո՛ր դասուն որ վերաբերին, պէտք
է նոյն դասէն սկսուին Տէր զի բազում, Յիշեսցուք ,
Առաւօտ լուսոյ, Կանոնագլուխք, Աստուած անեղի եր-
գերն , Ալէլուք , Մեծացուսցէ , Ողորմեա , Աւետա-
րանի սաղմոսք , Սուրբ Աստուած , Մանկունք , Արե-
ւազալի կարգէն Յարեւելից , Ճգնաւորք եւ Ճանա-
պարհ երգերն :

Իսկ Օրհնութիւն , Հարց , Իւղաբերից Աւետա-
րանի առաջին « Արի ան , Տէր յերկնից , Փառք ՚ի
բարձունս , Արեւազալի կարգէն « Լոյս արարիչ լու-
սոյ » երգն կ'սկսուին կողման դասէն :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԻԵԱՆ ՃՐԱԳԱԼՈՒՅԻ ԱՌԱՒՈՏԵԱՆ

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամեն :

Տէ՛ր եթէ զշրթունս իմ բանաս , բերան
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :
Տէ՛ր եթէ զշրթունս իմ բանաս , բե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :
Օրհնեալ համազոյ և միասնական ան-
բաժանելի սուրբ երրորդութիւնն՝ Հայր եւ Որ-
դի եւ Հոգի սուրբ . այժմ և միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն .

Տէ՛ր զի բազում եղեն նեղիչք իմ , եւ բազումք
յարեան 'ի վերայ իմ :

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ , թէ չի՛ք փրկ-
կութիւն սորա առ Աստուած իւր :

Այլ դու Տէ՛ր՝ օգնական իմ ես , փառք իմ և
բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ :

Չայնիւ իմով ես առ Տէ՛ր կարդացի , և լուաւ
ինձ 'ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ :

Ես ննջեցի եւ 'ի քուն եղէ , զարթեայ եւ Տէ՛ր
ընդունելի իմ է :

Ո՛չ երկեայց ես ՚ի բիւրաւոր զօրաց նոցա .
ոյք շուրջանակի պատեալ պաշարեալ պահէին զիս :

Արի՛ Տէր՝ եւ փրկեա՛ զիս Աստուած իմ՝ զի
գու հարեր զամենեսեան, ոյք էին ընդ իս թըշ-
նամութեամբ ՚ի տարապարտուց . եւ զատամունս
մեղաւորաց փշրեսցես :

Տեսառնդ է փրկութիւն . ՚ի վերայ ժողովրդը-
եան քոյ օրհնութիւն քոյ :

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, ՚ի տուէ
կարդացի եւ գիշերի առաջի քոյ :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ Տէր, խոնար-
հեսցի ունկն քո ՚ի խնդրուածս իմ :

Ձի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, եւ կեանք իմ
՚ի դժօխս մերձեցան, եւ համարեցայ ես ընդ-
այնոսիկ որք իջանեն ՚ի գուբ :

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի, եւ
՚ի մեռեալս ազատ :

Որպէս զվիրաւորս, որք ննջեն ՚ի գերեզմանս :

Ձորս գու ո՛չ յիշեցեր, նոքա ՚ի ձեռանէ քում-
մէ մերժեցան :

Եզին զիս ՚ի գբի ներքնումն, ՚ի խաւարի եւ
՚ի ստուերս մահու :

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո, զամե-
նայն զքօսանս քո ածեր ՚ի վերայ իմ :

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ, եւ եզին
զիս նշաւակ իւրեանց :

Մատնեցայ եւ ո՛չ ելանէի, աչք իմ տկարա-
ցան յաղքատութենէ :

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապազ, եւ համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:

Միթէ մեռելոց առնիցե՞ս զսքանչելիս քո, կամ բժիշկք յարուցեալ խոստովան առնիցին առ քեզ:

Միթէ պատմեսցէ՞ ոք երբէք 'ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ զճշմարտութիւնս քո 'ի կորստեան:

Միթէ ճանաչիցի՞ն 'ի խաւարի սքանչելիք քո, կամ արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ:

Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ:

Ընդէ՞ր Տէր մերժես զանձն իմ, կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն:

Տնանկ եւ վաստակաւոր եմես 'ի մանկութեանէ իմմէ. 'ի բարձրութենէ խոնարհեցայ եւ ամիշեցայ:

Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո, արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս:

Շրջեցան զինեւ որպէս ջուր, զօր ամենայն սլաշարեցին զիս ի միասին:

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ եւ զժանօթս իմ, վասն թշուառութեան իմոյ:

Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, եւ ամենայն ոսկերք իմ զանուն սուրբ նորա:

Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, եւ մի՛ մոռանար զամենայն տօւրս նորա:

Ո քաւէ զմեզս քո, բժշկէ զամենայն հիւանդութիւնս քո:

Ո փրկէ յապականութենէ զկեանս քո, պսակէ զքեզ ողորմութեամբ եւ գթութեամբ:

Ո ընու 'ի բարութենէ զցանկութիւն քո, նորոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւն քո:

Առնէ ողորմութիւնս Տէր, եւ իրաւունս ամենայն զրկելոց:

Եցոյց Տէր զճանապարհս իւր Մովսէսի, եւ որդւոցն իսրայէլի զկամս իւր:

Գթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ եւ բազումողորմ:

Ո՛չ իսպառ բարկանայ մեզ Տէր, եւ ո՛չ յաւիտեան պահէ ոխս:

Ո՛չ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ տէր, եւ ո՛չ ըստ անօրէնութեան մերում հատոյց մեզ:

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ, այնպէս զօրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր 'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց:

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից, այնչափ հեռի արար 'ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր:

Որպէս գթայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս գթասցի Տէր յերկիւղածս իւր:

Զի նա գիտաց զստեղծուածս մեր, եւ յիշեաց թէ հող եմք:

Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր. որպէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղկի:

Շնչէ 'ի նմա հողմ, եւ ո՛չ է, եւ ո՛չ եւս երեւի տեղի նորա:

Բայց ողորմութիւն Տեառն մնայ յաւիտեանս

յաւիտենից 'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց . եւ արգարութիւն նորա յորդւոց մինչեւ յորդիս :

Ոյք պահեն զուխտս նորա , յիշեն զպատուիրանս նորա՝ եւ առնեն զնա :

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր . արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ :

Օրհնեցէ՛ք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա՝ հզօրք զօրութեամբ . ոյք առնէք զբան նորա 'ի լսել ձայնի պատգամաց նորա :

Օրհնեցէ՛ք զՏէր ամենայն զօրութիւնք նորա , պաշտօնեայք եւ արարողք կամաց նորա :

Օրհնեցէ՛ք զտէր ամենայն գործք նորա . զի ընդ ամենայն տեղիս է տէրութիւն նորա . օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր :

Տէր լո՛ւր ազօթից իմոց . ո՛ւնկն դիր խընդրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով :

Լո՛ւր ինձ արդարութեամբ քով , եւ մի՛ մըտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում . զի ո՛չ արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ . խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ . եւ նստոյց զիս 'ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ . եւ սիրտ իմ խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս . խորհեցայ յամենայն գործս քո . յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ եւ համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ .

վաղվաղակի լուր ինձ Տէր, զի նուազեցաւ յինէն հոգի իմ:

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, նմանիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանեն 'ի դուր:

Լսելի՛ արա ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո. զի ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ:

Յո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր եւ գնացից. զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ:

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր. զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի:

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու ես Աստուած իմ:

Հոգի քո բարի՛ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ:

Վասն անուան քո Տէր՝ կեցուցես զիս, արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ զանձն իմ:

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշնամիս իմ. եւ կորո՛ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ:

Փառք Հօր և Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Երբ տեսան Ներսիսի Հայոց կաթուղիկոսի ասացեալ
'ի պաշտաման գիշերոյ:

Յիշեսցուք 'ի գիշերի զանուն քո Տէր:

Բըղխեսցեն սիրտք մեր զբան բարի. և լեզուք մեր պատմեսցեն զգործս երկնաւոր թագաւորիդ:

Ի մէջ գիշերի յարուցեալ խոստովանեսցուք զքեզ Տէր:

Ձաղօթս մեր տացուք քեզ Տէր. 'ի գաւիթըն քո 'ի մէջ նոր Երուսաղեմի:

Ի գիշերի համբարձցուք ըզձեռս մեր սրբաութեամբ առ քեզ Տէր:

Ի ձայն գոհութեան ամենայն հոգիք օրհնեցէք ըզտէր:

‡. Ձարթիք փառք իմ, զարթիք. և ես զարթեայց առաւօտուց. ալէլուիա:

Ձարթիք ընդ զըւարթունս, մանկունք վերինըն Սիօնի. ալէ:

Ձարթիք որդիք լուսոյ, 'ի յօրհնութիւն հօրըն լուսոյ. ալէ:

Ձարթիք փրկեալք արեամբ. եւ տուք ըզփառըս փրկողին. ալէ:

Ձարթիք նոր ժողովուրդք, նոր երգս առեալ նորոգողին. ալէ:

Ձարթիք հարսունք հոգւով սպասեալք գալոյ սուրբ փեսային. ալէ:

Զարթիք վառեալք լուսով ըստ իմաստուն սուրբ կուսանացն . ալէ :

Զարթիք պատրաստեցէք իւղ լապտերաց ըզջերմ արտասուս . ալէ :

Զարթիք եւ մի նընջէք , նըման յիմար կուսից նիրհէք . ալէ :

Զարթիք երկիրպագցուք եւ արտասուօք զայս ասասցուք . ալէ :

Է . Զարթիր ընդէ՛ր նընջես . Տէր , մի մերժեր ըզմեզ իսպառ :

Արի Տէր օգնեա մեզ . տացուք անուանըգքում ըզփառս :

Այժմ եւ յաւէտ . Հօր եւ Որդւոյ , եւ սուրբ Հոգւոյն . ամէն :

Է . Զարթուցեալքս 'ի զբաղըմանէ գիշերային հանգըստենէ :

Շնորհեսցէ մեզ մարդասէր՝ Տէր մըխիթարութիւն եւ 'ի սփոփանս եկեղեցւոյ :

Ահիւ եւ դողութեամբ կացցուք 'ի յաղօթս :
Եկեալ խոստովանեսցուք ըզյանցանս :

Եւ գըտցուք 'ի Քրիստոսէ զբաւութիւն եւ ըզմեժ զողորմութիւն :

Էջ . Անբաժանելի եւ ըհամագոյ երրորդութեանդ . համաձայնեալք ընդ ըզօրս երկընից . փառս մատուցանեմք :

Փառքք քեզ : Որ յանարուեստ յաթող բարձրացեալ հանգչիս . սուրբ Աստուած հըզօր եւ սքանչեւագործ :

Փառքք քեզ : Որ յանէից գոյացուցեր զամենայն արարածս . սուրբ Աստուած անճառ Հօր անեղ Որդի :

Փառքք քեզ : Որ տեսչութեամբ խնամես զամենայն արարածս . սուրբ Աստուած բըղխումն անբսպառ աղբեր :

Տէր : Ժողովրդապետք եկեղեցւոյ 'ի քէն հայցեն ասելով . հովիւ բարի . ողորմեա բանաւոր հօտի : Ամէն . ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա : Ամէն . ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ :

Ք Ա Ր Ո Ձ

Ձարթուցեալքս ամենեքեան 'ի հանգստենէ քընոյ , զոր շնորհեաց մեզ մարդասէրն Աստուած 'ի մխիթարութիւն և 'ի սփոփանս տկարութեան մերում . եւ եկեալքս միաբան հոգևոր երգով 'ի փառաբանութիւն եւ 'ի պատիւ ամենասուրբ անուան տեառն մերոյ և Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի : Ահիւ եւ գողութեամբ կացցուք յազօթս առաջի նորա : Եւ գոհացարուք զնմանէ 'ի գիշերային ժամուս յայսմիկ , վասն իրաւանց եւ 'արդարութեան նորա : Որ ընտրեաց զմեզ ողորմութեամբն իւրով . և շնորհեաց մեզ բերել ըզնմանութիւն երկնային հրեշտակացն 'ի փառաբանիչս Տեառն Աստուծոյ ամենեցուն և մեզ լինել : Եւ մեք այսուհետեւ

սրբելով զանձինս մեր 'ի խղճէ և 'ի չար գործոց , համբարձցուք զձեռս մեր 'ի սրբութիւն առանց բարկութեան եւ երկմբտութեան : Հաւատով խնդրեսցուք 'ի նմանէ զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց . խոստովան լինելով զգաղտնիս սրտից մերոց ծածկագիտին Աստուծոյ : Որպէս զի ընդունելով զպաղատանս մեր աղօթիւք եւ բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց , շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ առաքինութեամբ՝ եւ անարատ վարուք ըստ կամաց նորա յայսմ աշխարհիս , եւ արժանաւոր լինելով յաւիտեանական եւ երկնային խորանացն : Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց՝ ճշմարիտն Աստուած՝ Յիսուս Քրիստոս . Տէր մեր կեցո եւ ողորմեա : Կեցո տէր :

Զմնացուած գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք : Ծնորհեա տէր :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց . 'ի տեառնէ խնդրեսցուք :

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց . ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց . 'ի Տեառնէ խնդր :

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Զանձինս մեր և զմիմեանըս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք : Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ մեծի
ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միա-
բանութեամբ :

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա :

Նորին Տեառն ներսիսի Հայոց կաթուղիկոսի՝ երգ աղօթական
'ի գէմն սրբոյ երրորդութեանն, նաեւ իւրաքանչիւ-
րոյ գիտի երրորդութեանն առանձնակի :

Առաւօտ լուսոյ . արեգակն արդար . առ իս
լոյս ծագեա՛ : Բրդխումն 'ի հօրէ . բրդխեա՛ 'ի
հողւոյս . բան քեզ 'ի հաճոյս :

Գանձդ ողորմութեան . գանձիդ ծածկելոյ .
գըտող զիս արա՛ : Գուռն ողորմութեան . դաւա-
նողիս բա՛ց . դասեցո՛ վերնոցն :

Երբեակ միութիւն . եղելոց խնամող . եւ ինձ
ողորմեա՛ : Զարթի՛ր տէր յօգնել . զարթո՛ ըզ-
թըմբեալս . զուարթնոց նմանիլ :

Էդ հայր անըսկիզբն . էակից որդի . է միշտ
սուրբ հոգի : Ընկա՛լ զիս գթած . ընկա՛լ ողոր-
մած . ընկա՛լ մարդասէր :

Թագաւոր փառաց . թողութեանց տըռող .
թո՛ղ ինձ ըզյանցանս : Ժողովող բարեաց . ժո-
ղովեա՛ եւ զիս . ժողովս անդրանկաց :

Ի քէն տէր հայցեմ . 'ի մարդասիրէդ . ինձ
բըժըշկութիւն : Լե՛ր կեանք մեռելոյս . լոյս խա-
ւարելոյս . լուծանող ցաւոյս :

Խորհրդոց գիտող. խաւարիս շնորհեա՛. խորհուրդ լուսաւոր: Մընունդ հօր ծոցոյ. ծածկելոյս ստուերաւ. ծագեա՛ լոյս փառաց:

Կենարար փրկիչ. կեցո՛ ըզմեռեալս. կանգնեա՛ զգըլորեալս: Հաստեա՛ հաւատով. հաստատեա՛ յուսով. հիմնեցո՛ սիրով:

Չայնիւս աղաչեմ. ձեռօքս պաղատիմ. ձիր բարեաց շնորհեա՛: Ղամբարամբ լուսոյ. զեկավար ճարտար. զօղեալս ամրացո՛:

Ճառագայթ փառաց. ճանապարհ ինձ ցոյց, ճեպել ՚ի յերկինս: Միածինըդ հօր. մո՛յժ զիս յառագաստ. մաքուր հարսանեացդ:

Յորժամ գաս փառօք. յահագին աւուրն. յիշեա՛ զիս Քրիստոս: Նորողող հնութեանց. նորողեա՛ եւ զիս. նորոգ զարդարեա՛:

Շնորհատու բարեաց. շնորհեա՛ զքաւութիւն. շնորհեա՛ զթողութիւն: Ուրախացո՛ Տէր. ոգւոյս փըրկութեամբ. ոյր վասն եմ ՚ի սուգ:

Չար մըշակողին. չար սերմանց նորին. չորացո՛ զպտուղն. Պարգեւիչ բարեաց. պարգեւեա՛ իմոց. պարտեացս թողութիւն:

Ջուր շնորհեա՛ աչացս. ջերմ հեղուլ զարտօսըր. ջընջել ըզյանցանս: Ռետիւնըդ քաղցու. ռամ հոգւոյս արբո՛. ռա՛հ ցոյց ինձ լուսոյ:

Սէր անուն Յիսուս. սիրով քով ճըմլեա՛. սիրտիմ քարեղէն. վասըն գըլթութեան. վասն ողորմութեան. վերըստին կեցո՛:

Տենչալոյդ տեսլեամբ. տո՛ւր ինձ յագեանալ:

Տէր Յիսուս Գրիստոս, Ռաբաւնդ երկնաւոր, բոտեա՛ զաշակերտս, բամից երկնայնոց:

Յօղ արեան քոյ Տէր, ցօղեա՛ ՚ի հոգիս, ցընծասցէ անձն իմ, իւրծեալըս մեղօք, լիւծեալ աղաչեմ, լիւսել ինձ բարիս:

Փրկիչ բողբոց, փութա՛ զիս փըրկել, փորձութեանց մեղաց, Քաւիչ յանցանաց, քաւեա՛ զօրհնաբանս, քեզ երգել ըզփառս:

Աստուածածնին բարեխօսութեամբն, յիշեա՛ Տէր եւ ողորմեա՛:

ԵՐԳ Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ

Նորին տեաւն Ներսիս Հայոց կաթուղիկոսի՝ ողբերգութիւն անձին զղացելոյ, եւ բողբօք իւրաքանչիւրոյ գիմի խոստովանաբար:

Աշխարհ ամենայն, առ իս նայեցեալ, ախտակից լերո՛ւք: Բանամ զշրթունս, բարբառիմ լեզուաւս, բողբեմ զանձնէս, տէր ողորմեա, տէր ողորմեա, տէր ողորմեա՛:

Գող եղէ մեղաց, գըտող կորըստեան, գուր ինձ փորեցի: Դաւեցի զանձն իմ, գաւաճանեցի, Դարան գործեցի, տէր ողորմեա՛:

Երբեմն էի լոյս, եւ այժմ եմ խաւար, եւ ըստուեր մահու: Զիարդ պատմեցից, զթիւ մեղաց իմոց, զի բազում են յոյժ, տէր ողորմեա՛:

Էրկինք եւ երկիր . եկայք ողբացէք . եղկելի զանձն իմ : Ընտրեցի զչարն . ընկալայ կամաւ . ըզ հոյլըս մեղաց . տէր ողորմեա' :

Թաթաւիմ տըղմով . Թաւալիմ 'ի մեղս . Թօթափիլ չկարեմ : Ժանտ ախտիւ լըցեալ . Ժահահոտ եղէ . Ժամանակս բազումս . տէր ողորմեա' :

Ի բաց մեկնեցայ . ի սուրբ խորհրդոց . 'ի բարեաց գործոց : Լաւ վարկաւ անձն իմ . լուսոյն հեռանալ . լինիլ ընդ խաւար . տէր ողորմեա' :

Խորհուրդք չարին . խաբեն ըզ հոգիս . խորասոյզ առնեն . Կածկեն անդ ընդօք . Ժիժաղին գլորմամբս . Ժանակ զիս առնեն . տէր ողորմեա' :

Կամաւ կորացայ . կարկամեալս անձամբս . կանգնիլ ո'չ կարեմ : Հուր մեղաց կիզող . հըրդեհեաց որ յիս . հոգեւոր բարիս . տեր ողորմեա' :

Ձաղկեցայ մեղօք . ձաղեցին տեսողք . ձանձրացաւ հոգիս : Ղեղի դառնութեան . զօղեալ 'ի սիրտ իմ . զամպար իմ շիջաւ . տէր ողորմեա' :

Ճաշակմամբ մեղաց . ճաշեցի զմահ , ճոխս աղքատացայ : Մեռեալ եմ հոգւովս . մոլորեալ մըտօքս . միայն կամ մարմնովս . տէր ողորմեա' :

Յորոգայթ մահու . յորսողին անկայ . յաղթեցայ յախտից . նետից թըշնամւոյն . նըչաւակ եղէ . նոր միշտ խոցոտիմ . տէր ողորմեա' :

Շուրջ պատեալ զինեւ . շունք բազումք եղեն . շաղախին արեամբս : Որս եղէ չարին . ուռկանաւ մեղաց . որսացաւ զանձն իմ : տէր ողորմեա' :

Չարաչար վշտօք . չարչարի անձն իմ . չունիմ

դագարումն : Պարտապան գտայ . պարտուց յան-
ցանաց . պարտեալս 'ի մեղաց . տէր ողորմեա' :

Ջանամ զըղջանալ . ջեռանիմ դարձեալ : ջեռ-
նում հրով մեղաց . Ռաբբի կոչեցայ . ռակայ ան-
ուանիմ . ռամկական վարուքս . տէր ողորմեա' :

Սիրով ցանկութեան . սաստիկ բարկութեան .
սիրտ իմ խոցեալ է : Վիրօք յանցանաց . վըշտա-
նայ հոգիս . վարանեալ չըջիմ . տէր ողորմեա' :

Տիրեցին ինձ չարք . տարագիր հանին . տի-
րական գրկացն : Բարունւոյն բարւոյ . բախճական
ձայնին . բոտինս ո՛չ լուայ . տէր ողորմեա' :

Յանկութիւն չարեաց . ցանկալի դիմօք . ցա-
ւեցոյց զաչս իմ : Իիւրաքանչիւրոց . լիւսամամբ
խուռն ախտից . լիւծեալ է հոգիս . տէր ողոր-
մեա' :

Փութացի՛ր անձն իմ . փախչիլ 'ի չարեաց .
փափաքիլ բարեաց : Գեղ միշտ մերձ ծանի՛ր .
քուն մահու եկեալ . քըննող դատաւոր . տէր ո-
ղորմեա' :

Աստուածածնին բարեխօսութեամբ , յիշեա՛
տէր եւ ողորմեա' :

Ձկնի աղօթք : Ձէն գոհանամք :

Կանոնադրուիք կորդաւ ըստ ութ նայնիցն :

Այ . Դատեա՛ Տէր զայնոսիկ . ոյք գատեն զիս .
ալէլուիա . Մարտի՛ր ընդ այնոսիկ՝ որք մարտըն-
չին ընդ ի՛ս . ալէլուիա :

Ա՛ռ զգէն եւ զասպար քո . եւ արի՛ յօգնել
ինձ . հա՛ն զսուր քո ընդդէմ՝ հալածչաց իմոց ,
արգե՛լ զնոսա . եւ ասա՛ դու զանձն իմ՝ թէ՛ փրբ-
կութիւն քո ես եմ :

Ամաչեսցեն եւ յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին
զանձն իմ . դարձցին յետս եւ ամաչեսցեն , ոյք
խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ . և
հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի խաւարի եւ ի
գայթակղութիւն , եւ հրեշտակ Աստուծոյ հալա-
ծեսցէ զնոսա :

Ի նանիր թաղուցին ինձ որոգայթ յապակա-
նութեան իւրեանց , եւ ՚ի նանիր նախատեցին
զանձն իմ :

‡ . Տէր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո . ճըշ-
մարտութիւն քո մինչև յամպս . ալէլուիա . ալէ-
լուիա :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած .
իրաւունք քո որպէս խորք բազումք . զմարդիկ
եւ զանասուն կեցուցանես դու Տէր :

Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան 'ի հովանի թեւոց քոց յուսացին :

Արբեսցին նոքա ի պարարտութենէ տան քո ,
և զուղիս փափկութեան քո տացես ըմպել նոցա :
Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց , և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :

Մագեա՛ զողորմութիւնս քո՛ ոյք ճանաչեն զքեզ , զարդարութիւնս քո՛ ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Մի՛ եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից , և ձեռք մեղաւորաց մի՛ դողացուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն , մերժեսցին եւ այլ մի՛ կարացեն հաստատիլ :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ . այժմ՝
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ալէլուիա . ալէլուիա .

Ալ . Ասաց անրզգամն 'ի սրբոի իւրում թէ ոչ գոյ Աստուած . ալէլուիա : Ապականեցան եւ պղծեցան շանօրէնութեան իւրեանց , և ո՛չ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն : ալէլուիա :

Աստուած յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան , տեսանել թէ իցէ ոք իմաստուն՝ որ խնդրիցէ զԱստուած :

Ամենեքեան խոտորեցան 'ի միասին, եւ անպիտանացան:

Ոչ ո՛ք է որ առնէ զբարի, և չէ՛ ոք մինչև ի մօ: Որպէս ո՛չ ծանիցեն ամենեքեան, ոյք գործեն զանօրէնութիւն:

Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս կերակուր հացի. և առ Աստուած ո՛չ կարգացին:

‡. Ձի ոչ գոյր նոցա փոխանակ. եւ ո՛չ երկեան յԱստուծոյ. այլէլուիա. այլէլուիա:

Ձգեաց զձեռն իւր 'ի հատուցանել նոցա, եւ նոքա պղծեցին զօրէնս նորա:

Բաժանեցան 'ի սրամտութենէ երեսաց նորա. և եհաս 'ի սիրտս նոցա:

Կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ, եւ ինքեանք որպէս սլաք:

Ընկեա՛ 'ի Տէր զհոգս քո՛ և նա կերակրէ ըզքեզ. և ո՛չ տայ յաւիտեան սասանութիւն արդարոյ:

Դու Աստուած իջուսցես զնոսա՛ 'ի գուբ ապականութեան. արք արիւնահեղք եւ նենդաւորք մի՛ հասարակեցեն զաւուրս իւրեանց. այլ ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ:

Փառք Հօր և Որդ: Այժմ՛ եւ միշտ եւ յա: Ալէլուիա. այլէլուիա:

Բ) Ի քեզ Տէր յուսացայ, մի՛ ամաչեցից յաւիտեան. ալէլուիա: Յարգարութեան քում փրկեա՛ եւ ապրեցո՛ զիս. ալէլուիա:

Խոնարհեցո՛ առ իս զունկն քո, և կեցո՛ զիս: Լե՛ր իմ Աստուած ապաւէն, եւ տեղի ամուր կեցուցանել զիս. զի հաստատութիւն իմ եւ ապաւէն իմ դու ես:

Աստուած իմ, փրկեա՛ զիս ՚ի ձեռաց մեղաւորի, ՚ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի:

Իու ես համբերութիւն իմ Տէր, Տէր յոյս իմ ՚ի մանկութենէ իմմէ:

Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգանդէ, յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ապաւէն իմ. եւ առ ՚ի քէն է օգնութիւն իմ յամենայն ժամ:

Ճ. Երկիրպագցեն նրմա ամենայն թագաւորք երկրի. և ամենայն ազգք ծառայեսցեն նրմա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Ձի փրկեաց զաղքատն ՚ի ձեռաց հզօրի. զաղքատն եւ զտնանկն, որոյ ոչ է իւր օգնական:

Անխայեսցէ նա յաղքատն եւ ՚ի տնանկն, եւ զանձինս տնանկաց կեցուցէ. ՚ի վաչխից չարաց փրկեսցէ զանձինս նոցա:

Պատուական է անուն նորա առաջի նոցա, կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն արարացւոց:

Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ. եւ զօրհանապազ օրհնեսցեն զնա:

Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն երկիր .
եւ 'ի վերայ գլխոց լերանց :

Բարձրասցի քան զԼիբանան պտուղ նորա . եւ
ծաղկեացի 'ի քաղաքի Տեառն որպէս խոտ երկրի :
Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտեան .
զի .յառաջ քան զարեւ է անուն նորա :

Ի նա օրհնեացին ամենայն ազգք երկրի , եւ
ամենայն աղինք երանիցեն նմա :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի շոր առնէ
սքանչելիս միայն . եւ օրհնեալ է անուն սուրբ
փառաց նորա յաւիտեան . լցցի փառօք նորա ամենայն
երկիր . եղիցի եղիցի :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ , Ալէլուիա . ալէլուիա :

— —

Բլ . Զողորմութիւնս քո Տէր յաւիտեան օրհնեցից .
ալէլուիա , Ազգէ յազգ պատմեցից ըզ-
ճշմարտութիւնս քո բերանով իմով . ալէլուիա ,

Ասացեր՝ թէ աշխարհս ողորմութեամբ շինեսցի .
յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո :
Եդի ուխտ ընտրելոց իմոց . երգուայ Դաւթի
ծառայի իմոյ :

Յաւիտեան հաստատեցից զգաւակ քո . և շինեցից
ազգէ յազգ զաթոռ քո :

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց .
Տէր , եւ ճշմարտութիւն քո , յեկեղեցիս սրբոց :

Ո՞վ է յամպս որ հաւասարի քեզ , կամ ո՞վ
նմանիցի Տեառն յորդիս Աստուծոյ :

է. Դարձուցեր զօգնութիւնն 'ի սրոյ նորա . եւ ո՛չ ընկալար զնա 'ի պատերազմի . այլէլուիա . ալէլուիա :

Անարգեցեր զսրբութիւնն նորա , եւ զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր :

Նուազ արարեր զաւուրս ժամանակաց նորա . եւ հեղեր զնովաւ զամօթ :

Մինչև յերբ դարձուցանես զերեսս քո իսպառ . բորբոքեսցի որպէս հուր բարկութիւն քո :

Իսկ արդ յիշեա՛ եւ տես՝ թէ ով է իմ հանգիստ . միթէ 'ի զո՛ւր ինչ ստեղծեր զամենայն որդիս մարդկան :

Ո՛վ է մարդ որ կեցցէ՛ եւ ո՛չ տեսցէ զմահ , կամ փրկեսցէ զանձն իւր 'ի ձեռաց դժոխոց :

Ո՛ւր են ողորմութիւնք քո Տէր առաջինք , զոր երգուար Դաւթի ճշմարտութեամբ քով :

Յիշեա՛ զնախատինս ծառայի քոյ , զոր ընկալայ 'ի ծոց իմ յազգաց բազմաց :

Ձոր նախատեցին թշնամիք քո Տէր . նախատեցին փոխանակ օծելոյ քոյ :

Օրհնեալ տէր Աստուած յաւիտեանս յաւիտեանից . եղիցի եղիցի :

Փառք Հօր եւ . այլէլուիա . այլէլուիա :

Գ). Խոստովան եղերուք Տեառն զիքապցր է . այլէլուիա . զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա . այլէլուիա :

Ո՞ խօսեսցի զզօրութիւնս Տեառն . լսելի աբասցէ զամենայն օրհնութիւնս նորա :

Երանի՛ ոյք պահեն զիրաւունս , և առնեն զարգարութիւն յամենայն ժամ :

Յիշեա՛ զմեզ Տէր ընդ հաճոյս ժողովրդեան քոյ . եւ ա՛յց արա մեզ ՚ի փրկութեան քում :

Տեսցո՛ւք մեք զքաղցրութիւն ընտրելոց քոց . ուրա՛խ եղիցուք մեք յուրախութիւն ազգի քոյ . եւ գովիցուք մեք ՚ի ժառանգութեան քում :

Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր , անօրինեցաք եւ յանցեաք :

՛ . Մատնեաց զնոսա ՚ի ձեռս հեթանոսաց . տիրեցին նոցա ատելիք իւրեանց , եւ թշնամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա . և խոնարհ եղեն ՚ի ներքոյ ձեռաց նոցա . այէլուիա . այէլուիա :

Բազում անգամ փրկեաց զնոսա , և նոքա դառնացուցին զնա ՚ի խորհուրդս իւրեանց . եւ կորացան յանօրէնութեան իւրեանց :

Հայեցաւ Տէր ՚ի նեղութիւնս նոցա , ՚ի լսել ձայնի աղօթից նոցա :

Յիշեաց զուխտ իւր , եւ զղջացաւ ըստ բազում ողորմութեան իւրում . և ետ զնոսա ՚ի գըթութիւնս առաջի ամենայն գերչաց նոցա :

Փրկեա՛ զմեզ Տէր Աստուած մեր . եւ ժողովեա՛ զմեզ ՚ի հեթանոսաց :

Խոստովան եղիցուք անուան քում սրբոյ . եւ պարծեսցուք յօրհնութիւնս քո :

Օրհնեալ Տէր Աստուած իսրայէլի . յաւիտեանս յաւիտենից :

Եւ ասասցէ ամենայն ժողովուրդն . եղիցի ե-
ղիցի :

Փառք Հօր եւ . ալէլուիա . ալէլուիա

— —

Գ՛ւ . Արարի իրաւունս եւ արդարութիւն . ա-
լէլուիա : Մի ' մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց ի-
մոց . ալէլուիա :

Ընկա՛լ զծառայս քո 'ի բարի . զի մի՛ ամբար-
տաւանք զգուեսցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում Տէր , և
բանից արդարութեան քո :

Արա՛ ընդ ծառայի քում , Տէր , ըստ ողորմու-
թեան քում . զարդարութիւնս քո ուսո՛ ինձ :

Մառայ քո եմ ես , իմաստո՛ւն արա զիս , եւ
ծանեայց զվկայութիւնս քո :

Ժամ է պաշտել զՏէր . խափանեցին զօրէնս քո :

‡ . Մերձեացին ինդրուածք իմ առաջի քո Տէր .
ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս . ալէլուիա .
ալէլուիա :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր . եւ բա-
նիւ քո փրկեա՛ զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո ,
յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի ամենայն
պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս . զի ըզ-
պատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր, եւ օրէնք
քո խօսք իմ էին:

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. եւ իրա-
ւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ.
Ինդրեա՛ զճառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես
ո՛չ մոռացայ:

Փառք Հօր եւ. ալէլուիա. ալէլուիա:

Դ. Օրհնեա անձն իմ զՏէր. օրհնեցից ըզՏէր
'ի կեանս իմ. ալէլուիա: Սաղմոս ասացից Աս-
տուծոյ իմոյ՝ մինչեւ եմ ես. ալէլուիա:

Մի յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդկան. զի ո՛չ
գոյ փրկութիւն 'ի նոսա:

Ելցէ հոգի 'ի նոցանէ՝ եւ դարձցին անդրէն
'ի հող. եւ յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խոր-
հուրդք նոցա:

Երանի՛ ազգի՛ որոյ Տէր Աստուած Յակոբայ
օգնական է նմա. եւ յոյս նորա 'ի Տէր Աստուած է:

Ո՛րարար զերկինս եւ զերկիր, ըզծով՛ եւ զա-
մենայն որ 'ի նոսա:

Ո՛ր պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան. և առ-
նէ իրաւունս զրկելոց:

Է. Գովեա Երուսաղէմ՛ ըզՏէր. ալէլուիա:

Եւ օրհնեա՛ զԱստուած քո Սի՛ոն:

Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց
զորդիս քո 'ի քեզ:

Ո՛ր եղ զսահմանս քո ՚ի խաղաղութիւն . պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ :

Առաքէ զբան իւր յերկիր . վաղվաղ ընթանան պատգամք ՚նորա :

Ինէ զձիւն որպէս զասոր , եւ զմէզ որպէս փոշի ցանեաց :

Արկանէ զսառն որպէս պատառս . առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ :

Առաքէ զբան իւր՝ եւ հալէ զնոսա . շնչեսցեն հողմք՝ եւ գնասցեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր Յակոբայ , զարդարութիւն եւ զիրաւունս իսրայէլի :

Ո՛չ այսպէս արսր ամենայն ազգաց Տէր . եւ զգատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նոցա :

Փառք Հօր և . ալէլուիա :

— —

ԴԿ Սիրեցից ըզքեզ Տէր զօրութիւն իմ . ալէլուիա : Տէր հաստատիչ իմ , ապաւէն իմ եւ փրկիչ իմ . ալէլուիա :

Աստուած օգնական իմ , եւ ես յուսամ ՚ի նա . ապաւէն իմ , եղջիւր փրկութեան իմոյ՝ ընդունելի իմ է :

Օրհնելով կարգացից առ Տէր , եւ ՚ի թշնամեաց իմոց ապրեցայց :

Շուրջ եղեն զինև երկունք մահու . եւ ուղխք անօրէնութեան խռովեցուցին զիս :

Վիշտք դժոխոց պաշարեցին զիս . եւ ժամանեցին ինձ որողայթք մահու :

ի ներդուծեան իմուժ ես առ Տէր կարդացի,
եւ առ Աստուած իմ աղաղակեցի:

‡. Զգեցուցեր ինձ զօրութիւն 'ի պատերազմի.
եւ զյարուցեալսն 'ի վերայ իմ ներքոյ իմարարեր.
ալէլուիա. ալէլուիա:

Զթշնամիս իմ հալածականս արարեր. եւ գատելիս իմ սատակեցեր:

Աղաղակեցին, եւ ոչ ո՛ք էր որ փրկէր զնոսա.
կարդացին առ Տէր, եւ ո՛չ լուաւ նոցա:

Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի առաջի հողմոյ.
եւ որպէս կաւ գռեհաց կոխեցից զնոսա:

Փրկեացէ զիս Տէր 'ի հակառակութենէ ժողովրդոց.
եւ կացուցէ զիս գլուխ հեթանոսաց:
Ժողովուրդ՝ զոր ո՛չ գիտէի, ծառայեաց ինձ.
եւ 'ի լուր ականջաց լուաւ ինձ:

Որդիք օտարաց ստեցին ինձ. որդիք օտարաց մաշեցան,
եւ կազացան 'ի շաւղաց իւրեանց:

Կենդանի է Տէր՝ եւ օրհնեալ է Աստուած.
եւ բարձր եղիցի Աստուած փրկութեան իմոյ:

Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ. եւ հնազանդ
առնէ զժողովուրդս ընդ ինեւ:

Փրկիչ իմ՝ 'ի թշնամեաց իմոց բարկացողաց.
յայնցանէ որք յարուցեալ են 'ի վերայ իմ՝ բարձր
արարեր զիս. եւ յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս:

Վասն այսորիկ՝ խոստովան եղէց քեզ 'ի հեթանոսս.
եւ անուան քում սաղմոս ասացից:

Մեծ արարեր զփրկութիւն թագաւորի նորա:

առնել ողորմութիւն ընդ օծելոյ նորա Դաւթի,
եւ ընդ զաւակի նորա ազգէ մինչեւ յազգ :

Փառք Հօր եւ . ալէլուիա . ալէլուիա :

Հանգս. Եարական բոս ձայնի աւուրն :

Սաղմոսք բոս ութ ձայնիցն նախ քան զաւետարանն :
Ի տերունի աւուրս եթէ այ է, առ զայս սաղմոս :

Տէր ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում, կամ ո՞վ բնա-
կեսցէ 'ի լեռան սուրբ քո :

Որ զնայ անբիծ, գործէ զարդարութիւն, խօսի ըզ
ճշմարտութիւն 'ի սրտի իւրում :

Որ ո՛չ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով, եւ չար ըն-
կերի իւրում ո՛չ արար :

Նախատինս 'ի մերձաւորաց նա ո՛չ առնու . ար-
համարհեալէ առաջի նորա չարագործն :

Ձերկիւղածս Տեառն փառաւոր առնէ . որ երդնու
ընդ ընկերի իւրում եւ ո՛չ ստէ :

Չարծաթ իւր 'ի վարձու ո՛չ տայ, եւ կաշառս 'ի
վերայ իրաւանց ո՛չ առնու . որ զայս արասցէ՝ նա մի՛
սասանեսցի յաւիտեան :

— 3. Տէր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս,
եւ մի՛ բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, զի հիւանդ եմ ես . բժշկեա՛
զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, եւ դու Տէր մինչեւ
յե՞րբ :

Դա՛րձ Տէր եւ փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛ զիս, Տէր
ըստ ողորմութեան քում :

Զի ոչ ո՛ք է որ ՚ի մահու յիշէ զքեզ, կամ ՚ի դը-
ժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ :

Վաստակեցայ ես ՚ի հեծութեան իմում, լուացի
զամենայն գիշեր զմահիճս իմ. եւ արտասուօք իմովք
զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ ՚ի սրտմտութենէ ակն իմ. եւ մաշե-
ցայ ես ՚ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց :

Ի բա՛ց կացէք յինէն ամենեքեան, ոյք գործէք
զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տէր աղօթից
իմոց. եւ Տէր զխնդրուածս իմ ընկալաւ :

Ամաչեսցեն եւ խռովեսցին յոյժ ամենայն թշնամիք
իմ. գարձցին յետս և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և
խռովեսցին :

Այ. Բարձր առնեմ զքեզ Տէր՝ զի ընկալար զիս .
եւ ո՛չ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յին :

Տէր Աստուած իմ՝ կարդացի առ քեզ եւ բժշկեցեր
զիս. Տէ՛ր հաներ ՚ի դժոխոց զանձն իմ, եւ փրկեցեր
զիս յայնցանէ՛ որք իջանեն ՚ի գուբ :

Սաղմո՛ս ասացէք Տեառն սուրբք նորա . եւ խոս-
տովան եղերուք յիշատակի սրբութեան նորա :

Սրտմտութիւն է ի բարկութեան նորա, եւ կեանք
են ՚ի կամաց նորա :

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք, առաւօտու եղիցի
ուրախութիւն :

Ես ասացի 'ի բարեկենդանութեան իմում, թէ ո՛չ սասանեցայց յաւիտեան :

Տէր 'ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ զօրութիւն , դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝ եւ ես եղէ խոռովեալ :

Առ քեզ Տէր կարդացի եւ առ Աստուած իմ աղաղակեցի . զի՞նչ օգուտ է քեզ յարեմէ իմմէ , թէ իջանեմ ես յապականութիւն :

Մի՞թէ հող խոստովան առնիցի առ քեզ , կամ պատմեցէ զճմարտութիւնս քո :

Լուաւ ինձ Տէր եւ ողորմեցաւ , եւ Տէր եղև ինձ օգնական :

Գարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն , եզերծ յինէն զքուրձ , եւ ինձ զգեցոյց զուրախութիւն :

Որպէս սաղմոս ասացեն քեզ փառք իմ . եւ այլ մի՛ եւս զղջացայց , Տէր Աստուած իմ յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ :

— —

Բն . Աստուած յանուան քում կեցո՛ր զիս , եւ 'ի զօրութեան քում իրա՛ւ արա ինձ :

Աստուած , լո՛ւր ազօթից իմոց , ո՛ւնկնդիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ , եւ հօրք խնդրեցին զանձն իմ , եւ ո՛չ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ , եւ Տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ , ճմարտութեամբ քով սատակեա՛ զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ , եւ խոստովան եղէց անուան քում Տէր , զի բարի է :

Յամենայն ներութենէ խմմէ փրկեցեր զիս , եւ 'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

ԲԿ. Աստուած ողորմեա՛ մեզ եւ օրհնեա՛ զմեզ , երեւեցո՛ զերեսս քո 'ի մեզ եւ ողորմեա՛ մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո , յազիսս ամենայն զփրկութիւնս քո :

Սոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած , խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամենայն :

Ուրախ եղիցին եւ ցնծասցեն ակինք . զի դու դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ , եւ ազգաց երկրի դու առաջնորդես :

Սոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած , գոհասցին զքէն ժողովուրդք ամենայն :

Երկիր ետ զպտուղ իւր , եւ օրհնեաց զմեզ , Աստուած Աստուած մեր :

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ , եւ 'ի նմանէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի :

ԳՅ. Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , եւ դարձուցեր զգերութիւն Յակովբայ :

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ , եւ ժածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

Լռեցուցեր զամենայն սրտմտութիւնս քո , եւ դարձար ի բարկութենէ սրտմտութեան քո :

Դա՛րձ առ մեզ Աստուած Փրկիչ մեր , եւ դարձո՛ զսրտմտութիւնս քո ի մէնջ :

Մի՛ յաւիտեան բարկանար մեզ Տէր , և մի՛ ձգեր զբարկութիւն քո ազգէ մինչեւ յազգ :

Աստուած՝ դու դարձեալ կեցուցես զմեզ , եւ ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ի քեզ .

Յոյց մեզ, Տէր, զողորմութիւնս ջո, եւ զփրկութիւնս ջո տո՛ւր մեզ :

Լուաք զի՛նչ խօսի Տէր Աստուած մեր, խօսեսցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր՝ եւ առ այնոսիկ ոյք դարձեալ են առ նա սրտիւք :

Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր փրկութիւն նորա, բնակիլ փառաց նորա յերկրի մերում :

Ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն պատահեսցին . արդարութիւն եւ խաղաղութիւն համբուրեսցին :

Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ, արդարութիւն յերկնից երեւեցաւ :

Տէր տացէ զքաղցրութիւն եւ երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր . արդարութիւն առաջի նորա գնասցէ, դիցցէ ի ճանապարհի զգնացս իւր :

—

Գկ. Տէր լուր ազօթից իմոց՝ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, եւ մի դարձուցաներ զերեսս ջո յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո՛ւ առ իս զունկն ջո . յորում աւուր կարդամ առ քեզ՝ վաղվաղակի լո՛ւր ինձ :

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ, եւ ոսկերք իմ որպէս խօիւ չորացան :

Հարայ ես որպէս խոտ, եւ ցամաքեցաւ սիրտ իմ, մոռացայ ոչտեղ զհաց իմ ի ձայնէ հեծութեան իմոյ :

Կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ, նմանեցայ ես հաւալասան անապատի :

Եղէ ես որպէս բու յաւերակի, տքնեցայ եւ եղէ ես որպէս ճնճղուկ միայն ի տանիս :

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապազ, եւ զովիչք իմ ինեւ երդնուին :

Զմոխիր որպէս զհաց կերի , և զըմպելին իմ արասուօք խառնեցի :

Յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան քո , զի գուբարձրացուցեր և խոնարհեցուցեր զիս :

Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին , և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ :

Դու Տէր յաւիտեան կաս , և յիշատակ քոյ ազգէ մինչեւ յազգ :

Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ Սիօնի . ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ :

ԴՅ. Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր . ըստ բանի քում իմաստո՛ւն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր . եւ բանիւ քո փրկեա՛ զիս :

Բղխեսցեն չրթունք իմ զօրհնութիւնս քո . յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո :

Պօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս . զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր , եւ օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զքեզ . եւ իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մուրեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ . խնդրեա՛ զծառայս քո , զի զպատուիրանս քո ես ո՛չ մոռացայ :

Ի Տէրունի աւուրս եթէ ձայնն ո՛ր իցէ,
առա՛ զայս Սաղմոս

Դ՛կ . Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր , Տէր , լո՛ւր
ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն աղօթից իմոց :
Թէ՛ զանօրէնութիւնս իմ քննես Տէր , Տէր , իսկ
ո՞ կարէ կալ առաջի քո , զի ՚ի քէն է քաւութիւն :

Վասն անուան քո համբերի Տէր , համբեր անձն
իմ բանի քում , յուսացաւ անձն իմ ՚ի Տէր :

՚Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յերեկոյ , ՚ի պահէ ա-
ռաւօտու յուսացաւ Իսրայէլ ՚ի Տէր :

՚Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում , ՚ի նմանէ է
փրկութիւն , և նա փրկեաց զԻսրայէլ յամենայն նե-
ղութեանց նորա :

Դ՛կ . Տէ՛ր , լուր աղօթից իմոց , ունկն դիր խնդ-
րուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով :

Լո՛ւր ինձ արդարութեամբ քով , և մի՛ մտաներ ՚ի
դատաստան ընդ ծառայի քում , զի ո՛չ արդարանայ
առաջի քո ամենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ , խոնարհ արար
յերկիր զկեանս իմ , և նստոյց զիս ՚ի խաւարի որպէս
մեռեալ յաւիտենից :

Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ , և սիրտիմ խռովեցաւ
յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս . խորհեցայ յամենայն
գործս քո , յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ և համ-
բարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ . վազվա-
զակի լուր ինձ Տէ՛ր , զի նուազեցաւ յինէն հոգի իմ :

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն . նմանիցիմ
այնոցիկ , ոյք իջանեն 'ի գուր :

Լսելի արա՛ ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո . զի
ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յո՛ր եւ գնացից , զի առ քեզ
Տէր , համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց . Տէ՛ր , զի զքեզ ա-
պաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո , զի դու ես Աստուած իմ .
Հոգի քո բարի՛ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ու-
ղիղ :

Վասն անուան քո Տէ՛ր՝ կեցուսցես զիս , արդա-
րութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշնամիս իմ , եւ
կորո՛ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ , զի ես ծառայ քո
եմ :

Ազնի Սաղմոսի Աւետարան եւ ապա Երգ բոս ձայնի

Տեառն Ներսէսի ասացեալ վասն Գնջեցելոց :

ԴԻ . ԲԷ Ա՞ՍՏՈՒԱԾ անե՛ղ անժամա՛նակ ,
Հայր անըսկի՛զբն և անքանակ , որդ-
ւո՛յ պա՛ճառ ծննդեա՛մբ անճառ ,
Հոգւո՛յն բղիսմա՛մբ անբըննաբար . ա՛

դաչեմք զքեզ գլխած՝ երկայնամիտ
և ոլորմած, ողորմեա քո ստեղծուա-
ծոյս՝ ՚ի քեզ յուսով ննջեցելոյս :
Բանդ որ ՚ի ծոց հօր միանձին, և կեր-
պարան սկզգբնատրպին, որով երկի-
նըք գոյացան, աշխարհ լըրիւ հաս-
տատեցան. հայցեմք ՚ի բէն տէր եւ
փրկիչ, ամենողորմ և կեցուցիչ : ո-
ղոր : Գերագոյն շնորհաց բաշխող
երկնաւորանց և երկրայնոց. կեանք և
կենաց տրւող հոգի հօր և որդւոյ ա-
րարչակից. խընդրեմք ՚ի բէն աղ-
բիւր բանեաց արբուցանողրդ ծարաւ-
եաց, ողոր : Գանանիմք ընդ սրովբէից
զկենդանարարըդ համայնից. երեք-
սրբեան մի տէրութիւն զհայր եւ
զորդի և զսուրբ զհոգիդ. յոր հան-
գուցեանլըս մրկըրտեալ և հաւանտով
խոստովանեալ. ո՛ : Ե՞րրակի թիւ կա-
տարեալ, յերիս անձինըս բաժանեալ,

աստուածութեամբ միաւորեալ, մի-
ով բնութեամբ հաւասարեալ, յոր-
մէ կապեանք եւ արձանկիմք, եւ
վերջնատին անկոյժ կապիմք, ո՞ղո՞ք Զէ՞ա-
կիցըդ հօր զո՞րդի փառաւորեմք ան-
լըուելի. որ իջեր յարգանդ կուսին
զազամայինն առեր մարմին. անզա-
նօք աստուածածնին անապական քում
ծընողին. ո՞ղոր՞ Է՞րեւեցար մարմնով
յերկրի որ ՚ի հօրէ՛ անմեկնելի. ը՛նդ
հողեղէնըս բնակեցար ՚ի հրեղինաց
երկրրպագեալդ, պանդատանօք երկ-
նաւորաց փառաբանիչ քոց հրեշտա-
կաց. ո՞ղորմ՞ Ը՞ստ օրինացըն մովսէ՛-
սի ընծայեցար ՚ի տաճարին, զի ըզ-
բնութիւնըս մարդկային ընծայեսցես
հօր ՚ի յերկինս. խը՛նդըրուածո՞վք
սուրբ ծերո՞ւնուոյն քեւ ՚ի կապից ար-
ձակելոյն. ո՞ղոր՞ Թա՞գաւորըդ հրեղի՛-
նաց, որ ընդ մարդկան հողեղինաց
չըրջեցար տնօրի՛նաբար կրեցեր ըզ-

կիրըս մարդկաբար . ո՞ր վասն մե՛ր զայս
ամենայն ՚ի յանձն առե՛ր խոնարհու
թեամբ , ո՞ղոր :

ԴՅ . ԲՅ Ժողովեալքս ՚ի հրաժարումըն
ծառայի՛ քո յաշխարհէ , հայցե՛մք ՚ի
բէն արտասուելով և պաղատիմք զայս
ասելով . Ճանապարհ ընդ քեզ ելից՝
հանդուցելոյս լեր ուղեկից , ՚ի յօթե-
վանս հօր քո՛ լուսոյ ըզնընջեցեալքս
մե՛ր հանգո՛ : Ի՞՞ փըրկութեան մերոյ
սկըզբան մըկըրտեցա՛ր ՚ի յորդանան .
զոր շնորհեցեր նոր անազան ՚ի մաք-
րո՛ւթիւն մեղաց մարդկան . հայցմամբ
կըրկի՛ն կարապետին մեծին ՚ի ծը-
նո՛ւնդըս մըկըրտչին . ՚ի յօ : Ա՛ռևա-
ւոր ձայնիւ յերկնից զքեզ դաւան-
եաց հայր էակից . աղանակերպ հո-
գին իջեալ առ համագոյդ իւր հան-
գուցեալ . ըզմըկըրտեալս նովին հոգ-
ւով յորդեգրո՛ւթիւն հօր հաւատով .

ի յօթ: Խաւար մեղաց հալածեցաւ լոյս գիտութեան քեւծագեցաւ. խալթուած օձին բժըչկեցաւ հիւանդութիւն մեր ողջացաւ. կենդանարարը մեռելոց և լուսատող խաւարելոց. ի յօ: Մագումն անուն առ ի հօրէ, որ ընտրեցեր ի յաշխարհէ, լուսաւորիչ տիեզերաց ըզգանսս ընտրեալ անշակերտացն. անշահանօք առաքելոց փող յարութեան մեր եղելոց. ի յօթ: Կեանք ի կենաց լոյս ի լուսոյ որ ըստեղծեր զմեզ ի հողոյ, նորոգեցեր դարձեալ կրրկին ծնընդեամբ սրբոյ աւանդանին. զոր կեցուցեր շընորհիւ բոյին ի մահուանէն այն առաջին. ի յօ: Հոգևով լըցեր զմարդըն առանջին, զոր կորուսեալ խաբամամբ չարին. ըզնոյն հոգի բանիւ բոյին հեղեր յոգիս մեր վերըստին. նովին հոգևով սուրբ և բարի առաջնոր-

դեան հոգւոյ սորին. 'ի յօ : Չայնեցեր
առ դազարոս որով ետողր մեռելոց
յոյս, կենդանութեամբ չորեքօրեայն
կենդանացան որք յանդամայն. կենսաց
ձայնիւ վերջին փողոյ կոչեա ըզսան
յայսրմ հողոյ. 'ի յօ : Ղօղեալ սարս
սեանց պահակ մահու 'ի կենարան
ձայնիդ լըրոյ. անրագապէս զոյգ ընդ
բանին ետ ըզմեռեալն ըստ հրամանին.
ի շխանք օդոյս այս սարսեցեն զհո-
գի սորան մի արգելցեն. 'ի յօթեւ :

Այ. Գ. Ճանապարհ մոլորելոց եւ
ճառագանթ խաւարելոց. հրաւիրե-
ցեր զորդիս լուսոյ 'ի յերկնային հար-
սանիս քո. ընդ զուարճալից անդ
ժողովոց արժանանցո ըզսա դասուց.
ի լնպտերօք մոյժ յանագաստ ընդ
իմաստուն սուրբ կոստանանցն : Մերով
բնութեամբ զոր ըզգեցար 'ի փայտ
խաչին բեւեռեցար, լուծանելով ըզ-

մեզ 'ի՛ մեղաց 'ի նախանհօրն կապանաց. լո՛ծ և ըզսա՛ն 'ի յանցանաց վասրն քո՛ սուրբ չարչարանաց. լի : Յէ՛տ կամաւոր մահու խանչի եդար 'ի նոր գերեզմանի. երեքօրեայ թաղմամբ յերկրի նոր ըստե՛ղծեր զմեզ կե՛նդանի, զիջեալս ընդ քե՛զ 'ի հող մահու վերակո՛չեա ձայնիւ փողոյ. լի : Նը՛ստեալ կանա՛նցն իւղաբերից եւ ողբայի՛ն արտասուալից, իբր ըզմեռեալ անյո՛ւսալից ըզկե՛նդանիդ յաւիտենից. վասրն նոցի՛ն սուրբ արտասուաց մաքրեա ըզսա՛ն 'ի յանցանաց. լի : Շարժեալ հիմա՛նցըն դրժո՛խոց՝ 'ի տեսանե՛լ ըզքեզ ներքնոց, հանե՛ր ըզհոգիսն որք 'ի բանտին, կապեալ զիշխանըն մահաձին. ը՛նդ հանգուցեալ հոգիս սը՛րբոց՝ հանգո զհոգիս նընջեցելոյս. լի : Ո՛ւրախութեամբ զօրք երկնային յերկնից յերկիր իջանէին .

յորժամ յարեա՛ր 'ի մեռելոց լոյս
ծա՛գեցար արարածոց. սո՛ւրբ յարու-
թեան մբ քո կենա՛րար յարո ըզսա՛ 'ի
կեանս անմահ. լի: Չը՛հանդուրժեա՛լ
պահապա՛նացն 'ի յերկիւղէ՛ երկնա-
ւորացն, որք ա՛ւետիս տայի՛ն կանանց
թէ մահ լուծաւ մահկանացուաց. սա՛
որ մահո՛ւ քո տընկա՛կից՝ լիցի կենացդ
հաղորդակից. լի: Պա՛րակցեա՛լ ան-
մարմնականքն առ կենսատո՛ւ սուրբ
գերեղմանն, տան զաւետիս ազգի
մարդկան վասը՛ն կենացն յա՛ւէժա-
կան. դասաւորեա՛ պարուց նոցին ըզ-
նընջեցեա՛լս յօրըն վերջին. լի: Չա՛-
հաւորեա՛լ նըչան խա՛ջին յարեւելից
փայլեալ ծագին, հաւա՛տացեալքն 'ի
քե՛զ բերկրին եւ ուրացողքըն կո-
ծեսցին. զերկրրպագո՛ւս սրբոյ խա՛-
ջին պայծառացո լուսով նորին, լի:
ԱՅ. ԳՅ Ռա՛հ գործեա՛լ երկնաւորաց՝

գան առանջի քո նախընթաց, զընտ-
րեալքս քո ժողովելով, քեզ ընդ ա-
ռանջ բերեն ամպով. ընդ աղանեանց
օդապանից խառնեա ըզսան սուրբ ե-
րամից. դասաւորեա ըզսան վերնոցն
• երգել ըզփառս ընդ զըլարթնոցն:
Սարսափի ն տարեբք երկրի՝ յորժամ
փառօք գաս հայրենի, արեգական
լոյս խանարի լուսինն աստեղբքն
նըւաղին. ըզսա յաւուրն աներկի
լուսաւորեան լուսով քոյին, դաս: Ա՛ եր-
նականն զօրացըն պետ փողէ բար-
բառ աւետաբեր, արիք մեռեալք
որք յանդամայ քանզի՛ ահա եկըն փե-
սայ, ընդ հարսնացեան մաքուր հո-
գւոց կարգեա ըզսան ՚ի թիւ սրբոց.
դասա: Տիրականն յաթոռ նըստիս,
յարարանձոց երկրրպագիս, անդարու-
թեամբ զաշխարհ դատես, վարձս
ըստ գործոց հատուցանես. յանժամ
չնորհեան ողորմող թիւն նընջեցելոյս

մեր թողութիւն. դասա : Րսմեալ
մարդկան ազգ ժողովին որք յադա-
մայ ծրնեալք լինին. եւ հրեղինաց
դասք երկնային համանգամայն վայ-
րաբերին. ՚ի յայնմ ահեղ հրապարա-
կին յիշեա ըզսմ յօրն ահագին. դաս :
Յոցանի ն գաղտնիք մարդկան, իւ-
րաբանչիւր որ գործեցան. բարեանց
գործողքն պըսակին, չարեանցն ՚ի
հուրն անշէջ մատնին. յայնժամ յիշ-
եա զսորսմ բարին, գործքք մեղանցն
ջընջեսցին. դասա : Իբևին պրսա կք
զանազանեալք եւ պատմուճանք լու-
սափայլեալք. սուրբ վըկայիցն ՚ի գը-
լուխ եդեալ և արդարոցըն զարդար-
եալ. հանդորդս արա հայցմամբ նոցին
ըզսա լուսոյ փառաց նոցին, դասա :
Փառաց ՚ի փառըս բարձրանան, ա-
ջակողմեանքըն վերանան, յորժամ
լրսեն զերանական ձայն օրհնութեան

ի բէն կոչման. նընջեցելոյս մեր լըսեցո զաստուածային բարբառող քո. դասա : Քանհանայք և ժողովուրդք հայցեմք ՚ի բէն տէր բարեգուլթ , ընդ նընջեցեանլսն հաւատով ընկալ ըզմեզ նովին յուսով, յերուսաղէմ քաղաք վերին յորում արդարբն ժողովին, փառս վերերգել միշտ ընդ նոսին երրորդութեանդ երբեանկ անձին :

Դ) Արարի շ և մա՛րդանսէ՛հ՛ր անոխանկալ և բարեգուլթ, որ գովի սգ ՚ի սրո՛ վբէի՛հ՛ց տէր դատանոր արդա՛րութեան, ընդ սրբո՛ց առա՛քելո՛հ՛ց տէր պրսանկեա՛ զմեր նը՛նջեցեանլսն. ողորմա՛ծ տէր ո՛ղորմեա՛հ՛ հոգւոցը՛ն մեր նը՛նջե՛ցեւոց : Յորժամ գրեա՛լքն կա՛տարի՛հ՛ն, որ զայնմ աւուր մե՛զ պա՛տմեցի՛ն. մարգարէի՛ց բանբը՛ն յար-

գի^հն, անաբե^րնց^ըն վլ^մ ճարի^ն. ու
ի վերի^նն երուսաղէ^հմ ՚ի բնակա-
րան^ըս հրե^ս շտակա^ց, ուր ենո^վ վք
և ե^վ զիա^հս կան^ն ծերացեալ աղա^ւ
նակերպ. ՚ի դրախտի^նն եդե^մա-
կա^հն պայծա^ռացեալ ա^րժա^նա-
պէս. ողորմ: Թագա^ւնո^ր փառա^ց
Քրիստո^ս ուր ժամանեալ գա^ս ՚ի
յերկնի^ց ՚ի վերա^յ թեւո^ց հող-
մո^ց քո հայրե^նի կե^րպա^սրանօք.
և աննե^ս հրափո^ր ընդ^թեա^հմք
ըզքրննո^ւթիւնն որդե^ոց մարդկան^ն:
ողորմ: Ի դե^նլ բեմի^նն բազմի^վ
փեսա^հն, և առա^գանստ^ըն զա^րդա-
րի. գա^րրիէլեա^ն փողո^ւն գո^ւե^հ.
սուրբք ամենայն անդ հա^ւաքի^ն.
ա^րդարո^ց դասք^ն բերկրի^հն,
իսկ մեղսասէրքըն թա^սխանծի^ն. ո:
Յորժամ հընչի^ն փողո^ւն լինի^հ և
ղե^ւտակա^ն գիրը^ն յայտնի. ճառա^ւ

գանձի սրբոյ խաչի^{հօն}ն յարեւել
լից փայլեալ ծագի. հրէշտական^ց
գունդք ծանալի^{հօն}ն, հրէշտական
պետք պարօձնակի^ն. ողոր: Ահեղ
խորհո՛ւրդ քահանայի^{հօն}ն, բանկ
կատարած կսյ ՚ի բեմի^նն առաջի^ւ
սուրբ սեղանո^{հօն}յն. հուր շիջանի,
խաւա՛ր մերժի. տրրտմեալ հոգիքն
ուրա՛խանա^{հօն}ն, զի թողո՛ւթիւն մե
ղա՛ց լինի. ողոր: Մովսէ՛ս աստ
ուա՛ծանխօ^{հօն}ս և ահարօ՛ն ը ղե՛ւ
տացի^ն, մարգարէ՛քն իսրա՛յելի^{հօն},
և քահանայք հի՛ն օ՛րինի^ն, յա
ռաջագո՛յն մեզ ծա՛նուցի^{հօն}ն ըղ
գալունստ սո՛ւրբ մի՛ածնի՛դ. ՚ի փըր
կութի՛ւն մեզ յա՛յտնեցի^{հօն}ն, յա
նապատի^ն կե՛րա՛կրէին. ողորմ:
Տրրտմահաղորդ չարչա՛րանօ^{հօն}ք ՚ի
յանձն աներ ը՛զմա՛հ խաչի^ն. եւ
փայտի՛ւն բարձող եղե՛հօն ը վանն ա

դաման, նախան ստեղծին. ողորմ:
Զարհոսեցան զօրք երկնայիհան
յորժամ տեսին զտէրդ ի խաչին.
արեգակն լոյս քօղ արկեալ,
և լոյս լուսնին նըլան ղեցան. յա-
հեղ փառանց աստուածորդւոյդ
խաւար եղէ ընդ տիեզերս. ող:
Ուրախացան ազգք մարդկահան
յորժամ լընան զքոյ յարութիւնդ.
նորափետոյր զարդարեցահան ի
յարոյթեան սուրբ միածնիդ. ող:
Աղանձանօք սրբոյ խաչիհան և ան-
բարբառ բարեխօսին. եւ սրբ-
բոյ աստուածաճնիհան եւ յով-
հաննու կարանակէտին. և սրբոյն
ստեփաննոսիհան և առաջին մար-
տիրոսին. և սրբոյ լուսաւոր-
չիհան հայաստանեայց հայրանակէ-
տին. եւ սրբոյց առաջելուից և
համօրէն մարտիրոսաց. ողորմ:
Ես անսացի ի վերանալ յի-

նէն անուրց իմոց, յոհմով երթայ-
ցեմ և ես անյօր. յառաջին օթե-
վանին զոր ոչ գիտէի. օգնեալով
և ինձ Քրիստոս անյօր յառաջին
ճանապարհին. եւ ՚ի միւսանգամ
գալըստեանն քո օգնեալով ինձ :
Եկն եհալս օր վախճանի իմոյ.
լալով մն ողբումն և աշխարհումն.
սիմով ըստ իմ խռովեցան յիս. և ու-
կե՛րք իմ ցամաքեցան. օգ : Ի մա-
հիմով ճս իմ զարժուցին զիս պա-
հանջով զք հոգւոյ իմոյ. տանէ-
իմովն զիս ճանապարհ հեռւոր,
զոր ոչ գիտէի, օգ : Նայեցալով
և ոչ դք էր որ օգնէր ինձ. ապաւի-
նեցալով, յաստուած փըրկութեան
իմոյ. ցընծասցէ հոգի իմ յար-
քայութեան քում. օգ : Գըրեցալով
ես ՚ի գիր կենդանութեան. և մեկ-
նեցալով երթալ առ արարիչն երկ-

նի և Երկրի. օգ : Յանըստուե՞ր և
յանեղ լուսոյն հեռացա՞յ խաբ-
մամբ խաւարանիւն. ճաշակեցի՞ ըզ-
մահանուիթ պըտուղն. հողանա՞յ
պատկեր բարերար ստեղծողիդ. օգ :
Յանջատմա՞ն հոգւոյս ՚ի մարմ-
նոյս. ՚ի քակտե՞լ գեղեցիկ շի՛ն
ուճճոյս. զարհուրի՞մ ՚ի սպառ-
նակեաց թագաւորին, թէ պահան-
ջե՞լ յինէն զտաղանդ պատուի-
րանին. օգ : Կուսածի՞ն մարդաց-
եսլ աստուած իմ յիսուս. յայնմ
աւո՞ր անէղ ատե՞նին զգին ար-
եա՞ն քո մի դատապարտեր. օգ :
Սոսկալի՞ է օր վախճանին և ա-
հե՞ղ օր դատաստանին. յայնրմ
աւո՞ր անէղ ատե՞նին ըզգինս
արեա՞ն քո մի անտես աններ-
զի պատկե՞ր եմ բարերար ստեղ-
ծողիդ. օգ : Զահաւո՞ր դատաս-

տան դատաւորիդ տե՛սի. և՞ զարհու-
րեցա՞նք՝ յ. զի անպատրաստ եգիտ
զիս ՚ի հրամանա՞նք՝ ց քոց թագաւոր
յաւիտե՛ն ից. օգ: Ա՛ստուածա՞նձի՞ն
անարատ մայր տեառն և՞ կոյս սուրբ.
բարեխօսեա՞նք՝ առ որդի՞ն բո մի-
անձին. զի՞ փրկեցե՞նք՝ զմեզ ՚ի
սպառնալեաց գե՛հե՛նոյն. և՞ պար-
գեւեցե՞նք՝ մե՛զ զերկնից զա՛րքա՛ւ
յու՛թիւնն. և՞ հանգուցե՞նք՝ զհո-
գիս մե՛ր նընջեցե՛լոցն. օգ :

Մագթանք. Հոգւոց հանգուցելոց

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՅ.

Ուրա՛խացիր սրբե՞ռհի՞նք՝ զա՛բրի-
կի՛ն ա՛ւետեօ՛քն. որ բա՛րո՞գեանցն ը՞զ
զա՛յլո՞ւստ ա՛րքային տեա՛ռըն ՚ի
յե՛րկնից: Ողջո՛յն ը՛նդ բե՛զ մա՛ւ
րի՞մ, ՚ի՞ բե՛զ սուրբ հոգի՛ն ե՛-
կե՛սցե՛. և՞ զօրո՞ւթիւն բարձրե՛լո՞յն

ի՞նչ վերանյ քո՞հ հո՞վանանացի։ Ար ծնա-
նէլոցն է՛ ի՞նչ քէ՛ն իսրայէլի՛ն անանջ-
նորդ . և ընդհանունը քանո՞զի՞ն
անտըւած հըզօ՞ր անմահ բա՛նն :

Արանիս լեր բերկրեալ ամենա-
սուրբ կոյս . որ ծնա՛ր աշխարհի զար-
դարութեան արեգակն . որ լուսա-
ւորեաց զազգս որդւոց մարդկանն :
Արախ լեր բերկրեալ դո՞ւռն կրն-
քեալ . որ ծնա՛ր աշխարհի զթագաւո՞-
րըն քրիստոս . որ նստի՛ ի վերայ ա-
նարուէստ անթոռո՞յ : Գեղմն իմանա-
լի զորէտես գեղէօ՞ն , յառաջ քան
զայս հաւատացեալ , իմանամք զան-
ճանուի՛ ըզճնոնդ . և երկըրպանգեմք
որ ի կուսէ՞դ մարմնացաւ անտըւած :

Մաղթանք . Փառք հրատախառ
Քարոզ քս ձայնի աւուրն :

ԱՎ. ԴԿ.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ո :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի
աղաչանաց մերոց զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ 'ի
վերայ մեզաց մերոց զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր ըզ
կամայ և զակամայ զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն զի մի' ընդ խոտանան գտանիցիմք յա-
ւուրն սրտասխանատուութեան զՏէր աղաչ :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և
ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջեցին , զՏէր ա-
ղաչեսցուք : Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հա-
ւատոյս մերոյ զՏէր աղաչեա : Տէր ողորմեա :

Չանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ
ամենակալին յանձն արասցուք : Քեզ Տեառնդ
յանձն եղիցուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի
ողորմութեան քում . ասասցուք ամենեքեան մի-
աբանութեամբ : Տէր ողոր : Տէր ողոր : Տէր ող :

Ա. Գ.

Վասն 'ի գիշերի և 'ի տուընջեան և յամե-
նայն ժամու խօսիլ մեզ զբան Տեառն՝ զՏէր աղ:

Վասն չանկանելոյ մեզ 'ի փորձութիւն, ո-
րում ո՛չ կարեմք հանդուրժել, զՏէր աղաչես:

Վասն անբիժ և անդատապարտ կալ մեզ ա-
ռաջի ահեղ ատենին Գրիստոսի. զՏէր աղա:

Վասն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւահանգիստն
կենաց անվախճանից զՏէր աղաչ:

Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն և
երկնից արքայութեանն զՏէր աղաչես:

Վասն հոգւոցն: Եւ ևս միաբան: Զանձինս:

Ողորմեաց մեզ:

Ա. Գ.

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս
չարին՝ զՏէր աղաչես:

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս. զՏէր աղաչես:

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենա-
զօր աջոյն իւրոյ զՏէր աղաչ:

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվա-
զակի ընդ ոտիւք մերովք զՏէր աղաչ:

Վասն հոգւոցն: Եւ ևս միաբան: Զանձինս:

Ողորմեաց մեզ:

Բ) . Դ) .

Վասն գտանելոյ մեզ զչնորհս և զողորմութիւն 'ի բարերար Տեառնէ մերմէ . զՏէր աղաչ :

Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութենէ մարդկան և յորոգայթից սատանայի զՏէր աղ :

Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց հաւատացելոց զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն որք 'ի լերինս , յայրս և 'ի փապարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր զՏէր աղաչ :

Վասն որք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց զՏեր աղաչես :

Վասն հոգւօցն : Եւ ևս միաբան : Զանձինս :
Ողորմեաց մեզ :

Աղօթք . ապա Ալիւոք

Ալէլուիա , Ալէլուիա , Ալէլուիա :

Առաքեաց զբան իւր . և բժշկեաց զնոսս . և փրկեաց զնոսս յապականութենէ իւրեանց . Խոստովան եղիցին Տեառն՝ ողորմութեանց նորա , և սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան :

Ալէլուիա , Ալէլուիա , Ալէլուիա :

Իջցէ որպէս զանձրեւ 'ի վերայ գեղման , որպէս ցօղ՝ զի ցօղէ յերկիր : Ծագեսցի յաւուրս նորա արբարութեւն . բազում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեսցի . լուսին :

Փառք եւ երկրպագութիւն Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն սրբոյ: Այժմ եւ միշտ եւ՛ յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն: Ալէլուիա, Ալէլ. Ալէլ:

Մաղթանք. Աստուծոյ

Հրոյ ԴՅ. Ո՛ր դասո՛ւց երկնաւորաց
անի՛մանալի, այսօր հողեղինաց յայտ-
նեցեր ըզձա՛ ծկեա՛լ խորհուրդ. օրհ-
նեալ տէ՛ր աստը՛ւած հա՛րցըն մերո՛ց:
Ո՛ր բազմաչեայ քրովբէից անտե՛սա-
նելի՛. կե՛րպացեալ ըզմերս ՚ի սրբոյ
կո՛ւսէն տընօրինաբար. օրհ: Ո՛ր ա-
ռաւել՛ բարձրացեալդ ես յաւիտե-
նից, մշտընջենաւոր լըցուցի՛չ եւ
աղբիւր կենդանարա՛ր. օրհնեալ:

Է. Ըղտէր օրհնեցէ՛ք բա՛րձր արա-
րէք զնա՛ յաւիտեա՛ն. Ո՛ր ըզկեր-
պարա՛նքս ծառայի՛ էա՛ռ, եւ ըզմե՛ղս
՚ի մարմնի՛ իւրում դանտապարտեաց.
անդադա՛ր գովելով բա՛րձր արարէք:
՛ր ա՛յսօր մարմնացա՛ւ ՚ի սրբոյ

կուսէ՛ն յաղանգս անիծիցն, եւ՞ եւ
բարձր ըզպատուհաս նախաստեղծին .
ժողովորդք առաւել բարձր ար : Ո՛ր
են ՚ի բարձունքս գերեալ ըզգօրո՛ւ
թիւն մահու , այսօր բաշխի անապա-
կանութեան պարգեւք մարդկան . բա-
հանալք հոգեւոր ե՛րգով ա՛ռա՛ն
ւե՛ր քրիստոսի բարձր արա :

Քարոզ . Եկեալք : Մաղթ . Հօր յաղ :

Մե՛ն . Ուրախացի՛ր աստուածածի՛ն
վերօրհնեալդ ՚ի սրո՛ վբէից . ծագե-
լով ՚ի քէն մե՛զ լոյս՝ մա՛յր եղեր վե՛-
րաձգողին . անգ և անգինք ըզբեզ
մեծանցօ՛ւցանեմք : Հիմն եղեր եկե-
ղեցոյ խորան եղեր հոգւոյն սըրբոյ .
՚ի հրեշտակաց սպասաւորեալ գաբ-
րիէլ քե՛զ աւետեաց . անգ և : Տե-
սանեմք ըզսոսկալի՛ զհրաշալի խոր-
հո՛ւրդ յայտնեալ . ՚ի հոգւո՞յն սրբոյ

յղացեալ զբանն աստուած մա՛րմնով
ծընար. անզգ :

Բարոզ. Սբ. զԱսուած : Աշօթք. Ընկալ :

Ուր. Բյ. Ա՛նկանիմք անուան ջի՛ք քո
անստուանձանձի՛ն. և՛ անղանչե՛մք
զանարա՛տ ըզկո՛յսդ : Բանբխօսեա՛ն
վասն անձա՛նց մե՛րոց. և՛ աղան-
չեա՛ն ը՛զ մի՛անձի՛ն որդի՛ն : Փը՛ր-
կել ըզմե՛զ ՚ի՛ փո՛րձո՛ւթե՛նէ՛, եւ
յամե՛ն ա՛ն յն յըտա՛նգից մե՛րոց :

Բարոզ. Երկրպագեմք : Մաղթանք. Ողորմած :

Տեւ. Օ՛րհնե՛մք ըզքե՛զ աստըւանձ
ընդ անմարմնոցըն դասուց. ո՛ր ՚ի՛
բարձո՛ւնսդ ես բնակեալ. խնայեա՛
ի՛քո՛ արարանձս : Գովե՛մք ըզքե՛զ
միաձի՛ն որդի՛ և՛ բանդ աստըւած, որ
ի՛ն կուսէ՛ն մարմնացա՛ր. խնայ : Բա-

րի բանեմք սուրբ զհոգիդ, որ նորոգողդ ես և կեանք. եւ միաբան ասանցուք. փառք ՚ի բարձունս աստուծոյ:

Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն, ՚ի մարդիկ հաճութիւն: Եւ օրհնութիւն քեզ ՚ի բարձունս, օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր: Օրհնեմք զքեզ եւ գովեմք զքեզ: Խոստովանիմք Տէր զքեզ եւ երկիրպագանեմք քեզ, փառաւորեմք զքեզ. գոհանամք Տէ՛ր ըզքէն փան մեծի փառաց քոց: Տէր թագաւոր, սուրբդ երկնային, Աստուած և Հայր ամենակալ: Տէր և Որդի Հօր միածին Յիսուս Քրիստոս եւ սուրբ Որդի: Տէր Աստուած գառն Աստուծոյ և Որդի Հօր, որ առեր զմերս ՚ի Կուսէն: Ողորմեցար, բարձեր զմեզս աշխարհի, և արդ ընկալ զաղաչանս մեր: Սուրբդ՝ որ նստիս ընդ աջմէ Հօր, ողորմեաց մեզ: Զի դու միայն սուրբ դու միայն, բարձեալ ես դու միայն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Տէր եւ Հոգիդ սուրբ՝ որ ՚ի փառս Աստուած ընդ Հօր. Ամէն:

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ. Տէր և գովեմք զանուն սուրբ քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից: Արժանի արա Տէր զօրս զայս խաղաղութեամբ և առանց մեղաց պահեազմեզ. Օրհ-

նեալ ես Տէր Աստուած հարցն մերոց, գովեալ և
ժառանգորեալ է անուն սուրբ քո յաւիտեանս. ա-
մէն. Օրհնեալ Տէր ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս
քո: (Երիցս կրկնեա) Տէր ապաւէն եղեր մեր յազ-
գէ յազգ: Ես աղաչեմ. Տէ՛ր, ողորմեա ինձ եւ
բժշկեա՛ զանձն իմ. ես մեղայ քեզ: Յոյց մեզ,
Տէ՛ր, զողորմութիւնս քո, և զփրկութիւնս քո
տուր մեզ: Տէ՛ր, ողորմութիւն քո յաւիտեան.
զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ: Տէ՛ր
իմ, զքեզ ապաւէն ինձ արարի. ուսո՛ ինձ առ-
նել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ: Ի քէն
է Տէ՛ր, աղբիւր կենդանութեան, և լուսով երե-
սաց քոց տեսանեմք զլոյս: Ծագեա՛ զողորմու-
թիւնս քո որք ճանաչեն զքեզ. Տէ՛ր:

Մաղթանք. Փառք պատիւ,

Առաւօտու երգ

Իջցէ որպէս զանձրեւ ՚ի վերայ գեղման, որ-
պէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր:

Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր, եւ
զարդարութիւնս քո որդւոյ թագաւորի:

Թարոզ. Փառաւորեցուք, Աք. Աստուած բոս
պատեանի աւուրն

ՄԿ. Դ) Ծագո՛ւմըն հրաշա՛նլի՛ որ ան-
յայտ էր ՚ի մէնջ, և՛ բա՛նըն հայրա-

կան անըմբերունելի, հուր փայլակե
նացեալ եւ ՚ի մարմնի բնակեցաւ ան-
վնանս պահելով զարարածս ամե-
նայն : Մագովմն հրաշագործ որ ՚ի
կուսէն ծագեցաւ . ճառագայթելով
զարարածս անենայն, երկինք ցըն-
ծային եւ երկիրս ուրախանայր եւ
քրիստոս անտրւած ընդ մարդկան
չըրջեցաւ : Ան քեզ ապաւինիմք ա-
մենասրբունհի . գերագոյն և հրաշա-
լի և բաշխող ծարաւեաց և հան-
գիստ աշխատելոց . եւ եզեր վերըն-
կալ աստուածային բանին :

Քարոզ . Վասն խաղաղութեան : Աղօթք Սուրբ եւ Ցե-
ռկնի . Սաղմոս ձայնիւ

Ինչէ որպէս զանձրեւ ՚ի վերայ գեղման, որ-
պէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Աստուած զիրաւունս քո խորքայի տուր, եւ
զարդարութիւնս քո որդւոյ թագաւորի :

Դատել զժողովուրդս քո արդարութեամբ, և
զաղքատս քո իրաւամբք :

Առցեն լերինք զխաղաղութիւն ժողովրդեան ,
և բլուրք զարդարութիւն :

Իրաւ արասցէ աղքատաց ժողովրդեան և կե-
ցուսցէ զորդիս տնանկաց , և խոնարհեցուսցէ
զամբարտաւանս :

Կացցէ և մնասցէ ընդ արեւու , յառաջ քան
զլուսին յազգէ մինչեւ յազգ :

Իջցէ որպէս զանձրեւ 'ի վերայ գեղման , որ-
պէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Ծագեսցի յաւուրս նորա արդարութիւն . բա-
զում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեսցի լուսին :

Տիրեսցէ նա 'ի ծովէ մինչեւ 'ի ծով . 'ի գե-
տոց մինչեւ 'ի ծագս աշխարհի :

Առաջի նորա նախ Հնդիկք անկցին , և թըշ-
նամիր նորա հող կերիցեն :

Թագաւորք Թարասի և կղզեաց պատարագս
մատուցեն նմա . Թագաւորք Արարայ և Սարայ
պատարագս բերցեն նմա :

Երկիրպագցեն նմա ամենայն Թագաւորք երկ-
րի , և ամենայն ազգք ծառայեսցեն նմա :

Ձի փրկեաց զաղքատն 'ի ձեռաց հզօրի , զաղ-
քատն եւ զտնանկն՝ որոյ ո՛չ է իւր օգնական :

Անխայեսցէ նա յաղքատն եւ 'ի տնանկն , եւ
զանձինս տրնանկաց կեցուսցէ , 'ի վաշխից չարաց
փրկեսցէ զանձինս նոցա :

Պատուական է անունն նորա առաջի նոցա .
կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն արարացւոց :

Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ . եւ
զօրհանապազ օրհնեսցեն զնա :

Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն երկիր .
և ՚ի վերայ գլխոց լերանց :

Բարձրացի քան զլիբանան պտուղ նորա , և
ծաղկեսցի ՚ի քաղաքի Տեառն որպէս խոտ երկրի :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտեան . զի
յառաջ քան զարեւ է անուն նորա :

Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի . և
ամենայն ազինք երանիցեն նմա :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի՝ որ առնէ
սքանչելիս միայն , և օրհնեալ է անուն սուրբ
փառաց նորա յաւիտեան , լցցի փառօք նորա ամենայն երկիր , եղիցի եղիցի :

Աւետարան եւ ապա Երգ

Կէր . նորաստեղծեալ բանն յանէից ՚ի սկզբանէ
զերկինս երկնից , և զերկնային զօրս անմարմնոց
իմանալեացըն զուարթնոց , և զգալի տարերց քա-
ռից հակառակաց միաբանից . որով յաւէտ փա-
ռաբանի երրորդութիւնն անճառելի :

Երեքսրբեան մի տէրութիւն միով բնութեամբ
աստուածութիւն , լոյսն որ անեղ արարչական ա-
սաց լինել լոյս եղական . զոր եւ ծագեաց յօրն
առաջին միաշարաթ կիւրակէին . որ .

Բարունօրէն բացատրենցուք , զծածկեալ խոր-
հուրդըն ծանիցուք . զի լոյսն անտես իմանալի մա-
քուր հոգւոց տեսանելի . ՚ի սոյն ծագեաց միա-
շարաթ մեզ յարութեան սուրբ ճառագայթ . ե-

կայք փրկեալք ընդ զուարթնոյն տուք օրհնութիւն յարուցելոյն :

Սէրըդ սիրով խոնարհեցար 'ի փրկութիւն մեր մարմնացար . նովին մարմնովըն խաչեցար 'ի գերեզման մահու եղար . այսօր յարեար աստուածաբար , 'ի հրեշտակաց քարոզեցար . եկայք փրկեալք :

Երեւեցար խնկաբերիցն յողջոյն կենացն ուրախալից , եւ 'ի լերինըն Գալիլեա առաքելոց մետասանից . արժանացո՛ զմեզ ընդ նոսին զքեզ տեսանել յօրըն վերջին . եկայք փրկ :

Միօնի որդիք զարթիք , հարսին լուսոյ տուք աւետիք . եթէ փեսայն քո յարուցեալ յաղթեաց մահու իշխանութեամբ . գայ պսակէ ըզքեզ փառօք , ել ընդ առաջ պճնեալ զարդուք , երգեա՛ երգ նոր յարուցելոյն , ննջեցելոց կենաց պրտղոյն :

ԲԷ. Արարչական բանին հրաման 'ի յերկրորդումն աւուր սկզբան , ըզջուրսն 'ի ջուրցըն բաժանեաց , հաստատութեամբ պարունակեաց , որով զաշխարհս հողեղինաց անջրպետեաց 'ի հրեղենաց . ընդ նոսին որդիք լուսոյ տուք օրհնութիւն երբեակ լուսոյն :

Բազմաչեայ հոյլք քրովբէից երեքսրբեանըդ սրովբէից . ավթուք անեղ աստուածութեանըն համազոյ կրորդութեանն . բարեխօս լերուք առ

Տէր վասն մանկանց եկեղեցւոյ ընդ նոսին որդիք
լու :

Գերագոյն իշխանութիւնք եւ անփոփոխ միշտ
տէրութիւնք . անյաղթելի սուրբ զօրութիւնք 'ի
յԱրարչին փառատրութիւն , աղաչեցէք զՏէրն ո-
ղորմած անտես չառնել զգործս ձեռաց . ընդ նո-
սին որ :

Դասք անմարմնոցն պետութեանց հրեշտա-
կապետք բարձրութեանց , հոգիք հրեղէնք եւ
սպասաւորք հրեշտակաց զինուորութիւնք . մաղ-
թեցէք զՏէրն Տէրանց վասն մարդկան երկրա-
ւորաց . ընդ նոսին որ :

Երկնաւորաց դասուց վերնոց օրհնաբանից քոց
զուարթնոց . քաղցրասցին առ քեզ գթած որ
վասն մեր ձայն մաղթանաց . զորս եւ տացես մեզ
պահապան յայսմհետէ մինչ 'ի վախճան . ընդ նո-
սին :

Զօրութեանց եւ տէրութեանց , իշխանու-
թեանց և պետութեանց , և ամենայն անուանե-
լոց , որ 'ի յերկինս պաղատանօք . ընկալ Քրիս-
տոս ուրախութեամբ զմեզ յօր մահու եւ յարու-
թեան . ընդ նոսին օրհնել հոգւով զքեզ ընդ Հօր
փառատրելով :

Գլ . Էական բանն որ ընդ Հօր արարչակից եւ
համազօր , յերրորդ աւուր զՂուրսն զատոյց ըզ
բոյսս եւ զտունկըս բղխեցոյց . իսկ 'ի յերրորդ

դարուն դարձեալ զՂուրցըն հեղեղ ցամաքեցոյց .
զնոյ տապանաւն իւր ապրեցոյց , ըզկենդանեաց
սեռս անեցոյց . տուք օրհնութիւն անճառ լու-
սոյն Հօր եւ Որդւոյ եւ սուրբ Հոգւոյն :

Ընդ ծառոց երկրի զգալեաց սնկեաց եւ ըզ
տունկս իմանալեաց . զհեղեղ մեղացըն ցածուցեալ
զդասս արդարոց բազմացուցեալ . յորոց և մեծն
'ի ծնունդս կանանց միջնորդ շնորհաց և օրինաց .
տուք օրհն :

Թագաւորին երկնից զինուոր արքայութեանն
աւետաւոր . խնդրեա՛ դընել ելս 'ի սրտի առ 'ի
հովտէս տրտմականէ . յուխտեալ տեղին տէրու-
նական 'ի խոստացեալն որդւոց մարդկան . տուք
օրհնութիւն ան :

Ժառանգին հօր ըսպասաւոր և յարգանդէ եր-
կրրպագող , Կարապետ և Մկրտիչ այնմ՝ որ մե-
ղաց մերոց քաւիչ , լեր բարեխօս առ նոյն գը-
թած ջնջել ըզգիր մեր յանցանաց . տուք :

Ի Հօրէ լոյս ծագեցար մեռեալ բնութեանս
կենդանարար . առաքեցեր յառաջընթաց սուրբ
զԹովհաննէս քարող կենաց . սորին հայցմամբ ա-
մենակալ ըզպաղատանըս մեր ընկալ . տուք :

Լուսաշաւիղ յերկինս ելին հողանիւթեայ
սուրբ հրեշտակին , արժանացո ըզմեզ նորին նեղ
և անձուկ ճանապարհին . զի հետեւող գոլով
նորին . Հօր քոյ վերին օթեւանին . և երգեսցուք
ընդ երջանկացն որդւոց լուսոյ քեզ երգս փա-
ռաց :

Դ. Խաւարն անգոյ և սկզբնածին հալածեցաւ յօրն առաջին . լոյսն այն պայծառ յօր չորրորդին յարեգական նիւթ հաւաքեալ . լուսինն 'ի տիպ լուսոյ ստեղծեալ և աստեղաց պարք յօրինեալ . որով օրհնի ստեղծողն էից 'ի բանաւոր պաշտօնէից :

Ծածկեալ խորհուրդն ծանուցաւ չորրորդ դարուն իսահակաւ . 'ի չորրորդ օր դարձեալ հրեշտակն ետ զաւետիսըն կուսական . թէ լոյսն որ ոչ բովանդակի , 'ի քէն մարմնով պարունակի . յոր օրհնեցայք ազգ :

Կուսին նախնւոյ մօրն Եւայի , յորմէ Ագամըն հին պարտի , բարձան անէծքըն՝ տրտմական քո սուրբ ծնընդեամբ կոյս Մարիամ . աղաչեա զքո միածինն թողուլ ըզմեզս որդւոց նոցին . յոր օրհնեցայք ազգ երկ :

Հարսն ընծայեալ յերկրէ յերկինս , յոր ամբառնամք առ քեզ հոգիս , յօր լսելոյ քո զաւետիս խնդրեա լինել մեզ լսելիս . զձայն աւետեաց քո միածնին եթէ եկայք օրհնեալք հօր իմ . յոր օրհնեցայք ազգ :

Ձայնիւ առ քեզ Տէր պաղատիմք եւ առաջի քո անկանիսք . աղաչանօք Աստուածածնին չիջո՛ր 'ի մէնջ ըզբոց հնոցին . տուր արտասուօք զմեզրս ջնջել և վերստին զմեզ նորոգել . յոր օրհ :

Ղեկավար ճարտարապետ անցեր ընդ ծովս կենցազս անհետ . վերաբերեա ընդ Պետրոսի ըլ :

մեզ 'ի յալեաց մեղաց ծովէս . պաղատանօք գե-
րագունին անապական քում ծընողին . յօր օրհ .

Եւ ճառագայթեալ բանն 'ի Հօրէ յօր հին-
գերորդըն հրամայէ , բղխել 'ի ջրոց սեռք կայ-
տառաց և թեւաւորս օգականաց , իսկ 'ի դա-
րուն հինգ մկրտին յամպն և 'ի ծովն Խարայէլ
հին . տացուք հրաշից ներգործողին պատիւ եւ
փառս անեղ բանին :

Մաքրապէս օրինակի առաքելոցըն Գրիստոսի ,
որք 'ի ծովէն Տիրեբրական 'ի յերկնայինսըն կոչե-
ցան . անցին ընդ ծով աշխարհական և 'ի հոգին
մկրտեցան . տացուք հրաշից-

Յուրախութիւնսն անգրաւական 'ի հարսանի-
սըն անապական . զձեզ առաքեաց հայրըն փա-
ռաց հրաւիրատուք տրտմականաց . սուրբ հար-
սանեացն այն հայցեցէք ընդ ձեզ լինել մեզ պա-
րակից . տացուք հրաշից :

Նորոգողք տիեզերաց 'ի նախահօրըն յանցա-
նաց . նորափետուր զարդարեցիք զեկդեցիս հե-
թանոսաց . պաղատեցէք առ նոյն զթաժ զմեզ
նորոգել 'ի հնոց մեղաց . տացուք հրաշից ներ :

Շինող էիցս համայնից արարածոց 'ի յանգո-
յից . նոյն շինեցեր զեկեղեցի վէմը 'ի վերայ վի-
մին բանի . նդ եղեալ հիմունս 'ի նոր Սիօն ըզ
մեզ յօդեա շինմամբ 'ի նոյն . տացուք :

Ուրախացաւ գնացիւք գետոց քաղաք 'ի քէն
շինեալ Յիսուս . յորվէ վըտակք շնորհաց հոսեն

զողիս մարդկան առողանեն. արբո և զմեզ 'ի ջրոյն կենաց հայցմամբ հոգւոյն մատուակաց. զի բանաւոր երկիրըս քո պտղաբերի 'ի փառքս քո:

Ուր. Ձրհանդուրժեալ բնութեամբ բարւոյն ունել միայն զանճառ բարին. այլ ստեղծեալ մարդ յիւր պատկերին 'ի վեցերորդն առաւօտին. և 'ի յերրորդ ժամ զկողածինն 'ի յօգնութիւն ետ հողածնին. զորս 'ի դրախտին եղ վայելել, բայց 'ի պտղոյն մահու արգել:

Պապանձեալ առ դատողին յետ յանցանաց Ադամըն հին, զկինըն պատճառ եղեալ խարման և կինըն զօձըն դաւաճան. որով երկիրս այս անիժաւ, փուշ և տատասկ 'ի սմա բուսան. վճիռ մահու մարդոյն տուաւ դառնալ 'ի հող ուստի ստեղծաւ:

Ձնջել փութայր հայրըն փառաց ըզգիր պարտեաց մեր յանցանաց. որով զգեցաւ որդին գլթած 'ի վեց դարուն զմարմին մեղաց. հօր հաճութեամբ 'ի մահ խաչին եկն կամաւ 'ի յուրբաթին. գառն զենաւ 'ի հին զատկին փոխան գառանցն չօրինակին:

Ռահիւ լուսոյ պատուիրանին արդարութեան ճանապարհին. բարձրանալով քո 'ի խաչին բարձրացուցեր զմեզ 'ի յերկին. քո անպատում խոնարհութեամբդ եւ կամաւոր խաչելութեամբդ:

հաշտեա ընդ մեզ Տէր գըթութեամբ և թող
ըզմեզս ողորմութեամբ :

Սոսկայիդ սերովբէից եւ ահաւորող քրովբէ-
ից . խոնարհեցար 'ի չարչարանս չարչարելի բը-
նութեամբ մարդկան . 'ի խաչին զմեզս ըսպաներ
և զդատակնիք մահու լուծեր . հաշտ :

Վեհագոյն բնութեանց էից և արարիչըդ բո-
լորից . յորժամ ծագես զխաչիդ նըշան 'ի գալըստ-
եան քո միւսանգամ . զերկրպագուս այժմ հա-
ւատով լուսաւորեա նորին լուսով . զի համաձայն
խաչազգեցիցն ըզքեզ օրհնեմք յաւիտենից :

— —

Ե-Ք . Տէրն յետ ստեղծման արարածոց հան-
գեաւ յեօթն օրն 'ի գործոց . այն որ հանգիստ
աշխատելոց և կամքըն գործ է եղելոց . ուստի և
մեզ յոյս հաստատուն ետ հանգստեամբըն շա-
բաթուն . թէ աստ գործել զգործս Աստուծոյ ,
անդ է հանգչիլ ընդ Աստուծոյ :

Բարունաբար վարդապետիմք , յօրինակէ Տեա-
ռըն խրատիմք . որ 'ի յերկրորդ արարչութեանն
յետ կատարման տնօրէնութեանն . յեօթներորդ
օր հանգստեան իջեալ մարմնով 'ի գերեզման . ըզ
կապեալ հոգիսըն վերածեաց զանանց հաղիստըն
պատրաստեաց :

Յօղդ որ 'ի քոյդ կողէ ցօղեալ բժըլկեսցէ ըզ
հանգուցեալսն . իջցէ 'ի հող մահու նոցին եւ
բուսուսցէ յօրըն վերջին . կենդանաբար ձայնիւրդ
քո կոչեա զնոսա 'ի կեանքս քո . և դասեցո ընդ

արդարօցն երգել քեզ փառս ընդ զըւարթնօցն :
Ի իւծեալ զընութիւնս կենաց ունող , դարձօյց
յանցանքն 'ի մահու հող . իսկ անմահիդ մեռե-
լութիւն շնորհեաց դարձեալ զանմահութիւն :
զորս են ընդ քեզ թաղեալ մահուամբ աւազանին
մըկրտութեամբ , յարո ընդ քեզ քոյին փառօք
արեգական նըման լուսով :

Փայլին արդարքն յարքայութեանն եւ ճգնա-
ւորքն 'ի հանգստեանն . մարտիրոսքն պըսակին
և կուսանաց լապտերք վառին . դասեցո Տէր
ընդ նոսին որք զքեզ Աստուած խոստովանին .
արդարութեամբ մի դատեսցին , այլ գըթու-
թեամբ քո քաւեսցին :

Քո անպատում խոնարհութեամբդ որ թաղե-
ցար մեռելութեամբ . և յարուցեր յորդւոց մարդ-
կան որք հաւատով 'ի քեզ անկան . յարո' եւ զմեզ
արդարութեամբ և զնընջեցեալսն ողորմութեամբ .
զի կենդանեացըս բերանով կտացին քեզ փառս
ընդ Հօր Հոգւով :

Յինդրես . Կեցո .

Որ հովուենդ Իսրայելի նայեաց, որ առաջնորդես
որպէս խաշին Յովսէփու :

Որ նստիս 'ի քրովբէս, յայտնեաց առաջի Եփրեմի,
եւ Մանասէի :

Ձարթս՝ զգորութիւնս քո, եւ ե'կ 'ի կեցուցանել
զմեզ :

Աստուած զորութեանց դարձո՛ զմեզ. երեւեցո
ղերեսս քո 'ի մեզ եւ կեցցուք :

Տէր Աստուած զորութեանց մինչեւ յե՞րբ բարկա-
նաս յաղօթս ծառայից քոց :

Ջամբեցեր մեզ հաց արտասուաց եւ արբուցեր մեզ
արտասուս չափով :

Արարեր զմեզ նախատինս դրացեաց մերոց, այ-
պըն կատականաց թշնամեաց մերոց :

Աստուած զորութեանց դարձո՛ զմեզ, երեւեցո՛ զե-
րեսս քո 'ի մեզ եւ կեցցուք :

Այգի յԵգիպտոսէ փոխեցեր, հաներ զհեթանոսս եւ
զնոսս տնկեցեր, և առաջնորդեցեր նմա :

Հաստատեցեր զարմատս նորա և ելից զերկիր,
Ժածկեաց զլերինս հովանի նորա եւ բարունակ նորա
զմայրս Աստուծոյ :

Ձգեաց զորթ իւր մինչեւ 'ի ծով, մինչև 'ի գետս
են շառաւիղք նորա :

Ընդէ՞ր քակեցեր զցանկ նորա : եւ կթեն զնա ան-
ցաւորք ճանապարհի :

Ապականեաց զնա խոզ անտառի, և երեվայրի ա-
րածեցաւ 'ի նմա :

Աստուած զորութեանց դարձ, հայեաց յերկնից եւ
տես, այց արա այգւոյս այսմիկ և դարման տար սմա,
զոր տնկեաց աջ քո :

՚ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր զնա ՚ի քեզ , այրեցեալ ՚ի հուր և աւերեալ ՚ի սաստէ քումմէ կորիցէ :

Նշիցի ձեռն քո ՚ի վերայ առն , աջ քո ՚ի վերայ որդւոյ մարդոյ , զոր զօրացուցեր զնա ՚ի քեզ :

Ոչ ևս ՚ի բացեայ եղիցուք մեք ՚ի քէն , կեցուցես դու զմեզ և զանուն քո Տէր կարդասցուք :

Աստուած զօրութեանց դարձո՛ զմեզ , երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ եւ կեցցուք :

Ալէլուիա որթի .

Աւետարան եւ ապա դարձեալ Սաղմոս ԳԼ . Բ .

Կյ . Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու , եւ ես այսօր ծնայ զքեզ :

Փի . Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք , եւ ժողովուրդք խորհեցան ՚ի սնտիս :

Յանդիման եղեն թագաւորք երկրի , եւ իշխանք ժողովեցան ՚ի միասին վասն Տեառն եւ վասն օծելոյ նորա :

Ողեսցուք զկապանս նոցա , և ընկեսցուք ՚ի մէնջ զլուծ նոցա :

Բնակեալն յերկինս ծիծաղեսցի զնքօք , եւ Տէր արհամարհեսցէ զնոսա :

Յայնժամ խօսեսցի ընդ նոսա բարկութեամբ իւրով եւ սրտմտութեամբ իւրով խռովեցուսցէ զնոսա :

Ես կացի թագաւոր ՚ի նմանէ ՚ի վերայ լերին Սիօնի սրբոյ նորա , ՚ի պատմել զհրամանս Տեառն :

Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու , եւ ես այսօր ծնայ զքեզ :

Խնդրեա՛ յինէն եւ տաց քեզ զՀեթանոսս 'ի Ժա-
ռանդութիւն և յիշխանութիւն քեզ ընդ ամենայն ծագո
երկրի :

Հովուեսցես զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ եւ
որպէս զանօթ բրտի փշրեսցես զնոսա :

Արդ՝ թա՛ գաւորք, զայս 'ի միտ առէք, եւ խրա-
տեցարուք ամենեքեան՝ լոյք դատէք զերկիր :

Մառայեցէք Տեառն երկիրդիւ, և ցնծացէք առաջի
նորա դողութեամբ :

Ընկալարուք զխրատ նորա՝ զի մի բարկասցի Տէր,
եւ կորնչիցիք 'ի ճանապարհացն արդարութեան :

'ի Ժամանակի՝ յորժամ բորբոքեսցի բարկութիւն
նորա :

Երանի ամենեցուն՝ ոյք յուսացեալ են 'ի Տէր :

Ալէ. ալէ. Եւ ևս խաղաղութեան. Օրհնութիւն.
Դարձեալ Սաղմոս. Գլ. ՃԹ.

Կց. 'ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ
քան զարուսեակ ծնայ զքեզ :

Փի. Լկաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ,
մինչև եդից չգթչնամիս քո պատուանդան ոտից քոց :

Գաւազան զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր 'ի Սի-
ժնէ, և տիրեսցես դու 'ի մէջ թշնամեաց քոց :

Ընդ քեզ է սկիզբն յաւուր զօրութեան 'ի վայել-
չութիւն սրբոց քոց, յարգանդէ յառաջ քան զարուս-
եակ ծնայ զքեզ :

Երդուաւ Տէր եւ ոչ ևս զղշացի, թէ դու ես Բա-
հանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, եւ Տէր
ընդ աջմէ քումմէ :

Սորտակեսցէ յաւուր բարկութեան զթագաւորս .

դատէ զհեթանոսս և բազում առնէ զհարուածս , եւ
խորտակեցէ զգլուխս բազմաց յերկրի :

Զուղիս 'ի ճանապարհի արբուսցէ . վասն այսորիկ
և բարձր արասցէ զգլուխս :

Ալէլուիա որթի : Աւեսարան :

Ապա խոնարհեցո : Ապրեցո :

Եւ եթէ շարաթ իցէ Լոյս զուարթ :

Մեսեդի . Տէր ասաց ցիս : Քարոզ . Աղաչեցուք :

Սբ. Ած . ըստ պատշաճի աւուրն :

Համբ. Բձ . Անկանիսք . սես յեջ 57 .

Զկնի՛ Հայր գթած :

Ապա Գիրք Ծննդոց , Գ «Ի սկզբանէ» :

Յեսոյ կ'ընթեռնուն յնեսզնեսէ մեսասան ընթերցուած
ներն եւ մինչ կ'ընթեռնուն «Օրհնեցէք ամենայն գործ
Տեառն» , դպիր կը նուագեն :

Օ՛րհնեցէ՛ք գո՛վեցէ՛ք և բարձր ա-
րարէ՛ք ըզնա յաւիտե՛ան :

Երիցս կրկնութիւն

'ի ժամ Ս . պատարագին ժամամուտ

Աստուածածին անհարսնացեալ զբանն անսկիզբն
յգացար , եւ զԱստուածն անխանալին ծնար . զանպա-
րագրելին 'ի գիրկս քո բարձեր , նմա անդադար բա-
րեխօսեա վասն անձանց մերոց :

ձաւու

Մեծ . ԳՅ . Զանճառելի լուսոյ մայր
և՛ ըզբնակարանն անսկզբնակից որդ-

ւոյն. օրհնութեանմբ մեծացո՛ւցանե՛մք :
Զանհաս տնօրէ՛նութեա՛ն մայր , եւ
զանձնաւոր տաճա՛ր աստո՛ւծոյբանին .
օրհնութեանմբ մե : Զբոլո՛րից փը՛ր-
կութեան մայր , ո՛ր զանտանելի՛ն
յէից ՚ի յարգանդի՛ եբարձ . զնա ա-
մենեբեան օրհնութեանմբ մեծացո՛ւ-
ցանե՛մք :

Սբ. Ած . որ ծնար եւ յայտնեցար վասն :
Գիրք եւ ապա Սաղմոս :

Հոգին սուրբ եկեսցէ ՚ի քեզ և զօրութիւն
բարձրելոյն հովանասցի ՚ի վերայ քոյ :

Աւետարան . ապա Փառքնեզ Տեբ Ասուած մեր :

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՆԻԿԻԱԿԱՆ

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած Հայրն ամենակալ .
յարարիչն երկնի եւ երկրի , երեւելեաց եւ ա-
նբերեութից : Եւ ՚ի մի Տեբ Յիսուս Քրիստոս որ-
դին Աստուծոյ , ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին ,
այսինքն յեութենէ Հօր : Աստուած յԱստուծոյ ,
լոյս ՚ի լուսոյ , Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ
ճշմարտէ . խնունդ եւ ո՛չ արարած : Նոյն ինքն
՚ի բնութենէ Հօր . որով ամենայն ինչ եղև յեր-
կինս և ՚ի վերայ երկրի , երեւելիք և անբե-
ւոյթք : Որ յաղագս մեր մարդկան , եւ վասն մե-

րոյ փրկութեան՝ իջեալ յերկնից՝ մարմնացաւ , մարդացաւ , ծնաւ կատարելապէս ՚ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն հոգւովն սրբով : Որով էառ զմարմին , զհոգի , և զմիտ , և զամենայն որ ինչ է ՚ի մարդ , ճշմարտապէս եւ ո՛չ կարծեօք : Չարչարեալ , խաչեալ , թաղեալ , յերրորդ աւուր յարուցեալ . ելեալ ՚ի յերկինս նովին մարմնովն նստաւ ընդ ալմէ Հօր : Գալոց է նովին մարմնովն և փառօք Հօր ՚ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս . որոյ թագաւորութեանն ո՛չ գոյ վախճան : Հաւատամք և ՚ի սուրբ Հոգին . յանեղն և ՚ի կատարեալն . որ խօսեցաւ յօրէնս և ՚ի մարդարէս եւ յաւետարանս : Որ էջն ՚ի Յորդանան . քարոզեաց զԱռաքեալն , եւ բնակեցաւ ՚ի սուրբսն : Հաւատամք և ՚ի մի միայն ընդհանրական եւ յառաքելական եկեղեցի , ի մի մկրտութիւն , յապաշխարութիւն , ՚ի քաւութիւն եւ ՚ի թողութիւն մեղաց : Ի յարութիւնն մեռելոց , ՚ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց , յարքայութիւնն երկնից և ՚ի կեանսն յաւտենականս :

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն , յորժամ ո՛չ էր Որդի . կամ էր երբեմն , յորժամ ո՛չ էր սուրբ Հոգի . կամ թէ՛ յոչէից եղեն , կամ յայլմէ հուրթենէ ասեն լինիլ զՈրդին Աստուծոյ՝ եւ կամ զսուրբ Հոգին . և թէ՛ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք . զայնպիսիսն նշովէ՛ կաթուղիկէ եւ առաքելական եկեղեցի :

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մեռի ասացեալ :

Իսկ մեք փառաւորեսցուք՝ որ յառաջ քան
զյաւիտեանս . երկիրպագաներով սրբոյ Եր-
րորդութեանն և միոյ Աստուածութեանն Հօր եւ
Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղայես :

Մրբասացութիւն

Բա՛ղձո՛ւթի՛ւնք հրե՛շտանկ՛ ա՛ց և՛
զօ՛րա՛ց ե՛րկնա՛ւորա՛ց իջե՛ ա՛լ լի՛ յերկ-
նի՛ց ընդ մի՛ածնի՛ն թա՛գ ա՛հ լո՛ւս
րի՛ն . ո՛րք երգէին և ասէի՛ն սա է
ո՛րդին անստուծոյ . անմենեքե՛ան ան-
սասցուք թուրախ լերուք երկինք եւ
ցնծասցեն հիմունք ա՛լ շխարհի՛ . զի՛
աստուա՛ծ յաւիտենանկան ՚ի յերկ-
րի երևեցաւ և ընդ մարդկան շրջե՛-
ցաւ . զի կեցուցէ զանձինս մե՛ր :

Նախատօնակ

յԱրձակման Ս. Պատարագին

Պորհուրդ մեծ . իւր սարգն .

Կ Ա ՆՈՒՆ

Ս. Ծ Ն Ն Դ Ե Ա Ն Ա Ռ Ա Ի Օ Տ ՈՒ Ն

Տէր զի բազում, իւր սարօքն. Տս էջ 1.

Օրհ. Դէ. Խորհրդորդ մե՛ծ եւ սքանչելի՛, որ յայ՛սմ աւո՛ւր յայտնեցա՛ւ. Հո՛վիւքն եր՛գեն ընդ հրե՛ջ՞ տա՛կս տան՛ն ա՛ւետիս ա՛շխարհի՛:

Ծնա՛ւ նո՛ր արքա՛յ ՚ի բե՛թղեհէ՛մ քա՛ղաքի՛, Արդիք մարդկան՛ն օրհնե՛ցէ՞ ք, զի վասըն մեր մարմնացա՛ւ: Ա՛նբաւելի՛ն երկնի շեւ լե՛րկրի՛ ՚ի խանձարուրս պանտեցա՛ւ. Աչ մեկնելով ՚ի հօ՛րէ՞ տա՛կս սո՛ւրբ, այրին բա՛զմեցա՛ւ:

Ա՛յսօր ցնձան՛ն երկինք՛ի վերո՛ւստ մեծապայծառ աւետեօք. Եւ՛ աբարանձք ամեն՞ա՛յն զգեցա՛ն հանդերձ փրկովթեան՛ն:

Ա՛յսօր յայրի՛ն ընծայեցա՛ւ բրի՛ստո՛ս որդին աստուծոյ. Եւ հրեղինաց

բա՛ղմուծի՞նքն յե՛րկնի՛ց յերկիր
վա՛յր իջեա՛լ:

Ա՛յսօր հովուա՛յրն տեսեա՛լ զար-
դա՛րութեանն արեգակն. Եւ ընդ հը-
րեշտակս երգէ՛ի՞նքն փա՛ռք ՚ի բար-
ձունս անտու՛ծո՛յ:

Ի՛ հօրէ՛ ծա՛նգեցա՛ր լո՛ւսաւորել
զարա՛րածս. Ա՛ն՞րդա՛ն՞րութեանն ա-
րեգակըն տէ՛ր փառը՛ք քեզ:

Ծընա՛ր ՚ի՞ յայրի՛ն ընծա՛յեցաւ
բե՛թդեհէ՛մ. Ա՛ն՞րդա՛ն՞րութեանն
արեգակըն տէ՛ր փառը՛ք քեզ:

Հովուա՛ցն յա՛յտնեցա՛ր երկրպա՛գ-
եալդ ՚ի մոգուց. Ա՛ն՞րդա՛ն՞րութեանն
արեգակըն տէ՛ր փառը՛ք քեզ:

Ե՛ւ մեք ե՛րգեսցո՛ւք որ ՚ի կուսէն
մա՛րմնացար. Ա՛ն՞րդա՛ն՞րութեանն ա-
րեգակըն տէ՛ր փառը՛ք քե՛զ:

Քաղաւաճք Օրհնութեան

Ա՛յսօր բանն ՚ի հօրէ՞, անմեկնե՛ք

և անճառելի խորհրդով, ի՞նչ ձեռքով՝ ուրն
կո՛ւսական որովա՛յնի՛ տնօրինաբան
յերկրի՞ երեւեա՛լ : Մանուկ անժա՛-
մանակ ՚ի հօրէ՞ անսե՛րմն ՚ի կուսէ՛ ,
՚ի գի՞րկըս մօր գրգուեցաւ այսօր
արարի՛չն երկնի և՞ երկրի : Ո՛ր մաք-
րեանցն ըզյորդանա՞ն և լուաց ըզմեղս
անշխարհի՛ . զոր օրհնե՞ն անդադար
արա՛րածք ամե՛նայն զէակի՛ցըն հօր
եւ հոգւո՛յն :

Աստուածածին սո՛ւրբ կոյս անա-
պական տաճար, անպարագիծ էի՛ն
բողորից բնութեանց լա՛յնածաւալ
տեղի . այսօր ընդ բերկրական զը-
ւարթնոյն կրե՛ցե՛ր աւետեանց գտէ՛րըն
տէրանց ՚ի քեզ . ա՞՛ ո որ մաղթեմք
բարեխօսե՛լ վասըն մե՛ր անլուելի ձայ-
նիւ : Յիմանալի վտականց տա՛նն աս-
տուծոյ հոսմանց, վիճակեա՛լ տեսա-
նողանցըն ձայնի՛ արբամամք ըզմայլեցսր :

այսօր զանթառամբն ծաղկեցար ըզ
ծաղիկ ՚ի ժամու տալով զպտուղն . ա՛ռ
որ : Այսօր ՚ի քեզ լցեալ ամոլսածնին
բարբառ . որ ՚ի փրկութիւն հասարա-
կաց տուեալ նշան բնութեան անգի
մարդկան . ահա՛ կոյս յղասցի և ծը՛ն-
ցի որդի՛ զը՛նդ մեզ յայտնեալն աս-
տուած . ա՛ռ :

Ըզքե՛զ աստուածա՛ծին ա՛ղբիւր
անըսպա՛ն լո՛ւսոյն , որ լուսա՛նորէ ըզ
հաւա՛տացեալս , միաբանական ձայն
նիւ երգով մեծացո՛ւցա՛նե՛մք : Դո՛ւ
պարծա՛նք կուսութեա՛ն մա՛րդկան .
դո՛ւ ուրախութի՛ւն հրեշտակա՛ց .
դո՛ւ բարձո՛ղ անի՛ ծիցն . վասն որոյ
զքեզ աստուա՛ծա՛ծին մեծացուցա :
Դո՛ւ ճշմարիտ արե՛ւելք արե՛գակա-
նըն արդարութեան , յորմէ՛ ծագեանց
փրկութիւն տիե՛ղե՛րաց , միաբանական
ձայնիւ երգով մեծա :

Աստուածածին և սըրբոհօհի, ո՛ր
ըզբա՛նն աստը՛ւած անսերմն յղո՛ւ-
թեանք յարգանդի կրեցեր. ա՛ն-
դագա՛ր երգով մեծանցո՛ւցա՛նե՛մք.
Զքե՛ղ մա՛յր կուսո՛ւթեան եւ յըղու-
թեա՛ն լո՛ւսոյ, և առագա՛ստ ան-
ճառե՛լոյ բնա՛կողին. ՚ի քեզ փեսա-
յանցեալ բանին. ա՛նդագա՛ր երգով :
Քե՛ լո՛ւծա՛ն կնիք դատապա՛րտո՛ւ-
թեան և՛, ք՛ և կանգնե՛ցաւ մեղուցեալ
մա՛յրըն գլորեալ : վասն որոյ ըզքեզ
աստուածածին և կո՛յս. ա՛նդագա՛ր
երգով մեծա՛ցո՛ւցա :

Միայնո՛յ քեզ ՚ի կանա՛յս կոյս յետ
ծնընդեան երգեմք զօրհնո՛ւթիւն. զի՛
լոյս ՚ի լո՛ւսոյ քե՛ յայտնեցա՛ւ աշ-
խարհի՛. և զնախամօրն եբա՛րձ զա-
նէ՛ծս ա՛նճա՛ռ ծընընդեանմբն ՚ի քե՛ն.
Քե՛զ մի՛այնո՛յ մարմնացելոյդ ՚ի սո՛ւրբ
կուսէն, օրհնութի՛ւն ՚ի բարձունըս .

վերերգեմք ասելով, փա՛ռըք քեզքը-
րիստո՛ս որ եկի՛ր կամաւ հօր կեցու-
ցա՛նե՛լ ըզմե՛զ : Խը՛նդա՛մա՛րիա՛մ, որ
եղեր մայր քրիստոսի, և՛ աղաչեա՛մ
զա՛ռ ՚ի քէն զմարմնացեա՛լ բանն ան-
տըւած . զի փ՛րկեցէ՞ զմե՛զ ՚ի փո՛ր-
ձո՛ւթեանէ՛ :

Եւ ևս խաղաղու .

Հոգի՛ք հրեզիհնացն անյօր տօնէ՛ն
ընդ մեզ ըզգա՛յլո՛ւստ հոգւո՛յն անտու-
ծո՛յ : Տեսանողն յառաջ նշա՛նակէ՛ր
զառատաբո՛ւղիս վըտակ իմաստից ՚ի
մեզ հեղեա՛յ ՚ի՞ հոգւո՛յն : Աէմը՛ն
հաւատոյ զմայլեա՛լ անմահականն բա-
ժականն այսօր բաշխէ՛ր ծա՛րաւեանց :
Գետո՛ցս այս գնացիւք ցնծայ՛ քա-
ղաքն աստուծո՛յ սիո՛ն մայր եկե՛ղեցի՛ :
Ասն որո՛յ եւ մեք երբեա՛կ եւ մի
աստուանձութեանն ե՛րգե՛մք ըզփառս
ի՞ բարձո՛ւնս :

Ո՞ր 'ի հօրէ՛ առաքեցա՞ր մարդա-
սէ՛ր կարո՞ղ փրկիչ . եւ ըզմե՛ղուցեալ
ըզմա՛րդըն բը՛ժչկեցեր . ողորմեա՛ տէր
հրաժարելո՛յս . զոր հրա՛ւիրեա՛ն առ
քե՛զ կոչե՛ցեր : Ո՞ր 'ի խաչի՛ն բեւե-
ռեցա՞ր մարդասէր կարո՞ղ փրկիչ . և
ըզցօ՛ղ անապական՛ն արեան՛ըդ ցօղեցեր
տի՛եզերաց . ո՞ղորմեա՛ տէր հրաժարե-
լո՛յս , Ո՞ր ըզդըժո՛ խս աւերե՛ցեր և ըզ
գերեան՛լսըն փրկեցեր և զարգելեան՛լսըն
վե՛րածեր 'ի յոյս կե՛նանցըն յա՛ւիտե-
նից . ո՞ղորմեա՛ տէր :

Փառք Հօր . Այժմ եւ միշտ :

Մաղթանք , «Փառք հրաշափառ Ծննդեան»

Քարոզ ըստ ձայնի աւուրն . տես յէջ 52

Ա Լ Է Լ Ո Ւ Ք

Ծննդեան Տեսնն մերոյ Յիսուսի

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Այ . Տէ՛ր հովուեսցէ զիս . և ինձ ինչ ոչ պա-
կասեսցի :

Ի վայրի՛ գալարւոջ անդ ընակեցոյց զիս , եւ
առ ջուրս հանգատեան սընոյց զիս :

է . Ալէ . Իջէ՛ որպէս զանձրեւ ՚ի վերայ գեղ-
ման . որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Ծագեսցի՛ յաւուրս նորա արգարութիւն . բա-
զում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեսցի լուսին :

Փա՛ռք եւ երկրպագութիւն Հօր եւ Որդւոյ
եւ Հոգւոյն սրբոյ . Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն .

Դա՛ռք հրեշտակաց օրհնեն զՔեզ Քրիստոս ,
ալէլուիա . Մարդկան՝ ազգ սաղմոսեն քեզ :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Այ . Լո՛ւր դուստր եւ տես . խոնարհեց
զունկն քո . մոռա զժողովուրդ քո եւ զտուն Հօր
քոյ , զի ցանկացաւ թագաւոր գեղոյ քոյ :

Մա՛ ինքն է Տէ՛ր քո՝ երկիրպագես սմա . եւ
դուստր ծուրայ երկիրպագցէ սմա . եւ պատա-
րագօք զերեսս սորա պաշտեսցեն մեծամեծք ՚ի
ժողովրդոց :

‡. Ալէ: Նա՛ կարդասցէ առ իս, Հայր իմ ես գու. Աստուած ընդունող փրկութեան իմոյ:

Ե՛ս անգրանիկ արարից զնա, եւ բարձր քան զամենայն թագաւորս երկրի:

Փառք եւ երկրպա: Այժմ եւ միշտ եւ:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Ալէլուիա. Ալէլուիա. Ալէլուիա:

Բ) Ի՞նչէ՛ որպէս անձրեւ ՚ի վերայ գեղման.

որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր:

Ծագեսցի՛ր յաւուրս նորա արդարութիւն. բազում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեսցի լուսին:

‡. Ալէ: Եցո՛յց Տէր զփրկութիւն իւր, առաջի ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր:

Յիշեա՛ց ողորմութեամբ իւրով զՅակոբ. ճշմարտութեամբ իւրով զտունն իսրայէլի. եւ տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ:

Փա՛ռք եւ երկր: Այժմ եւ միշտ: Ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Բ) Նա՛ կարդասցէ առ իս Հայր իմ ես գու.

Աստուած ընդունող փրկութեան իմոյ:

Ե՛ս անգրանիկ արարից զնա. եւ բարձր քան զամենայն թագաւորս երկրի:

‡. Ալէ: Ընդ քե՛զ է սկիզբն յաւուր զօրու-

**Թեան . 'ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ
յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ :
Երգուա՛ւ Տէր եւ ոչ եւս զղջասցի . թէ դու
ես Քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսե-
ղեկի , եւ Տէր ընդ աջմէ քումմէ
Փառք եւ եր . Այժմ եւ միշտ : Ալէլուիա :**

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

**Գ) . Եցո՛յց Տէր զփրկութիւն իւր , առաջի ազ-
գաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր :**

**Յիշեաց ողորմութեամբ իւրով զՅակոբ , ճըշ-
մարտութեամբ իւրով զտունն Իսրայէլի , եւ տե-
ռին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն Աստու-
ծոյ մերոյ :**

**‡ . Ալէ : Յիշեա Տէր զԴաւիթ , եւ զամենայն
հեզութիւն նորա :**

**Որպէ՛ս երգուաւ Տեառն , եւ ուխտս եղ Աս-
տուծոյ Յակոբայ :**

Փառք եւ յերկրպագ . Այժմ եւ միշտ : Ալէ :

Ալէլուիա . Ալէլուիա . ալէլուիա :

**Գ) . Ընդ քե՛զ է սկիզբն աւուր զօրութեան .
'ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ
քան զարուսեակ ծնայ զքեզ :**

**Երգուա՛ւ Տէր եւ ոչ եւս զղջասցի . թէ դու
ես Քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսե-
ղեկի . եւ Տէր ընդ աջմէ քումմէ :**

‡. Ալէ՛. Տէ՛ր ասաց ցիս որդի իմ ես դու . և
եւ այսօր ծնայ զքեզ :
Խնդրեա՛մ յինէն , եւ տաց քեզ զՀեթանոսս ՚ի
ժառանգութիւն . եւ իշխանութիւն քեզ ընդ ա-
մենայն ծագս երկրի :
Փա՛ռք եւ՛ երկրպա . Այժմ՛ և միշտ և : Ալէ՛ :

Ալէլուիա . Ալէլուիա . Ալէլուիա :
Դ՛. Յիշեա՛մ Տէր զԴաւիթ , եւ զամենայն հե-
զութիւն նորա :
Որպէ՛ս երդուաւ Տեառն , եւ ուխտս եդ Աս-
տուծոյ Յակոբայ :
‡. Ալէ՛. Տէ՛ր հովուեսցէ զիս . եւ ինձ ինչ ոչ
պահասեսցի :
Ի վայրի՛ դալարուջ անդ բնակեցոյց զիս . եւ
առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :
Փա՛ռք և երկրպա : Այժմ՛ և միշտ և : Ալէ՛ :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
Դ՛. Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու . եւ ես
այսօր ծնայ զքեզ
Խնդրեա՛մ յինէն , եւ տաց քեզ զՀեթանոսս ՚ի
ժառանգութիւն . եւ իշխանութիւն քեզ ընդ ա-
մենայն ծագս երկրի :
‡. Ալէ՛. Լո՛ւր դուստր և տես , խոնարհեցո՛

զունկն քո . մտաւ զժողովուրդ քո եւ զտուն Հօր
քոյ , զի ցանկացաւ թագաւոր գեղոյ քոյ :

Սա՛ ինքն է Տէր քո՝ երկիրպագցես սմա . եւ
զուստր ծուրայ երկիրպագցէ սմա . եւ պատա-
րադօք զերեսս սորա պաշտեսցեն մեծամեծք ՚ի
ժողովրդոց :

Փառք եւ երկրպա : Այժմ եւ միշտ եւ : Ալէ :

Հրո . ԳՅ . Ա՛ նրսկի՛ղբն էակի՛ց բանըդ
Հօր . ո՛ր էի՛ր յառաջ քան զյա՛նւիտ
եանս . եւ եկի՛ր ՚ի փ՛րկութի՛ւն ըստե՛ղ
ծուածո՞ց բոց . ը՛գբե՛՛զ Օրհնե՛մք աստը-
ւած հա՛րցը՛ն մերո՞ց : Յընա՛ր ՚ի կու-
սէ՛ անճա՛ռ միութի՛ւն . ա՛նբաժա՛ն
նե՛լի եւ՛ միշտ գոյ՛ով ո՞չ մեկնե-
ցա՛ր ՚ի հսո՛յրա՛կան ծոցոյ . զ՛բե՛՛զ Օրհ-
նեմք : Յը՛նծո՛ւթեա՛մք տօ՛նեսցո՛ւք
ըզձը՛նունդ քո սո՛ւրբ , որ յայտ-
նե՛ցա՛ր մեզ լոյս ՚ի լուսոյ . եւ լուսով
քով լրցե՛ր զտի՛եզերս . գբե՛՛զ Օրհն :
Է , Գործըք տեա՛մ ուն ը՞ջ զտէ՛ր օրհ-

նե՞ցէք, և՞՛՛՛՛ Բա՛րձր արա՛րէ՛ք ըզ
նա յա՛ւիտեա՛ն :

Ըզձե՛նեա՛յն ՚ի սրբո՛՞յ կո՛ւսէ՛ն օրհ-
նե՞ցէք . Ե՞՞՛՛՛ Բա՛րձր արա՛րէ՛ք ըզնա
յաւիտեա՛ն : Զա՛նճա՛ռելի զ՞ճը՛նո՛՞ւ
ւնդ փը՛՞րկչին գովե՞ցէք, և անա՛ւե՞-
՛՛՛՛ Բա՛րձր արա՛րէ՛ք ըզնա յաւիտ-
եա՛ն :

Մե՛ռ . Ո՛ւրախ լե՛՛ր աստուածաճի՛ն,
յոյս և փ՛րկութեա՛ն մայր, զքե՛՛զ
ընդո՛ւնող լուսո՞յ մեծա՛ցուցանե՛մք :
Ըզքե՛՛զ լուսո՞յ մայր և կոյս, զքե՛՛զ
գանձ՛րդ կե՛նաց՝ աստուածային ճա՛յ-
նի՛ւ ցնծութեա՞մք մեծա՛ցու : Մայր
սո՛ւրբ անա՛րատ լուսոյն . հրեշտակա-
յի՛ն օրհնո՛ւթեամբ պատուեա՛լ զքե՞զ
մեծա՛ց :

«ի Կիւրակէի յետ Իւղարեոյց Աւետարանին» :

Հոյլք հոգեղէնք ընդ հովիւան
բա՛րոզէին ՚ի յանբանից մըսուր զբա՛ւ
նրն բանձմեալ և՛ մո՛գքն աստեղբըն
գուչակեալ մատուցին զընծայն խոր
հըրդո՛յ :

Ուր. Ամենիմաստ ամենի՛ց հա՛յր
բա՛զմազե՛ղ, ինանող ստեղծո՛ղ և
տէր բոլո՛րից. ա՛նե՛ղ և է՛իցս էակ,
զո՛ր միչտ օրհնեն դասք անմարմնա-
կանանցն յաւէ՛ժաբար հնչմա՛մբ : Ար
կերպանն եւ կնիք հօր առեալ վա-
սը՛ն մեր, ծառայի կերպ ՚ի կոսէն.
ո՛ր է՛ն ՚ի յաթոռ փառա՛ց. ա՛նտես
վե՛րնոցն, ՚ի յայրին իջե՛ա՛նի և ՚ի
մըսո՛ւր անբանից բազմեալ : Ձ՛ի կու-
սէն մարմնա՛ցեալ բա՛նն, եկայք ժո՛-
ղովո՛ւրդք ընդ հովիւարն բարեբանես-
ցուք. և՛ ընդ մոգո՛ւցն երկրրպագես-
ցո՛ւք. ընդ երկնայի՛ն զօրսն երգե՛՛ս :

ցուք փառք ՚ի՛ բարձո՛ւնս անտուժո՛յ :

Եւ. Ճառագայթ և՛ կերպարան է-
ութեան հօր բանդ աստըւած . ըզ-
քե՛՛զ բա՛րեբանե՛մք ասելով . փառք
՚ի բարձո՛ւնս անտուժո՛յ : Ո՛ր միացան
՚ի մարմնի անձառապէ՛ս ճը՛շմարիտդ
աստըւած . զքե՛զ բա՛րեբանե՛մք : Ո՛ր
զանիժի՛ցրն բարձե՛ր ըզդատապանտու-
թիւն քրիստո՛ս աստըւած . զքե՛զ
բարեբանե՛մք :

Որթի, Աւետարան. Ապա Փառք ՚ի բարձ. տես էջ 58
Դարձեալ մնաց. Աւետարանին .

Ապա եւ յամ. ժամ :

Եւ. Ա--. Արեգակն արդարութեան
այսօր յայտնեցար ազգի մարդկան .
մարդ եղեալ սրբեցեր ըզջուրս, վերա-
ծնեալ զմեզ մկրտութեամբն սրբոյ
հո՛գեո՛յն : ՚ի վայելչութիւն փառաց
սրբութեան քո՛յ ՚ի յարգանդէ յա-
ռաջ քան զարուեսակ ծնայ ըզքեզ :

մարդ եղեալ սրբեցեր ըզջուրս . վե-
րածնեալ զմեզ մկրտութեամբն սրբ-
բոյ հո՛րհ գւո՛րն :

Բրշ. Մայր սո՛ւրբ սքանչելի լուսոյն , որ զԱստ-
ուածն ամենայն յաւիտեանց յորովայնի քում կը-
րեցեր , եւ ցնծութի՛նն աշխարհի ծնար զբանն
Աստուած , աղաչեմք :

Մայր սուրբ բարեխօսեա :

Աղաչեա վասն մեր զառ ՚ի քէն զմարմնացեալն
Աստուած , որ խոնարհեցաւ ՚ի հայրական ծոցոյ ,
էառ մարմին ըստ մարդկային բնութեանս . առ-
նել խաղաղութիւն յերկինս և յերկրի . աղաչեմք :

Մայր սուրբ բարեխօսեա :

Աղաչեա վասն մեր զառ ՚ի քէն զմարմնացեալն
Աստուած՝ ներել մեզ , անտես առնել զյանցանո
մեր եւ տա՛լ օգնականութիւն ընդդիմակաց լի-
նել հակառակամարտիցն ՚ի պատերազմի . աղա-
չեմք :

Աղաչեա վասն մեր զառ ՚ի քէն զմարմնացեալն
Աստուած՝ զի լուեսցին պատերազմունք , գաղա-
րեսցին յարձակմունք թշնամեաց , տնկեսցի՛ն սէր
եւ արդարութիւն ՚ի յերկրի . աղաչեմք :

Աղաչեա վասն մեր զառ ՚ի քէն զմարմնացեալն
Աստուած , աճեցուցանել յերկրի մերում զբազցր

բղիտումն աղբերաց. զառատ պտղաբերութիւն
բուսոց եւ տնկոց, առ 'ի զուարճալի' լինել ամե-
նայն հարկաւոր պիտոյից մերոց. աղաչեմք:

Աղաչեա վասն մեր զառ 'ի քէն զմարմնացեալն
Աստուած, զի միաբանեացէ զեկեղեցի իւր սուրբ,
չինեալ 'ի վերայ հիման առաքելոց եւ մարգա-
րէից, պահե՛լ անարատ մինչեւ յօր երեւելոյ գա-
լլատեան իւրոյ. աղաչեմք:

Աղաչեա՛ վասն մեր Սրբուհի՛ զմիածին քո զոր-
դին եւ վասն հոգւոցն հանգուցելոց, ընդունի՛լ
յարգայութիւնն երկնից եւ տալ մասն եւ բաժին
ընդ սուրբս ամենայն. աղաչեմք:

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա:

Եւ եւս առաւե՛լ զյորդորումն սիրոյ և զգոր-
ծըս բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք:

Տուր մեզ Տէր Աստուած:

Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստու-
ծոյ ամենակալիդ յանձն արասցուք:

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք:

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի
ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան մի-
աբանութեամբ:

Տէր ողորմ. Տէր ող. մայր սուրբ բարեխօսեա
առ Տէր վասն մեր:

Սուրբ Ասուած որ ծնար եւ յայնեցար վասն մեր :

Շար. Խորհուրդ մեծ. Տես յէջ 79

Զկնի որթի. Աւեսարան :

Շար. Այսօր ցնծան եր. Տես յէջ 80

Զկնի որթի. Աւեսարան :

Շար. Այսօր բանն 'ի Հօրե. Տես յէջ 80

Զկնի որթի. Աւեսարան :

Շար. 'ի Հօրե ծագեցար. Տես յէջ 80

Զկնի որթի. Աւեսարան :

Սաղմոս . 'ի վայելչութիւն. Տես յէջ 80

Աւետարան. եւ ապա «Նորասեղծեալ» կամ «Աւետարան» Հոս պատեանի աւուրն տես յէջ 62

Ապա «Կեցո՛՛» :

'ի ժամ Ս. Պատարագին

Շարական զգեստու

Դ). Խորհուրդ խորին անհաս անըսկիզբն. որ զարդարեցեր զվերին պետութիւնդ, 'ի յառաջաստ անմատոյց լուսոյն. գերապանծ փառօք զդասըս հրեղինաց. Անճառահրաշ զօրութեամբ ստեղծեր զԱդամ պատկեր տիրական. եւ նազելի փառօք զգեստաւորեցեր 'ի դրախտն Ադեմի տեղի բերկրանաց. Զարչարանօք քո սուրբ միած-

նին . նորոգեցան արարածք ամենայն , եւ վերջստին մարդն անմահացաւ , զարդարեալ 'ի ըզգեստ անկողոպտելի : Անձրեւածին բաժակ հրահոսան , որ հեղեր յառաքեալսն 'ի սուրբ վերնատանն , հեղ և 'ի մեզ՝ Հոգիդ սուրբ Աստուած , ընդ պատմուճանի զքո զիմաստութիւն : Տան քում վայելէ սրբութիւն , որ զգեցար ըզվայելչութիւն , սրբութիւն փառաց ընդ մէջ քո ածեալ պատեա ըզմէջս մեր ճշմարտութեամբ : Որ զարարչագործ բազուկս քո տարածեցեր ընդդէմ՝ աստեղաց , հաստատեա՝ զբազուկս մեր կարողութեամբ , համբարձմամբ ձեռաց առ քեզ միջնորդիլ : Իիւսմամբ թագ 'ի գլուխ պատեսցես ըզմիտս եւ ըզգայարանս խաչանիչ ուրարմամբ ըստ Ահարոնի , ծաղկեալ յոսկեթել 'ի զարդ խորանի : Բամից բոլորից , տիրապէս աստուածպետական , նափորտապատ սիրով զմեզ զգեստաւորեցեր , քում սուրբ խորհրդոյդ լինել սպասաւոր : Թագաւոր երկնաւոր . զեկեղեցի քո անշարժ պահեա և զերկրպագուս անուանըդ քում պահեա՝ 'ի խաղաղութեան :

Մագ . Վասն սրբոյ Ասուածածնին :

Քարոզ . Սուրբ զԱսուածածնին :

Փ . Ի Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր . ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ , ծաներուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

Նա արար զմեզ, եւ ո՛չ մեք էաք. մեք ժողովուրդք եւ խաչն արօտի նորա:

Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանութեամբ, եւ օրհնութեամբ ՚ի յարկս նորա:

Խոստովան եղերուք Տեառն, եւ օրհնեցէք զանուն նորա:

Քաղցր է Տէր յաւիտեան է ողորմութիւն նորա, յազգէ մինչև յազգ. եւ ճշմարտութիւն նորա:

Փառք Հօր եւ Որդ. Այժմ եւ միշտ:

Քարոզ. Սուրբ եկեղեցեալս եւայլն:

Ընտրեալքդ յԱստուծոյ, ո՛վ երջանիկ Սուրբ քահանայ.

Նըմանեալ Ահարօնի, եւ Մովսիսի մարգարէին. Այնմ որ զգեստուցն էր յօրինող, զոր Ահարօն միշտ ըզգենոյր:

Յօրինէր զպատմութեանն, զոր ՚ի չորից կազմեալ նիւթոց, ՚ի կարմըրոյ, ՚ի կապուտոյ, ՚ի բեհեղոյ, ՚ի ծիրանւոյ:

Մեղեդի Ծննդեան

Նոր ծաղիկ այսօր բղխէ յարմատոյն Յեսսեայ եւ որդի Դաւթի ծնանի զորդին Աստուծոյ:

Հրճուիմք այսօր մեք հոգեպէս տօնիւս մաքուր սուրբ կուսական. զի ծնաւ Փրկիչ մեր Տէր

Քրիստոս որդի Դաւթի Աբրահամու :
Բանին Հօր ծոցոյ մարմնարան արփիահարաչ կոյս
Մարի ըէյ ըի ըէյ ըիամ :

Ի Թափորին

Այսօր տօն է սուրբ Մընդեան . աւետիս .
Տեառն մերոյ եւ յայտնութեան . աւե . աւե :
Այսօր սուրբ կոյսն անապական . աւետիս .
Մընաւ , երեք զանմահ արքայն . աւե . աւե :
Այսօր արեւն արդարութեան , աւետիս .
Երեւեցաւ 'ի մէջ մարդկան . աւե . աւե :
Այսօր հրեշտակք յերկնից իջեալ . աւետիս .
Ընդ մեզ օրհնեն զանմահ արքայն աւե . աւե :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԻՆԿԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՍՐՔՈՑ ՊԱՏԱՐԱԿԻՆ

Յայս յարկ նուիրանաց ուխտի Տեառն տաճա-
րիս . Ժողովեալքս աստանօր 'ի խորհուրդ պաշտ-
ման պաղատանաց առաջակայ սուրբ պատարա-
դիս . խնկօք անուշիւք խումբ առեալ պարեմք 'ի
վերնայարկ սրահըս խորանիս . ուղղութեամբ ըն-
կալ զաղօթս մեր որպէս բուրումն անուշահոտ
խնկոց տաշխից եւ կինամոնաց . և ըզ մատուցողս
պահեա' սրբութեամբ միշտ եւ հանապազ քեզ
սպասաւորել : Բարեխօսութեամբ մօր քոյ և կու-

սի ընկալ զաղաչանս քոց պաշտօնէիցս : Որ գե-
րագոյն քան զերկինս պայծառացուցեր սուրբ զե-
կեղեցի արեամբ քո Քրիստոս , եւ ըստ երկնայ-
նոցըն կարգեցեր 'ի սմա զգասս առաքելոց եւ մար-
գարէից սուրբ վարդապետաց . այսօր ժողովեալ
գասք քահանայից , սարկաւազաց , դպրաց եւ գը-
ղերիկոսաց . խունկ մատուցանեմք առաջի քոյ Տէր
յօրինակ ըստ հընումըն Զաքարիայ . ընկալ առ
'ի մէնջ զինկանուէր մաղթանս , որպէս զպատա-
րագն Աբէլի , զՆոյի եւ զԱբրահամու . բարեխօ-
սութեամբ վերին քո զօրացդ միշտ անշարժ պահ-
եա' զաթոռ Հայկազնեայս :

Զանապական կոյսըն Մարիամ աստուածածին
խոստովանի սուրբ եկեղեցի . ուստի տըւաւ հացն
անմահութեան եւ բաժակ մեզ ուրախարար .
տուք օրհնութիւնք նմա հոգեւոր երգով :

Ժամամուտ

Աստուածածին գրեզ խոստովանեալ երկրպա-
գէ եկեղեցի ուղղափառաց . քանզի ուր քերովբէ-
քըն բազմաչեայք եւ աթոռք հրանիւթք եւ վեց-
թեւեան սերովբէքըն նայիլ ոչ իշխէին , կրեցեր
անսերմնապէս զանապականումն 'ի յարգանդի
քում որպէս զաղախին զՏէր , եւ ծնար որպէս ըզ
մարդ զԱստուածն բոլորից զմարմնացեալն առ 'ի
քէն զանճառ զբանն 'ի փրկութիւն աշխարհի , եւ
կեանք անճանց մերոց :

Ճաշու

Մեծացուցեք անձն իմ զՏէր եւ ցնծացեք հոգի իմ :

Գ) Սուրբ զանտուածածինն օրհնու
թեա՛մք մեծացուցանե՛մք : Աւե՛տա-
ւոր հրեշտակն աւետա՛րանէր ըզ-
ծը՛նեա՛լ վրկի՛չն ՚ի սրբոյ կուսէ՛ն :
Ասե՛՛ ուրախ լեր բերկրեալդ . քան-
զի տէ՛ր տէրանից է ընդ քե՛զ :

Գիրք եւ ապա Սաղմոս :

Ալէ . Ալէ . Այսօր ծնաւ որ ՚ի Հօրէյառաջ քան
զյաւիտեանս որդին , որ է օծեալ Տէր ՚ի քաղաքի
Դաւթի , ՚ի վայելչութիւն յսրբոց քոց յարգանդէ
յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ :

Աւետարան ապա «Հաւատամք» տես էջ 76

Սրբասացութիւն . «Բազմութիւնք» Տես էջ 78

Տաղ

Երկինք երկնից իմաց արարէք , եւ երկնայինք
զուք խոնարհեցէք , ՚ի Բեդղեհէմ ՚ի յայրն ըն-
թացէք . զերկնից արքայն ՚ի մարին տեսէք . այ
օր , այ օր , օր օր օր , օր օր օր , օր օր օր , իմ մի-
ածին որդեակ օր օր օր , իմ անդրանիկ Յիսուս
օր օր օր :

Զկնի վերջին աւետարանին Քարոզ . եւ եւս խաղա :
Օրհնութիւն եւ փառք Հօր :

ԿԱՆՈՆ

Ս. ԵԿԻՏՈՒԹԵԱՆ ԶԻԻՍՏՈՒԻ

Ե-ր. ԳՅ. ԼճԵՍ 'ի լճԵՍՆԵՅ 'ի ՀՕՐԷ՛ ա-
ռաքեցար և մարմնանցար 'ի սուրբ
կճԵՍԵՆ. զի վերրստի՛ն նորոգեսցես
զապանկանեանն ա՛ղամ: ԴճԵ՛ անսոր-
ւանձ 'ի յերկրի՛ երեւեցար եւ ը՛նդ
մարդկան շրջեցար, և փրկեցեր ըզ
տիեզերս յանիծիցն աղամայ: Քե՛զ
'ի յերկնից վկայեալ ՀՕՐ. քոյ ձանյն,
ասէ դա՛ է իմ սրդի. և սուրբ ՀՕ-
զի՛ն զքեզ յա՛յտնեաց աղանա-
կերպ երեւամբ:

Ձ՛քեզ որ հոգւով և հրով մաքրե՛-
ցեր զմարդկան աղտեղութիւն, ո՛ր-
պէս զաստուանձ և զփրկիչ ամենեք,
եանն օրհնեսցուք: Փ՛րկիչն երեւե՛-
ցաւ և զաշխարհս անպրե՛ցոյց 'ի պատ.

րանաց թշնամւոյն, որդեգրութիւն
շնորհելով 'ի ձեռն մը կրտութեան :
Ջրով կիզու զմեզս մեր աշտօր երեւ
եալ ապրեցողիչն . և զովացուցանէ՛
զաշխարհս աստուածայի՛ն ջըրո՛ մն :

Ջգլուխ վիշնպի՛ն և փըրկի՛չըն ջախ
ջախեաց 'ի յորդանան՝ ի՛ գետն . եւ
ինքեան՝ իշխանութեամբ զամենեւ
եան ապրեցո՛յց : Ջհի՛ն մարդն նո
րոգելով փրկի՛չն 'ի մկրտութիւն գայ
անշտօր , զի զապակա՛նեալ զբնո՛ւ
թիւնըս ջրով նորըս գործե՛սցէ . ա
նանպական զգե՛ստ փոխարէ՛ն տալո՛վ
մե՛զ : Մկրտի քրիստո՛ս և սրբի՛ն ա
մենայն արա՛րածք . և՛ տայ մեզ թո
ղութիւն մեղաց : Ջրով և հոգւո՛վ
վերասը՛րբելո՛վ ը՛զմե՛զ :

Գիրք եւ ապա Սաղմոս :

Ալէ . ալէ . Ուրախ լիցին երկինք եւ ցնժացէ երկիր . զուարճացի ծով լրիւ իւրով , տիեզերք եւ ամենայն որ 'ի նոսա :

Աւետարան եւ ապա Աղօթք եւ յետոյ Քարոզ եղանակաւ :

Յամենայն ժամ օրհնեմք զօրհնեալ փրկիչդ Էմմանուէլ , ծնար 'ի կուսէ , եւ վերջստին ծնընդեամբ մկրտեցար 'ի Յորդանան 'ի Յովհաննէ , նորի՛ն բարեխօսութեամբ ընկալ զաղայանս քոց պաշտօնէից , աղաչեմք :

Լուր Տէր եւ ողորմես :

Որ սրբեցե՛ր զՂուրսն Յորդանանու սրբիչդ աշխարհի , տալով զկնիք նորոգման որդւոց Սիօնի . տուր մաքրութի՛ւն սուրբ Եկեղեցւոյ եւ ազատութիւն քում ժողովրդեան . աղաչեմք :

Հեղցես Տէ՛ր 'ի մեզ ըզնորհս հոգւոյդ , զոր ընկալար տնօրէնութեամբ 'ի Յորդանան , զհոգի իմաստութեան , գիտութեան եւ զօրութեան , զհոգի հանճարոյ եւ խորհրդոյ աստուածապատութեան , յցո՛ զմեզ հոգւով երկիւղի քոյ . աղաչեմք :

Անո՛ւն կոչեցար իւղ թափեալ եւ իւղով հոգւոյն օծեալ կնքեցար , եւ հայրական ձայնիւ յերկ-

նից սիրելի որդի Հօր վկայեցար, շնորհեա՛մ յորդեգրութիւն ծնելոցս ժամանել փառաց որդւոյդ Աստուծոյ. աղաչեմք:

Նորագո՛րծ տաճար կազմեցեր զՅորգանան քան զարփին բարձրագոյն. որով ցուցար ստեղծիչ աշխարհի և ամենայն երկնից գերագոյն. աբա՛ զմեզ լինել տաճար ամենասուրբ Երրորդութեանդ. աղաչեմք:

Նիւթեղէ՛ն մարմնովդ առ ՚ի մէնջ ՚ի Յովհաննէ եղեր ձեռնադրեալ. և զձուլեալ մարմինդ հրոյ աստուածութեանդ ջրով այսօր մխեցեր. ամրացո՛ զմարմին քո սուրբ զեկեղեցի ՚ի դրանց դժոխոց լինել անվանելի. աղաչեմք:

՚ի փորձութիւն մտեր յանապատին ընդդէմ փորձողին. եւ մերով բնութեամբս յաղթեցեր հակառակողին յերիս տեսակս մարտին. կարողացո՛ զհոգի, զմիտս և զմարմին լինել յաղթող ՚ի փորձանս չարասիրին. աղաչեմք:

Սաւառնացեա՛լ հրեշտակք անմարմինք մատեան պաշտել զքեզ յանապատին, որք են բանակք Աստուծոյդ և բանակեալ շուրջ զաթոռովդ պարէին, զնոսա տո՛ւր մեզ պահապան ՚ի յելս եւ ՚ի մուտս ընդդէմ բանակաց խաւարին. աղաչեմք:

՚ի հաղբից թշնամոյն պարսպեալ ամրացո՛ սուրբ զեկեղեցի, եւ յանուն քո ժողովելոցս շընորհեա՛ զքաւութիւն եւ զթողութիւն միաժին որդի Աստուծոյ, յիշեա՛ զհոգիս ննջեցելոց մերոց

եւ այց արա 'ի քում գալստեանդ . աղաչեմք :
Յիշեա Տէր եւ ողորմեա :

Եւ եւս առաւել զ . յորդորումն սիրոյ և զգոր-
ծըս բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք :
Տուր մեզ Տէր Աստուած :

Բամեա՛ զցրուեալսն 'ի մի միաբանութիւն
յուսոյ , հաւատոյ եւ սիրոյ , 'ի հնազանդութիւն
քոյոց աստուածայնոց պատուիրանաց , 'ի վայե-
լումն երկնայնոց հայրականաց քոյոց օթեւանաց .
աղաչեմք :

Լուր Տէր եւ ողորմեա :

Գոչմա՛մք Տիրուհւոյ իսկապէս Մօր քոյ և կու-
սի Մարիամու Աստուածածնի , և հուպեղելոյ քեզ
հողանիւթ հրեշտակին 'ի Յորդանան այսօր ըզ
քեզ ձեռնադրողին , կրկին բացողին զերկինս սրբ-
բոյն Ստեփաննոսի նախավկային : Եւ հօրն մերոյ
սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին , եւ ամենայն սրբ-
բոց քոց Տէր որք յաւիտենից քեզ հաճոյացան .
աղաչեմք :

Տէր ողոր . Տէր ողոր . Յիշեա Տէր եւ ողորմեա :

Նրգ

Ո՛վ զարմանալի խորհուրդ . այս մեծ յայտնեալ :
Արարիչն Աստուած 'ի Յորդանան եկեալ .
Կամէր մկրտիլ 'ի ծառայէն իւրմէ ,

Չառնոյր կարապետն զմկրտելն 'ի յանձն .
Յորդանանն լուեալ փախստական դառնայր ,
Վըտակ առ վըտակ պատգամաւոր լինէր :
Գետ մի՛ զարհուրիր , քո արարիչն եմ ես .
Եկեալ մըկըրտիմ եւ լուանամ ըզ մեղս :
Յիսուսյառաջեաց Աստուածութեամբն 'ի ջուրն .
Հանդերձ Յովհաննու Յիսուս 'ի գետն եմուտ :
Երկինք պատառեալ ձայն 'ի յերկնից իջեալ ,
Ձայն Հօր 'ի բարձանց Որդւոյն իւր վըկայեալ :
Սուրբ Հոգին իջեալ աղանակերպ տեսլեամք .
Յայտնեալ ցուցանէր Հօր փառակից զՈրդին :

Այսօր ձայնըն հայրական յերկնից իջեալ հա-
ճոյական սիրեցելոյ որդւոյ վկայ . ա՛յ յորդորէ ,
գետ յորդորէ , գետ Յորդանանն : Աւետաւոր ձայ-
նիւ երգէր մեծ կարապետն Յովհաննէս :

Ապա Աղօթք եւ Տեառնագր. «Օրհնեցի եւ սրբեցի» :

Ապա

Ծ-ր . ԴՅ . Ա՛ռաքելոյ ա՞ղաւնւոյ ի՛ջա-
նելով մե՛ծաձայն հնչմամբ 'ի բար-
ձա՛նց 'ի՛ նմանութիւն լուսո՛յ փայլ-
ման հրազինեաց անկիզելի՛ զաշա՛-
կե՛րտսն . մի՛նչդեռ նը՛ստէ՛ի՛ն 'ի
սուրբ վե՛րնատա՛նն : Ա՛ննիւթական
աղաւնի ա՛նքննելի ո՞ր քննէ ըզխո՞րս

աստուծո՞յ, զոր առեալ ՚ի հօրէ պատմէ՛ զահաւոր և զմիւսա՛նգամ գա՛լ լո՛ւստդ. զոր քարո՞ղեցին համազոյականն : Օ՛րհնութիւն ՚ի՞ բարձունս, ելողին ՚ի հօրէ հոգւոյն սրբո՞յ, որով առաքեալ քն արբեցան անմահական բաժա՛կա՛ն, և հըրաւիրեցին զերկիրս ՚ի յերկինս :

Քրդ. Սբ. Խաչիւս, Աղօթք Պահպանիչ

Սւ ապա նախատօնակ

Շ-ր. Ահ. Արեգականն արդարութեան ծագման արուեստիդ անու՛ւճ տեալ. նախընթաց ճանապարհի որդւոյն անստու՛ծոյ տնօրէնութեան սո՛ւրբ յովհաննէս. ան քրիստոս բարեխօսեա՛ վասն անձա՛նց մե՛րոց : Բարձրելոյն անճառ խորո՞ց տեսանո՞ղ ի՛մաստի՛ւք հոգւոյն : ՚ի յորովայնէ մա՛քրե՛ալ տաճար անստու՛ծոյ,

և՛ բնակարան սուրբ երրորդուն
[Թեանն. ան քրիստոս :

Գաբրիէլ հրեշտակապետն առաքեալ
ան զաբարիաս, աւետարանել
զհրաշակի՛ ծր՛նունդ քո՛ սուրբ յան
մուլ ծերոյն եղիսաբեթէ. առ քր :
Դասապետն երկնից զօրացն երեւեալ
քանհանայապետին . յորժամ
մտանէ՛ր ՚ի սրբութիւն սըրբոցն խընկարկելով
ըստ օրինացն ՚ի տաճարին .
ան քրիստոս :

Եւ տեսեալ զանհիւթականն ՚ի՛ ձեւ
մարմնոյ յանձմէ սեղանոյն, պանուցեալ
յերկիւղ մահուն սանսանելով
և հաստատիւր բանիւ հրեշտակին .
առ քրիստոս :

Զգերագոյն քան զբնութիւն լուեան
զեղանակ ծ՛նընդեանը՛ն քոյ, սուկանցեալ
հիանայր զաբարիաս եւ համրացեալ
պատժի՛ւր պանպանձեալ լեզուաւ .
առ քրիստոս :

Եակի՛ց բանն 'ի հօրէ ի՛ջեալ յերկ-
նից զկընի՛ ձայնիդ, ո՛ւստի գաբրիէ՛լ
վերառա՛քէ՛ր զկոյսըն մա՛րիամ առ
ամի՛նթեամբ յղա՛ցեալն ըզքեզ յո՛ւ-

րովայնի. առ քրիստոս :

Ընդ ժամանե՛լ ձայնի ո՛ղջունին մա-
րիամո՛ւ առ եղիսա՛բեթ, խայտացե՛ր
ձայնդ ընդա՛ռա՛ջ բանին անտո՛ւծոյ
յորովայնէ՛ ամի՛ոյն երկրպա՛գե՛լով.

առ քրիստոս բար :

Թագաւորըն բոլորից պա՛րածածկեա՛լ
յա՛րգանդի կո՛ւսին. գո՛ր ծառայդ
հաւատարիմ տե՛սեա՛լ հո՛գւովը՛ն
ս՛րբով և բերանո՛վ մօր քո՛յ օ՛րհնա-
բա՛ նէ՛իր. առ քրիստոս :

Ժա՛ռանգաւոր հին օրինացն անդա-
րութե՛ան ը՛նդ մարգա՛րէ՛ իցն. եւ
նախաշաւի՛ղ հետե՛ւողաց անձո՛ւկ
ձա՛նապանհին նո՛ր օրինացս ը՛նդ
առա՛քե՛լոցն. առ քրիստոս :

Ի յանապատի՛ հրեշտակական վարո՞ւք
բնակեցա՛ր ըստ եղի՛նցի, կերակրե-
լով մարախ և՛ մեղը՛ր վա՛յրե՛նի.
հի՛ն և նոր պատուիրանա՛ց օրի՛նա-
կաւ. առ քրիստոս բարե :

Լո՛ւսապայծա՛ռ շնորհօք հոգւո՛յն զար-
դարեա՛լ ըստ ներքի՛ն մա՛րդոյն .
իսկ արտաքո՛ւստ անմաքրակա՛ն ստե-
ւովը՛ն ծա՛ծկեալ ըստ տխրագո՛յն
զգեստու նա՛խա՛հօրն, առ քրիստ :
Խորհրդո՛վ մաքրագունիւ անդարա-
պէ՛ս անրի՛նցեալ . ՚ի յօրինակ մեռե-
լու թե՛ան գօտի մա՛շկե՛ղէն ը՛նդ մէջ
ածեա՛լ քո երե՛նցար . առ քրիս :

Ծնընդեա՛ն հոգւոյն սրբոյ զո՛րս յա-
դամա՛յ յորդիս անտո՛ւժոյ, ՚ի քէն
սկի՛զբն և օրի՛նակ ե՛ղեալ ՚ի յոր-
դանա՛ն մի՛րտու թե՛ամբն յապաշխա՛-
րո՛ւթիւն . առ քրիստոս :

Կարապե՛տ թագաւորին երկնաւորի՛

անաքեցար, պատրաստել զճանապարհս նորս յոգիս մարդկան ըստ եսայեան քարոզելոյն. առ քրիս :
Հո՛ւր կիզանող զմեզս մարդկան գոշակեցեր զառաջի՛ն գա՛նճուտը՛ն տեառն. իսկ դատողական հեծանուցաւ մաքրել զկա՛լ ա՛ շխարհի ըզմիւսանգա՛մ գա՛նստեան խորհուրդն. առ քրիստոս բարեխօսեա :

Ձան՛ բարբառո՛յ յանապատէ զքեզ անուանեա՛ց է՛սանխա՛ս. եւ հրեշտակ տեառն առա՛ջի՛ անաքելով ծանոյց հոգւո՛վըն մաղաքի՛աս. առ քրիստ :
Ղեւտական քահանայութեանն յանձարովե՛հ ՚ի քեզ կատարումն. և ճըշմարիտ քահանայութեանն որ ՚ի քրիստոսէ ՚ի՛ քէն սկիզբն հաստա՛տտութեան. առ քրիստոս :

Ճրա՛դ օրինացըն մովսիսի լճսատո՛ւտանն իսրայէ՛լի. եւ իմանալի արե-

գահիանն յառաջընթաց ան ՚ի յերկիր ծագմանն ՚ի կոստէն. ան քրիստոս : Մկրտե՛լ զբարբա՛նց աստուածն ան քեզ եկեալ հրաժարե՛իր, տեսանելով զգերապայծան լոյս աստուածո՛ւթեանն ընդ հոգեղէ՛ն բնութեանըս պարո՛ւնակեալ. ան քրիստոս : Յորժամ էջ ՚ի յորդանան հուրն անստուած ՚ի քէն մըկը՛րտիլ, վերնական իշխանո՛ւթիւնքըն զահի հարեալ զանձանայի՛ն նորահրա՛ջ տեսլեամբն. առ քրիստոս :

Նոր հեղի՛աս նախ զալտեանն քարո՛ղ ըստ հընո՛յն ո՛ր ՚ի յերկրորդին. արժանի՛ եղեր լըսել հայրական ձայնին ըզմի՛ածնէն զան է որդի իմ սրբելի. առ քրիստոս :

Շնորհատո՛ւն արարածոց ո՛ր ՚ի հօրէ հոգին ճը՛ջմարիտ, անդանակերպ տեսեա՛մք քեզ երևե՛ցաւ զանստ.

ուածութիւն իւր էակցի՛ն յայտ-
նեալ ա՛ յսա՛րհի. առ քրիստոս :
Որ ըզխրա՛ցս անճառելի՛ տնօրէնո՛ւ-
թեանըն քրիստոսի՛ ո՛չ լուծա՛նէ՛ իր .
զհամագոյ երրորդութե՛անն անձնա-
ւորո՛ւթիւն տե՛սանել ՚ի՛ յորդանա՛ն
ա՛րժանի՛ ե՛ղեր. առ քրիստոս :

Չա՛ր իշխա՛նըն խաւարի յա՛շխարհա-
կա՛ն մե՛ղաց ծո՛վէս, հալածեցա՛ւ
ջըրո՛վըն յո՛րդա՛նա՛նո՛ւ. մկրտեա՛լն ՚ի
քէ՛ն զզլո՛ւխ վիշապի՛ն ՚ինմա խո՛ր-
տա՛ կեաց. առ քրիստոս :

Պարագլո՛ւխ մարգարէիցն օրինադրէ՛ր
զգառն օրի՛նա՛ կլին. իսկ դու ըզճճմա՛-
րի՛տ օծեալն ըզքրի՛ստոս անուա՛նե-
ցեր գա՛ռն աստուծո՛յ և բարձո՛ղ մե՛-
ղաց. առ քրիստոս :

Ջո՛ւր մաքրութեա՛ն ՚ի քէ՛ն մկրտե-
լո՛ցն յարբո՛ւմն ի՛մանստից, ապստամ-
բացն յե՛րկի՛ւղ հատմամբ տա՛պարի՛ն

և խոնարհացն 'ի խրատ իմաստոր
թեան. առ քրիստոս :

Ռահ լուսոյ արդարութեան եղեր
անձող ճանապարհաւն. առաջնոր
դեցեր որդւոց մարդկան ելանել
յերկինս անմարմնական վարող քոց
օրինակաւ. առ քրիստոս :

Սիրոյ անմահ և երկնաւոր սուրբ
փետային Լկեղեցւոյ, փեսաւեր եւ
հրաւիրակ առաքեցար հարսին որդ-
ւոյ թագաւորին. առ քրիստոս :

Վարդապետին տիեզերաց սուանդե-
ցեր զքո աշակերտեալսն, եւ ըզլոյս
գիշերային ճրագի քոյ բանի հա-
մապայծառ ա՛րեգականն աւետա՛-
րանի. առ քրիստոս :

Տիրական սուրբ օրինացն եղեր քա-
րոզ առ օրինազանցսն. որով մատ-
նեալ բանտից և կ'պանաց մոլեգ-
նութեամբըն հերո՞վդիայ. առ քրիս :

Բանեալ խնջոյս արբեցութեան յան-
ուր ծնընդեանն մահաբերին. զքեզ
որ խայտալով ծնար տանորակդ աւ-
նապատի կաքաներով խնդրեաց ՚ի
մահ գոևտոր հերովզի՛նգայ. առ :

Յնծութեան աւետաբեր եղեր հոգ-
ւոցն որք ՚ի գըժօխս. կարապետ կըր-
կին իջման տեանն ՚ի ստորին կողմն
երկրի, որով լուծանն երկունք մահ

հու. առ քրիստոս :

Իիւթականն մարմնով յերկրի յանա-
կերտաց քոց պարածա՛ծկեալ. և
աննիւթականն հոգւով ընդ քրիստոսի
յարքայութիւնն երկնից վերափո-

խեցար. առ քրիստոս :

Փութացի՛ր մեզ յծգնութիւն առ ՚ի
վերոևստ սուրբ յովհաննէս. առաք-
եալ և մարգարէ՛ և կարապետ եւ
մկրտիչ որդւոյնն սատո՛ւծոյ. առ :

Քահանայապետի՛ն քրիստոսի որ ՚ի

խաչին պատարագեալ. քահանայդ
ինքնանըւէր մատո զպահանտանս եր-
գանքանիս և տօնողանցս շնորհել զքա-
ւովթիւն. առ բրիստոս :

Սւ եւս խախաղութեան : Օրհնութիւն

Հոգ. Դ). Որ աւետաւոր քում գա-
լլատեանդ անսքեցեր զհրեշտակա-
պետըն գաբրի էլ, անէտարանել զա-
քարիայ զաւետեօք ծնունդ յառանջ-
ընթաց կարապետին քոյ յովհան-
նու, անդաչանօք սորա կեցո զմեզ
տէր աստըւան ճ հարցըն մերոց : Որ
յարգանդին լցեալ հոգւով երկըր-
պագեաց քեզ յորովայն սըրբոյ կո-
սին. զոր հասնիաս վերահոշեաց
ձայն բարբառոյ յանսպատէ որ պատ-
րաստեանց զեկեղեցի հարսըն մա-
քուր սո՛ւրբ փե՛սային. անդաչանօք
սորա կեցո : Ո՛ր բօցեղէ՛ն հոյբ քը-

րովբէիցն ոչ իշխէին հայիլ 'ի փառս
աստուածո՛ւթեանդ . սա՛մ հողանիւ
թեայ գո՛րով բնո՛ւթեամբ մկրտեանց
զքեզ մարմնո՛վ 'ի ջո՛ւրսը՛ն յորդա՛ն
նանու . ա՛յլաչանօք սորա կեցո :

Է. Ըզտէր օրհնեցէք բարձր անա-
րէ՛ք ըզնա՛ յաւիտեա՛ն :

Որ աւետաբէ՛ր գալը՛ստեան բանին
անաբեցա՛ւ ձայնն յանսպատէ , ըզ-
տէր օրհնեցէք : Որ սրբո՛ւթեանց
սու՛րբ կուսա՛ծին որդին 'ի յամլո՛րդ-
ւո՛յն հայցէ՛ր մաքրիլ յորդանանաւ .
զտէր օրհնեցէք : Ո՛ր գծածկեա՛յ խոր-
հուրդ սուրբ երրորդութեանն , կա՛-
րապե՛տին յայտնեալ հոգին անաւ-
նակերպ իջմամբ . զտէր օրհնեցէք :

Մէ՛ն. Առաւօտ խաղազութեան եւ
արուսեա կ զը՛ւանթա՛րար անյո՛ճր մա՛-
րի՛ւմ սը՛րբօ՛ւհին , 'ի փառըս քո բը-
րիստոս ծագեանց մեզ լոյս յորդուցն

օ՛րի՛նաց. անդադար երգով սորօք
ըզքեզ մի՛շտ մե՞ծացո՛ւցանե՛մք :
Դրախտ աստուածային և արեւե՛լք
ի՛ մաննա՛լի ա՛յսօ՛ր մա՛րի՛ամ հրա՛-
շագե՛ղ, ծնեալ ՚ի յաննայէ ՚ի մայ-
րութիւն քո հրաւիրեա՛նք քրիստո՛ս որ-
դի ա՛ստու՛ծոյ. անդադ : Տնայանակ
ապրեցուցիչ եւ տաղաւար ա՛բրահամ
եան ա՛ստուա՛ծը՛նկալ ա՛յսօ՛ր մա՛-
րի՛ամ լո՛ւսա՛պան յծա՛ռ, միաժի՛ն ծը-
նունդ յայտնեալ ծնողանց, ՚ի ծնողու-
թիւն քո կոչեցեալ միաժի՛ն որդի
ա՛ստու՛ծոյ. [անդադար :

Ու Յ՛րկնաւո՛ր փեսայ անստուե՛ր
լոյս ի՛մանա՛լի, որ ՚ի յե՛րկնի՛ց իջե՛ր ՚ի
սե՛ր հարսին քո եկե՛ղե՛ցւո՛յ, զոր
խօսեցա՛ւ քե՛զ բարեկա՛մն և փեսա-
ւէրըն քո՞ յովհաննէ՞ս, սիրին մաղ-
թանօք սղո՞՛րմեա՛ : Քա՛ռակերպի՛ցն
անհաս եւ անտէ՛ս ՚ի սե՛րովբէ՛ ից .

սրբութեանց սուրբ եւ տէ՛ր բո՛լո՛ւ
րի՛ց խոնարհեցար ՚ի յորդա՛նան,
հայցելով ՚ի՛ ծառայե՛ն մաքրութիւն
ջրոյ ՚ի՛ յուանալ զմե՛զս ա՜ղաճա՛յ, սու-
րին մաղթանձօք ո՛ղորմեա : Ո՞ր յամ-
լորդւոյն վկայեցար գառն աստուծո՛յ
բարձո՛ղ մե՛զաց, զոր գերագո՞յն ար-
դարոց ծանուցեր մեծ ՚ի ծնո՞ւնդրս
կա՛նանաց եւ ճրագ օրի՛նացն, որ
և ՚ի դժոխս զփրկական գալուստն քո՞
բարօղեա՞ց. սորին մաղ :

Տէր Այսօր ցնծան հրեշտակք ՚ի՛
յերկինս. յիշատակաւ հողանիւթ հը-
րեշտակի՛ն, որք համադասեալք ձայ-
նին բարբա՛ռ ուր՞այ երգեն զօրհ-
նութիւնըս հօր ՚ի՛ բարձո՛ւնս : Այս-
օր ցնծան հոգի՛ք արդարոց նա՛հա-
պետաց եւ մարգարէի՛ց, ձայնակից
լինել մեծին ՚ի ծնո՞ւնդրս կա՛նանաց.
Երգեն զօրհնութիւնս որդւոյն մի՛

ածնի՛ : Ա՛յսօր ցնծան դառք անա՛նք
բեւոցն, տօ՛նախմբելով զյիշանտակ
մեծի՛ մկրտչի՛ն. որ առաքելոցն է
սկի՛ղբն և մարգարէ՛ից լըրո՞ւմն, ընդ
նոսին եւ մե՛ք բղխեցելոյն ՚ի հօրէ՞
ե՛րգե՞մք զփառս ՚ի՛ բարձո՛ւնս :

ՄԿ. ԴԿ. Մարգարէ՛ից գերագոյն և՛
մեծ ՚ի ծնո՛ւնդ ըսկանանց. որ ըզտնօրէ՛
նութիւն աստուածորդւոյն ՚ի յա՛ր-
գանդի ծանեար հոգւովն. անդաչեա՞
զանտրւած վասն մանկանց եկե՛ղեցւոյ՛ :
Յորովայնէ՛ յորովայն ե՛րկրպագող բը-
րիստոսի. որ ըզհո՛ւրն աստը՛ւած մե-
րով բնութեամբ մկըրտեցեր ՚ի յօր-
դանան. աղաչեա : Կատա՛րումն օրի-
նաց և՛ նախասկի՛ղբըն շնորհաց. որ
հոգւո՞ցն ՚ի դժոխս քարո՞ղեցեր ըզ-
փ՛րկութի՛ւն գալստեամբըն քրիստո-
սի. անդաչեա :

Մաղբանք. Քրիստոս Աստուած մեր վասն սուրբ
Խաչի քո պատուականի .

ԺԱՄԱՄՈՒՏ Բ. Ե. ԵՒ Ը. ԱՒՈՒՐ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ

Աղաչեմք զքեզ Սուրբ Կոյս Մարիամ Աստուածածին, բարձրելոյն զօրութեամբն հովանաւորեալ եւ Սուրբ Հոգւոյն եկաւորութեամբն լուսաւորեալ. որ զամենայն գոյութեանց ըստեղծիչն յղացեալ ծնար անճառապէս, մարմնացելոյն առ 'ի քէն բարեխօսեա' կեցուցանել զանձինս մեր:

ԺԱՄԱՄՈՒՏ Գ. ԵՒ Զ. ԱՒՈՒՐ ԾՆՆԴԵԱՆ

Աստուածածին արհարսն. տես յէջ 75

ԺԱՄԱՄՈՒՏ Դ. ԵՒ Է. ԱՒՈՒՐ ԾՆՆԴԵԱՆ

Աստուածածին զքեզ խոս. տես յէջ. 100

ՃԱՇՈՒ ՇԱՐԱԿԱՆ Բ. ԱՒՈՒՐ ԾՆՆԴԵԱՆ

Մեք. ԳԿ. Ամենագովելի՞ք և քան զերկինքս բարձրագոյն. որ զանհասանելի ըզտէ՛րըն յորովայնի քում կրե՛ցեր. ե՛ւ ցնծութիւն աշխարհի ծընար. վասն որոյ ամենեքեան ըզքեզ մի՛շտ մեծացուցանե՛մք: Ա՛մենապայծասն բերկրեալ մի՛շտ կո՛յս, որ զանբա՛ւելի ըզբանն անճառաբար յը՛ղացար. եւ ըզմարմնացեալն աստուած ծընանե՛լ:

լով 'ի քէն. վասն ո՛ր : Ի՛ լեռնէ՛ վէճն
առանց ձեռի՛ն հատեալ գանիէ՛ւ
գուշակեաց զանսերմն ըզճրնո՛ւնդ բո
հա՛րսն երկնաւո՛ր. մայր և յէտ ծնըն-
դեան մնայով կոյս. վասն որոյ :

ՃԱՇՈՒ Գ. ԱԻՈՒՐ

ՄԵՆ. ԳՅ. Անըսկլ՛զբնական բանին
հօր բը՛նաակարան, տա՛ճար և՛ առա՛շ
գանստ, տե՛ղի՛ ա՛նտա՛նե՛լի լո՛ւտոյն.
ըզքե՛զ մե՛ ծանցուցա՛նե՛լք ա՛րժա-
նապէ՛ս երգով անտուա՛ծանայր ե՛ւ
կո՛յս : Յորմէ՛ կենդանաստեղծեալք
յանե՛ղէ՛ն հաստեցան ամենա՛յն ե՛ւ
զանկանքս, անսերմնապէս տղայա-
ցաւ յորովա՛ն յնի՛ն քում. և ծը՛նալ առ
'ի քէ՛ն մարմնա՛ցեալ անտուա՛ծը՛ն
բո՛լորից. զքե՛զ մե : Յորմէ՛ զարհո՛ւր-
եալ գողային դասք վե՛րի՛ն զըւանթ-
նոցն, տղայապէս առընկալեալ բա՛ր-

ձե՛ր 'ի՛ գիրկս, և՛ ա՛րբո՛ւցե՛ր որպէ՛ս
մայր ըստանցողին ըզքեզ ըզկո՛ւսական՝
քո՛ սո՛ւրբ ըզկանթն. զքե՛զ :

ՃԱՇՈՒ Դ. ԱԻՈՒՐ

Մե՜. ԲՅ. Ըզքե՛զ կոյս և մայր և բը-
նակա՛րան աստուածային ներմարդո՛ւ-
թեան, գոհա՛բանեմք և վերօրհնեմք
զեղեալ փըրկող կենդանութեան ազ-
գի մարդկա՛ն. վասն որո՞յ ըզքեզ
աստուածածին և կոյս՝ բարեբանեմք
ըզմայր եւ զաղախին փըրկչի՛ն մերո՛յ :
Մընո՛ւնդըն հօր եւ հին ա՛ւուրց ան-
ժամանակն, յաւիտենից. ժամանակա՛ւ
յորովայնի՛ քում բնակեցաւ և 'ի՛ հօ-
րէ ո՞չ մեկնեցաւ. վասն որո՞յ : Մըն-
եանն 'ի քէն 'ի խաչ ե՛լեալ, և՛ 'ի յա-
թոռ փառանց ընդ հօր, անարգեա՛լ
'ի մարդկանէ, փառա՛տրութեանմք ե-
ութեանմք երկըրպագեալ. վասն : Ըզ-

քէ՛ զ ո՛չ միա՛ն յն որդիք մարդկա՛ն այլ
և վե՛րի՛ն զօրութիւնք, դասք անմար-
մնոց հոգեղինանց հրեղինանց զո՛ւարթ-
նոց և հրե՛շտակաց. գո՛ հաբանե՛ն և
վերօրհնե՛ն և փա՛ռաւորեն ըզմայր և
զաղախին փրկչի՛ն մե՛րոյ :

ՃԱՇՈՒ Ե. ԱԻՈՒՐ

Մեծ. Բջ. Ա՛նթա՛ռանձա՛ղիկ, ա՛ն-
դա՛տապարտ շա՛ռա՛ւիլ վերաբուս-
եալ յանձնատոյն յե՛սեայ. զքեզ ե-
սայի՛սս կանխա՛ւ վերագո՛չեա՛ց ե՛ճ
թնա՛րփեա՛ն շնո՛րհաց հո՛գւո՛յն ըն-
դո՛ւնարա՛ն զոլ. ա՛ստուանձա՛ն ծի՛ն
և՛ կոյս զքեզ մեծանցո՛ւցա՛նեմք :
Հա՛մե՛զն ճա՛շակ պը՛տղոյն բանա-
ւոր բարո՛ւնակ, յորմէ կթեցա՛ւ
մե՛զ ո՛ղկոյզի ա՛նըսպառ յուրախու-
թիւն տըրտմե՛ցե՛լո՛ցն ՚ի՛ ճա՛շակմա՛-
նէ՛՝ ծա՛ռոյն զիտո՛ւթեան. սըրբո՛ւհի՛

անհարատ ամենեքեան զքեզ մեծ :
Քանզան վարեալ ՚ի մարմնի անա-
րատ վարուք . այսօր յառաքելոցն ամ-
փոփեալ վերին անհնարկութեամբ ըն-
վերափոխեցաւ յաբբան յութիւն որդ-
ւոյ քո և աստուծոյ մերոյ . բարե-
խօս խոստովանողացս զքեզ մեծ :

ՃԱՇՈՒ Զ ԱՒՈՒՐ

Մեծ . Բ) . Չքեզ հայր յառաջ քան
զյաւիտեանս բարեբանեն դասք ան-
մարմնոց հրեշտակաց , ձայնիւ եր-
գով գոչեն եւ անդադակեն . աստ-
ուան ծ աստուծոց եւ տէր տէրանց
փրկիչ գոյով : Առաքեցեր զքո մի-
ածինըդ մարմնանալ Կսողբ կուսէն ,
եւ անհարատ ծընանիլ յորովայնէ
անապանկան . բանալով ըզմեր նե-
ղութիւնս . աստուան ծ աստու : Շնորհ :
բարի յերուսանդէմ երեւեցաւ հեթա .

նոսաց. զի արարի՛չն յաւիտենի՛ց տը-
ղայ ե՛ղեալ յորդեգրո՛ւթիւն. կենանց
կոչէ. անստուան՝ աստուռ :

ՃԱՇՈՒ Է. ԱՒՈՒՐ

Մեք. ԲԿ. Սի՛ւն լուսոյ և անձպ հովան-
նի սո՛ւրբ կոյս, որ ցօղեցեր ՚ի մե՛զ
ըզցօ՛ղն երկնայի՛ն. զքեզ բանրե՛բան-
նեմք աստուան՝ ծածի՛ն կոյս : Ա՛նկէզ
մորե՛նի և սրովբէ՛ հոյե՛ղէն սո՛ւրբ
կոյս, քանզի պըտո՛ւղըն կե՛նաց ՚ի քէն
տո՛ւան՝ մե՛զ. զքեզ բան : Անի՛ ծից լու-
ծի՛չ եւ բաւի՛չ մեղանց սո՛ւրբ կոյս. որ
զանտանե՛լին յէից ՚ի գի՛րկըս քո բար-
ձե՛ր. զքեզ :

ՃԱՇՈՒ Ը. ԱՒՈՒՐ

Մեք. ԱՅ. Անը՛սկի՛զբն անստուան՝ բա-
նըդ ո՛ր ՚ի հօրե՛ սո՛ւան՝ քե՛ցար, ընդ
ժամանական՝ լինի՛լ հանձե՛ցար եւ

մարմնացար ՚ի՛ սուրբ կո՛ւսէն վասը՛ն
մերո՞ւ, փը՛րկո՛ւթեա՞ն. այսօր մը
կը՛րտիլ ՚ի յորդանա՞ն ՚ի՛ յովհա՞ննէ,
բառնալո՛վ զյա՛նցա՞նս ա՛ռա՞ ջի՛ն
նախանստե՛ղծ մա՛րդո՞յն : Անե՛ղանե-
լի՛դ անտուած բանդ անմե՛կնելի՛դ ՚ի
հօրէ՛. ընդ ժամանակաւ լինի՛՛ւ հա՛-
ճեցար և՛ մարմնացար ՚ի՛ սուրբ կո՛ւ-
սէն, աստուած և մա՛րդ յա՛յտնեա՛ւ
այսօր մը : Չորեքկերպեան՝ կենդան-
եա՛ցն ըզխորհո՞ւրդ քանոզեա՛ն՝ ց ամ-
լորդին. տե՛սանելո՛վ սուրբ զհո՛գին
աղանակերպ իջմա՛ն՝ մը ՚ի վերա՞ն, ջո՛ւր-
ցըն, աղաղակե՛ր անսելո՞վ. ահա
գա՛ռն աստուածո՞յ որ ՚ի՛ հօրէ՛ վրկա-
յեցա՛ւ. դա է ո՞րդի՛ ի՛մ սերե՛լի, ընդ
ո՞րում ե՛՛ս հա՛ճեցայ :

Ալիուխայֆ ճառու Ծննդեան ըստ աւուրց

Բ. Ա.-ր. Հոգևով Սրբով զօրացեալ սուրբ Ստեփաննոս, եւ ընտրեալ յորովայնէ, ճշմարիտ վկայ, սիրող եւ առաքեալ առաքողին, 'ի Քրիստոսէ ընկալար զգուարթնոցն զպսակ :

Գ. Ա.-ր. Կարապետն Յովհաննէս զարևուրեալ 'ի յորովայնէ յորովայն երկրպագէր. սպասաւոր եղեւ Բանին Աստուծոյ, եւ լուեալ զահաւոր զձայնն՝ աղաղակէր ասելով՝ Ահա՛ Գառն Աստուծոյ որ բառնայ զմեզս աշխարհի :

Դ. Ա.-ր. Ուրախ լեր բերկրեալդ, Տէր ընդ քեզ. օրհնեալ ես դու 'ի կանայս, եւ օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո :

Ե. Ա.-ր. Դու մանուկ մարգարէ բարձրելոյն կոչեալի. գնացես առաջի Տեանն պատրաստել զճանապարհս նորա :

Զ. Ա.-ր. Եհան զիս 'ի գբոյ տառապանաց, 'ի կաւոյ եւ 'ի տղմոյ, Հաստատեաց 'ի վերայ վիմի զոտս իմ եւ ուղղեաց զգնացս իմ :

Կա՛մ Դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, եւ Տէր ընդ աջմէ քումմէ :

Է. Ա.-ր. Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ եւ ո՛չ ստեաց նմա. 'ի պողոյ որովայնի նորա նստուցանել յաթոռ նորա :

Ը. Ա.-ր. Ուրախ լեր բերկրեալդ. (որպես 'ի վերոյ)

Մըբասացուքիւն յաւուրս Ծննդեան, « Բագմուքիւն » :

ԿԱՆՈՆ

ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ

Խոնարհեցո : Ապրեցո :

Ա՛լէ՛ լու՛իա . Ալէ՛ լո՛ւիա՛ :

Լո՛յս զո՛ւանթ սո՛ւրբ փա՛ռա՛մք
անձա՛հի, հօ՛ր ե՛րկնա՛ւորի սըրբո՛յ
կե՛նա՛րա՛րի՛ յի՛սո՛ւս քրի՛ստոս : Եկ-
եա՛լքս ՚ի մըտանե՛լ արե՛գա՛կա՛նն,
տե՛սա՛ք ըզ լոյս ե՛րե՛կոյ՛իս : Օրհնե՛մք
ըզհայր և զո՛րդի և ըզսո՛ւրբ հոգի՛դ
անսո՛ւ ծո՛ր Եւ անձե՛նե՛քեան անսե՛մք
ամէ՛ն : Արժանա՛ւորե՛ա ըզմե՛զ յամե՛լ
նայն ժա՛մ, օրհնե՛լ ձանձիւ երգով
զա՛նո՛ւն փա՛ռա՛ց ամե՛ն անսո՛ւրբ եր-
րո՞րդ ութեա՛նդ : Ո՛ր տա՛մ, զկե՛ն
դանո՛ւթի՛ւն վա՛սն որոյ և աշխա՛ր-

հըս զքեզ փառաւորէ՛ :

Մեկեզի : « Օրհնեալ եկեալ : Տէր Աստուած մեր : »

Քարոզ « Ասասցուք » : Սուրբ Աստուած, որ եկիր

և գալոց ես :

ՀԳ. Գ). Մարմնացեալդ 'ի կուսե՞ն նախա՛յաւիտեա՞ն բանդ, այսօր 'ի տա՛ ճա՛րն ե՛կիր կատարել զօրէ՛նս, վա՛նն փրկո՛ւթեա՛ն հե՛թա՛ն նոսա՛ց: Ա՛յր յանարուե՛ստ ասթոռ նը՛ստիս բա՛րեբանեա՛լդ 'ի հրե՛շտակաց այսօր 'ի սիմե՛ճնի՛ բառնա՛լոյ 'ի գիրկս. որ ընծա՛յեացես զմեզ 'ի կեա՛նսըդ յա՛ւիտե՛նից: Ար արձա՛կիչդ ես կապե՛լոց պարգեւա՛տու ամե՛նեցուն. այսօր հա՛յցմա՛մբ ծերունուո՛յն արձակեա՛ն և զիս զբազմամե՛ղս 'ի կապա՛նաց մահո՛ւ 'ի կեա՛նսըդ յա՛ւիտե՛նից:

Զկնի՛ նախատօնակ

ԱԿ. Դ). Ա՛յսօր անը՛սկզբնական՛ն ծընո՛ւնդ հայրա՛կան ծոցո՛յ. բանն եկա՛ւորեալ 'ի տա՛ճարն ընծայե՛ զարա՛րածս հօր 'ի յերկի՛ նս: Ա՛յսօր բարձեա՛լ եղեւ 'ի գիրկը՛ս ծերո՛ւնուո՛յն, որ բանիւ և զարա՛րածըս բարձեալ ունի՛

օրհնանքանեսցո՞ւք : Ա՛յսօր և մեք հա՛-
ւատա՛ցեալքս ընդ ծերո՞ւնւոյն սի-
մէ՛օնի, ըզբա՛նն համագո՛յ հօր եւ
սո՞ւրբ հոգւո՛յն օրհնանքանեսցո՞ւք :
Ա՛յսօր ՚ի տաճա՛րն եկեալ կենա՛րարն
և ՚ի գի՛րկսըն սիմէօնի՛ գգուե՛ցաւ .
զոր խնդո՞ւթեանմք ընկալա՛ւ երուսա-
ղէմ : Ա՛յսօր երկի՛րս երկինք ա՛նուա-
նե՛ցաւ . զի տէ՛րըն տէ՛րանց իջեա՛յ
յերկնից ՚ի յերկի՛ր . և ընծայի՛լ յանձն
առնո՛ւ ՚ի գործոց ձեռաց իւրո՞ց : Ա՛յ-
սօր հեթանո՞սաց լոյս ծագեցա՛ւ քրիս-
տո՞ս աստը՛ւած, և փա՛ռք ի՛ւրո՞ւմ
ժողովրդեա՛նն իսրայէ՛լի :

Հո. Դ. Օրհնե՛մք ըզքե՛զ ո՞ր առա՛-
քեցար ՚ի՛ հօրէ, ա՛նձառելի բա՛նդ
աստո՞ւած յանձն ա՛ռեր մարմնա՛նալ
՚ի սը՛րբոյ կուսէ՛ն . աստը՛ւած հա՛րցըն
մերո՞ց : Ա՛յսօր եկի՛ր ՚ի տաճա՛րն ան-
հասանելի փը՛րկի՛չ . և ՚ի գի՛րկսըն սի-

մէ՛օնի՛ գգուե՛ցար. աստըւած : Ուս-
տի՛ և սիմէ՛օն հոգեւոր հնչմամբ ա-
ղաղանկէր. արդ արձանկես ըզձանայս
քո տէր ըստ բանի քո՛ւմ ՚ի խաղա՛-
ղու[թ]ւն. աստըւած :

է. Ըզտէ՛ր օրհնե՛փ՛ցէք և՛ բա՛րձր
արարէ՛ք ըզնա՛ յաւի՛տեան : Օրհ-
նե՛փ՛ցէ՛ք : Ըզձնեան յամենանո՛ւրբ
յորովա՛նէ յա՛նարատ ՚ի կո՛ւսէն
օրհնե : Օրհնե՛փ՛սցէ՛ : Զե՛կեան ա՛յ-
սօր ՚ի տա՛ճարն, զընկալեան ՚ի գիրկ-
սըն սիմէ՛օնի. օրհնե :

Մե՛. Ա՛թոռ քրովբէական երեւ-
եան ա՛յսօր սիմէ՛օն. զաստուանձորդի՛ն
ի՛ գիրկս իւր բա՛րձեալ մարմնով. զոր
զօրք ե՛րկնից ՚ի՛ բարձունս հանապա՛ղ
մեծա՛ցուցանեն : Հոգւո՛վըն գոչէ՛ր
ցը՛նձայր ալեօ՛քըն ծերունին ասե՛լով.
սա՛ է [թագա՛ւորն ա՛նմահ, զոր զօր :
Արտա՛սուելով աղե՛րսէ՛ր, արձակեա՛

զիս 'ի խաղանդո՞ւթիւն, անարատ ծը-
նողի քո՞յ բարեխօսութեամբ. զոր :

Ու. Որոյ առեալ հրաման 'ի սո՞ւրբ
հո՞գևո՞յն, ո՞չ տեսանե՞լ ըզմահ մին-
չե՞ւ տեսցե՞ր զօ՞ծեայդ, տէ՛ր աղօ-
թիւք ծերոյն ողորմեա՛ : Որոյ ընկալ-
եալ 'ի՞ գի՛րկս ի՛ւր զօծեայդ, և հայ-
ցե՛ր 'ի կենանցդ ը՞զմահ. և արձակի՛ր
ի խաղանդո՞ւթիւն. տէր : Յորոյ այսօր
'ի գի՛րկս ըն գգուե՞ցար : և կատարե՛-
ցեր զփափաքո՞ւմն ընծայելո՞յ բոյ 'ի
տաճարին. տէր աղօթիւք ծերոյն ող :

Տէր. Զո՞՛ր փառաբանե՞ն 'ի բա՛ր-
ձունս իմանալի՞ զօ՞րութիւնքն այսօր
'ի տաճարն եկի՛ր յընծա՛յ յ՞ւմն քրի՛ս-
տո՞ս, ո՞ր ընծայե՛ս զարարա՛ծս բարձ-
րե՛լո՞յ քո՞ւմ հօր : Ի՞՞ գի՞՞րկըս մարմ-
նո՞վ բարձեալ եղե՛ր 'ի ծե՛րո՞ւնե՞ցյն,
որ բանիւ զարարա՛ծս բարձեալ ո՞ւ-
նիս քրի՛ստո՞ս, որ վասն մե՛ր մարմնա-

ցա՞ր 'ի սրբոյ կուսէ՛ն : Վասն որոյ
և մեք ընդ սիմէօնի՛ գոչե՛սցո՛ւք, որ
'ի հօ՛րէ լո՞ւսոյ լոյս ծագեցա՛ր մեզ
և՛ կե՞՛անք. փա՞ռք գա՛լստեա՛ն
բո՞՛յ տէ՛ր :

Գիրք եւ ապա Սաղմոս

Ալէ՛ : Ալէ՛ : Օրհնեալ որ գալոց ես յանուն Տեառն
և օրհնեցաք զքեզ 'ի տանէ Տեառն :

Աւետարան՝ ապա Անդաստան

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :
Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան
անձանց մերոց զՏէր աղաչեսցուք : Ողորմեաց մեզ
Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի՛ողորմութեան քում.
տասացուք ամենեքեան միաբանութեամբ :

Յետ Անդաստանին՝ Տաղ

■ Գրիստոս փառաց թագաւորն, այսօր եկեալ յընծայումն. կատարելով նա զօրէնս քառասնօրեայ գալստեամբն : Չոր մարգարէն Նսայի յառաջագոյն գուչակեաց, յերուսաղէմ քաղաքի Սիմէօնի ծերունուն :

Ի գիրկս առեալ ծերունին զԱստուածորդին և ասէ .

Մեծ աւետիս է այսօր Նահապետաց ամենից .
Մեծ աւետիս է այսօր Մարգարէից ամենից .
Մեծ աւետիս է այսօր Առաքելոց ամենից .
Մեծ աւետիս է այսօր Քահանայից ամենից .
Մեծ աւետիս է այսօր Ժողովրդոց ամենից :
Այլ մեծագոյն աւետիս Գրիստոնէիցս համայնից :
Քարոզ . Խնդրեացուք : Կեցո՛ :

ԿԱՆՈՆ

ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

Տէր զի բազում իւր սարօքն, Տես երես 1—50
Հետեւակ շար. (Մարմնացեալդ.) Տես երես 131
Օրհնութիւն. (Այսօր անըսկզբ.) Տես եր, 131
Քարոզ, ըստ ձայնի աւուրն, Տես եր. 52

Ալէ. ալէ. ալէ. Օրհնեալ եկեալ յանուն
Տեառն. օրհնեալ որ գալոց ե՛ս : Տէ՛ր Աստուած
մեր երեւեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախու-
թեան կանխաւ մինչեւ յանկիւնս շտ՞ղանո՛յ :

Ալէ. Տէ՛ր 'ի տաճար սուրբ իւրում. տէր
յերկինս յաթո՞՞ռ իւրո՞ւմ :

Ա՛չք նորա 'ի տնանկա հային, արտեւանունք
նորա քննեն զորդի՞ս մարդկա՛նն :
Փառք և եր : Այժմ և միշտ :

Նախ քան զՀարցն՝ Շարական

Մարմնացեալդ 'ի կուսէն : Տես երես 131

Ուրախ լեր յո՛յժ դո՛ւստրը սի՛օ՛նի
պայծառացիւր երուսաղէ՛մ, զարդա-
րե՛ա զդրո՛ւնըս քո՛ քա՛ղա՛քդ անտու-
ծո՛յ : Քանզի քրիստոս ո՛ր է՛նն 'ի՛ յա-
թո՛ւն փա՛ռաց անսօր մտանէ՛ 'ի՛ քե՛զ
նը՛ստեալ 'ի վերայ յա՛ւանանկի՞ նորո՛յ :
Ծերք ե՛ւ տղա՛յք ոստո՛վք ձիթե՛ն-
եօք միաբանո՛ւթեա՛մք երգէին . օրհ-
նութի՛ւն որդւո՛յ դաւթի՛ օրհնեալ
եկեալ անուա՛մք տեա՛ռն :

Պատկերակից եղեր հողեղէ՛ն բնո՛ւ-
թեանըս տընօրինեցա՛ր յարգանդիկո՛ւ-
սին բա՛նդ աստը՛ւած . ըզմե՛՛րս վե՛-
րանորոգէ՛լ պատկեր : Մերկանցեա՛լ 'ի
ճաշակմանէ նախաստեղծին ըզփա՛ռս .
միւսանգամ վերը՛ստին շնորհե՛լով ըզ-
մե՛՛րս վերանորոգէ՛լ 'ի փա՛ռս : Մը-

կըրտեա լի յորդանան ՚ի յովհաննէ՛ ,
աստուածային բնութեամբ մարմնովն
զոր ՚ի մէնջն էառ . ըզմե՛զ լուսա-
ւորելով աստուածային ծա՛ղմամբն :

Որթի . Աւետարան

դձ . Այսօր անսկընական . Տես երես 131

Այսօր ՚ի տաճարն եկ . Տես երես 132

Որթի . Աւետարան :

դձ . Լոյս ՚ի լուսոյ ՚ի հօրէ . Տես երես 102

Զքեզ որ հոգևով և . Տես երես 102

Որթի . Աւետարան :

Ի՛նչ Ա՛յսօր ՚ի տաճարն եկի՛ր փըր-
կիչ . և ծերո՛ւնւոյն ՚ի գի՛րկս ընկա՛լ-
եալ անէր . արդ անձակե՛ս ըզձառանյս
քո տէ՛ր : Ա՛յսօր աշխարհի ցուցանք
լոյս , և փրկո՛ւթիւն տիե՛ղերաց բրի՛ս-
տո՛ս աստը՛լաճ . որ մարդասէ՛րդ ես
կեցո՞ զմե՛զ : Ա՛յսօր իմանա՛լի արե՛՞
գական , որ ծա՛ղե՛ցար տիե՛ղերաց
բրիստո՛ս աստը՛լաճ , որ մարդա :
Ի՛ սկրզբա՛նէ բա՛նն աստուած մարմ

նացաւ 'ի կուսէն, այսօ՛ր գգուեցա՛ւ
'ի տաճա՛րի՛ն: Խայտա՛յր ալեօ՛քըն ծե-
րո՛ւնին աստուա՛ծորդւոյն 'ի գի՛րկս
իւր, և օրհնէ՛ր զաստըւա՛ծ ա՛սելո՛վ:
Ա՛րդ արձակե՛ս զճա՛ռայս քո տէր
ըստ բա՛նի քում 'ի խաղաղո՛ւթիւն,
զի տեսի՛ն աչք իմ ը՛զփրկո՞ղդ աս-
տըւա՛ծ:

Որթի. Աւետարան. Ապա Շարական

ԲԻ. Ի գալստեան տեառը՛ն դրո՛ւնք
երկնից բա՛նի՛ն. եւ ճառագայթիւք
անճա՛ռ լուսո՞վ սուրբ խա՛չն երեւի՛:
Յերե՛սաց տեառը՛ն լե՛րի՛նք հա՛-
լի՛ն, և 'ի յահէ փառաց նորա՞ շար-
ժի՛ն զօրութիւնք: Աւետեօք տեա-
ռը՛ն մեռեա՛յրք յա՛ռնե՛ն. և սուրբք
ամենա՛յն անճա՛ռ փառօք զա՛րդարի՛ն:

Ապա Հարց. Օրհնեմք զքեզ՛, իւր սարօքն:

Տես երես 132:

Առաւօտու երգ. Արեգակն արդա՛, Տես երես 93:

Քարոզ. Մայր սուրբ սքանչելի՛, Տես երես 94:

Սուրբ Աստուած , որ եկիր և գալոց ես' :
Գիրք և աւետարան նախորդ երեկոյեան :
Երգ արարչութեան , ըստ աւուր պատշաճի : Տես եր 63
Կեցո

Ի Պատարագին :

Ժճ : Ծերունին այսօր Սիմէօն՝ հոգւոյն գայր
'ի տաճարն՝ երեւելով քերովբէիցն վեհագոյն ,
զի որոց թեւօքն սաւառնեալ ո՛չ իշխէին հայիլ
'ի յահեղ փառացն , սա 'ի գիրկս իւր բարձեալ
համբուրէր համարձակապէս և գգուէր որպէս
զմանուկ , և աղերսելով հայցէր արձակիլ 'ի խա-
ղաղութիւն :

Անսկզբնական բանդ Աստուած , 'ի վերջին ա-
ւուրս յանձն առեր լինել մարդ 'ի կուսէն , եւ
արարիչդ յաւիտենից փակեցար ընդ ժամանա-
կաւ , սուրբ տէր զօրութեանց եւ անկարօտ
մաքրութեանց եկիր 'ի տաճարն քառասնօրեայ ,
զօրինացն կատարեցեր զարդարութիւն : Զոր
բարձեալ Սիմէօնի զանպարագրելիդ 'ի գիրկս
իւր հայցէր , որ արձակիչդ ես կապելոց ար-
ձակեա զիս 'ի խաղաղութիւն : Վասն որոյ ընդ
ծերունւոյն Սիմէօնի վերագոչեմք առ քեզ Տէր ,
սուրբ , սուրբ , սուրբ տէր զօրութեանց , լի են
երկինք և երկիր փառօք քովք 'ի փրկութիւն
մեզ Գրիստոս Աստուած փառք քեզ :

Ճառու Շարական

Մեծ. ԴԿ. Անսկի՛ գբըն բա՛նն յա-
նըսկգբնականն ՚ի հօրէ. և սկգբնաւոր-
եալ ՚ի կո՛ւսէն մարմնո՛յ զգեցմամբ
բովանդակելո՛ւ վ յորովանի և ընդ
հօր գո՛րով և սահմանեալ ժամանա-
կաւ ծնեալ լի՛նի՛ ա՛ ստրւած եւ
մարդ: Մտեալ ընդ օրի՛նօք անհի՛ւ-
թականըն հողանի՛ւթ գո՛րով. զի ըզ
հողա՛ծնեալքս հօրն ընծայեսցէ ա՛ս-
տուածորդի՛ն որ ՚ի ծոց հօր. տղայ
բառա՛ սնօրեայ բառնի՛ ՚ի գիրկըս ծե-
րունւոյն. և յայտնապէ՛ս ծանուցան-
նի՛ ա՛ ստրւած եւ մարդ: Ասան ո՛ւ-
րոյ և սիմէ՛նց ցընծայր հոգւովն աղա՛-
ղակէր ՚ի տան ճարին. անդ արձա-
կե՛ս ըզճառայս քո տէ՛ր ըստ բանի՛
քում ՚ի խաղանդո՛ւթիւն. զի ընդհա՛-
նուր տեսի զփը՛րկողդ ա՛ ստրւած եւ
մարդ:

Գիրք եւ ապա Սաղմոս ,

Ալէ , Ալէ . Արդ արձակեա զժառայս քո Տէր
ըստ բանի քում 'ի խաղաղութիւն , զի տեսին
աչք իմ զփրկողդ Աստուած :

Սրբասացութիւն , « Բազմութիւնք » Տե՛ս երե՛ս 78
Տաղ , Բրիստոս փառաց թագաւորն . Տե՛ս երե՛ս 135

Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

Օբհ . Դկ . Նորահրա՛շ պըսակաւոր և զօրագը-
լուի առաքինեաց , վառեցար զինու հողւոյն ա-
րիաբար ընդդէմ մահու . վարդա՞ն քաջ նահա-
տակ որ վանեցեր ըզթշնամին . վարդագոյն ար-
եամբրդ քով պըսակեցեր զեկեղեցի՛ :

Երկնաւոր թագաւորին զինու յաղթեալ պա-
տերազմին , խոհական իմաստութեամբ խոհե-
մացեալ անճառապէս . Խորէ՞ն խորհրդական եւ
ժանուցեալ անուն բարի , խաչելոյն վկայ եղեալ
հեղմամբ արեան պըսակեցա՛ւ :

Բենակա՛ն լուսով լցեալ արիացեալըն քաջն
Արտակ . թաթաւեալ 'ի կարմութիւն բոսորա-
յին բղխեալ աղբիւրն , զփրկակա՞նն ըմպեալ ըզ
բաժակ և մրկըրտեալ արեամբն իւրով , դասակ-
ցեալ ընդ անմարմնոցն երրորդութեան երգել
ըզփա՛ռս :

Սըրբափայլ զգեստուք պըճնեալ 'ի յերկնաւոր
հանդիսագրին, երրորդութեամբն զօրացեալ
վանեալ զամուրքս բանսարկուն. Հըմայեալ հօր
ընծայեալ որդւոյ գոլով չարչարակից. հոգւովն
յազթեալ պատերազմին և չարասէր թագաւորին:

Էակա՛ն բարւոյն դիտմամբ ընդդէմ մեղացըն
վառեցաւ. տարագնաց ելիւք յերկիննս պարա-
կցեալ ընդ անմարմնոցն. Տաճա՛տ զարմանալի
տաճար եղեալ Երրորդութեանն, տէրունեան
սուրբ խորհրդոյն տուն և տեղի արժանացեալ:

Ստացեալ ըզհաւատոյ վահան յուսոյն զրա-
հիւք ծածկեալ. զփրրկականն սաղաւարտ 'ի
գլուխ եղեալ զնըշան խաչին. վահա՛ն վեհ ե-
րեւեալ նոր մանկութեամբ նահատակեալ. խա-
չելոյն վրկայ եղեալ պըսակեցաւ արեամբն իւ-
րով:

Ի հոտ անո՛յ յողակիզեալ մատուցանէր զին-
քըն նըւէր. բանաւոր պատարագաւ ընծայելով
Հօր 'ի յերկինս, Արա՛նքն ցանկալի արդարու-
թեամբն ճոխացեալ. իմաստութեամբ պայծա-
ռացեալ յեթնարփեան շնորհաց Հոգւո՛յն:

Երկօք՛ումբք հարազատօք ընտրելագոյն նա-
հատակօք. յառաջեալ յամենեցունց գլուխ և
աւարտ մարտիրոսաց. նախաշաւի՛ղ գոլով բար-
եաց յառաջադէմն Գարեգին. ընկալեալ ըզբը-
րաբիտնն յաղթանակ նահատակացն:

Բամկակա՛ն խումբ հազարաց և երեսնից թիւ
ընդ վեցից. որք ընդ նոսին նահատակեալք ա-

ըրարար պատերազմաւ . և հեղին զարինս իւրեանց 'ի նորոգումն եկեղեցւոյ ընդ նոսին պըսակելով 'ի յերկնաւոր հանգիսադրէն :

Գոհութեամբ փառատութիւն Երրորդութեանը նըւագեմք . բազմութեամբ պըսակելոցս ըզմօք մածեալ առաքինեացս . եկեղեցիք Հայաստանեայց պայծառապէս զարդարեցան ունելով միշտ բարեխօս ըզըզնութիւն մարտի սոցա :

Մ. Դ. Ս. Արիացեան^ա Լք ան^ա հակնուակսն . քաջութեամբ առնուլ ըզվրէժ խաբէճութեան . հանձարեճ^ա զք 'ի հատուցումըն դաննացըն . զամբարըշտացն արդարադատ չամիրմամբ . զօրանկա նք յանդիտողք . պըսակեան^ա Լք 'ի բրինտոսէ : Փոխանակեան^ա Լք զն^ա նա յնուլթիւնս ընդ ճըշմարիտ յուսոյ անմահնութեանն . փափաքանան^ա ց ձերոց առիք ըզկանտարումն , մաքրիլ արեամբ յաղտոյ մեղանց տըղմոյ . զօրան : Հայցեցեճ^ա ք զխան^ա զանդուլթիւն ճըշմարիտ վըկայք սըբոյ Երրորդութեանն , նե

ղելո՞ցս յանօրինաց թրուկներն
նէ. զի ցընծասցո՞ք յաղթանակաւ
մարտի՞ ձերո՞ր. նահատակք ապր
գոյք, պրսակեա՞լք ի՞նչ քրիստոսէ՞ն

Յ Ա Մ Ա Մ Ո Ղ Տ

Յաշխարհական ի՞ճակատամարտին, յաշխարհական ի՞ճակատամարտին և ի՞մեծ պատերազմին ընդդիմանարարեալ լինէր անօրինացն պատերազմ: Իսկ երանելի նահատակքն զմոլութիւն անօրինացն խափանեցին և յաղթող գտան. քանզի որոց ստացեալ էր զԱստուածային զօրութիւն, ո՛չ ժուժկայէր նոցա մարմնաւորական պատերազմն. Արդ Կրիստոս Աստուած, խոցաբարեխօսութեամբն խնայեա՛ ի՞մեզ և ողորմեա՛:

Յ Ա Մ Ա Մ Ո Ղ Տ

Արեգակն արդարութեան
ի՞ հայաստան ծագեալ պայծառ ա-
ցուցելու սուրբ գեկեղեցի հե՛ղմամբ
արեան սրբոցն. մաղթանօք սոցա խը-
նայեա՛ ի՞մեզ պարգեւատու բար-

Յ Ա Մ Ա Մ Ո Ղ Տ

եաց Ե՛ւ ողորմեան քո անրան՝ ծոց :
Պանծալի սուրբ զա՛ւակօ՛ք հո՛վիւքըն
զըւարթունք, հրով հո՛գւո՛յն շիջուցի՛ն
ը՛զ բո՛ցն ըզկրակապաշտ պարսիցն .
մա՛ղթա : Պարթեւական տեսանողի՛ն
յանուշագոյն ազդե՛ցութեամբ զհա-
ւատոյ ո՛րդի՛ս սրբոյն գրի՛ գո՛րի՛ պը-
սակազարդ տեսեալ . մա՛ղթա :

ԱՌԱՋԻՆ ԿԻՒՐԱԿԷ ՄԵՍԻ ՊԱՀՈՑ

ԲՈՒՆ ԲԱՐՅԿԵՆՒԱՆ

Տէր զի բազում, իւր սարօքն . Տես էջ 1 :

Կանոնագլուխ Բուն Բարեկենդանի եւ Նոր Կիւրակէի :

Սու. Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, օրհնեցից ըզ-
Տէր ՚ի կեանս իմ. սաղմոս ասացից Աստուծոյ ի-
մոյ, մինչեւ եմ ես :

Մի՛ յուսայք յիշխանս յորդիս մարդկան, զի ո՛չ
գոյ փրկութիւն ՚ի նոսա :

Ելցէ՛ հոգի ՚ի նոցանէ՛ և դարձցին անդրէն
՚ի հող . և յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խոր-
հուրդք նոցա :

Երանի ազգի՝ որոյ Տէր Աստուած Յակոբայ
օգնական է նմա, և յոյս նորա ՚ի Տէր Աստուած է:

Ո արար զերկինս և զերկիր, զժով և զամե-
նայն որ ՚ի նոսա:

Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան, և առ-
նէ իրաւունս զրկելոց:

Տայ հաց քաղցելոց, և արձակէ զկապեալս
Տէր:

Տէր բանայ զաչս կուրաց. և կանգնէ զգլոր-
եալս Տէր:

Տէր սիրէ զարդարս, Տէր պահէ զպանդուխ-
տըս. զորքս և զայրիս ընդունի Տէր, և զճանա-
պարհս ամբարշտաց կորուսանէ:

Թագաւորեսցէ Տէր յաւիտեան, Աստուած քո
Սիօն, ազգէ մինչեւ յազգ:

‡. Օրհնեցից ըզքե՛զ գոհու-
թեամբ ՚ի կեանս իմ. սաղմոս ասա-
ցից քե՛զ բրի՛ստո՛ն թագաւոր յաղ-
թակա՛ն նոր Երգով օրհնութեամբ:

Սու. Օրհնեցէք զՏէր՝ զի բարի է սաղմոս. Աս-
տուծոյ մերում քաղցր եղիցի օրհնութիւն:

Շինէ զերուսաղէմ Տէր, և զցրուեալսն իս-
րայելի ժողովէ:

Բժշկէ զբեկեալ սիրտս, և պատէ զամենայն
վէրս նոցա:

Ո՛ր թուէ զբազմութիւն աստեղաց, և զամե-
նեսեան զնոսա յանուանէ կոչէ:

Մեծ է Տէր, և մեծ է զօրութիւն նորա. ի-
մաստութեան նորա ո՛չ գոյ բաւ:

Ընդունի զհեզս Տէր, և խոնարհ առնէ զամ-
բարտաւանս մինչեւ յերկիր:

Օրհնեցէք զԱստուած խոստովանութեամբ.
սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ:

Ո՛ր զգեցոյց զերկինս ամպովք, և պատրաստ
արար զանձրեւ իւր յերկիր:

Բուսոյց զխոտ ՚ի լերինս՝ և զգալարի ՚ի ծա-
ռայութիւն մարդկան:

Ո տայ անասնոց կերակուր. ձագուց ագռա-
ւուց՝ ոյք կարդան առ նա:

Ո՛չ թէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ Տէր,
և ոչ ընդ իրանս առն հսկայի հաճեցաւ:

Այլ հաճեցաւ Տէր ընդ երկիւղածս իւր, և
ընդ այնոսիկ՝ ոյք յուսան յողորմութիւն նորա:

‡. Քանզցրանցի՞նք քե՛զ քրիստոնս գո-
հովութիւնք երկիւղածա՞ց անուան քո.
զոր յուսա՛ցուցե՛ր ողորմութեամբ
քով ՚ի խո՛րհո՛ւրդս կենսաբե՛ր գա՛լըստ-
եա՛նդ քո՛յ:

Սու. Գովեա Երուսաղէմ զՏէր.
Եւ օրհնեա զԱստուած քո Սիօն:

Ձի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց
զորդիս քո ՚ի քեզ:

Ո եդ զսահմանս քո ՚ի խաղաղութիւն, պա-
րարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ:

Առաքէ զբան իւր յերկիր, վազվազ ընթանան
պատգամք նորա:

Դնէ զձիւն որպէս զսար, և զմէգ որպէս փո-
շի ցանեաց:

Արկանէ զսառն որպէս պատառս. առաջի
ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ:

Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա. շնչեսցեն
հողմք և գնասցեն ջուրք:

Պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարդարութիւն
և զիրաւունս իսրայէլի:

Ո՛չ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր. և
զգատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նոցա:

‡. Ձքե՛զ բրիստո՞ս գո՛վէ եկե՛ղեցե՛
փը՛րկեալ քո սուրբ. ցը՛նծալո՛՞վ տե-
սանէ՛ ըզքե՛զ ը՛զփրկո՞ղդ ե՛կեա՛լ
հա՛յրակա՛ն ի շխանութեա՛մբ ՚ի պը-
սանկե՛լ ըզսո՞ւրբը՛ս քո՛:

Այսօր՝ անճառ՝ իւր սարօքն: Տես ի յառաջիկայդ

Օհ. Դ. Բանն որ ընդ հօր յէու-
թեան և հանազոյ սուրբ հոգւոյն .
ըզպատկէրն իւրական խանեալ ընդ
հողանիւթ բընութեանս . զոր զար-
դարեալ փառօք եղ ՚ի դրախտի՛ն
փափկութեանն : Յորում ցընծայր
զուսրճացեալ անտըխրական խնդու-
թեամբ . քանզի՛ զաստուած տեսա-
նէր միշտ խոնարհեալ ՚ի դրախտին .
յորմէ՛ զլուսոյն ճառագայթ տը-
պաւորէր ՚ի՞ յինքեանն : Վասն որո՛յ
ազանչեա մայր անտուծո՛յ մարիամ ըզ
միածի՛ն քո զորդի՛ն . զի շնորհեսցէ
'ստ աւազակին ժառանգե՛լ վերըս-
տին մեզ ըզդրախտին վայելչութիւնս :

Ա՛յսօր յօրինակ նախաստեղծի՛ն
ադամայ որ ՚ի դրախտի՛ն փափկու-
թեան ուրախանա՛յր ընդ հրեշտակս .
ցընծասցուք և՛ մեք ՚ի յօրհնութիւնս
հոգեւորս : Ա՛յսօր ՚ի՞ խորհուրդ աս-

տուան՝ ծաստե՛ղծ նախանհօրն . որ ՚ի
պըտողո՞յն ադի՛նայ ճաշակե՛լով զը-
ւանրճանայր, ճաշակեսցո՛ւք և՛ մեք
ըզպատուիրանս անտուծոյ : Ա՛յսօր
ի՛տիպ պատմուճանի՛ն առանջնոյ
որով պըճնեան զարդարիւր ՚ի փանուս
մանրդն առանջին . զարդարեսցո՛ւք ե՛ւ
մեք աստուան՝ ծայի՛ն օրինօք : Յը՛նծան
մանրիամ արե՛գականն արդարութեան
արե՛ւելք . եւ աղաչեա՛՛ զառ ՚ի՛ քէն
զձընեան ըն աստուան՝ ծ վասըն մե՛ր . զի
գարձո՛ւսցէ՛ Վերը՛ստին զվե՛զ ՚ի զը-
րախտին ժառանգութի՛ւն :

Ե Ր Գ Ա Ր Ե Ի Ա Գ Ա Լ Ի

Եղիցի անուն Տեանն օրհնեալ եւայլն .

Յարեւելի՞ց մի՛նչ ՚ի՞ մուտս, ՚ի՞
հիւսիտո՛յ, և՞ ՚ի հանրա՞ւոյ, ամենայն
ազգ և՞ ազի՛նք . յօրհնութիւն նոր

օրհնեցէք զարարի՛ չն անրան՝ ծոց . որ
ծա՛գեանց ըզլոյս արեգակա՛նն այսօր
յա՛ շխարհս :

Ե՛կեղեցի՛ք քրի՛ստոսաց, փա-
ռաբանի՛ք ամենասուրբ երրօրդու-
թեանն . յառաւօտը՛ս լուսո՛յ զառա-
ւօտ խաղազութեան քրիստո՛ս գովե-
ցէ՛ք ընդ հօր և՛ հո՛գւո՞յն, որ ծա՛գ-
եանց ըզլոյս գիտութեա՛նն իւրո՛յ ՚ի
մե՛զ :

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Յա՛րեւելից յա՛րեւմո՛ւտս մա՛ն-
կունք սի՛նի՛ն . օրհնեցէ՛ք միշտ ա՛ն-
դադա՛ր զծա՛գողը՛ն լուսո՛յ :

Ե՛կեղեցիք արդարոց և՛ փառա՛-
բանի՛ք . բարեբա՛նեցէ՛ք որ ե՛տ
գի՛մաստը՛ս լուսո՛յ :

Բարգա՛ Ազօթ . Սաղմոս Ալուիկե՛տ — Տե
Ճգնասու՛րք յա՛ստ լծոյ, և՛ ժառան-
գորդք երկնի՛ց . աղբա՛ յութեանն .

ճշմարտութիւնը փոխանակեալք զանցաւորս
առիք զանանցըն ըմբոստութիւնսն .
բարեխօսեցէք առ տէր վասըն ման-
կանց եկեղեցւոյ :

Նահատակք պանծալիք , և սի-
րեցեալք իյե՛րկնա՛ւոր հօրէն . ճշմարտ
մըկըրտեցայք ընդ բրիստոսի արեամբ
ձերով ի՛մահ խաչին . բարեխօսե՛ :
Մարտիրո՛սք ցանկալիք ե՛ւ օթե-
ւանք հոգւոյն ճշմարտութեանն .
ո՛րք յաղթեցիք հոգւով կարեաց
և՛ ցանկութեան . բարեխօսեցէք :
Գովել՛ք ա՛շխարհի , և՛ բաղձալիք
վերնոցըն պե՛տութեանց . ճշմարտ
բանութեան մասին հասիք բան զա-
մենայն ո՛րդիս մարդկան . բարեխօսե՛ :
Կամա՛հ ը պանտարագք . մանկունք
տիօք եւ կատարեալք ի՛մաստու-
թեամբ . ճշմարտ փոխանակ կաթին
արբիք զգինի՛ն զմալեցողցիչ . բարե :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Ճը՛գնաւորքք ճը՛շմարիտք վը՛կալք
քրի՛ստոսի՛. բա՛րեխօսեցէ՛ք առ տէ՛ր
վա՛սն անձա՛նց մերո՛ց :

Նա՛հատա՛կրք կե՛նդանի՛ք սի՛րողք
քրի՛ստոսի՛. ո՛րք շարչա՛րեցա՛յք մար-
մնո՛վ վա՛սն անուանըն տեանն :

Մա՛րտիրո՛ սըք ցա՛նկալի՛ք մա՛րդկան
ը ղձալի՛ք. հա՛յցեցէ՛ք ՚ի սո՛ւրբ հո-
գւո՛յն տա՛լ մեզ ըզբարիս :

Գո՛՛վելի՛ք վերնո՛ց դասո՛ւց, պա՛ր-
ծանք անշխարհի՛. խը՛նդրեցէ՛ք զխա-
ղա՞ղութի՛ւն տա՛լ եկե՛ղեցւո՛յ :

Կա՛մաւոր սուրբ պատարա՞զք հա՛-
սակա՛ւ մանկո՛ւնք. հա՛յցեցէ՛ք լինի՛լ
և՛ մե՛զ՝ ձե՛զ պրսա՛ն կակի՛ց :

Մաղթանք. Քարող. Աղօթք. Սաղմոս Ասորու
Ասորու Ի՛. Եւայն :

Լո՛յս անհրա՛հ լուսոյ անաղբն լո՛յս,
բնակեան՛ լդ ՚ի լո՛յս յանմատոյց, հայր
երկնաւոր, ՚ի դասուց լուսե՛ղինանցն
օրհնեալ. ՚ի ծագե՛լ լուսոյ առաւօ-
տուս. ծան՛գեա ՚ի հո՛գիս մեր ըզլո՛յս
քո իմանալի՛:

Լո՛յս ՚ի՞ լուսոյ ծագումն արեգանկն
արդար. անճան՛ ու ծընո՛ւնդ հօր ուրդի.
յառանջ բան զարեւ անուն քո՞ գով-
եան ընդ հօր. ՚ի ծագե՛լ լուսոյ :

Լո՛յս ՚ի՞ հօրե բրդիսումն ա՛ղբիւրբա՛-
րութեան. հոգի՞նք սուրբ աստու-
ծոյ, մանկունք եկե՛ղեցւոյ ընդ հրեշ-
տակս ըզքե՛զ բարե բանեն, ՚ի ծագ :
Լո՛յս երբեակ և մի ա՛նբաժանելի
սուրբ ե՞րբ րո՞ւրդութիւն. զքեզ ընդ
երկնայնոցն երկրածինքըս մի՞շտ փա-
ռանորեմք . ՚ի ծագե՛լ :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Ա՛նեղանելի՛դ աստուան՛ ծ հայր ա-

մե՛ նակալ. ը՛ նկալ զանզաչանքս մե՛ր
քո՛ց պաշտօնէի՛ց :

Ի՛ հօրէ՛ ծագո՛ւմն անճանո՛ աբեգամ կն
արդա՛ր. ծանգեա՛ ՚ի՛ յանձի՛նըս մե՛ր
զլո՛յսդ ողորմութեանն :

Ի՛ հօրէ՛ բըղխեա՛լ հոգի՛, անբիւր
բանութեա՛ն. լո՛ւսով քո՛վ լըցո՛ ըզ
մե՛զ յա՛յսմ առանուտո՛ւս :

Ե՛րեք անձի՛նք եւ մի՛ բնութիւն, մի՛
աստուա՛ծութիւն. զքե՛զ խոստովա
նի՛մք յանէ տ սա՛կբ երրորդութիւն :

Մաղթանք. Բարոզ. Աղօթք. Սաղմոս Տէր հոգևոր :

Ճանա՛նա՛ն պա՛րհ և՛ ճը՛շմա՛ն
տո՛ւթիւն, և՛ կեա՛նք քրի՛ստո՛ս.
առա՛նջնորդեա՛ հո՛գւոց մե՛ր
րո՞ց, յերկրէ՛ ելա՛նե՛լ յի՛րկի՛նս :
Գուռը՛ն կե՛նա՛նց մըտի՛ց
յիսո՞ւս. մո՛յժ և՛ ըզմե՛զ ա՛ռ
հա՛յր քո և հո՞գի. ե՛րգե՛լ մի՛շտ ը՛զ
փա՛նս :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Ճասնապարհ բարիք քրիստոս և՛ ճըշ-
ման րտութիւն. անան՝ շնորդ հոգւոց

մերոց յերկրէ ՚ի՛ յերկի՛նս :

Դո՛ւռը՛ն կենանց մըտից յիսո՛ւս.
անստուած ճը՛շմարիտ. մո՛յժ և զմե՛զ
առ հայրըդ քո՛, հոգւո՛վըդ սրբբո՛վ:

Մաղթանք. Քարոզ. եւայլն

ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԻՒՐԱԿԷ

Օհ. Դ. Որ զօրէ՛նըս սրբութեան
պահո՛ց նախ ՚ի՛ դրախտին անան-
դեցեր, զո՛ր ոչ պահէ՛լով նախա՛ւ-
տե՛ղծիցըն ճաշակմամբ պտղոյն ճա-
շակեցին ըզդանութիւն մեղանց և՛
մահու. վասն ո՛րո՛յ շնորհեան մեզ տէ՛ր
ճաշակել ըզքաղցրութի՛ւն քոց պան-
ուիրանանց : Որ զանանգան վիրո՛ք մե-
ղաց հարաք յոգիս ՚ի՛ թըշնամոյն,

և՛ ՚ի՛ բանձման պատի՛կ հի՛ւանդուն
թեանս կարօտացաք մարդասիրիդ
բաննալո՛յ ը՛զցանքս մեր. վասն ո՞՛
րո՞՛յ բժշկեա ըզմե՛զ քրիստո՞՛ս սր-
պէ՛ս մարդանէ՛ր: Ար եկի՛ր ՚ի փըր-
կո՛ւթիւն մարդկան ծնընդեանմք կու-
սի՛ն մա՛րի՛ւմու. և՛ կե՛նդանա՛րա՛ր
քո յա՛րո՛ւթեամբդ հրաւի՛րեցեր ըզ-
մահացեալսն ի յարո՛ւթի՛ւն անմա՛
հու՛թեան. վասնորո՞՛յ աղանչանօք մօր
քո՞՛յ կե՛ցո՛՛ զմե՛զ փըրկի՛չ:

Ար գերանգոյն փառօք բարձրացուցեր
զմանկո՛ւնս եկե՛ղեցւո՞՛յ քո՛ քրի՛ստոս
խո՛նարհո՛ւթեան քո ճանապարհան.
առաջնօ՛րդելով ՚ի յե՛րկնայի՛ն վա՛րըս
հրե՛շտա՛կաց. աղանչե՛մք առաջնօ՛ր-
դեա մեզ տէ՛ր ի՛ յա՛րդա՛րո՛ւթիւն: Ար
զգառնո՛ւթեան պտղո՞՛յն ճաշա՛կն
որով մեռա՛ք արդարո՛ւթեան պահե՛-
լով քո քառա՛ննօրեա՛յ փոխեցեր

ի քան զցրագոյն օրինաց քոց ճանչակումն. աղանչեմք արբո՞ մեզ տէ՛ր զուրախարա՞ր սիրո՞յ քոյ բանժակն : Որ անապանկան ծնընդեանմբըդ քով լուծեր զերկունքս նախամօրն մա՛րիա՛մ մա՛յր ա՛ստո՛ւծոյ, բարեխօ՛ս եա առ միա՛ծին որդի՛ն լուծանե՛լ զկապա՛նքս մեղաց մե՛րոց . և աղանչե՛մք ա՛ փը՛րկել զանձի՛նքս մե՛ր ի՛ փո՛ր ձո՛ւթե՛նէ՛ :

ԵՐՐՈՐԿ ԿԻԻՐԱԿԷ

Օրհ. ԳԿ. Օ՛րհնեմք ըզքե՛զ անը՛սկիզբըն հա՛յր որդւո՞յդ միա՛ծնի, զո՞ր առա՛քեցեր ի դարձո՛ւմն մո՛լորեալ ոչխանրին. դարձո՞՛ եւ զմե՛զ ի մեղաց՝ որդւո՞յ քոյ չարչարանօ՞ք : Գովե՛մք ըզքե՛զ բան եւ լո՛յս, որ զտի՛րական քո պանտկեր լուսո՞վ ճրանգի քոյ գլու-

ծանոունդ ստեղծեր երկրորդ աշխարհ
զգալի. և ՚ի դրանխտն որ յազե՛նի
տնտե՛ս եղեայ զմարդն առանջին.
օրհնե՛մք զան: Որ շինե՛ցեր բարձրա-
գոյն զեկեղեցի քո խորհր՛դեամբ.
և ՚ի սման կարգեալ տնտես զբարո՛ղս
բանի՛ն ճշմարտո՛ւթեան. օրհնե՛մք:
Անտանե՛լո՛յն տաղանձար բարձո՛ղ
էիցը՛ս բարձո՞ղին, որ ծրնար զաստ-
ուան ծ մարմնով զանմարմնաբար ծը-
նո՛ւնդըն հօր բարե՛ խօսեա՛ վասըն
մեր աստուա՛ ծածի՛ն մարիամ:

Որ զտիրակա՛նս առ ՚ի քէն կար-
գեալ տնտես բնո՛ւթեան մերո՛յ. ի-
մաստու՛թեամբ ըզպանտիս եթող քո-
յո՞ց պարտանպանաց. թող եւ ըզմե՛ր
ըզյանցանս ողորմու՛թեամբըդ քով
քրի՛ստո՛ս: Որ զպանմու՛ճանն առա՛-
ջին զոր զգեցուցեր օժմամբ հոգւո՛յն,
մե՛րկացա՛ք մե՛ղօք ըստ նախա՛հօրըն
պատրանաց. զգեցո՛ ըզնո՛յն վերըն-

տին ողորմութեամբ ըզր թով քրիստոս :
Յաստուան ծայի՛ն կայծան կունանն ՚ի սը-
րովբէ՛ իցն անհըպէ՛լին . անմաքրապէ՛ս
մերձեցաք գոլ պարտանպան քում
խորհը՛րդոյն . շնորհեա ըզնոյն մաք-
րութեամբ ՚ի թողութիւն մեղաց մե-
րոց : Որ վառեցար ՚ի յարփւոյն եւ
ոչ կի՛զար ըստ մորե՛նւոյն . այլ ետո՛ւր
զհացըն կե՛նաց կերանկուր բանաւո՛-
րաց . բարեխօսեա՛ առ քրիստոս ջնջել
ըզ գիր մեղաց մերոց :

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԿԻՒՐԱԿԷ

Օրհ. ԲԿ. Որ պատուիրանն ճը՛շմար-
տութեան ականգեցեր եկե՛ղեցւոյ
քոյ՛ քրիստոս . անսահման ժամանա՛-
կա՞ւ ա՛ղօթել մի՛շտ ա՞ռ անտուած
հո՛գւո՞վ և՛ մը՛տօք : Որ ըզբան քո՛
օրի՛նաց հաստատե՛ցեր գործո՛վ մե՛զ

օրի՞նակ, հանելով զգիշերն ՚ի գլուխ
յաղօթսն աստուծո՞յ, բնութեամբ
մերով տնօրի՛նաբար որո՞ւմ կրկնի՛
ծո՞ւնը անե՛նայն: Ասան ո՛րո՞, ե՛ւ
մեք պաղատեսցո՛ւք ան քե՛զ քրիս-
տոս, շնորհեա՛ մեզ յամենայն ժամ
լինե՛լ քեզ յանդի՛մա՞ն մաքո՛ւր ա՛-
ղօ՛թիւք ըստ ա՛նմարմնո՞ցն՝ ո՛ր յե՛ր-
կի՛նս: Աղաչա՛նօք աստուա՛ծա՛ն ծնին
անա՛պակա՛ն քո՞ւմ ծը՛նո՞ղին՝ զիմա-
նայի՛ աչը՛ս սրտից մե՛րո՞ց բացցե՛ս
ողո՛րմովթեամբ հայի՛լ ՚ի լո՞յս քո՛ քր-
րի՛ստո՞:

Դատանո՛ր ա՛րդարութեան հաս-
տատեցեր ՚ի մե՛զ ը՛զմի՛տը՛ս մեր, դա-
տել զհողի՛ և ըզմարմի՞ն. արդա-
րապէ՛ս դատմամբ ըստ օ՛րինաց քո՛ց
քրի՛ստո՞ս: Իսկ անի՛րա՛ւ դատանո՛-
րին որ ՚ի՛ քաղա ք բնո՛ւթեա՛ն մե՞-
րոյ, ոչ ունելով զերկիւղ քո՛ սո՞ւրբ,

և անպատկառ ի՛մ մա՛րդեկանէ, ոչ
աննեւրով դատ զը՛րկե՛լո՛յն: Այլ
անմահ սո՛ւրբ փե՛սանիդ անրի հոգի՛
ի՛մ պա՛ղանտի. ուս՛ն՝ զիրաւո՛ւնըսքո ի-
մե՛ւմ դատաւորի՛ ս, առնե՛լ ինձ դա-
տա՛ստա՛ն անդար ը՛նդ ոսոխի՛ մահու-
մնո՛յ իմո՛յ: Մարի՛ան մ կո՛յս անա՛-
րատ զանապանկան փե՛սայդ ան՛ղանչեա-
զի հաշտեսցի՛ ը՛նդ այրի՛ եղեալ հո՛-
գի՛ ս, և՛ միաւորեսցի դանձեա՛լ սի՛-
րով ընդ հե՛ռացեա՛լսն ի՛ նմանէ:

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԿԻՒՐԱԿԷ

Օրհ. Բ). Ո՛ր ըզխորհո՛ւրդ քո գայլը՛ս-
տեանդ յառա՛ջագոյն գուշակեցեր
մանրգարե՛լքն իսրանէլի զորս ը՛նտրե-
ցեր յե՛տ մովսիսի. որք խօսեցան
հոգւով սըրբով բազմապատի՛կ օրի-

նակօք. տո՞ւր մե՛զ փրկի՛չ ողորմու
թիւն և ը՛զմեղանց ըզթո՞ղութիւն :
Ի՛ մերձենալ ամանց վերջին զոր տե՛-
սանո՞ղքըն ծանուցին. ըզհասանի՛լ մեր
փըրկողիդ առ ՚ի՛ վախճան ժամանա-
կին. ե՛րեւե՛ցար ՚ի մէջ մա՛րդկան ըզ-
գեցեալ ըզկե՛րպ ծառայական. տո՞ւր :
Ի՛ վեցերորդ աւո՞ւր զադամ ստեղ-
ծե՛ր ՚ի տիպ քո տիրական. ո՛ր ոչ
պահեա՛լ ըզպատուիրանըն մե՛րկացաւ
ըզպատմուճանն. ի՛սկ նոր անգամդ ՚ի
վեց դա՛րուն այց արարե՛ր կորուսե-
լոյն. տո՞ւր : Տանձար լուսոյ անը՛ստ
ուերին և անագանստ անճառ բանին.
ո՛ր ըզնախնու՛յ մօրն ե՛ւսյի բարձե՛ր
զանէ՛ծսըն տըրտմալի. հանցեա՛ յորդ-
ւոյ քոյ միան՛ծնի հօր հաշտութեանըն
միջնորդի. բա՛ռնալ ՚ի մէնջ ըզխռո՞-
վութիւն և տան՛ զոգւոց խա՛ղաղու
թիւն :

Ըստ աւետեաց մարգարէին որ
ա՛ռ փրկեալքս արեամբ գառինդ .
ցը՛նծամք և մե՛ք ծառք անտանի
ընդ գա՛լուստ տեաննըդ կրկնակի . շը-
նորհեա մե՛զ տէր ընդ արդա՛րոցն ընդ
առ ՚ի քէ՛ն տնկեալ ծառոցն . ա՛յ-
ժը՛մ յուսով զըւարճանալ և յե՛րկ-
րորդի՛ն ընդ քե՛զ ցընծա՛լ : Սը՛մին նը-
ման տայ աւետիս գաքա՛րիանս նոր սի-
օնի . ե՛թէ ուրա՛խ լեր անձա՛ գայ
առ քե՛զ խոնարհ ե՛ւ հեզ արքայ .
նը՛ստեալ ՚ի՛ յէշ եւ յաւանակ կըր-
կին ազա՛նց գոլ օրինակ . նը՛ստեալդ
յաթոռ քերովքէից նիստ զը՛թու-
թեամբ ՚ի մե՛ր հոգիս : Զանձեզ փա-
ռաց բոց երե՛ւումն որ լի՛նելո՛ց է
յերկրորդումն , ե՛տես դաւիթ յա-
ռանձա՛ գոյն ծանո՛յց կանխաւ ազդմամբ
հոգւոյն , թէ՛ յայտնա՛պէս աստուած
գա՛յցէ հուր առաջի՛ իւր բորբոքէ .

յա՛նժամ յիսուս ՚ի մե՛զ խնայեա .
զըթա՛ քրիստոս և ո՛ղորմեա՛ : Ա՛ստ-
ուածածին անհարսնացեալ յերկրէ՛
յերկի՛նս հարսն ընծայեալ, յո՛րժամ
բազմի՛ս լուսո՞յ նը՛ման քո մի՛ածնիդ
յաջակողման, յա՛յնժամ մանղթեա
ընդ մեր ը՛զնոյն փրկել ըզմե՛զ յա-
հեղ բոցոյն, հա՛մա՛դասիլ ընդ ան-
դարոցն երգե՛լ ըզփանօս ընդ ե՛րկ-
նայնո՛ցն :

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ ԾԱՂԿԱԶԱՐԻԻ

Խոնարհեցո : Ապրեցո : Լոյս զուարթ : Տե՛ երե՛ 130 :

Մեսեդի : « Օրհնեալ եկ' » : Բարոզ : « Ասացո՛ւ » : Սբ .
Ած . որ եկիր և գալոց ես ողոր' :

Հոգ . Այ . Որ վե՛րօրհնիս յա՛թո՛ռըս
բերո՛վբէ՛րց , 'ի վերա՛յնըստիլ յաւա-
նակի՛ հաճե՛ցար . բարեբանեա՛լ որ
եկերդ 'ի կե՛ցո՛ւցանե՛լ : Ուստի և մե՛ք
զյաղթա՛կան օրհնո՛ւթեանցն ը՛զձայն
մատուցանե՛մք քեզ թագաւո՛ր փա-
ռաց ը՛նդ տղայսն օրհնա՛բանելով .
բարեբանեա՛լ : Ո՛վսաննա՛յ 'ի բա՛րձունս
ա՛լէ՛լու՛իա . բարեբանեա՛լ եկեալ ան-
ուա՛մբ տեառն ա՛լէ՛լու՛իա . և՛ օրհնու-
թի՛ւն որ գալոցդ ես անուա՛մբ տեա-
ռըն ա՛լէ՛լու՛իա :

Այսօր զանսկի՛ զբըն բա՛նն որ յաթո՛ռ

փառաց ընդ հօր՝ յե՛րկրի երե՛ւեալ
տեսաք . քրո՛ վբէական՝ն ձայնիւն օրհ-
նե՛սցուք . օրհնեալ եկեալ անուամբ
տեանն : Այսօր յաւանակ քերո՛վբէ՛
և տրղա՛յքն եբրայեցւոց բարեբանեն .
օրհնութիւն որդւոյ՛ դաւթի, օրհնեալ :
Այսօր զուա՛րձացան տիե՛զերբք գա-
լլստեամբ աստուածորդւոյն յե՛րու-
սաղէմ . և գոչե՛ին հնչմամբ երգով,
օրհնեալ եկեալ :

Ե- ադ Կեցո :

Կ Ա Ր Պ

ԱՌԱՌՕՏԵԱՆ Ի ՏՕՆԻ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ

Տէր զի բազում էլն . Տե՛ս յէջ 1-50 .

Հորեո՛յ Ծորո՛յան՝ Յառաջ քան զօրհնութիւնն .

Դէ՛ս Թա՛մար գոյ՛ով քո՛ յաշխարհ
մը՛տեր ՚ի քաղա՛քի երուսաղէ՛՝մ .
նստեա՛լ ՚ի վերայ հողեղէ՛ն նոր յա՛-
ւանակի՛՞մ , կոչե՛լ զհէ՛թա՛նո՛սս յեր-
կըրպա՛ գո՛ւթիւն : Ծե՛րքն ոստովք ձի՛-
թենեօք և՛ տղայ՛քն ոստովք անձա՛-
ւենե՛՞ք , և՛ երամ երամ դասո՛ւքն
աղաղակե՛՞ի՛ն . ո՛վսաննա օրհնեա՛լ
եկեա՛լ ՚ի յանո՛ւնըն տեա՛ռն : Յը՛նծա-
ցաւ սո՛ւրբ սիօն . բերկրեցան սուրբ
եկեղեցի՛՞ք , և խնդութեա՛մբ բազմաւ
ելի՛ն ընդ ա՛ռա՛մջ , օրհնե՛ի՛ն զգա՛-
լուստ քո փրկի՛չ յաշխարհ :
Յորժամ ե՛կըն յիսուս յերուսա-

ղէ՛մ 'ի բաղա՛քն. ընդ առաջ՝ ելին
ծերքն ոստովք ձիթե՛նե՛մօք. և զաս-
տուան՝ ծորդի՛ն փառաւորէի՛ն. Ի լե՛ռ-
նէ՛ ձի՛ թենեաց տա՛րածանէին ման-
կո՛ւնքն ըզհանդերձս իւրե՛անց, ե՛ւ
ոստս 'ի ծառո՛ց բերեալ մատո՛ւցա-
նէ՛ի՛ն աստուան՝ ծորդւո՛յն սուրբ
թագաւորի՛ն : Ա՛ստովք եւ տե՛րեւ-
եալ ձի՛ թենեօք ե՛բրայեցւոց ման-
կո՛ւնքն օրհնէի՛ն. ուրախ լի՛ր երու-
սանղէ՛մ քա՛ղա՛մք և ցնծա սի՛ճն մայր
եկե՛ղեցի՛ :

Զգալուստ քո բրի՛ստոս այսօր յե՛-
րուսաղէ՛մ նո՛ր եկեղեցի՛ սուրբ, յաղ-
թակա՛ն երգով բա՛րեբանեմք, օրհ-
նեալ եկեալ անուան՛մք տեա՛ռն : Ար-
վասըն մերո՛յ, փրկութեան՛ յաւանակի
նստի՛լ յանձն ա՛ռեր ընդ մանկո՛ւնսըն
բա՛րեբանեմք, օրհ : Թագաւոր ե՛րկ-
նաւոր զե՛կեղեցի քո անշա՛րժ պա՛հ-

եան, եւ զերկրպագողս անուանելոք քում
պահեման ՚ի խանդաղութեանն :

Ի յարութեան յաւունք զալլստեան
փրկչին, տանձանէի՛ն մանկունքն
ըզհանդերձս, և անդադար ձայնիւ
օրհնէին, օրհնեալ եկեալանուամբ
տեառն : Ոստս ՚ի ծառոց բերեալ
մատուցանէին . աստուածորդւոյն առ
ճանապարհաւն . և անդադար ձայնիւ :
Ի ծերոց բղխեալ օրհնութիւն և ՚ի
տղայոց փառաբանութիւն, և անդադար
ձայնիւ օրհն :

Օրհնութիւն . « Որ վերօրհնիս » : Տե՛ երե՛ 169 .
Բարոզ . « Վասն ուղղելոյ » : Տե՛ երե՛ 53 :

Ալէ . ալէ . ալէլուիա : Տէ՛ր Աստուած մեր
երեւեցաւ մեզ , արարէք տօնս ուրախութեան
կանխաւ մինչեւ յանկիւնս սե՞ղանո՛յ : Աստուած իմ
ես դու եւ խոստովան եղէց քեզ . Աստուած
իմ ես դու եւ բարձր արարի՛ց զգե՛ք :

Ալէ՛ : Լերի՛նք ցնծասցեն առաջի
Տեառն . զի գայ և հասեալ է Տէր
՚ի դատե՞լ զերկիր : Դատէ՛ զաշխարհս
արդարութեամբ , և զժողովուրդս
իւր ո՞ւղղութեամբ : Փա՛ռք և եր՛ : Այժմ և միշտ՛ :

Հո. Դ. Ո՞ր 'ի քրովբէականն աթոռ
ը՛նդ հօ՞ր նստէ՛իր բանդ աստը՛ւած .
այսօ՛ր խոնարհութեանմբ նրատար ման-
մնո՞վ նոր յաւանակի . ըզբե՛զ բա-
րբանե՛մք աստըւած հա՛րցըն մերո՛ց :
Ո՞ր 'ի սրովբէի՛ցըն սը՛րբասաց ձա՛յ-
նի՛ւ անդա՛դար օրհնաբանիս , այսօ՛ր
'ի դասո՛ւց եբրայեցւոց որդի դա՛ւթի՛
փառաբանեցար . ըզբե՛զ բարե : Ո՞ր
'ի հրակերպի՛ցն երգաբանեալ հը՛նչ-
մամբ 'ի բարձունս օրհնաբանիս . այս-
օր 'ի ծերո՛ց և 'ի՛ տղայոց գովեցա՛ր
ովսաննա երգով . ըզբե՛զ :
Ըզտէր օրհնեցէ՛ք բարձր արարէք
ը՛զնա՛ յաւիտեան :

Ա՛յսօ՞ր ըզգալո՛ւստ փրկչին մերոյ
ցնծութեանմբ տօնէ նոր երուսա՛
ղէ՛մ . ժողովուրդք որք 'ի՛ հեթանո-
սաց . բարձր : Ա՛յսօ՞ր ընդ մանկանց
եբրայեցւոց զհին աւո՛ւրցն եկեալ

նոր արքայ, ՚ի սի՛՞՞՞՞ն. մանկո՛ւնք
սո՛ւրբ եկեղեցւո՛յ. բարձր ան՛ր. Ա՛յսօր
ընդ ծերո՛ցն օրհնաբանից ուրախու-
թեանմբ բարեբանեցէ՛ք զանմահ թա-
գաւորն ե՛՞՞՞ կեան՛ք. քահանայ՛ք հո-
գեւոր երգո՛վ բարձր անրա :

Մն. Այ. Ո՛ւրախ լեր յո՛յժ դո՛ւստըր
սի՛՞՞նի. պայծառացի՛ր երուսաղէ՛մ,
զարդարեան՛ ըզդրունըս քո՛ քաղա՛քդ
անտուծո՛յ : Քանզի քրիստոս ո՛ր է՛ն
՚ի՛ յաթո՛՞ռ փա՛ռաց. այսօր մըտանէ՛
՚ի՛ քե՛զ նը՛ստեան ՚ի վերայ յա՛ւանակի
նորո՛յ : Մերք և տղա՛յք ո՛ստո՛վք
ձիթե՛՛նե՛՞ք միաբանութեանմբ ե՛րգե-
ին. օրհնութի՛նն որդւոյ դաւթի. Օրհն-
նեալ եկեալ անուանմբ տեա՛ռն :

Իւզաբերից Աւետարանի երգերը՝ Մեծ պահոց կիրա-
կէից պէս :

Ու. Այ. Ո՛ւրախ լեր եկե՛՞ղեցի՛ր
սուրբ. ՚ի՛ գա՛լըստեան սո՛ւրբ միա՛ծ.

նին. ուրախ լեր և՛ ցընծա՛հ հա՛նդերձ
ամենա՛յն սրբո՛վք: Խ՛նդա՛մ յո՛յժ դո՛ւս-
տը՛ր վերի՛ն սի՛ճնի. ա՛հա թա՛գա-
ւոր քո գայ նը՛ստեալ ՚ի յաւա՛նակի՛՛
նորոյ, ա՛րդար և՛ փը՛րկի՛՛ն փրկէ ե՛ւ
կեցո՛ւցանէ՛: Ջը՛ւարձացիր և՛ բերկ-
րեա՛ ժողովո՛ւրդ ա՛ստուծոյ. մա՛տո՛
զոստը՛ս ծաղկեա՛յս հաւա՛նտով և՛ ասա.
Օրհնեա՛լ ո՛ր եկի՛ւրդ թագաւո՛ր՝
տիե՛զերաց:

Տէր. Ջքրի՛ստո՛ս թագա՛ւորն
ո՞՞ր է՛ն ՚ի յաթո՛ւ փա՛ռաց, տե-
սա՛ք ՚ի յե՛րկրի նստեա՛լ ՚ի նո՛ր յաւա՛-
նակի՛: Ընդ ա՛ռա՛ջ ե՛լեա՛լ ա՛րքա՛-
յի՛ն դասք եբրա՛յեցւոց. ծերքն ոս-
տո՛ վք ձիթե՛նեօք և տղայքն արմա՛-
ւե՛նեօ՛ք: Միաբա նա՛կա՛ն ձա՛յնի՛ւ
գոչէի՛ն երգ նոր. բարե՛բանելո՛ւ
զանը՛մա՛հ թագա՛ւորն:

Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ: Տե՛ս էջ 58:

Առաւօրու Երբ

Այսօր մտանէ թագաւորն մեր Բրիտանոս 'ի յԵրուսաղէմ
նոր քաղաք Դաւթի : Ընդ առաջ ելին ծերքն ոստովք
ձիթենեօք , և զԱստուածորդին փառաւորէին :

Սբ . Ած . որ եկիր և գալոց ես :

Նոր . « Որ զերօրհնիս յաթոռս' » : Տե՛ս Երեմ 169 :

Գիրք Ե- աղ- Սաղմոս :

Ալէ . Ալէ . Օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն , օրհնեալ
որ գալոց ես :

Աւետարան , Անդատտան Ե- աղ-

Ժամամուտ :

Յորժամ եկեալ կենարարն 'ի գերեզմանն Ղազարու ,
յորժամ եկեալ կենարարն 'ի գերեզմանն Ղազարու ,
աւետաւոր ձայնիւդ աղաղակէիր ասելով . Ղազարէ ,
արի՛ ե՛կ արտաքս : Իսկ մեռեալն 'ի գերեզմանէն յա-
րեաւ , և նոյն ինքնդ զանմահութեան պարգևսդ ե-
տուր սիրելւոյդ , և աստուածային ձայնիւդ 'ի գերեզ-
մանէն կոչեցեր : Վասն որոյ և մանկունք Երբայեցւոց
ոստովք օրհնէին զանմահ թագաւորութիւն քո : Ընդ
նոսին և մեք ասեմք , Ո՛վսաննա , օրհնեալէ գալուստ
քո , օրհնութիւն 'ի բարձունս , օրհնեալ որ գալոց ես
անուամբ Տեառն :

Նոր . Դէ . Յիսո՛ւս միաժի՛նն անմա՛հ
Հութեանց պարգև՛ատուն երեւե՛ցան

մե՞տէ՞ք. խափա՛նեա՛ց զգօրո՛ւթի՛ն
մահո՛ւ : Բղխմա՛՛մք արտասուա՛ց մա-
րիամու և մա՛րթայի անկեա՛լ ա՛ռ ոտ-
սըն տե՛տէ՞՞ն, խնդրէ՛ ի՛ն զնորո՛-
գումն եղբօ՛րն : Բանի՛՛ւ բանն աստ-
ո՛ւած կենանգործեաց ըզլս՛գարոս ՚ի՛
թանղմանէ՛՞ն. և ե՛կեա՛լ արտաքս ա՛-
նապակա՛ն :

Ի քե՛զ եմք ա՛պաւինեալ քրիստոսի
մա՛յր աստո՛ւծոյ մերո՛յ : Որ քան զեր-
կի՛նս բարձրագո՛յն մարիամ, պար-
ծանք ե՛կեղեցւոյ քրիստոսի մա՛յր աս-
տո՛ւծոյ մերո՛յ : Որ քան զարեգանկն
պայծառագո՛յն մարի՛ամ. մի՞ դադա-
րի՛ր բարեխօսե՛լ վասն մեր. քրի՛ստո-
սի մա՛յր աստո՛ւծոյ մերո՛յ :

Սո՛ւրբ զխա՛չ քո՛ շնորհե՛ցեր զէն
եկեղեցւո՞յ քում սրբոյ. ո՛րով դատա-
պա՛րտեա՛լ պա՛րտեցա՛ւ թշնամի՛ն :
Սո՛վա՛ւ պանչպանեա՛ ըզժողովո՞ւրդս

քո քրիստոնս. ո՞րով երկրպագեմք
քեզ ընդ հօր և հոգւոյն :

Փառք Հոր և Որդւոյ՝,

Ի՞քեզ ապաւինիմք քրիստոնս, որ
գալոցդ ես խաչիւ. ո՞րպէս զի վեր-
կեսցես ըզմեզ յայնմ աւո՞ւր ահեղ
անտենի՛ն :

Այժմ և միշտ և յաւի՛.

Պակասեցա՞յ յազգատոհմէ լքեա՛լ
Թողի զ՛կեանս աշխարհի. և մարմի՛ն
ունայնութեան դարձա՛ւ ՚ի հոգ ուս-
տի ստեղծաւ. յի՛ս մարդասիրեա՛
բազմագութ փրկիչ և փարանտեցո՛ ըզ
ցաւս ա՛նձի՛ն իմո՛յ :

Աչէ՛. Աչէ՛. ՚ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր Տէր,
լուր ձայնի իմում. Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն
աղօթից իմոց :

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես Տէր Տէր, իսկ ո՞ կարէ
կալ առաջի քո, զի ՚ի քէն է քաւութիւն. Վասն ան-

ուան քոյ Համբերի Տէր, Համբեր անձն իմ բանի քում,
յուսացաւ անձն իմ 'ի Տէր :

'Ի պահէ առաւօտու մինչև յերեկոյ, 'ի պահէ առաւօ-
տու յուսացաւ Իսրայէլ 'ի Տէր : 'Ի Տեառնէ է ողորմու-
թիւն բազում. 'ի նմանէ է փրկութիւն. և նա փրկեաց
զԻսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա :

Աւետարան : Հոգւոց : Ե- 17-

Ե-ր. ԲՆ. Այսօր ընդ Հրակերպեանն
դասուցի օրհնաբանէ ինն ծերքն ու-
տո՞յմ զբ, եւ տղայքն արմաւէն-
եօ՞ք. ո՞վսա՞ննա՞ն, օ՞րհնեալ եկե-
եա՞լ 'ի յանո՞նն տեա՞ռն : Զոր սե-
րովբէքքն ծածկաբար ընդունի՞լ ո՞չ
բանէ ինն, 'ի վերա՞յ յաւանակի
նորոյ նստեալ բարեբանեցաւ 'ի տը-
ղայոց. ո՞վսա՞ննա օրհնեալ : Այսօր
ընդ ծերոց և ընդ տղայոց օրհնա-
բանութեանցքն վեր երգե՞մք յի
նորոյ արքայիդ եկեալ յերո՞ւսողէ՞մ.
ո՞վսա՞ննա օրհնեալ :

Օրհնեալ եկեալ անուամբ տեա՞ռն :

Օրհնեալ որ գա՞լօցդ ե՞ս :

Նորաստեղծեալ : Երկու տուն միայն : Տե՛ս յէջ 62 :

ԶԿԻ ԿԵՅ :

՚ի ժամ Ս. Պատարագին

Մեղեդի

Ովսաննա երգով օրհնեմք այսօր զանմահ արքայդ
մանկունքս նոր Սիօնի :

Ժամամուտ :

Ծնծա Երուսաղէմ և զարդարեա զառադաստ քո Սիօն ,
քանզի ահա թագաւոր քո Քրիստոս նստեալ ՚ի յա-
ւանակի նորոյ՝ հեզութիւն ցուցանելով զայ մտանէ
յառագաստ քո : Եւ մեք աղաղակեմք , ո՛վսաննա ,
օրհնեալ եկեալ յանուն Տեառն , որ ունի զմեծ զոգոր-
մութիւն :

Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ :

ձու Դ. Ա՞նակի՜ զբըն բանըն հօր ո՞ր
ի վերայ քերովբէլի՞ ցըն հանգչի , այսօր
՚ի վերայ յաւանակի նորոյ՝ նըստեալ .
օ՞րհնեալ արքայ եկեալ Յանյաղթեղի՜
Թանգաւոր : Յառա՛ջ քան զյաւիտ-
եանս որդի՛ն որ ՚ի վերայ քառակեր-
պի՞ ցըն բազմի . այսօր ՚ի՛ ծերոց եւ ՚ի՛

տղայոց փառանորեցաւ . օ՛րհնեալ :
Եկայք նոր ժողովուրդք ընդ անմարմ
նոցըն դասս բազմութեան . ըզսմ
հնչմամբ երգով քաղցը՛ր ձայնիւ Վիա .
ռանորեցուք . օ՛րհնեալ :

Գիրք ե- «դ» Սաղմոս :

Ալէ՛ . Ալէ՛ . Տէր Աստուած մեր երեւցաւ մեզ , արա-
րէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչև յանկիւնս սե-
ղանոյ :

Սրբասացութիւն :

Հրեշտակային կարգաւորութեամբ լցեր Աստուած զքո
սուրբ զեկեղեցի . հազարք հազարաց հրեշտակապետք
կան առաջի քո . և բիւրք բիւրուց հրեշտակք պաշտեն
զքեզ Տէր . և ՚ի մարդկանէ հաճեցար ընդունիլ զօրհ-
նութիւն ձայնիւ խորհրդականաւ , սուրբ , սուրբ ,
սուրբ տէր զօրութեանց :

Տաղ

Նստեալ յաւանակ նորոյ ըստ Զաքարիայ սրբոյ . ման-
կունք ընդ առաջ ելին ձայնիւ հրճուանաց երգով :
Ոսոս արմաւենեաց առեալ , տերև ձիթենեաց բերեալ ,
ծերբըն գոչիին ընդ տղայսն , վերին զօրացն երգակ-
ցեալ :

Կ Ա Ր Գ

ՄԱՂԿԱԶԱՐԴԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

Նախ գիրք է- ոչ- Սաղմոս :

Ալէ՛. Ալէ՛. Տէր 'ի տաճար սուրբ իւրում, Տէր յերկինս յաթոռ իւրում :

Աւետարան. է- ոչ-

Շար. Որ վերորհնիս յաթոռս՛ : Տե- երե- 169 :

Որթի

Շար. Թագաւոր գոլով քո՛ : Տե- երե- 171 :

Որթի

Շար. Յորժամ եկն Յիսուս : Տե- երե- 171 :

Որթի

Շար. Զգալուստ քո Գրիստոս՛ : Տե- երե- 172 :

Որթի

Շար. Ի յարութեան յաւ՛ : Տե- երե- 173 :

Ալէ՛. Ալէ՛. Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոյ և՛ ք-
տուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

Ի կարգալ իմում լուար ինձ Աստուած ըստ արդարութեան, 'ի նեղութենէ ինձ անդորր արարեր. ողորմես ինձ և լուր աղօթից իմոց :

Որդիք մարդկան մինչև յե՛րբ էք խստասիրտք. ընդէ՞ր սիրէք զնանրութիւն և խնդրէք զստութիւն :

Մաներուք զի սքանչելիս արար Տէր սրբոյ իւրում, և Տէր լուիցէ ինձ 'ի կարգալ իմում առ նա :

Բարկանայք և մի մեզանչէք, զոր ինչ ասէք 'ի սիրոս
ձեր, յանկողինս ձեր զղջացարուք:

Մատուցէք պատարագս արդարութեան և յուսացա-
րուք 'ի Տէր:

Բազումք ասէին թէ ո' ցուցցէ մեզ զբարութիւն Տեա-
ռն. նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց և ետուր
ուրախութիւն սրտից մերոց:

Ի պաղոյ ցորենոյ գինոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր
զնոսա:

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն ննջեսցուք և զարթի-
ցուք. զի դու Տէր միայն առանձին յուսով քով բնա-
կեցուցեր զմեզ:

Աւետարան. Եւսպ. Անդաստան:

Ապ. Խոնարհեցո Տէր': 6 տուն.

Շար. Ուրախ լեր եկեղեցի': Տեւ երեւ 175:

Ոչ ոք նման է քեզ յԱստ': 6 տուն:

Շար. Խնդա յոյժ դուս': Տեւ երեւ 176:

Աստուած անօրէնք յարեան': Յվերջ:

Շար. Զուարճացիր և': Տեւ երեւ 176:

Փառք Հօր': Այժմ և միշտ':

Ապրեցո զիս Տէր': 14 տուն:

Շար. ԶԲրիստոս թագա': Տեւ երեւ 176:

Տէր կարդացի': 10 տուն:

Շար. Ընդառաջ ելեալ': Տեւ երեւ 176:

Զայնիւ իմով ես': 8 տուն:

Շար. Միաբանական': Տեւ երեւ 176:

Փառք Հօր': Այժմ և':

Բարոզ. Ասացուք ամենեքեան':

Սուրբ Աստուած որ եկիր և գալոց ես':

Համբ. «Այսօր ընդ հրակերպեան': Տեւ երեւ 180:

Աղօթք. Հայր գթած բա':

Այս Սաղմոս 'ի Թիւ :

Օրհնեալ որ գալոց ես յանուն Տեառն և օրհնեցաք
զքեզ 'ի տանէ Տեառն :

Մոտտովան եղերուք Տեառն, զի բարի է, զի յաւիտեան
է ողորմութիւն նորա :

Ասասցէ տունն Իսրայէլի, զի յաւիտեան է ողոր' :

Ասասցէ տունն Ահարօնի, զի յաւիտեան է ողոր' :

Ասասցեն երկիւզածք Տեառն, զի յաւիտեան է ողոր' :

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի և լուաւ
ինձ յանդորր :

Տէր է իմ օգնական և ես ոչ երկեայց, զի՞ արասցէ
ինձ մարդ :

Տէր է իմ օգնական, և ես տեսից 'ի թշնամիս իմ :

Բարի է յուսալ 'ի Տէր, քան յուսալ 'ի մարդիկ . բարի

է յուսալ 'ի Տէր, քան յուսալ յիշխանս :

Ամենայն ազինք շրջեցան զինև, և անուամբ Տեառն
յազթեցի նոցա :

Շրջելով շրջեցան զինև և պաշարեցին զիս 'ի միասին
և անուամբ Տեառն վանեցի զնոսա :

Ի մերժելն դրդուեցայ և եղէ մերձ 'ի գլորիլ, և Տէր
ընկալաւ զիս :

Զօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ Տէր, և եղև ինձ 'ի
փրկութիւն :

Զայն ցնծութեան փրկութեան 'ի յարկս արդարոց :

Աջ Տեառն արար զօրութիւն, աջ Տեառն բարձր արար
զիս, և աջ Տեառն արար զօրութիւն :

Ոչ մեռայց, այլ կեցից և պատմեցից զգործս Տեառն :
Խրատելով խրատեաց զիս Տէր և 'ի մահ ոչմատանեաց :

Ադա Շարական Բձ.

Շնորհեա մեզ տէր արթնութիւն
ընդ իմաստունն կուսանայն. և զհոգ-
ւոյ մերոց լապտերս պայծառացո՛ւ:
Երկնչիմք ՚ի քէ՛ն տէ՛ր զարհուրեալք
ի՞ պատասխանւոյն, զամէնն ասելով
եթէ՛ ոչ գիտեմ ըզձեզ: Յորժամ
գաս փառօք հօր դատել ըզտիեզի՛րս
ամենայն, շնորհեա և մեզ տէ՛ր կան
ի յաջմէ բուժմէ: Բանցի մեզ դո՛ւռն
ողորմութե՛ան երկնա՛նոր փեսային.
և մտցո՛ք ՚ի յառա՛գաստ ընդ ի՛մաս-
տունն կուսա՛նան: Ժամանեցո՛ւք ընդ
անձ փեսայի՛ն և մտցո՛ւք ՚ի յա-
ռա՛գաստ նորա. զի՛ մի՛ մնացուք սր-
տաքս որպէ՛ս զյիմա՛ր կուսա՛նան:
Պայծառացի՞ն լապտե՛րք հոգւոց մե-
րոց և՛ բազմեցուսցե՛ս ըզմեզ ընդ
հրա՛ւիրեանսն ՚ի՛ կոչումն արքայու-
թեա՛նն երկնի՛ց:

Բայց մեզ Տէր, բայց մեզ Տէր, բայց մեզ Տէր զդուռն
ողորմութեան, որ ողբալով կարդամք առ քեզ:

Ո՛վ են սոքա զի բացից՝:

Ոչ թէ միայն արդարք մտանեն՝:

Զի սա է դուռն երկնից՝:

Արժան և ճշմարիտ են այդոքի՝:

Աղօ Շարական Բկ:

Իմա՛ստո՛ւն կո՛ւսանքըն պանօ-
րաստեա՛լ ի՛ւղ լա՛պտե՛րաց ելին ընդ
անա՛նջ երկնաւոր փե՛սային վառ-
եա՛ւ լա՛պտե՛րօք: Իսկ յիմա՛րաց
կո՛ւսիցն ունայնացեա՛լք ի՛նչ յի՛ւղոյ,
անպատրաստ զը՛տան՝ն գալստեան
փե՛սային շիջեա՛ւ լա՛պտե՛րօք: Ասան
որո՛յ և՛ մեք պատրաստեսցո՛ւք ի՛ւղ
հոգե՛ւոր, զիմըտցո՛ւք ՚ի յառա՛գանստ
անմա՛հ փե՛սային վառեա՛ւ լա՛պտե-
րօ՛ք:

Յո՛յս ի՛մ ես դո՛ւ տէ՛ր քա՛ւիչ յան-
ցանաց ի՛մոց. մի՛ անտես առնե՛ր ըզ-
բը՛ զխումն արտասուանց իմո՛ց. ո՛ղոր-

մեան ի՛նձ աստուած : Ա՛ռ քե՛զ ա-
պա՛նինեցա՛յ որպէս զանառակ որդին .
հա՛յր մե՞զայ յե՛րկինս և առանձի՛
քո՛ . ողորմեա : Փ՛րկեա՛ զի՛ս ա՛ստը-
ւա՛ծ ի՛ բաղում մեղա՛ց իմոց , ա՛րա՛
ա՛րժա՞նի քո՛յին սուրբ ա՛րքայու-
թեան՛դ , ողորմեա :

Մե՛ղք իմ բա՛զում են յո՛յժ , ծա՛-
նըր են քան զա՛նազ ծո՛լու . քա՛նզի
քե՛զ միա՛յնոյ մեղա՛յ . ողորմեա : Բա՛ց
տէ՛ր ըզդուռն ողորմո՛ւթեան . որ ող-
բալով կա՛րդամառ քեզ քա՛նզի քե՛զ
միա՛յնոյ մեղա՛յ . ողորմեա : Հե՛ղ յի՛ս
զգըթո՛ւթիւնըդ քո բազո՛ւմողորմ և՛
մարդասէր . քա՛նզի քե՛զ միա՛յնոյ
մեղա՛յ . ողորմեա :

(Բաց մեզ՛ի)

Ահա տեսանեմք զՏէրն մեր Գրիստոս՛ի .
Գին եմք անապական արեան՛ի .
Ապա Շարական Բձ :

Թագաւո՛ր փառանց քե՛զ սպասե՛ս,
ցո՛ւք պատրանստեանք սր՛թնութեամբ
ը՛նդանուաջե՛լ ո՛ր գոնս ՚ի դանտել զեր-
կի՛ր: Անաղճտ վառեալ լապտերըք
հաւատոյ ը՛նդ գոնս իմանտո՛ւնն կո՛ւ-
սանացրն. մը՛տանել ՚ի յառա՛գաստ
ընդ երկնաւոր փե՛սայի՛ն: Փութաս-
ցո՛ւք կանխեալ յա՛ռանջ քան ըզձայն
աստուան՝ ծայի՛ն բարբառոյն. զի՛՛ մի՛
մնասցուք անտա՛քս ը՛ստ շիջման հինգ
կուսանան՝ ցն՝:

« Բաց մեզ՛: »

Փողն անաւորին Աստուծոյ՛,
Ահա ես և մանկունք իմ զորս՛:
Զայն արարչին Աստուծոյ գոչե՛՛,
Բացէք ինձ զգրունս արդարութեան՛:

Աղ. Շարական: ԴԿ.

Զողորմութեա՛ն քո զգուռըն բաց
մե՛զ տէր. և անթանի ան՛րա՛ զմեզ լու-

սեղէն յարկանք քոց ընդ սուրբըս բն :
Ի պատրաստեալ քո օթեւանըս ս՛րբ-
բոց քոց . ընկալ և ըզմեզ փրկի՛չ յոր-
դէ՛ գրութի՛ւնն ՚ի դպրութեան կե-
նանք : Ի նըստիլ քո յատենի՛ դատան-
ւոր ահեղ . խնանեա՛ յարարանձըս քո
բարեխօսութեամբ և աղօ՛թիւք սուրբ
ճգնանւորացն :

Որթի. Աւետարան և աղ. Կեցո :

Կ Ա Ր Գ

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

Տէր զի բազում էլն . Տե՛ս յեջ 1-50 .

Կանոնագլուխ ԳԿ . Արարի իրա . Տե՛ս յեջ 23

Օր՛ն ԳՅ . Վէրա՛ն ձգողն երկնից մըշտընջենա՛նոր հօր ո՞րդին ներգործեա՛լ իմո՞վս ՚ի վե՛ր քան ըզհրաշս . ծառայի՛ առեալ ըզկերպ անկողո՛սպտելի աստուան՝ ծուլթեան՝ մբն : Բանի՛ն զմաքրեցելոցն ջրո՛ վ զոտը՛ս լըւանայ . զի զխոնարհութի՛ւն ՚ի նոսա՛ տըպաւորեացէ . երրորդո՛ւթեան գո՛ւ ծ՛թե՛ւան : Բաշխէ զմարմին իւր ե՛ւ զարիւն , ը՛նո՞ր ուխտ անուանեալ . և յի՛շտտա՛կ կամաւոր մահուանն , մերձեցելոցս ՚ի նա՛ սրբութեան՝ մբ :

Ազբիւր լուսոյ եւ ճառագանթանջիջանե՛լի՛ լոյս . որ լըւա՛նա՞ լյանձըն առե՛ր զոտս աշակերտա՛ցն . մաք-

րեան 'ի մէնջ ըզմէ գ խաւարի'ն . խոր-
հրդոյ և լուսաւորեան ըզմէ՛զ : Որ
մարմնով և արեամբ քո ցուցե՛ր ըզ-
թո՛ղութիւն մե՞ղաց , որ մի՞շտ պա-
տարագի՛ս 'ի մեզ անծախսպէ՛ս .
մաքրեան : Որ քանիչ զայս նոր ուխտ
ցուցե՛ր յետ առանջնո՞յ քո մահացե՛-
լո՞ցս 'ի ճաշակմանէ նախահո՛րն .

մաքրեան 'ի մէնջ ըզմէ գ :

Որ ե՛ս գ 'ի՛ յերկինս և 'ի՛ վերայ երկ-
րի , այսօր յանձն առե՛ր լուանա՛լ
զո՛տս աշակերտացն , և զի՛ս լուա քը-
րի՛ստո՛ս 'ի մեղանց իմոց : Որ բարե՛-
բանիս յիմա՛նալի՛ զըլարթնոցն , հա-
ճեցա՛ր մարմնով պատարա՛գիլ . արա
և զի՛ս արժանի աստուածայի՛ն շնոր-
հի՛գ : Որոյ ա՛թո՛ռ քե՛րովբէ 'ի վեր-
նատունըն բանկեցար . կենարա՛ր բա-
ժակա՛ւզ ըզմէ՛զ վը՛րկեցեր . փըր
կեա եւ զի՛ս յաւիտենից 'ի հրո՛յն :

Քրիստոս անտրւած որ վասըն մեր խոնարհեցա՛ր ՚ի կամաւոր շարչա՛րանս . լըւացե՛ր զոտս աշակերտացն այսօ՛ր ՚ի սո՛ւրբ վերնատունն . աղաչե՛մք փրկի՛չ ողորմեա՛ն : Այ կա՛յ՛մեցեր սեղա՛ն խո՛ւհըրդոյ , և արբուցեր յանմահակա՛ն բա՛ժակէն . ո՛րբէ՛րք քոց առա՛քելոցն այսօ՛ր ՚ի սուրբ վերնատունն . աղա : Մաքրեա՛ ըզմիտս և՛ ըզխորհուրդս , զի և մե՛ք հաղորդեսցո՛ւք սրբութեամբ ընդ սրբոց քոց առա՛քելոցն այսօ՛ր ՚ի սո՛ւրբ :

Ա՛յ վասըն մե՛ր յերկրի՛ երևեալ զամենայնրն կատարեցե՛ր ըստ օրի՛նացն . ա՛յսօ՛ր կատարումն ըստուե՛րակա՛ն տօ՛նիցն . որդի՛ս աստուծոյ ո՛ղորմեա՛ն : Մարդ ճշմա՛րիտ և գա՛նուըն ա՛նարատ որ դատապարտեցեր ըզմե՛ղս ՚ի՛ մարմնի ա՛յսօ՛ր խոնարհեցա՛ր ՚ի լըւանալ զոտս ա՛շակեր-

տացն. ո՞րդի՞՞: Բան հօր և բահանան
յապե՛՛տ ճը՛՛մարիտ որ զաշխարհա-
կեցո՛յց ըզմարմի՛ն և զարի՛ւնըդ քո՛
բաշխեցե՛՛ր յա՛ռաբեալսն. ա՛յսօր
հազորդի՛ն հո՛ղեղէնք անտուածայի՛ն
խո՛րհըրդո՛յդ, ո՞րդի՞՞ աստու:

Յորմէ սարսեան՛ լ սերովբէքն ո՛չ
ի՛շխէ՛ ի՞ն նա՛յիլ. ա՛յսօր ՚ի ծառայի՛
կերպարա՞նս ե՛ղեալ նախայաւի՛տ
եան բանն. օրհնե՛ցէք ը՛զնան հօ-
գե՛ւոր ե՛րգով: Ար զը՛ստուերակլ՛րպն
անսօր ճշմարտա՛պէ՛ս կա՛տա՞րեաց,
լըւանանլ՛՞միլ զո՛տս աշա՛կե՛րտացն ՚ի
՚ի պանտրանան՛ց թը՛՛նամւոյն. օրհն:
Այսօր վերըստի՛ն նորոգեցաք ՚ի յա՛-
նիծից նա՛խա՞հօրն, ճաշակե՛լ՛՞միլ
ըզմարմի՛ն եւ զարի՛ւն որդւո՞յն ա՛ն-
տու՛ծոյ. օրհն.

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա:

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ և շուրջ
եղէց զսեղանով քով Տէր: Տէր սիրեցի զվայել-
չութիւն տան քոյ, և զտեղի յարկի փառաց քոց:

Ալէ. Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան.
ակն յանդիման նեղչաց իմոց: Օծե՛ր իւղով ըզ
գլուխ իմ, բաժակ քո որպէս անապակ արբե-
ցոյց զիս:

Փառք եւ երկրր. Այժմ և միշտ եւ:

Հրո. ԲՅ. Լո՛յսդ ՚ի հայրական ծոցոյ
ծանգեալ հալածելով զխաւար մեղաց
կենարարդ յայտնեցեր ա՛յսօր զխոր-
հուրդ ընտրեանլ քո աշակերտացն.
Օրհնեալ եկեանդ ՚ի փրկութիւն մե՛զ.
աստը՛ւան ծ հա՛րցըն մերո՛ց: Զո՛ր օրհ-
նեն դա՛սք յուսե՛ղե՛նք՝ զո՛տըս տա-
ժանեա՛լըս լըւացե՛ր, զանիծի՛ցըն մեր-
կացեալ ՚ի՛ մէնջ ծա՛ծկոյթ, ըզգե՛ստ
ծառա՛յի սփածար. օրհ: Ա՛նապակա-
նութեան ա՛ղբի՛ւր, զկենդանարա՛րըդ
բաշխեցեր զմա՛րմինըդ քո. նորոգելով

ըզմահանցեալսն յանցանօք 'ի պատ-
րանաց թըշնամոյն. օրհնեալ եկ :

Է. Ե՛ցեք. ճառագոյն թ փառաց
հօր և պատկե՛ր բարերա՛րութեան.
որ ըզգեցանն այսօր ըզգե՛ստ ծառան-
յական կե՛րպի. ը՛գնա՛ ամենայն ա-
զինք օրհնեցե՛ք հոգե՛ւոր երգո՛վ: Որ
անձա՛ռ խոնարհո՛ւթեամբ 'ի մաքրո՛ւ-
մըն ոտից աչանկերտացն, ըզմարդկա-
յին ազգի գընանցս ուղղեաց 'ի յե՛ր-
կինս. ը՛գնա՛ : Որ բաշխմամբ կենդա-
նա՛րա՛ր խորհրդոյ անապական ճա-
շակմամբն հրաւիրեաց ըզմեզ յերկ-
նից արքա՛յնութիւնն. ը՛գնա՛ ամենայն
ազինք օրհնեցե՛ք հոգևոր երգո՛վ :

Մեծ. Զքեզ հայր յառաջ : Տես յէջ 126

Ուր. ԳՅ. Արկո՛ղղ ըզլոյս ո՛րպե՛ս զԾ-
թոց. այսօր անձա՛ռ խոնարհո՛ւթեամբ
'ի վերնատունը՛ն խորհրդոյ ըզգե՛ստ

Ծառայի ըստի՛ ծանի՛լ յանձն առեր .
ծրհնե՛ մք զե՛ կեալդ ՚ի կամաւո՛ր չար-
չարա՛նս : Արո՛ւմ երկրպագե՛ն դա՛նք
հրե՛շտակաց խոնարհեցա՛ր ՚ի լուանա՛լ
զո՛տրս հողեղէ՛նս , բժը՛շկե՛լ սո՛քօք ըզ
զա՛րչապա՛րս նախահօրն . բըժը՛շկեա՛ծ
զհո՛գւո՛յ իմոյ զհիւա՛նդ ո՛ւթի՛ւն : Ար
՚ի խորհո՛ւրդըս փըրկականս ե՛կե՛լ
ղե՛ցույ բաշխեցե՛ր աշակերտացն ըզ-
մարմի՛նըդ քո , նորոգելո՛վ ըզմահաց-
եալսըն ՚ի ճա՛շակմանէ . հաղո՛ ըդս
այսմ ընկալ ըզմե՛զ միա՛յն մա՛րդասէ՛ր :

Տե՛ր . Ար անըսկի՛զքն յէութեանդ
էս անտը՛ւած , այսօր ըզգեցա՛ր ըզ-
գե ստ հո՛ղեղէ՛ն ծառայի՛ , ծածկե-
լո՛վ ըզմե՛րկութի՛ւն նախահօրն . օրհ-
եա՛լ եկեալդ ՚ի փրկութի՛ւն ա՛զգի
մարդկա՛նս : Ար վերօրհնիս ՚ի հրեղէ՛ն
քերո՛վբէ՛ ից , այսօր եկի՛ր կամաւ ՚ի
վե՛րնատունըն խո՛րհըրդոյ . լըւացե՛ր

զանչակերտսըն յօրինա՞կ վա՛սըն մեր .
օրհ : Որ յաթո՞՞ռ փառաց նը՛ստի՛ն
ը՛ նդ հօր , այսօր բ՛ազմիլ ընդ անչա-
կերտսըն յանձն առեր , բաշխելով
ըզմարմի՛ն և զարիւնքո սուրբ . օրհ-
նեալ եկեալդ :

Առաւօտու Երգ

Որսացան զանձն արդարոյ , և զարիւն անբիծ
պարտաւոր առնէին :

Եղև՝ Տէր ապաւէն իմ . Աստուած օգնական
յուսոյ իմոյ :

Քարոզ . Փոփոխութիւնս Սուրբ Աստուած որ եկիր եւ .

Մ. Ա. Ա. Ա՛յսօ՞ր կանգնեցա՛ւ անա-
զան մըկըրտութեան ՚ի թո՞ղութիւն
մե՛զանց մերո՞ց : Ա՛յսօ՞ր տէրըն մե՛ր
լըւանա՛յր զոտս աշակերտացն և պանտ-
ուիրէ՞ր զայս ասելով : Մի՛ ոմն ՚ի՛
ձէնջ եղբարք , մատնելոց է զի՛ս ՚ի
մահ , և որոշի՞ յանչակերտացդ : Զայն
լըւեա՛լ պետրոսի՛ աննարկէր առ յով-

հաննէ՞ս հարցանել թէ՛ ով իցէ :
Բա՛նըն զոր ա՛սաց յիսո՛ւս տը՛րտմե-
ցոյց զիւր գաշակերտան, և խոռ՛վե-
ցան ամե՛ն երեա՛ն :

Աղօթք, Սուրբ Ի՛ն Տէր, Առ Սաղմոս :

Կ. Որսացան զանձն արդարոյ. և զարիւն
անբիժ պարտաւոր առնէին :

Փ. Աստուած վրէժխնդիր. Տէր Աստուած
վրէժխնդիր, յայտնեցար :

Բարձր լեր որ դատես զերկիր. հատո՛ զհատու-
ցումն ամբարտաւանից :

Մինչեւ յե՛րբ մեղաւորք Տէր, մինչեւ յե՛րբ
մեղաւորք պարծեսցին :

Բարբառեալ խօսէին զանիրաւութիւն. խօսես-
ցին ամենեքեան. ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

Զժողովուրդս քո տէր խոնարհ արարին. և զժա-
ռանդութիւն քո Տէր չարչարեցին :

Զայրին և զպանդուխտն սպանին, զորքսն կո-
տորեցին և ասացին. ոչ տեսանէ զայս Տէր, եւ
ոչ ՚ի միտ առնու Աստուած Յակոբայ :

Իմացարուք անզգամք ժողովրդոց եւ անմիտք,
մինչեւ յե՛րբ ո՛չ առնուք ՚ի միտ :

Որպէս զի թէ որ տնկեաց զունկն, ինքն ո՛չ
լուիցէ, կամ որ ստեղծ զակն, ինքն ո՛չ տեսա-
նիցէ :

Որ խրատէ զազինս, որպէս թէ ոչ յանդիմանեացէ, որ ուսուցանէ մարդոյ զգիտութիւն, Տէր ճանաչէ զխորհուրդս մարդկան, զի են ընդունայնք:

Երանի մարդոյ, զոր խրատես դու Տէր, եւ յօրինաց քոց ուսուցանես դու նմա:

Յաժուցանես դու նմա զաւուրս չարութեան, մինչեւ փորեացի խորխորատ մեղաւորի:

Ո՛չ մերժէ Տէր զժողովուրդս իւր. և զժառանգութիւն իւր ո՛չ առնէ անտես:

Մինչև դարձցին իրաւունք յարդարութիւն, ընկալցին զնա ամենեքեան, ոյք ուղիղ են սրտիւք:

Ո՞ յարիցէ ընդ իս ՚ի վերայ չարաց, կամ ո՞ հաւասարեացի ինձ ՚ի վերայ այնոցիկ, ոյք գործեն զանօրէնութիւն:

Եթէ ոչ Տեառն Աստուծոյ օգնեալ էր ինձ. փոքր միւս ևս բնակեալ էր անձն իմ ՚ի դժոխս:

Թէ ասէի. թէ ահա սասանեցան ոտք իմ, ողորմութիւն քո տէր օգնէր ինձ:

Ըստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ մխիթարութիւն քո ուրախ առնէր զանձն իմ:

Մի հաւասարեացի քեզ աթոռ անօրէնութեան, ո՛ պատճառէ զվաստակս ընդդէմ հրամանի:

Որսացան զանձն արդարոյ և զարիւն ամբիժ պարտաւոր առնէին:

Եղեւ Տէր ապաւէն իմ, Աստուած օգնական յուսոյ իմոյ:

Հատուցէ նոցա Տէր ըստ անօրէնութեան նո-

ցա և ըստ չարութեան նոցա կործանեցէ զնո-
սա Տէր Աստուած մեր :

Ալէ . Ալէ . Ալէ . Որթի . Աւետարան :

Ազ- Կեցո :

Կ Ա Ր Գ

Ե Ր Ր Ո Ր Դ Ժ Ա Մ Ո Ի

Նախ « Ողորմեա », եւ ապա

երգ

Օրհնեմք զքեզ հայր անսկիզբն
էից էակ ՚ի յանգոյից, բարձեր ձեռօք
նիւթ ՚ի հողոյ և ստեղծեր մարդ ՚ի
պատկե՛ր քո, գլուխն ոտի՛ց խոնար-
հեցաւ զի զպատուիրան քո մոռացա՛ւ,
դարձեալ ասեմք ըստ անառա՛կին,
թէ հայր մեղայ՛ քեզ ՚ի յերկի՛նս :
Երկնաւորացն անքննելի եղեր մարդ-
կան տեսա՛նելի . զգեցար պատկեր
հողեղինի պատկերըդ հօր անփոխե՛

լի. ելե՛ր յերրորդ ժամ ՚ի խաչին վասն ադամայ նախաստեղծին, ընդ աւազակի՛ն քում խա՛չակցին արժաւնացո ըզմե՛զ դրախտի՛ն : Թագաւոր թագաւորաց առատաբուղիս հոգի շնորհաց. ժողովելոցն ՚ի վերնատան առաքելոցն երկոտասան, ՚ի հրոյ լեզոնս երեւեցար յոգիս նոցա՛ վերանստա՛ր, լուր յանուն քո ժողովելոցս էջ և առ մեզ յերրորդ ժամո՛ւս :

Մաղթ. Յամենայն ժամու.

Այս Սաղմոսերգութիւնք :

Առ քեզ տէր համբարձի	Գլ. ԻԳ.
Դատ արա ինձ տէր, զի	» ԻԵ.
Տէր լոյս իմ և կեանք	» ԻԶ.
Փառք Հօր Այժմ եւ. Եւ ևս խաղաղութեան	
Առ քեզ Տէր կարգացի.	Գլ. ԻԷ.
Մատուցէք Տեառն	» ԻԸ.
Բարձր առնեմ զքեզ	» ԻԹ.
Փառք Հօր Այժմ և. Եւ ևս խաղաղութեան :	
Ի քեզ Տէր յուսացայ	Գլ. Լ.
Երանի ում թողութիւն	» ԼԱ.
Փառք Հօր Այժմ եւ. Եւ ևս խաղաղութեան :	
Մի նախանձիր ընդ	Գլ. ԼԶ :

Փառք Հօր, Այժմ և : Եւ ևս խաղաղութեան :
Տէր մի սրտմտութեամբ Գլ. ԼԷ.
Ասացի թէ պահեցից » ԼԸ.
Համբերելով Համբերի » ԼԹ.

Փառք Հօր, Այժմ և : Եւ ևս խաղաղութեան :
Երանի որ խորհի զաղ. Գլ. Խ.
Որպէս փափաքի եղ. » ԽԱ.
Դատ արա ինձ Աստուած » ԽԲ.

Փառք Հօր, Այժմ և : Եւ ևս խաղաղութեան :
Ի նեղութեան իմում Գլ. ՃԺԹ.

Փառք Հօր . Այժմ և միշտ :

Շ-ր. Դ. Զարհուրեալ դողանցա՞յմ և
անմե՞նանմեղ անձն իմ յահէ՞րդ քոց դա-
տանստաննա՞ց, յաններելի՞ տանջանանցն :

Աղ- Եւ ևս խաղաղութեան :

Դ-ր. Եւ Ի նեղութեան : Փառք Հօր :

Քանզի կամա՛ւ մերձե՛ցա՞յմ յի մե՞ն
դըս մե՛ծ անմեծս . անդ կա՞յ և՛ մընայ
ինձ աններելի՞ պատուհանն :

Աղ- Եւ ևս խաղաղութեան :

Դ-ր. Եւ Ի նեղութեան : Փառք Հօր :

Ա՞րդ անկեա՛լ աղա՛չե՛մք մ' փըր-
կի՛նք և՛ բարե՛րար. խնա՛յե՛մք յիս ՚ի
մեղուցեա՛լս և՞ ողորմեա՛մ ինձ բա՛զ-
մամեղի՛ս :

Ադ. Տէր ամենակալ . Փառք Հօր :

Եւր. Դէ. Ա՛մե՛նա՛կալ բա՛ւե՛մք ա ըզ
մե՛ղս իմ, զի աստը՛ւած ե՛ս ապաշ-
խա՛րողանց :

Դուրջեալ Տէր ամենակալ

Ե՛ւ զհո՛գի՛գ սուրբ մի՛ հտի՛նե՛ր
յի՛նէ՛ն. զի աստը՛ւած ե՛ս ապա՛շ-
խա՛րողանց :

Դուրջեալ Տէր ամենակալ

Ե՛ւ փըրկեա՛մ զիս յա՛հա՛ն գի՛ն հը՛-
րո՛յն. զի աստը՛ւած ե՛ս պապան՛ջխա՛րողանց :

Ադ. Աղաչեմք և խնդրեմք :

Ադ. Բարոզ . Եկեալքս : Աղօթք. Տէր Աստուած :

ԶԻՆ Սաղմոս ԳԼ Մ .

ԿՅ . Յօղեա յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց .
լուա և քան զձիւն սպիտակ եղէց :

ՓԻ . Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմու-
թեան քում, ըստ բազում գթութեան քում
քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ, եւ
և 'ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս :

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, եւ
մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :

Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար առաջի քո ա-
րարի :

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, և յաղ-
թող 'ի դատել գաս :

Անօրէնութեամբ յղացաւ և 'ի մեղս ծնաւ զիս
մայր իմ :

Դու Տէր զճամարտութիւն սիրեցեր, զանյայտս
և զծածկեալս իմաստութեամբ քով յայտնեցեր
ինձ :

Յօղեա յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց . լուա եւ
քան զձիւն սպիտակ եղէց :

Լսելի արա ինձ Տէր զցնծութիւն և զուրա-
խութիւն . և ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք :

Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց և զամե-
նայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յինէն :

Սիրա սուրբ հաստատեա յիս Աստուած և հո-
գի ուզիղ նորոգեա 'ի փորի իմում :

Մի ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց և զհոգի քո սուրբ մի հաներ յինէն :

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քոյ և հոգուով պետութեան քոյ հաստատեա զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեա զիս յարենէ Աստուած Աստուած փրկութեան իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քում :

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս , բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատուցանէաք , բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ո՛չ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ հոգի խոնարհ . զսիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ Աստուած ոչ արհամարհէ :

Բարի արա Տէր կամօք քովք Սիօնի . և շինեսցին պարիսպքն Երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս արդարութեան . յորժամ ուխտից պատարագս հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս :

Գիրք եւ ոգւ Սաղմոս :

Որպէս փափաքի եղջերու յաղբերս ջուրց , այնպէս փափաքի անձն իմ առ քեզ Աստուած :

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ Աստուած հզօր և կենդանի . ե՞րբ եկից երեւեցայք երեսացդ Աստուծոյ :

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր 'ի տուէ և 'ի գիշերի , և այն զի ասէին ցիս զօրհանապազ թէ ո՛ւր է Աստուած քո :

Զայս որպէս յիշէի , տառապէր յիս անձն իմ , քաջալերէի զի մտից ընդ յարկաւ սքանչելեաց տանն Աստուծոյ :

'ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան և 'ի ձայն բարեկենդանութեան :

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ կամ ընդէ՞ր խռովես զիս . յուսա առ Աստուած , խոստովանեա նմա , փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ , վասն այնորիկ յիշեցի զքեզ յերկրէն Յորդանանու , 'ի Հերմոնէ լեռնէ փոքուէ :

Խորք խորոց կարգացին առ քեզ ի ձայն սահանաց քոց :

Ամենայն զբոսանք քո և ալիք քո անցին 'ի վերայ իմ :

'ի տուէ պատուիրեաց Տէր զոզորմութիւն իւր , 'ի գիշերի զօրհնութիւն նոր , և աղօթք իմ առ Աստուած վասն կենաց իմոց :

Ասացի Աստուծոյ ընդունող իմ ես , ընդէ՞ր մերժեցեր զիս , ընդէ՞ր տրտում գնամ ես , ի նեղել թշնամոյ իմոյ :

Ի փշրիլ ոսկերաց իմոց նախատեցին զիս թշնամիք իմ , ասել ցիս զօրհանապազ թէ ո՛ւր է Աստուած քո :

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ , կամ ըն-

գէր խռովես զիս . յուսա առ Աստուած , խոստովանեա նմա , փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է :

Աւետարան . Եւս . Գ . Բարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա :

Աղօթք . Կ . Սաղմ . « Խոստովան եղե' » .
մինչեւ « Բացէք » Տեւ երեւ 185 :

Շոր . « Զողորմութեան քո . » Տեւ երեւ 189 :

Փոխ . « Աղաղակեցէք առ Տէր' » . Տեւ երեւ 97 :
Աղօթք Եւս . Կ . « Կեցո » :

Կ Ա Ր Գ

ԿԻՍԱԽՈՒԻ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ԵՒ Ս . ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Նախ ճաշու « Ողորմեայք » Ֆայեւլ :
Սոնարհեցո : Ապրեցո :

Մեսեղի . « Լուացից . Տէր սիրե' » :
Գիրք Եւս . Կ . « Սաղմոս ԾԳ .

Կ . Կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ , և ինքեանք որպէս սլաք :

Փի . Ունկնդիր Աստուած աղօթից իմոց , և միանտես առնեք զխնդրուածս իմ :

Նայեա առ իս և լուր ինձ , զի տրտմեցայ ես
'ի ձանձրանալ իմում և խռովեցայ :

'ի ձայնէ թշնամոյն և ի նեղել մեղաւորին
խոտորեցան յիս անիրաւութեամբ . բարկու-
թեամբ ոխս պահէին ինձ :

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս . և երկիւղ մահու
անկաւ 'ի վերայ իմ :

Ահ և դողումն եկն 'ի վերայ իմ և ծած-
կեաց զիս խաւար :

Ասէի տա՛յր ոք ինձ զթեւս որպէս զազաւնւոյ .
զի թռչէի վերանայի , և հեռացեալ դադարէի
յանապատի :

Ակն ունէի Աստուծոյ , որ փրկէր զիս 'ի կարճ-
մտութենէ , 'ի զայրանալոյ , և 'ի մրրկեալ նեղ-
սրբտութենէ :

Ընկել' Տէր եւ բաժանեա զլեզուս նոցա . զի
տեսի զանօրէնութիւն եւ զհակառակութիւն 'ի
քաղաքի :

Ի տուէ եւ 'ի գիշերի շուրջ եզեն զպարսպօք
նորա անօրէնութիւնք . չարիք եւ մեղք են 'ի
մէջ նոցա . եւ ոչ պակասեաց 'ի հրապարակաց
նոցա վաշխ եւ նենգութիւն :

Զի թէ թշնամոյն նախատեալ էր , համբերէի
արդեօք , կամ ատելոյն մեծաբանեալ էր 'ի վե-
րայ իմ , թաքչէի արդեօք ի նմանէ :

Իսկ դու մարդ հաւասար իմ առաջնորդ իմ
եւ ծանօթ իմ :

Ապաքէն 'ի նոյն քաղցրացուցեր ինձ եւ քեզ

կերակուր զի գնայաք միաբանութեամբ 'ի տան Աստուծոյ :

Եկեացէ մահ 'ի վերայ նոցա , եւ կենդանւոյն իջցեն 'ի դժոխս . զի չարութիւն է 'ի բնակութեան նոցա եւ 'ի մէջ նոցա :

Ես առ Աստուած կարդացի եւ նա լուաւ ինձ յերեկոյս , 'ի վաղորդայն եւ 'ի հասարակ աւուր :

Պատմեցի եւ ասացի . լուիցէ ձայնի իմում . փրկեացէ խաղաղութեամբ զանձն իմ 'ի մերձաւորաց իմոց . զի կարեօք հասին 'ի վերայ իմ :

Լուիցէ Աստուած եւ խոնարհ արասցէ զնոսա , որ յառաջն է քան զյաւիտեանս :

Զի ոչ գոյր նոցա փոխանակ , և ո՛չ երկեան յԱստուծոյ :

Զգեաց զձեռն իւր 'ի հատուցանել նոցա եւ նորա պղծեցին զօրէնս նորա :

Բաժանեցան 'ի սրտմտութենէ երեսաց նորա . և եհաս ի սիրտս նոցա :

Կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ և ինքեանք որպէս սլաք :

Ընկեա 'ի Տէր զհոգւ քո , և նա կերակրէ զքեզ , և ոչ տայ յաւիտեան սասանութիւն արդարոյ :

Դու Աստուած իջուցես զնոսա 'ի գուբապականութեան . արք արիւնահեղք եւ նենդաւորք մի հասարակեացեն զաւուրս իւրեանց . այլ ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ :

Ալէ . ալէ . ալէ . որթի : Աւետարան : Այգ-

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո Տէր :

Զերեկոյի աղօթս մեր ընկալ Տէր, և զտարածումն ձեռաց մերոց :

Քարոզ. « Աղաչեսցուք : » « Սուրբ Աստուած որ եկիր և գալոց ես : »

Համբարձի. « Այսօր կանգնեցաւ. » Տե՛ երե՛ 198
Զի՛ն « Հայր գթած : »

Գիրք Լ - Դ - Ս ազմոս :

Ալէ՛. Ալէ՛. Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսղան. ակն յանդիման նեղչաց իմոց :

Աւետարան. ապա Հաւատամք : Տե՛ յէջ 76 :

Սրբասացութիւն

Ո՛ր վերանը՞ստի՛ս ՚ի կանուրս հրա՛նիւթըս բա՛ռանկե՛րպեամ՛նս. անճա՛ռե՛ք ի բա՛նդ աճստո՞ւն ծ. այսօր իջեա՛լ ՚ի յերկնայնո՞ցըն վանսըն քո՞ անրարածո՞ցս. յա՛նձն առե՛ր բա՛ն՛գ մի Լը՛նդ աշա՛նկերտսն, և սերովբէ՛քն և քերովբէ՛քըն հիացեալ զա՛ր.

մանաջի՛ն . և՛ պետութիւնըք վերին
զօրացն սքանչացեալ անշահ կէ՛տն
ասե՛ն լով , սո՛ւրբ , սո՛ւրբ , սո՛ւրբ
տէ՛ր զօրո՛ւթեանց :

Աղօթք նախ քան շէյր ՚իք :

Տաղ ՚ի ժամ հաղորդութեան :

Եկայք մարդիկք ամենայն , մատիք առ Տէր սրբութեամբ,
ձաշակեցէք և տեսէք, զի քաղցր է Տէր բարութեամբ .
Հացս այս մարմին Գրիստոսի, բաժակ արեան նոր
ուխտի .

Ծածկեալ խորհուրդս այս յայտնի, Աստուած ՚ի նմա
երեւի :

Որք անմաքուր էք հոգւով, ՚ի բաց կացէք դողալով,
Ձի հուր կիզիչ է բոցով, զհոգին անարժան մարմնով :
Սա է որդին Աստուծոյ, որ ընդ աջմէ Հօր նըստի .
Եւ աստ միշտ պատարագի, բառնայ ըզմեղս աշխարհի :

Կ Ա Ր Գ

ԵՐԵՆՈՅԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ՈՏՆԱԼՈՒԱՅԻ

Նախ՝ Սաղմոս « Յողեա յիս : » Փոխ « Ողորմեա . »
Տե՛ս էք՝ 205 :

« Այսօր կանգնեցաւ աւազան . » Տե՛ս էք՝ 198 :

Այս Աղօթք. Գիրք Դ-րէն-ւ Աղօթք:

Այս Սաղմոս « Պատրաստ արա: » Տե՛ս երե՛ս 211:

Աւետարան. Այս Բարոզ 3-յնի՛ս:

Քրչ. Աստուած մե՛ծ և սքանչելագործ զօրու-
թիւն, անեղանելի բնութիւն. որ ողորմութեամբ
հաճեցար առնել զարարածս ամենայն յոչընչէ՛,
աղաչեմք:

Լուր Տէր և ողորմեա:

Ձգեցե՛ր զվերնայարկս երկնից որպէս խորան ՚ի
վերայ ջուրց. մածուցեալ հաստատութեամբ ՚ի
բնակութիւն անպարագրելի Աստուածութեանդ
քոյ, և զամենայն հրաշակերտս ՚ի գովեստ ան-
ուանդ քում սրբոյ. աղաչեմք:

Արարե՛ր քեզ սրբասաց զսերովբէսն և զքերով-
բէսն, զհոգեղէն և զհրեղէն աննիւթական բնու-
թիւնս. ընդ նոսի՛ն և ՚ի հողեղինացս հաճեցար
ընդունիլ փառաբանիչս եւ երկրպագուս ամե-
նազօր տէրութեանդ քոյ. աղաչեմք:

Եղե՛ր մարդ ճշմարիտ անճառելի ծագումն, եւ
ճառագայթ անհասանելի. անիմանալի հօր և ե-
կիր ՚ի փրկութիւն մեզ մարդասէր. աղա:

Եղե՛ր լուռն օրինաց և մարգարէից, եւ եկիր
կամաւ ՚ի վերնատունն խորհրդոյ. լուացե՛ր զոտս
աշակերտաց քոց անճառելի խոնարհութեամբդ.
աղաչեմք:

Ընկալ Տէ՛ր և այժմ՝ զլուացումնս զայս, զոր ա-

ւանդեցեր մեզ 'ի յօրինակ խոնարհութեան . բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ մօր քոյ և միշտ կուսի
Մարիամու Աստուածածնին . աղաչեմք :

Ընկա՛լ Տէր և ողորմեա :

Աղաչանօք երջանիկ և նախընթաց կարապետի
քոյ Մկրտչին Յովհաննու ճգնաւորական հանդիսի . հեղմամբ արեան սրբոյն Ստեփաննոսի նախասարկաւազին քոյ եւ առաջին վկային , մազթանօք ընտրելոց քոց առաքելոց և ամենայն մաքրելոց անձանց , և մարտիրոսաց պսակաւորելոցն 'ի քէն . խնդրեմք :

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա :

Եւ եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք :

Տուր մեզ Տէր Աստուած :

Չանձինս մեր . Ողորմեաց մեզ Տէր :

Գ Ա Ն Չ

Այս խորհուրդ լցաւ , անդ գուշակեցաւ , աստ
կատարեցաւ :

Աստուած մարգացաւ , նդ օրինօք մտաւ , քահանայացաւ :

Նոր խորհուրդ բացաւ , որ 'ի Տունկս անկաւ ,
ղենջակ պիածաւ :

Եւ լուաց կարգաւ , զոտս նոցա կոնքաւ , մեր
օրինակաւ :

Տէր քոյին շնորհաւ, լուա՛ զմեզ բազկաւ, արբո՛
բաժակաւ :

Ահա ազատեա՛ զմեզ ՚ի մեղաց, քաւիչ յանցա-
նաց, ազաչեմք :

Լուր Տէր եւ ողորմեա :

Սիրտ իմ սասանի, սարսափ զիս ունի, վասըն
Յուգայի :

Նա ո՛չ ամաչէ, և ոչ զարհուրի, սիրողն արծաթի :
Նոր սեղան դրնի, և հաց բաղարջի, ՚ւ անապակ
գինի :

Փրկիչըն բազմի, դասուք երջանկի ՚ի յերեկոյի :
Զհացն ՚ի տիպ մարմնի, օրհնեալ ճաշակի, եւ
տայ ամենի :

Զգինին արիւնի, նոր նըշան ուխտի և տայ ա-
մենի :

Տէր իմ արժանի՛ աղա զմեզ հացի, քո սուրբ սե-
ղանի :

Ահա ազատեա՛ զմեզ ՚ի մեղաց, քաւիչ յանցանաց .
ազաչեմք :

Լուր Տէր և ողորմեա :

Որք որ փափաքին, ուտել զայն մարմին, որով
սրբեսցին :

Խոնարհիլ պարտին, իւր յանցաւորին ՚ստ օրի-
նաց Փրկչին :

Թողուլ կամովին , զյանցանս 'ի սրտին զեօթա-
նանեկին :
Իսկ որք ստամբակին , եդեալ օրինին , որ աստ-
ուածային :
Յետ աւազանին , թէ խոստովանին , կէս յախ-
տից քաւին :
Բայց թէ հաղորդին , 'ի հընդէն մէկին թողու-
թիւնք լինին :
Իսկ աստուածայի՞ն բնաւ ոչ սահմանին մեր բազ-
մողորմին :
Ահա ազատեա՛ զմեզ՝ի մեղաց , քաւիչ ,յանցանաց .
աղայեմք :

Լուր Տէր եւ ողորմեա :

Աստուածն ամենի՛ Միածին որդի . կամաւ Հօր
Հոգւոյն ճշմարտի , յերկիր խոնարհի :
Տէր Յիսուս խօսէր . Պետրոսի ձայնէր . դու այժմ՝
ոչ գիտես զայս խորհուրդ իմոյս՝ թէ վասն է՞ր :
Յնժասցուք հոգւով . զնոյն ճաշակելով , փառք
Հօրն տացուք և Հոգւոյն , Միածնի մարմնով :

Այ- Աղօթք , Ե- ոչ- Տեառնագրութիւն

«Օրհնեսցի եւ սրբեսցի ջուրս եւ իւղս այս :»

Ի ծամ լուացման ոտից, Շար. Վերածգողն. Տե՛յեջ 191 :

Այսօր անճառ լուսոյն ծագ : Տե՛յեջ 221 :

Զի՛ն լուացման՝ Որթի. Աւետարան : Այ- Կեցո՛ :

ԿԱՆՈՆ

ԱԻԱԳ ՈՒՐԲԱԹՈՒ ԳԻՇԵՐԻ

Տէր զի բազում եւայն. Տե. յԷ 1—50 :

Կանոնագրութիւն դձ. « Օրհնեա անձն իմ զՏէր » :

Տե. յԷ 24 :

Հեռեւսկ Շարկան դձ :

Այսօր ՚ի կատարումն աստուածայի՛ն
ընթրեանց նոր ուխտի՛ ճշմարտու
թեան՝ն բոյ ՚ի՛ վերնատունը՛ն խոր
հրդոյ տարամերժեան՛ յո՛ւգանս՝ ՚ի
հօտէ՛ն փոքու. ուստի՛ և՛ դո՛ւ գանն
աստուծոյ գիմեալ կաման ՚ի մահ
խաչին առ ՚ի՛քբանան ըզմեղս ան
խանրհի. վանն ո՛րո՛յ խնայեան ՚ի
մեղ քրիստոս կամանո՛ր բո՛ չանջա
րանօք : Այսօր որ ՚ի հրեղէ՛ն զօ
րաց երկնից մի՛շտ փառաբանեալ
երկրպագի՛ս բանդ. անօթէի՛ր առ

հայր մարմնով ընկալեալ ընդ հօր
ըզքովանն իմ գպանդանսս. ուս-
տի կամալ կրելով զե՛րկիւղ ՚ի հը-
րեշտակաց զօրանայիր զօրացուցի՛չդ
երկնա՛ւորաց ե՛ւ երկրա՛ւորաց.
վանն որոյ : Այսօր յառանջ նըշա-
նակեալ հրամանը՛ն քո՛ կատարի՛ւր
յաշակերտաց դասն. քանզի զհո-
վի՛ւրդ քաջ հանրեալ՝ ցրուեցան հօտն
ըստ մարգարէ՛ ին. որ և՛ կանպեցա՛ր
անկանպե՛լիդ ՚ի յաննայէ՛ և ՚ի կայի-
ափայ դատապարտեալ. ՚ի ծառայե-
անպտակեցար և նախատանայ թո՛ւք
կերպանրանը՛դ հօր ը՛նկալար. վանն
որոյ : Այսօր ըզլէ՛մըն հաւատոյ շար-
ժեալ փորձողի՛ն խաբէ՛ովթեան
մարտ. առ ՚ի՛քէ՛ն թողանցուցեալ ըզ
մարդկային տրկանրո՛ւթի՛նս յանդի-
մանե՛լով. և՛ ա՛ռ յո՛յս դարձի՛
մե՛ղա՛ւորաց. որ դառնապէ՛ս ար-
տանսուելովն ընկալան ՚ի քէն երիւք

հարցմամբ սիրոյն զերից ուրացո՛ւ
թեանցն ըզբժըճկո՛ւթիւն. ընդ նը՛
մի՛ն բժշկեա՛լ ըզմեզ բրիստո՛ս եւ
չնորհեա՛մեզ արտասո՛՛ւս անպա՛շխա՛
րո՛ւթեան՛ն :

Ա՛յսօր զոր յերկնայի՛ն. լուսեզինացն
անհիւ պատուեա՛լ բանդ ա՛ստը՛ւած.
ն՛սեմացեա՛լ դանք ե՛բրա՛յեցւոցն. զի՛
մանանի՛ լո՛յսդ ՚ի գի՛շերին ջահիւք և
սո՛ւսերօք եկեալ ըմբը՛ռնե՛լ զանըմ՛
բը՛ռնե՛լիդ. վասն ո՞րո՞յ երկը՛րպա-
գեմք անճանուելի՛ քո՛ խո՛նա՛րհո՛ւ
թեանդ : Այսօր զոր սերովբէ՛քըն
ծածկէին ըզդէմս յանէ փառաց ան-
տուա՛ծո՛ւթեանդ, ի՛սկ կորստեա՛ն
որդի՛ն յո՛ւղաս ՚ի հա՛մբո՛յր մերձ-
եալ նե՛նգո՛ւթեամբ, նըչանակ ե՛ւ
առի՛թ մահու անմահիդ. վասն ո՛ :
Այսօր ընդ գերագո՛յն տնօրէնու-
թիւնըդ քո որդի՛ ա՛ստու՛ծոյ. հո՛յլք

անմարմնօ՞ցը ն հրա՛բո՛ւն սե՛ռիցն
պահո՛ւցեա՛լ զա՛րմա՛նա՛յին տեսաւ
նե՛լով զանտեսա՛նելիդ մատնեա՛լ կա-
մա՛ւ ՚ի՛ ձե՛ռըս մեղա՛ւո՛րաց. վա՛սն ու
Այսօր բարեկա՛մք և մերձա՛ւորըք քո
հե՛ռի եղե ն ՚ի՛ քե՛ն քրի՛ստոս. օ՛-
տարացա՛ն ե՛ւ ե՛ղբա՛րըք քո. ե՛ւ
ցուլըք գե՛րք պա՛շա՛րե՛ցին, որք ՚ի
դպրա՛ց և ՚ի փարիսե՛ցւոց. և շուրջ
եղե՛ն շունըք բազումք զինուո՛ւրք պի-
ղա՛տո՛սի՛ և՛ հերո՛ւմէ՛ի. վա՛սն որոյ :

Ապա Սաղմոսերգութիւն—

Ընդէր խռովեցան.	Գլ. Բ.
Տէր զի բազում եղեն.	» Գ.
Ի կարգալ իմում.	» Դ.

Ի՛շխանք ժողո՛վ վրդոց ժողո՛վ վեցան ՚ի՛
մի՛ա՛սի՛ն. վա՛սըն տեսառն և վա՛սն
օժե՛լոյ նորա՛ :

Երիցս կրկնութիւն :

Այսօր անճա՛ռ լուսոյն ծագումն 'ի փրկութեան մեր կատարումն . խոնարհի 'ի վերնատունն ըստուերական տօնից լրումն . նախ քան զընթրի՛սըն խորհրդոյ սփածաւ ղենջակ արկողն լուսոյ . և ջուր առեալ ծառայաբար զօտըս լուանայր զաշակերտացն :

Բանին Հօ՛ր փառաց լուսոյ Պետրոս մերձիլ յոտս ոչ ներէր . այնմ ձեռաց՝ որոյ են գործք երկնից երկինք և երկրաւորք . որով կուրա՛ց աչքք բացան . խուլք և համերք արձակեցան . որ վերածեաց զինքն 'ի ծովին , սաստեաց ալեացն և լռեցին : Գլխոյն ընտրեալ հօտին փոքու սաստէր զխորհուրդն ոչ գլխելոյ . որով դառնայր և հնազանդէր , զոտս և զգլուխս մաքրել մաղթէր . գլխոյս՝ ասէ՛ , չէ ինչ պիտոյ լուացումն ջրոյ զի լուացեալ է . ոտիցըդ պէտք են մաքրութեան յօդիլ 'ի գլուխըս սրբութեամբ :

Դասուց իւրո՛ց աշակերտաց՝ զոր նախ բանիւ վարդապետեաց . այսօր գործով ըզծայրագոյնն եցոյց յինքեան զխոնարհութիւն . սպասաւորեալ հողեղինաց այն՝ որ անտեսն է հրեղինաց . տարեալ պաշտօն իւր ծառայիցն , այն՝ որ պաշտին 'ի սրովբէից :

Եթէ տէ՛րս ասէ էից և վարդապետըս բոլորից . զաշակերտացդ և զծառայից զօտըս լուացի 'ի հնոյ աշտից . միմեանց և դո՛ւք համաբնութեամբ ցուցէք զնոյն խոնարհութիւն , բարձրացելոյն 'ի կործանումն և անկելոյ բնութեանդ կանգնումն :

Ջոր մաքրեցե՛ր յաւազանին մաքուր ձեռօք զոտըս նոցին . և ուսուցեր խոնարհութեամբ յաղթող լինել չար հպարտին . և զիմ լուա՞ զտիղմըն մեղաց աղաչանօք սրբոյ գեղին և զգնացս ուղղեա զօտին խոնարհութեամբ ելիւք յերկինս :

ՁԻՅ՝ Որթի, Աւետարան :

Երանի որ խորհի զպղ՞ . ԳԼ . Խ .
Որպէս փափաքի եղջերու՞ . » ԽԱ .
Դատ արա ինձ Աստուած՞ . » ԽԲ .

Բան անօրէ՛նութեա՞ն եդին ՚ի վե՛՛րայ ի՞մ . տէ՛ր տէ՛ր մի թո՛ղու՛ր զի՛ս :

Էլից զօրէ՛նսըն Մովսիսի զոր խօսեցաւ ի Սինայի . եկեր ըզգառն օրինակին և ըզբաղարջն ընդ եղէգին . ըզհինն ՚ի ն՞՞՞րս փոխելով զբատուերն ՚ի լոյս ճշմարտելով . փոխան գառինն ինքըն գոլով գառըն Աստուծոյ նուիրելով :

Ընդ բաղարջին հաց անխմոր ետ ըզմարմին իւր զերկնաւոր . ըզկուսածինն անսերմնաւոր զանապականն և զհոգււոր . ընդ ոչխարին արեան ուխտին ետ մեզ զարիւն իւր ուխտ կրկին . և եղեգան գառն գառնագունին փոխան ըզվարս աստուածային :

Թագաւորն արարածոց զհացըն կենաց եւ քաղցելոց . և ըզբաժակն ուրախարար որք յԱդամայ տրամեցելոց . այս նոր ուխտ է՝ իմոյ արեան փոխան հընոյ ուխտին արեանց , զոր յիշատակ իմ առնիցէք մինչև եկից ես միւսանգամ :

Ժողովեալքս 'ի քէն . հայցեմք ընդ ժողովեալ մետասանին , որ զկենարարըդ քո մարմին բաշխեալ ետուր ընդ բաժակին . շնորհեա և մե՞զ Տէր ընդ նոսին հաղորդ լինել քում սեղանին . կենաց հացիդ՝ յոր փափաքիմք և ըմպելոյդ՝ ում ծարաւիմք :

Ի յընտրելոց աշակերտացն Յուդաս մեկնեալ 'ի սուրբ գառանց , զբարձող մեղաց զգառն Աստուծոյ մատնէր 'ի մահ ընդ արժաթոյ . 'ի յընթրիսըն հոգևոր մերձի ժպիրհն և նենդաւորն , ուտելով ընդ վարդապետն յաճախէ զխարէութիւն :

Լոյսըն խօսէր աղերսայի խաւարելոյն վասըն դարձի . մի ոմն 'ի ձէնջ՝ ասէ , եղբա՛րք , զիս մատնելոց է առ 'ի մահ . Պետրոս լուեալ զայն զարհուրէր , և ակնարկէր առ Յովհաննէս հարցանել թէ ո՞վ իցէ դաւաճանող վարդապետին :

Որթի . Աւետարան :

Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց" . ԳԼ . ԾԸ .

Աստուած մերժեցեր և" . » ԾԹ .

Լուր Աստուած աղօթից" . » Կ .

Փրկեա՛մ զիս ՚ի թշնամեաց իմո՛ց ան-
տը՛ւանձ, եւ ՚ի հալածչաց իմո՛ց անպ-
րեցո՛ր զի՛ս :

Խնամով սիրո՞յն յիւր սիրելեացն ըզտըրամութիւ-
նըն փարատեաց . թացեալ պատառ տայ Յուդա-
յի նշաւակեալ զգողըն մատնիչ . զոր առեա՛լ և
մերկացաւ յԱստուածային հոգւոյն շնորհաց , մատ-
նեցաւ նախաչարին ընդ մատնութեան վարդապե-
տին :

Ծայրագո՞յն լուսոյն զրկեալ խաւարասէրն արտա-
քըս ելեալ . Տէրըն յայտնէր լոյս եղելոցն ըզգայ-
թակղիլն ՚ի գիշերի . Պետրոս խօսէ՞ր խրախուսելի
և կշտամբիւր հաւախօսի . զիւրն յաշխարհէ զփո-
խիլն ասէր և ըզգալուստ հոգւոյն պատմէր .
կեդրոնեան յայնկոյս ձորոյ ՚ի վերնատունն ել խոր-
հըրդոյ . եմուտ պարտէզ ընդ պարտիզի . եմոյծ
զԱդամ յադին դրախտին . մուծցես և զմե՞զ Տէր
ընդ նըմին ուստի հաներ նախ զառաջինն . զի
ժառանգել ըզհայրենին արժանասցուք մեք վե-
րըստին :

Հոգայր ըզկրի՛ցըն տրամաբար երիւքն եղեալ ա-
ռանձնաբար . փրկել զաշխարհս հոգիս յօժար
բայց է բնութիւն մարմնոյս տրկար . ոչ ոմն ու-
ժե՛ղ և զօրաւոր և ոմն անզօր վտանգաւոր , այլ
մի և նոյն գոլ միաւոր կրէր ըզկիրսըն կամաւոր .
Ձայնիւ մաղթէ՛ր աղօթական վասն իմ առ Հայր

իւր էականն . ծուներ դնէր խոնարհական որում կրկնի ծուներ ամենայն . եթէ փրկիլ մարդկան հնար է առանց մահու իմ որ գրեալ է . բաժակ մահուս յինէն անցցէ , ոչ իմ կամաւ այլ քոյդ տեսցէ :

Ղօղեալ յերկիւղ քրտանց հոսման ոլոռնաձև կայլակ վիժման . 'ի զօրանալ հրեշտակ մերձեալ զօրինական գիրըն լցեալ . զի կատարեալ էառ զբնութիւն Աստուածըն բան ըզմարդկութիւն . պարտ էր զերկիւղ և զտըրտմութիւն յիւրումըն կրել տնօրէնութիւն :

Որթի . Աւետարան :

Աստուած մտին հեթա՛ . Գլ . ՀԲ .
 Որ հովուեսդ Իսրայելի . » ՀԹ .
 Տնծացէք առ Աստուած . » Զ .

Նոքա՛ 'ի ձեռանէ՛ քումմէ՛ մե՛րժեցան . մեք ժողովուրդք և խա՛շն աւրօտի՛ քո՛յ :

Ճառագանթ փառաց էին որ ըստ բնութեանքս մարդկային տագնապեցար 'ի գիշերին աղօթեցեր առ Հայր յերկին . ծագեա 'ի մե՞զ զլոյսդ երկնային և փարատեա զերկիւղ չարին . մասունք հոգւոց մեր և մարմին յերկիւղ քո սուրբ բուեռեսցին :

Մերձեալ Յուդան որ մատնելոց, հանդերձ դասուն փարխեցուց. անկան նրման ստորանկելոցն որ յաւիտեան չեն կանգնելոց. Յուդաս նենգաւ համբուրելով առիթ մահու նըչան տալով. փոխան սիրոյ զնա մատնելով չար ընդ բարւոյ վրճարելով:

Յայնժամ առ գո՛ւթ սիրոյն Պետրոս ըզժառային անուն Մաղքոս եհատ սուսերբ զականջն աջոյ որ ոչ լուաւ Տեառնն իւրոյ. իսկ Տէրնն մե՞ր արագապէս յունկըն մերձեալ բժշկապէս առողջացոյց Աստուածապէս, զոր ոչ տեսին կուրացն հանդէս: Նոր հօտին փոքուցրուեալ քանզի զհովիւրն քաջ հարեալ. Պետրոս միայն ըզհետ երթեալ 'ի յաղջկանէ վիմին շարժեալ. նշանակեալ հաւըն խօսէր առ 'ի Պետրոս Տէրն ակնարկէր, զբանըն յիշէր դառն արտասուէր, 'ի գլորմանէն դարձեալ կանգնէր:

Շնորհեալ վիմին եկեղեցւոյ զոր պահեցեր 'ի հոսելոյ և կանգնեցեր 'ի գլորելոյ՝ վասըն սրտիւն արտասուելոյ. կանգնեա և զի՞ս Տէր ընդ նըմին 'ի գլորմանէ սայթաքողին տալով, աչացս յորդ արտասուս և շուր նրման ծովու գլխոյս:

Ո՛վ կամա՛ւ զանկապելին կապեալ ըզձեռսն արձակողին. 'ի յապարանսըն տանէին Կայիափայ և Աննային. ծառայն զերե՞սն այն ապտակէր. յորմէ սրովբէն թեաւքօղէր. թուք արձակեալ պիղծ բերանով այնմ՝ որ կուրին լոյս ծագեաց թքո՞վն:

Որթի. Աւետարան:

Աստուած օրհնութեան՝. Գլ. ՃԸ.

Ասաց Տէր ցՏէր իմ. » ՃԹ.

Խոստովան եղէց քեզ. » ՃԺ.

Խօսեցա՛ն զինէ՛ն լեզուսի՛ւ նենգա՛ւո՛ւ
րա՛ւ. և բանիւ անտելութեան՛ն զիս
պա՛շարեցի՛ն :

Չար կապանաց մարդկան լուծիչ՝ որ կապեցար
ընդ կապելոյն, զիս արձակեա յինքնակապէս մե-
ղաց կապից դժոխայնոյն . որ ընդ մեղօ՞ք պար-
տաւորին կացեր անմեղդ ՚ի յատենին . յորժամ
փառօք գաս հայրենին, մի՛ դատեսցես զիս ընդ
նոսին :

Պատկառանօք հինն Ադամայ որ ձաղեցար վասըն
նորա, ջնջեա զամօթ մեղաց լրբին . որով զերեսս
իմ ծածկեցին . որ ներեցե՞ր չար ծառային ածել
ձեռօք քեզ ապտակին . հար ուժգնակի զդէմըս
չարին, որպէս և զիս եհար ուժգի՛ն :

Ջահըն լուսոյ յառաւօտին ՚ի յուրբաթու հընոյ
զատկին կայր առաջի դատաւորին, ծառայն նըս-
տէր ՚ի յատենին . ՚ի հարցանե՞լ Պիղատոսի Տէրն
ոչ առնէր պատասխանի . զի կանխասաց գիրըն
լցցի . եղէ ես մարդ որ ոչ խօսի՛ :

Ռամկակա՛ն դաւք զինուորացն արկին հանդերձ
նախատանաց . այնմ որոյ զգեստն է լոյս փառաց
իբրեւ զօթոց զինքեամբ արկած . ՚ի ծունր իջեա՞լ
կատակէին, զգլուխն եղեգամբ հարկանէին, պը-

սակ 'ի փշոց բուրէին ըզփուշ մեղացըն բարձողին :
Սոսկալին սերովբէից բառնայր ինքեամբ ըզփայտ
խաչին մինչ 'ի տեղի Գողգոթային՝ յորում եղեալ
մարդն առաջին . ետուն ըմպել գինի զմրուսեալ
և կերակուր լեղեալ խառնեալ . որով զպտղոյն
դառնն ճաշակ փոխեաց մեզ քաղցր և ախորժա՜ն :
Վերնակա՛նքըն զարհուրեալ տեսին ըզՏէրըն մեր-
կացեալ , և ըզհանդերձսըն բաժանեալ պատմու-
ճանին վիճակ արկեալ . ըզձեռսն և զո՞տսըն ծա-
կեցին ըստ յայտնապէս Գաւթեան ձայնին . ընդ-
փայտ խաչին բեւեռեցին զմատունսն որ գրեաց
'ի տախտակին :

Որթի . Աւետարան :

Խոստովան եղերուք . Գլ . ՃԺԷ :

Խոստովա՛ն եղերո՛ւք տես՛նուն զի բա՛-
րի՞ է՛ . զի յաւիտեա՛ն է ո՛ր զորմո՛ւ
թիւն նորա՛ :

Տարածեա՛լ ձեռք ընդ ձեռաց ոտք ընդ ոտից
ընթանալեաց . փայտ ընդ փայտի դառնն պտղոյ
կեանք ընդ մահու փոխարկելով . 'ի մէջ երկո՞ւց
անօրինաց կայր մերկացեալ տուողն օրինաց . զոր

ոչ տեսին ազգըն կուրաց բաց 'ի միոյն յաւազա-
կաց :

Ռոպէից արեգականն ըզտին արար գիշերան-
ման . զըստուերըն քօղ արկ մերկութեան զի մի
տեսցէ ակն անարժան . 'ի միջօրեայն նըսեմա-
ցաւ , յորժամ Ագամ մեղօք մեռաւ : 'ի յիննե-
րորդն 'ի լոյս դարձաւ , յորժամ մահուամբ մա-
հըն լուծա՛ւ :

Յօղէր արտօսըր ցաւագին մայր Տեառն որ կայր
մերձ առ խաչին , յորժամ լըսէր ըզծարաւին
բարբառեւոյ իւր միածնին . ետուն քացա՛խ խառ-
նեալ լեղի այնմ՝ որ բղխեաց գետ յադենի . եւ
'ի վիմէն վըտակ բարի արբոյց տոհմին դառնա-
ցողի :

Իիւծեալ յերրորդ ժամու օձին զմիտըս նախնւոյ
մօրն Եւայի . 'ի վեցն անկեալ մարդն առաջին
հաւանական բանիւ նորին . 'ի սոյն ժամու Տէրն
'ի խաչին , զի քաւեսցէ զմեղըս նոցին . և յոր-
ժամ ել Ագամըն հին , եդ զաւազակն 'ի մէջ
դրախտին :

Փարելի՛ բարբառ ընդ իմ էլի էլի առ Հայր գո-
չէր . զհոգին կամաւ Հօր աւանդէր , զհոգիս
մարդկան նոյն ընծայէր , երկիր հիւսմա՛բք սասա-
նեցաւ և վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ , վէմք 'ի
յինքեանց պատառեցան , և գերեզմանք մահու
բացա՛ն :

Քարոզի՛ 'ի սքանչելեացս Աստուած մարմնով վասն
իմ խաչեալ , մերով բնութեամբըս մեռանի Աստ-

ուած անմահ խոստովանի . կրկնավրտակ կողին
աղբերքք եկեղեցի իւր հաստատի . շրովըն մաքրի ,
զարիւնն ըմպէ , զՈրդի ընդ Հօր փառաւորէ՛ :

Որթի : Աւետարան : Հոգւոց :

Այս Կանոնագլուխ :

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր , ալէլուիա , և
'ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ . ալէ . ալէ :

Յնծացայ ես 'ի բանս քո , որպէս այն որ գտանէ
աւար բազում՝ , ալէ . ալէ :

Զմեղս ատեցի և անարգեցի . և զօրէնս քո սի-
րեցի , ալէ . ալէ :

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ , վասն ի-
րաւանց և արգարութեան քո , ալէ . ալէ :

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ , ոյք սիրեն
զօրէնս քո , եւ ոչ գոյ 'ի նոսա գայթակղութիւն .

ալէլուիա . ալէլուիա :

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր , և զպատուի-
րանս քո սիրեցի , ալէ . ալէ :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո . և սիրեաց
զնոսա յոյժ . ալէ . ալէ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնս քո .
զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո են . ալէ :

Է . Մերձեացին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր ,
ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս , ալէլուիա ,

ալէլուիա , ալէլուիա :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր . և բանիւ
քով փրկեա զիս . ալէ . ալէ . ալէ :

Բղխեսցեն չրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յոր-
ժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո. ալէ :
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատ-
ուիրանք քո արդարութեամբ են. ալէ. ալէ :
Եզիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս, զի զպատ-
ուիրանս քո ընտրեցի. ալէ. ալէ. ալէ :
Յանկացայ փրկութեան քում Տէր, և օրէնք քո
խօսք իմ էին. ալէ. ալէ. ալէ :
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և իրաւունք
քո օգնեսցեն ինձ. ալէ. ալէ. ալէ :
Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խընդ-
րեա զծառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ
մոռացայ. ալէ. ալէ. ալէ :
Փառք Հօր : Այժմ՛ և : Ալէ. ալէ. ալէ :

Եւ եւս խաղաղութեան : Օրհնութիւն :

Օրհ. ԲՅ. Ա՛յր ծախսիրութեամբն մոլ-
եալ յո՛ւղա՛, զիւր ըզմե՛ծ ըզվարդա՛-
պետն ընդ երեսո՞ւն սրծախթո՛յ հը՛-
րէի՛ցրն մատնէ՛ր : Ը՛նդ որում ես համ-
բուրեցից ասէ՛ ը՛զնա՛ կալարուք. ով
համբո՞յր նե՛ նգութեան նը՛չա՛ն ե՛ւ
ա՛ռիթ մահո՛ւ : Մե՛րկացա՛ւ յինքե՛նէ
զաստուածայի՛ն սուրբ հոգին, եւ ըզ

գեցան ըզսատա՛նայ, որպէ՛ս հան-
դե՛րձ անկաւ գիւրեան :

Ի՛ գիշերին յորո՛ւմ մատնէ՛ր փըր-
կիչըն մեր ՚ի մահ խա՛չի՛, ել ՚ի լեան-
ւըն ձիթենեաց, անդօթելով զայս ա-
սէ՛ր, հայր անցո՛ր յինէ՛ն զբաժակա :
Ի՛սկ անօրէն աշակերտին թողեալ ըզ
գո՛ւթ սիրոյ նորա՛, և փուլթայր ա՞ռ
քահանայսն . ասէր ի՛նձ զի՛նչ կա-
մի՛ք տալ, զի մա՛տնեցից ըզ վարդա-
պե՛տն : Ժո՛ղովեա՛լ հըրէ՛իցըն կըշ-
ուեցի՛ն արծաթ բազում . առեալ
տարան՛ն առ պիղատոս, ասեն ՚ի խա՛չ
հան՛ն ՚ի խաչ, զի հայհոյի՞չէ՛ օրինանց :

Քարոզ . վասն գտանելոյ . Տե՛ յԷ 54 :

Ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա :

Զարթեան աղեղն քո, զնետըս կապարճից
քոց արբեցուցեր, զգետս ցրուեցեր, զերկիր դո-
ղացուցեր, ՚ի սաստկութենէ անձրեւի, որք ան-
ցանե՞ն ընդ սա՛ : Անդու՛ւնդք աղաղակեցին մե-

ժապէս . լոյս փայլման արեգական արգելաւ ,
և ծագումն լուսնին դադարեցաւ :

Ալէ : Մատնեցայ և ո՛չ ելանէի , աչք իմ տը-
կարացան յաղքատութենէ : Աղաղակեցի առ
Տէր զօրհանապազ և համբարձի առ քեզ զձե՞ռըս
իմ :

Փա՛ռք եւ երկրր : Ա՛յժմ և միշտ : Ալէ , ալէ :

Հրո . Գ) . Իջեր յերկնի՛ց անըսկի՛զբն
որդի . ՚ի հողեղէ՛ն ՚ի բնութենէ՛մ
մարդկա՛ն զչարչարանըս յանձն ա-
ռեր . օ՛րհնե՛մք ըզքեզ ո՞ր էի՛ր յա-
ռաջ քա՛ն զամենայն յաւիտեա՛ն : Ար
ասացեր բանի՛ւ լինե՛լ ամենայն երկ-
րի . ՚ի յերկրի՛ յատենի՛ կացեալ տե-
սանէի՛ն արարածք . օ՛րհ : Յորմէ դո-
ղան զըլարթո՛ւնք երկնից , այսօր ե-
կիր կամա՛ւ ՚ի խա՛չ գե՛ղարդեամբըն
խո՛ցեցար . օ՛րհ :

Է . Ըզտէր օ՛րհնեցէք բարձր ա-
րարե՛ք յաւիտեա՛ն :

Եւ զինա՛ւորըն գե՛ղարդեամբը՛ն յար-

ձակեալ, խո՞ցեա՞ց ըզկող կե՛նա-
րարին. բարձր : Ուստի ա՛ղբիւր կեն-
դանա՛րար բըղխեալ, լը՛ւա՞ց զտիե՛-
զերս ՚ի մե՛ղաց, բարձր ա :

Մռ. Լո՛յս լուսո՛յ մայր, և կենա-
րա՛ր բանին բնա՛կա՛րա՛ն. քեզ երա-
նի՛ցեն ա՛զգ եւ ազի՛նք ամենա՛յն :
Ստեղծո՞ղի՛ն մայր, և հը՛նութեան
կե՛րպի նորո՞գո՞ղի՛ն. քեզ երա : Լո՛յս
ծագե՛ցաւ ՚ի բէ՛ն, նըստե՛լոցս ՚ի խա-
ւա՛րի՛. քեզ երա :

Ոք. Եկեա՛լ ՚ի փըրկութի՛ւն ա՛զգի
մարդկան. ՚ի ծառա՛յէ՛ յա՛նճն առնո՛ւ
մատնիլ ՚ի դատաստան. համբե՛րելով
վասն ը՛զմե՞զ կե՛ցուցանե լ : Մատն-
եալ պիղատո՞սի՛ որպէս մա՛հապարտ.
՚ի յաննայէ՛ և ՚ի կայի՛ափայ դատա՛-
պարտեալ. համբե՛ : Կացեա՛լ ՚ի յա-
տենի՛ ե՛րկրո՞րդ ադամ՛ վա՛սն առա-

ջի՛նն անգամայ պարտեացը՛ն թողու-
թեան. համբէ՛ :

Տէր. Ո՛վ ըսքանչելի՞ և տեսի՛լ ա-
հաւոր, զարարի՛չն երկնի և երկրի՛
այսօ՞ր տեսա՛ք ՚ի խաչի՛ : Տե՛սեա՛լ ըզ
տէ՛րն ՚ի խաչին խաւարեցա՛ւ արեգա-
կըն. և վարագո՛յր տաճարի՛ն ցե-
լո՞յր վերուստ մի՛նչ ՚ի վա՛յր : Ա՛նանր-
գաբա՛ր խաչեցաւ տէ՛րն ՚ի մէ՛ջ ՚ի
յանօրինաց. զի լցցի՛ գիրն որ ասէ՛,
[Թէ ընդ անօրէնս համարեցա՛ւ :

Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ. Տե՛ս յեջ 58 :

Առաւօտու երգ :

Մատնեցա՛յ և ո՛չ ելանէի, աչք իմ տկարացան
յաղքատութենէ՛ :

Աղաղակեցի՛ առ Տէր զօրհանապաղ, և համբարձի
առ քեզ զձեռս իմ՛ :

Քարոզ. Փառաւորեացուք : Սբ. Ած. որ մատնեցար :

Մէ. ԲՅ. Ո՛ր թագաւորդ ես թագա՛ւ

ւորաց բրի՛ստոս , 'ի ծառայե՛լ դատա-
պարտեալ համբերե՛լով վասըն մեր .
ե՛րկայնամի՛տ տէ՛ր քե՛զ փա՛նօք :
Ո՛ր պատուական խաչի՛ւրդ քո բրի՛ս-
տոս և սուրբ արեան՛ըդ քո հեղմամբ
կեցուցանել ըզմե՛զ կամեցար . ե՛ր :
Ո՛ր մարդասի՛րապէ՛ս վասն ամենե-
ցո՛ւն ամենայնի՛ համբերեցեր ե՛ւ 'ի
մահու ըզմա՛հ կոխեցեր . ե՛րկայնա-
մի՛տ :

Քարոզ . Վասն խաղաղութեան : Աղօթք . Սբ . ես Տէր :

Ադս Սաղմոս ձԸ . ողբաձայն :

Կց . Փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս . այլ ես
յաղօթս կայի :

Փ . ի . Աստուած օրհնութեան իմոյ մի լուեր . զի բե-
րան մեղաւորի , բերան նենգաւորի բացաւ 'ի
վերայ իմ :

Խօսեցան զինէն լեզուաւ նենգաւորաւ , և բանիւ
ատելութեան պաշարեցին զիս :

Մարտեան ընդ իս 'ի տարապարտուց . փոխանակ
սիրոյ իմոյ մատնէին զիս , այլ ես յաղօթս կայի :

Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարւոյ . ա-
տելութիւն փոխանակ սիրոյ իմոյ :

Կացո՛ ՚ի վերայ նորա մեղաւոր . սատանայ կացցէ
ընդ աջմէ նորա :

՚ի դատաստանէ իւրմէ ելցէ դատապարտեալ , և
աղօթք նորա ՚ի մեղս գարձցին :

Եղիցին աւուրք նորա նուազ . և զայցելութիւն
նորա զայն այլ տարցէ :

Եղիցին որդիք նորա որբ . և կին նորա այրի . սա-
հեսցին փոփոխեսցին , որդիք նորա մուրողք ե-
ղիցին . և ելցեն ՚ի բնակութենէ իւրեանց :

Գնեսցէ փոխատու զամենայն ինչս նորա , և յա-
փըշտակեսցեն օտարք ըզ վաստակս նորա :

Մի գտցի օգնական նմա , և մի ոք ողորմեսցի
՚ի վերայ որբոց նորա :

Եղիցին որդիք նորա ՚ի սատակումն , և յազգէ ջըն
ջեսցի անուն նորա :

Յիշեսցին մեզք հօր նորա առաջի Տեառն , և մեզք
մօր նորա մի ջնջեսցին , և եղիցին առաջի Տեառն
յամենայն ժամ :

Սատակեսցի յերկրէ յիշատակ նորա , փոխանակ
զի ոչ յիշեաց առնել զողորմութիւն :

Հալածեսց զայր աղքատ եւ զտնանկ . սպանա-
նել զայն՝ որ խոնարհ է սրտիւ :

Սիրեսց զանէծս եւ ելցէ նմա . ոչ կամեցաւ
զօրհնութիւն , հեռի եղիցի ՚ի նմանէ :

Զգեցաւ զանէծս որպէս հանդերձ . մտցէ որպէս

Զուր 'ի փոր նորա, և որպէս ձէթ ընդ ոսկերս
նորա:

Եղիցի նմա որպէս հանդերձ՝ զի ազանի. որպէս
գօտի, որ ածի հանապազ ընդ մէջ:

Այս գործ է այնոցիկ, ոյք չարախօս կային զի-
նէն առ Տէր, և ոյք խօսէին չար զանձնէ իմմէ:

Այլ դու Տէր Տէր՝ արա ընդ իս ըստ անուան
քում. զի քաղցր է ողորմութիւն քո. և փրկեա
զիս, զի աղքատ և տնանկ եմ ես:

Սիրտ իմ խռովեցաւ 'ի փորի իմում. և ես որպէս
ստուեր 'ի խուսափիլ իմում պակասեցայ. և թօ-
թափեցայ որպէս մարախ:

Մունկք իմ տկարացան 'ի պահոց, եւ մարմին իմ
այլազուներցաւ յիւզոյ:

Եղէ ես նախատ նոցա, տեսին զիս և շարժեցին
զգլուխս իւրեանց:

Օգնեա ինձ Տէր Աստուած իմ, եւ փրկեա զիս
ըստ ողորմութեան քում:

Մանիցեն զի ձեռն քո այս է. եւ դու Տէր ա-
րարեր զայս:

Նոքա անիծանեն և դու Տէր օրհնեսցես. ոյք
յարուցեալ են 'ի վերայ իմ, զամօթ կրեսցեն.
այլ ծառայ քո ուրախ եղիցի 'ի քեզ:

Զգեցցին զամօթ, ոյք չարախօս կային զանձնէ
իմմէ, եւ արկցեն որպէս կրկնոց զամօթ իւր-
եանց զիւրեամբք:

Այլ ես խոստովան եղէց առ Տէր յոյժ բերանով
իմով, և 'ի մէջ բազմաց օրհնեցից զքեզ:

Ձի եկաց նա ընդ աջմէ տնանկին, 'ի փրկել զիս
յայնցանէ, ոչք հալածեն զանձն իմ:

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա, Որթի:

Աւետ. ԶԻ՛ն Զհանդուրծեալ: Տե՛ս յեջ 68:

Ապա կեցո:

ԲԻ. Խաչի քո բրի՛ստո՞ւ երկի՛րպա՞ն
գա՞նե՛մք և՛ ըզսուրբ մատնութի՛ւ
նըդ քո մեծա՛ցո՞ւցա՞նե՛մք և՛ ըզ
սուրբ չարչարանսըդ քո փա՛ռա՞նո՞ւ
րե՛մք:

Եկա՛յք հաւատա՛ցեալք ե՛րկրպագեալ
ցո՛ւք բրի՛ստոսի՛ր աստո՛ւծոյ մերոյ. վա
սըն զի ե՛հն 'ի ձե՛ռըն խաչին ի՛ւրոյ
չնո՛րհեանց. պարգեւս ա՛շխարհի՛,
սուրբ անտըւա՛ծ, սուրբ և՞ հրճո՛ր,
սո՛ւրբ և անմահ որ մատնեցար վա՛սըն
մեր ողորմեա մե՛զ: Եւե՛ջ:

Փա՛ռք սո՛ւրբ խաչի՛դ անլե՛լո՛ւիա.
սո՛ւրբ մա՛տնո՛ւթեա՛նդ անլե՛լո՛ւիա.

չարչարանացդ անլէ՛լո՞ւմն ։

Նշանեցան՝ և առ մեզ լո՛յս երեսաց
քոց, և ետո՞ւր ուրախութիւն սրտի՛ց
մերո՛ց ։

Ի պտղո՛յ ցորենոյ, գինւոյ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցե՛ր ը՛զնոսան ։

Փառք սուրբ խաչիդ ալէլուիա ։ Կրկն ։

Փա՞նք եւ երկրպագութիւն հօր եւ
որդւոյ և հոգւո՛յն սրբբոյ, ան՛յժմ և
միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենի՛ց
ամէ՛ն ։

Փառք սուրբ խաչիդ ալէլուիա ։ Կրկն ։

Խաչն կե՛նա՛րար որ ե՛ղբ՛ւ մե՞զ փըր-
կո՛ւթիւն . սո՛վան ան՛ձնե՛քեան ը՛զ
քե՛զ բա՛րե՛բանե՛մք ։

Ադ՝ Սուրբ խաչիւս ։ Ադիս ։ Գահպանիչ ։

Կ Ա Ր Գ

ԿԻՍԱԿՈՒՐ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ՄԵՄԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ Ի ԽԱՉԵԼՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Նախ՝ ճաշու երեք ողորմեայք հանդերձ մեծ
քարոզիւք և աղօթիւք :

Ապա՝ կ'ընթեռնուն կարգաւ ութ փոխ Սաղմոս , վեշ-
տասան Ընթերցուածք և չորս գլ. Աւետ. ըստ Ճաշոցի :

Երգ նախ քան զառաջին Աւետարանն :

Նորոգող տիեզերաց որ զգեցուցեր մեզ լոյս
փառաց , արկար ըզքեւ 'ի զինուորաց քղամիթ
կարմիր նախատանաց . մերկեա յինէ՞ն ըզքուրձ
մեղաց ըզտրտմագինն արեամբ ներկած , և ըզ-
գեցո զուրախալին ըզպատմուճանն իմ զառաջին :
Երկնաւոր թագաւորիդ 'ի ծունր իջեալ խաղ առ-
նէին , ծածկեալ ըզգլուխըդ կովէին , և եզե-
գամբ հարկանէին . և զիմ անկեա՛լ մինչ 'ի գե-
տին 'ի հնազանդել կամաց չարին . մի՛ թողու-
ցուա խաղալ սովին , այլ կանգնեսցես զիս վերըս-
տին : Բամեալ բոլորըդ քո մարմին յետ վրճըռոյ
դաատաւորին , սաստիկ էառ զհարուած գանին
վասըն գանից նախաստեղծին . զիս որ յոտի՞ց
մինչեւ ցըզլուխ ցաւօք նեղիմ անհընարին , ա-

ուողջացո՛ւ դարձեալ կրրկին որպէս շնորհօք՝ յա-
ւազանին։ Սըրբափա՛յլ պճնեալ զարթուն զոր
զգեցուցեր Ահարովնին, փոխան պըսակ ՚ի փշոց
եղին մըշակք այգւոյն իսրայէլին։ Ըզփուշ մե-
ղա՞ց հանցես յինէն զոր յիս եհար իմ թշնամին.
և ողջացո՛ւ զխայթուած վիրին, զի սպիք մեղա-
ցըն ջընջեսցին։

Որթի : Աւետարան ըստ Մատթ :

Սաղմոս . Գիրք եւ -դ- Երգ :

Ետուն ըմպե՛լ քեզ ըզլեղին և ըզքացախն ՚ի
ծարաւին, արբեր կամաւ զի քաղցրասցին ճա-
շակք պըտողոյն դառնագունին։ Ըզդառնութի՛ւն
թունաւորին զոր ՚ի մասունս հոգւոյս արկին,
հերքեա ՚ի բաց հանդերձ սովին և քաղցրասցի
սէր քո ՚ի սմին։ Ստեղնեալ ծառո՛յ մահաբերին
այնմ որ բուսաւ ՚ի մէջ դրախտին, փոխան բար-
ձեր ըզփայտ խաչին ՚ի գողգոթա հաներ տեղին.
զիմ առ ՚ի մե՞զս անկեալ զոգի և ծանրագոյն
բարձող բեռին, բարձ ՚ի յուսըդ ըստ ոչխարին,
հան ՚ի յերկինս յուխտեալ տեղին։ ՚ի յուրբա-
թո՛ւ ժամ երրորդին բեւեռեցար՝ Տէր՝ ՚ի խաչին,
լուծեր զկապանս նախաստեղծին և կապեցեր ՚լ
թշնամին։ զիս ամրացո՞ ընդ հովանեաւ կենդա-
նադար քո նըշանին . և ՚ի ծագելն յարեւելից լու-

սաւորեա լուսով նորին, էրանեա՛լ աւազակին
բացեր ըզդուռն Ազին դրախտին. ըստ հաւատոյ
սրբոտի նորին կատարեցեր ըզխնդրելին. տուր և
ինձ Տէր ընդ նրմին լըսել ըզնոյն պատասխանին.
այսօր ընդ իս իցես յԱզին, 'ի հայրենիս քո ա-
ռաջին:

Որթի. Աւետարան ըստ Մարկ.:

Սաղմոս. Գիրք և «-» Երգ:

Բարբառելով զէլի էլին հիմունք երկրի տա-
տանէին. և վարագոյր հին օրինին վերուստ 'ի
վայր պատառէին. արդ ընդ վիմա՞ցն որ շարժէին՝
շարժեա զանշարժ սիրտս 'ի բարին. ընդ պատա-
ռել վարագուրին զիմ պատառեա ըզգիւր պար-
տին: Արեգակա՛ն լոյս քօղ արկեալ խաւարանայր
միջօրէին. և գերեզմանըք բանային, մարմինք
սրբրոցըն յառնէին, ընդ խաւարի՞լ լուսաւորացն
մաքրեա յինէն զգործ խաւարին, ընդ մեռելոցն
որք յառնէին. կանգնեա զմեղօք մեռեալ հոգիս:
Նոր սիրո՛յ պատուիրանին գործով լըցող եղբր
բանին, աղօթելով առ Հայր յերկին. թողուլ ըզ
մեղս որ 'ի խաչին, ինձ որ հոգւո՞վս հաւատաց-
եալ երկրրպագեմ քեզ միածին, թող ըզուծու-
մբն հրամանին, մի՛ յիշեսցին մեղքն առաջին:
Սարսեցի՛ն սանգարամետք 'ի յաւանդելն առ
Հայր զհօգիւղ, որ 'ի դժժոխս իջեր ներքին 'ի

բանտ մահու և խաւարին . կապեալ զիշխանն
մահածին հաներ զհոգիսն որ 'ի բանտին . եւ
զիս հանցես Տէ'ր ընդ նոսին բանտէ մեղաց ազ-
ջամբղին :

Որթի . Աւետարան ըստ Ղուկ .

Սաղմոս . Գիրք և -դ- Երգ

Աղբերա՛ցն անապական որ յետ մահուն ան-
մահարար , բռղխեալ 'ի քէն վրտակ կրկին 'ի նո-
րոգումըն կողածնին . բաց ըզբերա՛ն իմ յար-
բուցումըն քո արեան կենարարին . լրւա դարձ-
եալ յաւազանին [թէ ոչ շնորհօք՝ այլ արտասու-
ւօք : Յանմահի՛դ մեռանելոյ զմեռեալ հոգիս
կենդանացո՛ . [Թաղմամբ 'ի նոր գերեզմանի
զթաղեալս 'ի մեղըս վերածեա . 'ի գբի ներքնո՛ւս
իջանելով 'ի գբոյ մեղաց վերաբերեա , 'ի ստուեր
մահու քո բնակելով լուսաւորեա և զիս հոգւով :
Սիրտ իմ առ քե՛զ աղազակէ Բանդ որ ընդ Հօբ
'ի սկըզբանէ . որ կամաւոր վասըն մարդկան կրե-
ցեր մարմնով զայս ամենայն . ինձ լրսելի՞ արա
ըզձայն յարքայութեանրդ քո կոչման , ընդ ժգ-
զովոց անդ անդրանկացն օրհնել ըզքեզ միշտ
յաւիտեան :

Որթի . Աւետարան ըստ Յովհ :

Սաչի քո Քրիստոս երկիր . և զսուրբ չարչարանաց
քո մեծա . և զսուրբ խաչելութիւնդ քո փառաւոր :
Փառք սուրբ խաչիդ . ալէ . չարչարանացդ ալէ . խա-
չելութեանդ . ալէ . և այլն : Տե՛ս յեջ 238 :

ԿՅ. Ելե՛ր տէ՛ր բեւեռեցա՛ր 'ի խա-
չին , ըզմեռանի՛լ յանձն . առե՛ր կե՛ն
դա՛ն նատո՛ւ մեռելո՛ց :

Տաղ

Տիրամայրն հանգէպ որդւոյն առ խաչին կայր
տըրտմագին .
Եւ լսելով ըզժարաւին հառաչմամբ լայր ցաւագին .
Ի փուշ պըսակըն դիտելով , ողբ , կոծ , վայ տայր
իւր անձին .
Աչացըս լոյս , որդեակ Յիսուս , ես ընդ քեզ մե-
ռանիմ , ո՛հ մեռանիմ :

Կ Ա Ր Գ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ՄԵՄԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ
Ի ԹԱՂՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Խոնարհեցո : Ապրեցո : Լոյս զուարթ : Տե- յե՛լ 130 :

Մ Ե Ս Ե Ղ Ի

Ետուն 'ի կերակուր ինձ լեղի, և 'ի ծարաւ իմ
արբուցին ինձ քացախ :
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա յորողայթ,
'ի հատուցումն և 'ի գայթակղութիւն :

Գիրք եւ «Պ» Սաղմոս ին- իԱ : Կց . Բաժանեցին ըզ
հան : Փոխ . Աստուած Աստուած իմ ըն . «Բ»-ը :

Ուղիղ եղիցին աղաչանք մեր, որսէս խունկ ա-
ռաջի քո Տէր, համբարձումն ձեռաց մերոց, պա-
տարագ երեկոյի :

Քարոզ, Աղաչեցուք : Սուրբ Ած . որ խաչեցար,
առանց խաչադրելի :

Հի. Դի. Սուր. Եկ'ա՛յք հա՛ւա՛մ տա՛ն
Եայք ե՛րկրպագե՛սցո՛ւք սո՛ւրբ ե՛րրորդ
դո՞ւլթեանն, լո՞ւսն որ ը՛նդ հօ՛

է՛ջէ՛՛ն՛ւթեան, ՚ի քա՞հանայի՞ց դա՞-
տանպարտեալ ե՛կեա՞լ ՚ի՛ խաչ ե՞լա՞ն
նել, անըմա՞հ՞ է՛ թա՞գա՞ւորն : Զոր
երկի՛նք ոչ բա՛ւէի՞ն չտա՞նել, ըզ
փա՞յտ պատուհասի՞մ ո՞ւսո՞վ բա՞ր-
ձեալ և ե՛կեա՞լ ՚ի տեղի՛ կառա՞փը՛-
մա՞ն ՚ի՛ խա՞չ ե՞լա՞նել, անը՛մահ :
Հիօացեալ Յպե՞տո՞ւթեա՞նց ե՞րկնից
ը՛նդ թաղո՞ւմըն տեառն ՚ի՛ նոր գե՛-
րե՛զմա՞նի, քա՛նզի՞մ ՚ի՛ որ ան՛մահն
է՛ջէ՛՛ն՛ւթեան վա՛սն անրարածոց
փրկութեան ըզմա՞հ՞ է՛ ճա՞շմ կեաց,
անը՛մահ թա՞գա՞ւորն :

Զնի՛ Հայր գթածնի՛, Գիրք. Ե- -դ- Սաղմոս :
Ալէ . ալէ : Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք յառա-
ւտու եղիցի ուրախութիւն :

Աւետարան, Լ ադ

Սուրբ Աստուած որ թաղեցար . և Փառաւորեալ :
Մաղթանք . Փրկել զմեզ : Քարոզ, Վասն լսելի :

Ադ . Նախատօնակ Պարզեւատուն ի-դ «արդ. Տե՛յե՛249

Սաչի քո Գրիստոս երկիր . և զսուրբ խաչելութիւնդ
քո մեծա՛ . և զսուրբ Թաղումնդ քո փառա :
Փառք սուրբ խաչիդ . խաչելութեանդ , սրբոյ Թաղ-
մանդ , եւրն . Տե՛ս յեջ 238 :

ԿՅ. Եղանք տէ՛ր 'ի՛ նորագո՛ր 'ի՛ վի-
մի . և մատանեան՛ կընքե՛ցա՛ր զան-
ձը՛դ կենաց ա՛շխարհի՛ :

Յ Ա Ղ

Աստուածածին կոյսն Մարիամ կայր առ խաչին
իւրոյ միածնին . հեղոյր արտօսը կակժմամբ սրտին ,
և զայս ասէր ձայնս ողորմելի , այ ոհ , այ ոհ , զքեզ
ի խաչ տեսողիս հազար եղուկ մօրդ . այրած սրտիս :

ԿԱՆՈՆ

ՄԵՆԻ ՇԱՐԱԹՈՒ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Կանոնագլուխ: «Սիրեցից զբեզ Տէր զօր Տե՛ յեջ 25 :

Յառաջ Կան « զՕրհնութիւնն » :

Դատեա Տէր զայնոսիկ , ոյք դատեն զիս՞ ալէ .
մարտիր ընդ այնոսիկ ոյք մարտնչին ընդ իս :
ալէլուիա , ալէլուիա . և այլն :

է • Տէր յերկինս է ողորմութիւն քո , ճշմարտու-
թիւն քո մինչև յամպս . ալէլ . ալէլ . ալէլ . և ին :

Ա. Բ. Գ. Դ. Ե. Յ. Զ. Է. Ը. Թ. 16 :

Օրհ. Բ. Յ. Պարգեւատուն ամենեցուն
անյսօր խնդրի՛ պարգեւս ՚ի պի՛ղա-
տո՛սէ , և արկո՛ղն ըզլո՛յս ո՛րպէս զօ-
թո՛ց հաւա՛նի պատի՛ը ՚ի յովսէփա՛յ :
Կե՛նդանատուն ամենեցուն անյսօր
դընի՛ ՚ի նոր գերե՛զմա՛նի . և՛ զանձն
անմա՛ հուլթեան կընքի՛ մատանեա՛ւ
քահանայի՛ցն : Ա՛րարածո՛ց փրկու-

Թիւն քրիստո՛ս, ա՛նյսօ՛ր եղա՛ւ ՚ի նո-
րա՛վոր վի՛մի. զոր օ՛րհնե՛ն զօրք
ե՛րկնի՛ց երգօ՛վ պա՛հպանի՞ ՚ի զին-
ւորա՛ցն :

Կե՛նդանի՛ն յաւիտենից քրիստո՛ս
ա՛նյսօր խնդրի՛ որպէս մեռեալ ՚ի պի՛-
ղատո՛սէ . և մերկութեա՛ն ծածկոյթն
ա՛ղամա՛յ, յանձն աննու պատի՛լ ՚ի՛
յովսէփայ : Ա՛նմահութեա՛նց տուող
քրիստո՛ս ա՛նյսօ՛ր ՚ի հո՛ղ մահու խո՛-
նարհե՛ցաւ . և բնակեա՛լն ՚ի լո՛յս
անմա՛տո՛յց թաղեցաւ մարմնօ՛վ ՚ի
սի՛րտ երկրի՛ : Ա՛րեգա՛ կն արդարու-
թեան քրիստո՛ս ա՛նյսօ՛ր եղա՛ւ ՚ի գբի
ստուե՛րակա՛նի . և փառա՛ցըն հօ՛ր
ճանա՛գա՛յթ ծածկեցաւ վի՛մօ՛վ ՚ի՛
մէջ երկրի՛ :

Կո՛ւսածի՛ն մարմնօ՛վ քրիստո՛ս ա՛նյսօ՛ր
դընի՛ ՚ի կոյս գե՛րեզմանի . և լուծի՛չն
երկա՛նց դըժո՛խոց մատա՛նեաւ կնքի՛

քանհանայիցն : Արթուն բնութեամբ
արարիչն ամենեյցուն ախօր ննջէ՛
ի մէջ մահացե՛լոց . որ պահէ՛ն զիս
րայէ՞լ անբո՛ւն , պահպանի՞ ՚ի զին
ւորացն : Յը՛նծութիւնն արարածոց
բրիստո՞ս ախօր արտասուի՛ որպէս
մեռեալ ՚ի տրտմա՛զգե՛ցիցն . և բու
րումն անմահութեան խընկի՛ ՚ի՛ ըզ
գաստիցն ի՛ւղաբերից :

Քարոզ . Վասն ՚ի վերուստ . Տե . յեջ 52 :

Ալէլուիա . ալէ . ալէ :

Եզի՛ն զիս ՚ի գբի ներքնումն , ՚ի խաւարի և ՚ի
ստուերը՞ս մահո՛ւ : Յիս հաստատեցաւ արամը
տութիւնն քո . զամենայն զբօսանս քո ածեր ՚ի
վե՛րայ ի՛մ :

Ալէ : Եղէ՛ ես որպէս մարդ առանց օգնականի ,
և ՚ի մեռեալս ազա՛տ : Որպէ՛ս զվիրաւորս , որք
ննջեն ՚ի գերե՞զմանի՛ :

Փառք եւ եր : Այժմ և միշտ :

Հոց . Գ) . Ձքե՛զ օ՛րհնե՛մըք թա՛գա
ւոր յա՛ւիտենից անմահ , ա՛ստըւա՞ծ

Հարցըն մերոց : Զոր ոչ բնութիւն
արարածոց զաստը՛ւա՛ծ տանիւր. մահ
ուա՛՞մք սահմանեալ գընի՛ ՚ի նոր
գե՛րեզմանի. նո՞՞ր զիս ընդունելով
մա՛՞րդ, գովե՛մք ըզքեզ տե՛ր հար-
ցըն մերոց : Ո՞ր անփա՛կ գրով հաս-
տանեալ բարտէս, կը՛նքի՛՞մ մա-
տանեալ անկորո՛ւստ պահելով ը՛զ
մե՛՞զ հաւատով երրորդութեա՛՞նդ.
գովե՛մք :

Է. Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործըք
տեառն ը՛զտէր օրհնե՛՛հ՛ցէ՛ք ե՛ւ
բարձր արարե՛՞ք ըզնա՛ յաւիտեան :
Տիւք և գիշե՛րք ը՛զտէր օրհնե՛՛հ՛ցէ՛ք :
Զքրիստո՛ս թագաւորն յիմանալի՛ զօ-
րացն ահի՛ւ պատուեալ. և՞ բարձր
արարէք : Ի՛սրայէլ գտէ՛ր օրհնե՛՛հ՛ցէ՛ք ս-
ցէ՛ : Զանյաղթելի՛ զթագաւո՛րն, որ
պահի ՚ի զինուորաց գանձն անմա՛-
հութեան. և՞ բարձր արա :

Մեք. Ա՛ստուածա՛ծին երկնային
դո՛ւռն աստուածայի՛ն ձա՛յնի՛ւն ա-
ւե՛ տարանէ՛ր հրե՛շտակն. ուրախ
լեր բե՛րկրեա՛լդ տէր ընդ քե՛զ: Ի
քերո՛վբէս բազմեալ ընդ հօր անա՛-
պականա՛բար բնա՛կի՛ հաճեցաւ ՚ի
բում յո՛րովանի. ուրախ լեր: Որ
բո՛ցեղէն սրովբէ՛իւք շրջափանկեալ
պահի՛ւր. այսօր ՚ի մէ՛ջ մարդկան ՚ի
գիրկս հողեղի՛նի յայտնե՛ալ. ուրախ:

Ոչ. Որ բաշխո՛ղդ ես բարութեա՛նց,
ե՛ւ պարգեւասո՛ւ արարս՛ծոց քոց.
այսօր հաճեցա՛ր խը՛նդրիլ ՚ի պար-
գեւի՛ մասի՛ն ՚ի պիղա՛տուսէ. զի եւ
մե՛զ շնորհեցես զպարգե՛ւս ողոր-
մութե՛ան քո՛յ: Որ զանձա՛ռ ըզլոյս
փառաց իբրե՛ւ զօթոց ըզքե՛ւ արկար.
այսօր անձա՛ռ խոնարհութեա՛մբ պա-
տեցա՛ր ՚ի յո՛վսէփա՛յ ՚ի գերեզմա՛-
նի՛ տքնեալ. զի ըզհնութի՛ւն մեղաց

մերոց նորոգեացես ՚ի կեանս անմահ :
Որ յեութեանդ ես ընդ հօր անպա-
րագրելի բանդ . այսօր մատանեան
բահանայիցըն պարագրել ՚ի յանձն
առեր, անկողոպտելի գանձ, զի ըզ
մեզ փրկեացես ՚ի յանյանաց մեղաց
մերոց :

Տէր. Յովսէփ ճշմարիտ և ար-
դար հայցել ՚ի պիղատոսէ զհասա-
րակաց ըզպարգեւատուն, որ տուան
մեհզ գանձ անկողոպտելի : Պատ-
եալ սուրբ կըտաւովք զմարմինն
տէրունական զարկողն ըզլոյս որպէս
զօթոց, որ ըզգեցոյց մեհզ ըզգեստ
անկողոպտելի : Եղալ ՚ի նորափոր
ի վիմի, և մատանեաւ կընքեցաւ . որ
զնախաստեղծըն կենդանացոյց եւ
զմարդկահն կանպանըս մահով ե-
լոյծ :

Առաւօտու երգ. « Եզին զիս 'ի գբի. — Եզի 'ի
Քեր: »:

Սուրբ Աստուած որ թաղեցար:

Մի. Դի. Սո. Յուլսէ՛՛ փքե՛՛զ հա՛՛ւա՛՛ն
տա՛՛ցեալ պիղանտոսի՛՛ անդե՛՛րսէր, շը-
նորհէ՛՛ զտէրունեա՛՛նդ մարմի՛՛ն: Զա՛՛-
նապակա՛՛ն զանստուա՛՛ն ծացեալ մարմինդ
պատեա՛՛յ սուրբ կրտաւովք. և՛՛ է՞՞դ
'ի գե՛՛րե՛՛ զմանի՛՛: Ո՞ր արարի՛՛ չդ է՛՛ս ա-
րան՛՛ր ծոց. հանգուցեա՛՛լդ 'ի՞՛քե՛՛ր ո՞՞վ
բէս. վի՛՛ մո՞՞վ կընքե՛՛ցա՞՞ր յերկրի՛՛:

Քարոզ, Վասն խաղաղ Աղօթք. Սուրբ ես Տէր:

Սաղմոս 25.

Կց. Եզին զիս 'ի գբի ներքնումն, 'ի խաւարի և
'ի ստուերս մահու:

Փ.ի. Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, 'ի տուէ
կարդացի, և 'ի գիշերի առաջի քո:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, խոնար-
հեսցի ունկն քո 'ի խնդրուածս իմ:

Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և կեանք իմ 'ի
դժոխս մերձեցաւ, և համարեցայ ես ընդ այնո-
սիկ, ոյք իջանեն 'ի գուբ:

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի, և 'ի
մեռեալս ազատ:

Որպէս զվիրաւորս, որք ննջեն 'ի գերեզմանս:
Ձորս դու ոչ յիշեցեր, նոքա 'ի ձեռանէ բումմէ
մերժեցան:

Եդին զիս 'ի գրի ներքնումն, 'ի խաւարի և 'ի
ստուերս մահու:

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո. զամենայն
զբօսանս քո ածեր 'ի վերայ իմ:

Հեռի արարեր յինէն զժանօթս իմ, և եդին զիս
նշաւակ իւրեանց:

Մատնեցայ և ոչ ելանէի, աչք իմ տկարացան
յադգատութենէ:

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապազ, և համբարձի
առ քեզ զձեռս իմ:

Միթէ՞ մեռելոց առնիցես զսքանչելիս քո, կամ
բժիշկք յարուցեալ խոստովան առնիցին առ քեզ:
Միթէ՞ պատմեսցէ ոք երբէք 'ի գերեզմանի զո-
ղորմութիւնս քո. կամ զճշմարտութիւնս քո
'ի կորստեան:

Միթէ՞ ճանաչիցին 'ի խաւարի սքանչելիք քո կամ
արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ:

Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի, առաւօտու աղօթք
իմ ժամանեսցեն առ քեզ:

Ընդէր Տէր մերժես զանձն իմ կամ դարձուցա-
նես զերեսս քո յինէն:

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես 'ի մանկութենէ
իմմէ, 'ի ըրարձութենէ խոնարհեցայ և ապշեցայ:

Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո . արհաւիրք
քո խռովեցուցին զիս :
Շրջեցան զինեւ որպէս ջուր , զօր ամենայն պա-
շարեցին զիս 'ի միասին :
Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ և զժանօթս
իմ՝ վասն թշուառութեան իմոյ :

Ալէլուիա . ալէ . ալէ . Որթի . Աւետարան .
ՁԻՆՔ և Տէրն յետ ստեղծման » . Տե՛ս յէջ 69 :
Քարոզ . Խնդրեսցուք . Կեցու եւս «դ»
« Խաչի քո Քրիստոս . շատ երեկոյեան կաննին . »
Տե՛ս յէջ 239 :

— 388 —

Կ Ա Ր Գ

ՄԵՄԻ ՇԱՐԱԹՈՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

ՃՐԱԳԱԼՈՒՑԻ Ս . ԶԱՏԿԻՆ

Նախ՝ ճաշու և Ողորմեայք ան . և յարարին
Զսաղմոսերգութիւն . և «դ» Սաղմոս յոյն :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայսմհետէ մինչեւ
յաւիտեան :

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք զանունն
Տեառն:

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայսմհետէ մինչեւ
յաւիտեան:

Յարեւելից մինչ 'ի մուտս յարեւու, օրհնեալ է
անունն Տեառն:

Բարձր է 'ի վերայ ամենայն ազգաց Տէր, և յեր-
կինս են փառք նորա:

Ո՞վ է որպէս Տէր Աստուած մեր 'ի բարձունս
բնակեալ, և զխոնարհս տեսանէ յերկինս եւ
յերկրի:

Յարուցանէ զաղբատս յերկրէ, և բարձր առնէ
զտառապեալս յաղբեւաց:

Նստուցանէ զնոսա իշխանս ընդ իշխանս ժողո-
վըրդեան իւրոյ:

Բնակեցուցանէ զամուլն 'ի տան ուրախամիտ,
որպէս մայր որդւովք բերկրեալ:

Գ). Այսօր աստուածութիւնն զը-
ւարճանայ նոր հաստատելով զերկիր.
պարզք սուրբ փառաբանեն զըւարթ-
նոց. եւ մեք ձայնիւ օրհնութեամբ
զարդարեցողք սուրբ ըզտօնս: Այս-
օր և մեք ցնծամք տօնի՛ւս ընդհա-
նուր հնչմամբ. մեծապէ՛ս փայլմամբ

երեւեցաւ յա՛շխարհի. առ աստ-
ուած գո՛հութիւնք ընթա՛ննա՛ն,
պատմե՛ն անդադա՛ր ըզբան կե՛նդա-
նի. խնդա՛ն և զուարճացիր ե՛կե՛ղե՛-
ցի. կո՛յս սուրբ և հա՛րսն երկնաւոր
փե՛սային, ահա՛ տեսանե՛մք զօծեալն
ըզքրի՛ստոս, զոյո՛վ առ քեզ լո՛յսըն
հեթ՛անոսաց :

Ընթերցուածք Գրոց սրոց

Եւ յաւարտ ընթերցման չորրորդն

Ծար. Գ). Լուսաւորեա՛ն երուսաղէ՛մ
զի հասեալ է՛ լոյս քո, զարդա՛րեա
զամուրը՞ս քո և՛ փա՛հուք տեա՛ռն
ի՛ վերայ քո ծագեցի՛: Օրհնե՛րգու-
թեան՛ք սա՛ղմոսիւք քեզ վայելէ՛ աստ-
ուա՛ծ օրհնութի՛ւնն ՚ի սիօ՞նէ, ե՛ւ
քե՛հզ մատու՛ցին աղօ՛թք յե՛րու-
սաղէ՛մ: Գովեա երուսա՛ղէ՛մ ըզտէր,
և օրհնեա՛ն զաստըւա՞ծ քո, նո՛հը

Ժողովուրդդ դշխոյնդ դուստր սի՛օնի՛ր :

Զկնի . Աղօթք հանդերձ :

Ապա շարունակութիւն մնացեալ եօթն ընթերցուածոց .

Ե- Քնչ ընթերցան « Օրհնեցէք ամենայն գործք
Տեառն » , Դպիրք իւր յընթերցան :

Օրհնեցէ՛ք գո՛վեցէ՛ք և բարձր արա-
րէ՛ք ըզնա յաւիտեան :

Ժամամուտ

Քրիստոս յարեալ ՚ի մեռելոց , մահուամբ զմահ
կոխեաց և յարութեամբն իւրով մեզ զկեանս
պարգեւեաց , նմա փառք յաւիտեանս ամէն :

Ճ-ը- Շար-կ-ն . -յ .

Գովեա՛ երուսա՛ղէմ զտէ՛ր :

Յարեա՛լ քրի՛ստոսն ՚ի մեռե՛լո՞ց ,
ա՛լէ՛ լու՛հիա՛ :

Եկա՛ք ժողովուրդք երգե՛ցէ՛ք
տեա՛ռն . ալէ :

Յա՞րուցելո՞յն ՚ի՛ մեռելոց , ալէ՛՛
լո՛՛հիա . որ զաշխարհըս լուսաւորեա՞ց ,
ա՛լէ՛ լուհիա :

Սուրբ Աստուած , որ յարեալ 'ի մեռելոց :

Գիրք եւ ոգո՞ Սաղմոս :

Ալէ . ալէ . Յարեալ Աստուած և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա , փախեան ատելիք նորա յերեսաց նորա :

Սրբասացութիւն

Ո՛վ է որպէս Տէր Աստուած մեր , խնայեցաւ վասն մեր , թաղեցաւ և յարեալ , հաւատարիմ եղել յաշխարհի և համբարձաւ փառօք . եկայք ժողովուրդք զօրհնութիւն ընդ հրեշտակս երգեսցուք նմա ասելով . սուրբ , սուրբ , սուրբ ես Տէր Աստուած մեր :

Իսկ յաւորման սուրբ Գաղատեցի նախատօնակ

« Այսօր յարեալ 'ի մեռելոց » իւր սուրբն :

Տես ի յառաւելկայր յել 262 :

Քարոզ . Խնդրեսցուք . Կեցո :

ԿԱՆՈՆ

Ա. ԱԻՈՒՐ ՍՐԲՈՅ ԶԱՏԿԻ

Տէր զի բազում էր սորոն. Տե՛ս յէջ 1—50

Կանոնադրուիս ած. « Դատեա Տէր »: Տե՛ս յէջ 16:

Օրհ. Այ. Ա. յօր յարեաւ ՚ի՛ մեռե՛լ
լոց փե՛սայն անմա՛հ է՛լ ե՛րկնաւոր,
քեզ աւե՛տի՛ք խը՛նդո՛ւթեա՛ն հարսն
՚ի յե՛րկրէ՛ ե՛կեղե՛ցի. օրհնեա ՚ի՛
ձա՛յն ցը՛նծո՛ւթեա՛ն զաստը՛ւա՛ծ
քո՛ սի՛օ՛ն: Ա. յօր անձա՛ռ լո՛յսն ՚ի՛
լո՛ւսոյ լո՛ւսաւորեա՛ց զմա՛նկո՛ւնը՛ս
քո, լուսաւորեա՛ք ե՛րո՛ւսանդէ՛մ. քան
զի յարեա՛ն լո՛յս քո քրի՛ստոս. օրհն
եա ՚ի ձա՛յն ցը՛նծո՛ւթեա՛ն զաս
տը՛ւա՛ծ քո՛ սի՛օ՛ն: Ա. յօր խա՛
ւարն անզի՛տո՛ւթեան հալածեցա՛ւ

էրբեակ լուսոյն. եւ քեզ ծագեալց լսյս գիտութեան յարուցեալն ՚ի մեռելոց քրիստոս. օրհնեալն ձայն ց'նծութեա ն զաստը՛ած :

Այսօր զատիկ մեր զենամբ քրիստոսի՛, արասցո՛ւք տօ՛ն ցը՛նծութեան, նորոգեալքս ՚ի հնութենէ՛ մեղաց ասելով. քրիստոս յարեալ ՚ի մեռելոց : Այսօր հրեշտակն լուսափայլ ՚ի յերկնից իջեալ. զա՛րհուրեցո՛ց ը՛զ պահապանսն. և սուրբ կանանցն բարոգէր ասելով. քրիստոս յարեալ ՚ի մեռելոց : Այսօր նո՛ր խրայել կոչեցեալք ՚ի քրիստոս, աս զատեա՛լք ասեա՛մբ գառինն աստուծոյ, պարեսցո՛ւք ընդ երկնայնոցն ասելով, քրիստոս յարեալ ՚ի մեռելոց :

ՔԱՂՈՒԱՆՈՑ ԵԱՐԱԿԱՆՔ

Ընդ լուսանալ մի աշաբաթի՛ն կանն խեցի՛ն կանայքն ՚ի գերեզմանն, ՚ի խնկե՛լ զանապանկան մարմի՛նն : Եւ գտի՛ն ըզվէ՛ մըն բարձեալ ՚ի դրանց գերեզմանի՛ն, և լուեա՛լ բարբառ ՚ի հրեշտակէն . եթէ՛ յարեա՛ւ քրի՛ստոս և խափանեա՛ց ըզմահ : Եւ հանդիպեա՛լ քո տէ՛ր առաքե՛լոցն . եւ տո՛ւեա՛լ ողջոյն կէ՛նդանարար . առաքեցե՛րք զնոսա ՚ի փրկութիւն տիե՛զերաց :

Փա՛ռք յարութեան քո տէ՛ր :

Պատրանօք նախաստեղծի՛ն մե՛րկացա՛ք ՚ի լուսոյն . ի՛սկ յարութե՛ա՛մբ մի ածնի՛դ ըզգեցա՛ք զանմահո՛ւթի՛ւն . փա՛ռք յարութեան քո տէ՛ր : Խաբանօ՛ք փայտին ճաշակեցա՛ք ը՛զմահ .

իսկ ՚ի փայտէ՛ն կե՛նաց նորոգե-
ցա՛ք ամենե՛քեա՛ն. փա՛ռք յա :

Ընդ կանա՛յսն իւղա՛բերսն առ քե՛զ
առա՛ւօտեմըք կենդանի՛դ յաւիտենից
քրիստոս. ընկա՛լ և ըզմերս փոխանակ
խը՛նկոցըն զօրհնա՛բա՛նութի՛ւն : Փո-
խանա՛կ սո՛ւրբ աւե՛տաւո՛ր զըւարթ-
նո՛յն գըթութի՛ւն քո մեզ հանդի՛-
պեսցի յուսո՛վ գի՛տութեան. մըխի-
թարե՛լ ը՛զ հոգի՛ս և լո՛ւսաւորե՛լ :
Ընդ նո՛սի՛ն անե՛տարա՛նո՛ւթեանմբ
բա՛րոզե՛սցո՛ւք ըզքո՛ միա՛յն ըս-
բա՛նչելի՛սդ. որ յարեա՛րդ ՚ի մե-
ռելոց անենազօ՛ր թագաւո՛ր անմահ :

Որ անճա՛ռ է՛ութեանմբ հօրդ ե՛ս
փառակից : շարչարի՛լ մարմնո՛վ յանճն
առե՛ր վասըն մեր. մը՛շտնջենաւո՛ր
օրհնո՛ւթեամբ ՚ի հրե՛շտակաց օ՛րհ-
նեա՛լ ես տե՛ր : Որ էա՛կդ ե՛ս ընդ
հօր և՛ սուրբ հոգւոյն, խաչեցա՛ր եւ

Թաղեցա՛ր կամաւ հօ՛ր վասն մեր .
մը՛շտնջե : Որ միւսանգա՛մ գալոց ես
հայրե՛նի փառօք շնորհելով առտուաւ
ծապէ՛ս յա՛րութիւն տիե՛զերաց . յաւ
մենայն արա՛րա՞ծոց յաւի՛տենից օրհ :

Հ. Ո՛ր ՚ի քրտլբէական կա՛ռսըդ
հա՛նգչիս , այսօր իջե՛ր յերկնից ՚ի
դա՛սս առաքե՛լոցըն սուրբ հոգի . օրհ
նեա՛լ ե՛ս Թագա՛ւո՞ր անմահ : Ո՛ր
գընա՛ս ՚ի վերայ Թե՛ւոց հո՞ղմոց .
այսօր ՚ի հրեղէ՛ն լեզո՛ւս բաժանեա՛լ
հանգեա՛ր յա՛ռաքեալսըն սուրբ հոգի .
օրհնեալ : Որ ինեամե՛ս տեսչութեամբ
զքո զա՛րա՛րածս . այսօր եկիր ՚ի հա՛ս
տատել զեկե՛ղեցի քո սուրբ հոգի .
օրհնեա՛լ :

Զ. Զհոգի՛ս ծառայից քոց քրի՛ս
տոս , ը՛նկայ ՚ի դա՛սս անդրանկա՛յց
գրեւոց ՚ի յե՛րկի՛նս : Ընկա՛լ վասըն
սոցա՛ ըզբանսուոր պատա՛րագս ՚ի՛մէ՛նջ ,

և շնորհեա՛նք նո՛ցա ըզթո՛ղութիւն գը-
տանել յա՛ւուրն յետնո՛ւմ: Հաշտեա՛նք
ի ձեռն սուրբ մարմնո՛յ և արեան
բո՛ւ տէր և պարգեւեա՛նք նո՛ցա դասիլ
յաջակո՛ղմեանն բո՛ւ:

Ա. Յարուցե՛լոյն ՚ի մե՛ռելո՛ց բը-
նակարա՛ն մայր և՞ կո՛յս, որ ըզնն-
ջե՛ցեալսն յադա՛մայ կենա՛գործէ ա-
նապա՛կան. զքեզ մեծա՛ցուցանե՛մք
որ օրհնեա՛լդ ես ՚ի՞ կանա՛յս: Արա-
րողի՛ն երկնի՛ և երկրի՛. եղեր տա-
ճա՛ր և առագա՛ստ, որ ըզննջե՛ցեա՛լ-
սն մե՛ր հրե՛ղէ՛ն նորոգե՛. զքեզ:
Կերակրո՞ղին տիեզերա՛ց արբո՛ւցեր
ըզբո՞ սուրբ ըզկա՛թն, որ ըզննջե՛ց-
եա՛լսն մե՛ր վերստի՛ն նորոգե՛. զքեզ:

Ե. Ար զանարատ բա՛զուկըս բո՛ ՚ի
խաչի՛ն տարա՛ծեցեր քրի՛ստո՛ս աս-
տըւա՛ծ, և նըշա՛ն յա՛ղթութեան ե՛-
տու՛ւր մեզ. սովաւ ըզկեա՛նըս մեր

պան հեան : Ո՛ր զաշխարհակե՛ցոյց բազ-
կանտարածութիւն խանչի՛ք թո բրիստո՛ս
աստուած , գաւազան՝ զօրութեան ե՛-
տո՛ւր մեզ . սովաւ : Որ ըզմեռեանն
'ի ճաշակմանէ փայտի՛ն յանցանանց ,
կե՛նա՛ց փա՛յտիւրն կենագործե՛ցեր .
սովաւ ըզկեանն ըս մեր պան հեան :

Փառք Հօր և Որդ . Այսօր հրեշտակն

Այժմ և միշտ և յա : Այսօր՝ նոր Իսրայէլ . Տե՛- յէջ 263 :

Քարոզ . «Վասն 'ի գիշերի» : Տե՛- յէջ 53 :

ն) . Ալէ . ալէ . ալէ : Ողորմութեամբ Տեառն լի
եղեւ երկիր . և բանիւ Տեառն երկինք հաստա՛-
տեցան : Եւ հոգւո՛վ բերանոյ նորա ամենայն զօ-
րութի՛ւնք նոցա՛ :

Ալէ : Յարեան Աստուած և ցրուեցան ամենայն
թշնամիք նորա : Փախեան ատելիք նորա յերե-
սանց նորա՛ :

Փառք և եր . Այժմ և միշտ .

Դանք հրեշտակաց օրհնեն զքեզ Քրիստոս ալէ՛-
լուիա՛ . մարդկան ազգ սաղմո՛սեն քե՛զ :

Ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա՛ :

ՀԵՅ. ԴԿ. Այսօր մեծ աւետի՛ք ազամայ նախանստեղծի՞ն տո՛ւան. արի որ նը՛նջե՛ս, լուսատո՛ւ եղեւ քեզ յա՛րուցեա՛լն քրի՛ստո՛ն, աստո՛ւա՛ծ հա՛րցն մերո՛ց : Այսօր ձայն աւետեանց յեւայի՛ գոչե՛ն լսելի՛ս դ՛ստերքն իւղա՛բե՛րք, տեսա՛ք յարուցեա՛լ զյարութիւնըն քո՞ քրի՛ստո՛ն. աստուա՛ծ : Այսօր հրեշտակք, յե՛րկնի՛ց ի՛ջեա՛լ տան զաւետի՞ս մա՛րդկա՛ն, յա՛րեաւ խաչե՛լեա՛լն և յարո՛յց ըզձե՛զ ընդ ի՛նքեա՛ն. աստը՛ւա՛ծ հար :

Գ. Ըզտէր օրհնեցէ՛ք և՛ բարձր արամբէ՛ք ըզնա՛ յա՛ւիտեա՛ն :

Այսօր տէրն մե՛ր յա՛րեա՛ւ, ե՛կանք պարեսցո՛ւք ընդ հրեշտանկս յաղթական երգո՛վ. օրհնե՛ : Այսօր սիւն լուսո՞յ ծանգեանց սո՛ւրբ եկե՛ղե՛ցւո՛յ յարուցեա՛լն ՚ի մեռելոց քրի՛ստո՛ն օ՛րհնե՛ :

Մեք. Աստուածածի՛ն տաճա՛ր
լո՛ւսոյ, որ մարմնո՛վ պանրագրեալ ան-
ճառա՛բար ծնա՛ր ըզբանն անտը՛ւա՛ծ,
զքե՛զ բարեբա՛նեալ մեծա՛ցուցա-
նե՛մք: Ուրա՛խ լեր և բերկրեա մա՛յր
և՛ կոյս, քանզի ծընեա՛լն ՚ի՛ կուսեզ
ա՛յսօր վե՛րըստի՛ն յարութեամբ ծը-
նա՛ւ ՚ի կոյս գերե՛զմա՛նէ՛ն. զքեզ:
ծընծա՛ և զուարճացի՛ր հարսն ՚ի յերկ-
բէ՛ ե՛րկնից, քանզի այսօ՛ր ե՛րկնայ-
նոցն իջեա՛լ տային բեզ զա՛ւետիս յա-
րութեան միածնի ո՛րդւո՛յքո՛յ. ըզ
քե՛զ բարեբա՛նեալ մե :

Իւզաբերից Աւետարանի Երգք

Որ. Ա՛յսօր ըզպասե՛ք չարչարա-
նացն ելի՛ց ի՛սրա՛յելի փոխեցեր ՚ի՛
փրկութիւ՛ն հոգւոց զա՛տի՞կ, սո՛ւրբ
յարութեա մբ քո քրիստո՛ս: Ա՛յսօր
ընդ արեա՛նցն օրինակի՛ն անբա՛ն

գառանցըն զենմանց, պարգեւեցե՛ր
մեզ գառն աստուծո՞յ զանրի՛ւնըդ քո՛
փըրկակա՛ն : Ա՛յսօր ընդ անդրան-
կացն տղատութեա՛ն անգնտեցե՛ր
ըզգերեալսն . պըտուղ կենաց ննջե-
ցե՛լո՞ց և՛ անդրանի՛կ մեռելո՞ց :

Տէր . Այսօր հրե՛շտա՛կք ՚ի բար-
ձունս ուրախանա՛ն ընդ մարդկան .
որք իջեա՛լ ՚ի յերկնից տան զաւե-
տի՛ս աշխարհի . ցընծացէ՛ք ա՛յսօր
քրիստոս յանձնա՛ն ՚ի մեռելո՞ց : Այսօր
զուարթո՛ւնն ՚ի վիմին խընկաբերի՛ց
սուրբ կանանցն . փողէ՛ր ձայնի՛ւ ցըն-
ծութեամբ պատմե՛լ աշակերտացն
ասելով . ցընծացէ՛ք : Այսօր վիմի՛ն
հա՛ւատոյ եւ յովհաննո՛ւ սիրելւոյ
ընդ հակառակս ը՛նթացեալ ՚ի գե-
րեզման յարուցելոյն . զոր տեսեա՛լ
պատմե՛ին քրիստ : Այսօր եւ մե՛ք
զուանրձացեալք պա՛յծառասցո՛ւք տօ՛՛

նիւս, ը նդ հաշտութեանն աստու-
ծոյ միմեանց արկցո՞ւք զիրկրս սիրով-
եւ միաբան զոչե՛սցուք քրիստոս
յարեան 'ի մեռելոց՝

Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ. Տես յեջ 58

Առաւօտու Երգ

ա). ԶՅարութիւն Փրկչին օրհնեսցուք, զՓրկչին

ա). մերոյ օրհնեսցուք զյարութիւն: Յարեաւ
Աստուած և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա:

բ). Զյարութիւն Փրկչին օրհ:

բ). Զյարուցեալն ըզքրիստոս օրհնեսցուք և զյա-
րութիւն նորա փառաւորեսցուք:

գ). Զյարութիւն Փրկչին օրհ:

գ). Որ ելն 'ի բարձունս և գերեաց ըզգերութիւն,
էառ աւար, բաշխեաց պարգևս և ետ որդւոց
մարդկան:

դ). Զյարութիւն Փրկչին օրհնես:

դ). Որ համբերեաց խաչի և եղաւ 'ի նորափոր
վիմի, և աստուածային յարութեամբն ըզմահա-
ցեալսն վերաբերեաց 'ի կեանս:

Բարող Ասասցուք Սբ. Աստուած, որ յարեար 'ի մեռելոց:

Շար. Այսօր յարեաւ 'ի մե. Տե՛ս յեջ 1

Ալէ . ալէ . Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս
քո Երուսաղէմ :

Ալէլուիա Որթի .

Աւետարան . — Գ . Եւրեւնի . Թաթարի

Այ . ճէնդ լուսանալ միա : Տե՛ . յեջ 261 :

Որթի . Աւետարան :

Այ . Առաքեցար 'ի հօրէ բա՛նդ սնու
տըւած 'ի փրկութի՛ւնն ազգի մարդկանն .
օրհնե՛մք ըլլքե՛զ սո՛ւրբ սնտը՛ւան ծ :
Ի գերեզմանն իջե՛ր թաղանոր անմահ ,
և 'ի հօրէ՛ ոչ մեկնեցար . օրհ : Ի յե-
րո՛րդ առուր յարեար աստուան՝ ծապէս
և 'ի յերկինքս չհամբարձար , փա՛նք
յարութեան քո տէր . օրհնե՛մք :

Որթի . Աւետարան :

Այ . Ի՛ գերեզմանն քո կանխեցին
կանա՛րքն զիւզս և զխո՛նկըս բե՛րին .
'ի՛՞ պատի՛ւ թաղմանն քո , զի զմեղօ՛ք
ըզհողացեալըս վերա՛ն ծեր 'ի կեանս :
Փո՛խանակ իւզոյն զհաւանտս ամբիծս

և զաղաչանքս մե՛ր ընդ առանձօտեան
կանանցն ընկալ. որք զուղջոյն կե՛նայ
լըւա՛ն եւայի ունկա՛մբն : Ե՛տուն ա՛-
ւետի՛ս առա՛քելոցն յա՛րեա՛լ յա՛րձ-
ցիչն մե՛ր աւերեա՛ց ըզդըժօխս, և
զթը՛ շնամին կապեա՛ց ՚ի յա՛նլոյժ կա-
պա՛նս :

Որթի. Աւետարան :

ԲԿ. Քո՛ յա՛րձ. թեանըզ փա՛ռըք վա-
յելէ՛ երկա՛յնա՛մի՛տ տէ՛ր : Օ՛րհնեալ
է քո յա՛րուժիւնդ աստը՛ւա՛ծ, որ ըզ
մա՛հ մա՛հո՛ւ ծանուցեր քո՛յի՛ն կա-
մաւո՛ր մա՛հուամբդ . քո՛ յա՛րձ. թեա-
նըզ : Քո՛ չումն ա՛հեզ հրեշտա՛կին ՚ի
վի՛մին, որ քարողէ՛ր առ սուրբ կա-
նայսն, յա՛րեա՛լ տէրն ՚ի մեռելոց .
քո՛ յա՛րձ. թեանդ :

Որթի. Աւետարան :

« Որ զանարատ բազուկս քո : » Տե՛ս յեջ 267 .
Սաղմոս « Նշանեցաւ » : Փոխ . « Ի կարդալ » :
Տե՛ս յեջ 183 .

Աւետարան . Լ «դ» Անդաստան

Ժամամուտ

Քանզի յարեաւ 'ի մեռելոց , Քրիստոս Աստուած
յաւիտենից արարիչ և յարութիւն ազգի մարդ-
կան . զոր օրհնեն անդադար զինուորութիւնք
հրեշտակաց և ամենայն զուարթունք երկնից :
Ընդ որս և մեք գոչելով ասեմք . փառք սոսկայի
յարութեան քո տէր :

Շար . հռեմ . քի . « Յիսուս միածինն » Տե՛ս յեջ 177 :

Սաղմոս « Ի խորոց կարդացի » Տե՛ս յեջ 179 :

Աւետարան . Ե «դ» Նորաստեղծեալ »

Տե՛ս յեջ 62 .

Մնդրեսցուք « Կեցո » . Լ «դ»

Խաչի քո Քրիստոս երկիրպագանեմք . և զսուրբ
Թաղումնդ քո մեծացու . և զսուրբ յարութիւնդ
քո փառաւորեմք . եկայք հաւատացեալք : Փառք
սուրբ խաչիդ . սրբոյ Թաղմանդ . սուրբ յարու-
թեանդ . և այլն . Տե՛ս յեջ 239

Եջ . Յարեար տէ՛ր աւե՛րիեցեր ըզ

զըժօխս, ՚ի յերկինը՛ս համբարձա՛ր և
ը՛նդ աջմէ հօ՛ր նըստա՛ր :

Ի Պատարագին Մեղերէ՛, Յ-ր-ն-ն-ն

Տօնեմք ըզքո սուրբ զյարութիւնդ Քրէյ ըէյ
րէյ ըէյ ըի ըէյ ըի ըէյ (եւայլն) ըիստոս :

Այսօր ողբային առ գերեզմանին Քրէյ ըի ըի
րէյ . ըէյ ըէյ ըի ըէյ (եւայլն) ըիստոսի :

Ի կոյս վիմէն յարեաւ այսօր, և զգերեայսն ՚ի
գերողէն ազատեաց Քրի ըէյ ըի (ևլն) ըիստոս :

Այսօր մեռեալք ընդ կենդանեացս ձայնն ա-
ւետիս . Քրէյ ըէյ ըի (ևլն) ըիստոս :

Հաւուն հաւուն արթնացեալ դիտելով զհեթա-
նոսս ձայնէր ձայնէր տաարակին սիրասնունդ սի-
րելոյն :

ՇԱՐԱԿԱՆՔ ԹԱՓ ՐԻ

Ի. Փատաբանակից հօր ո՛րդի, որ
վա՛սըն մե՛ր իա՛ն շեցա՛ր. զզըժօխս ա-
ւերիւոյ յարեա՛ր յաւուր երրորդի .
փա՛ս ոք յարութեանն բոյ տէ՛ր : Հը-
րե՛շտակապե՛ տի՛ն ի՛ջունն որ ըզպա՛
հապա՛նան երկը՛ւղի՛ն զարհուրեցո՛յց

առ դրանքն գերեզմանին . փանձք
յարութեան : Եւ ըսքանչև ի սուրբ
կանաչեցն աւետարանէ՛ր ասելով .
յարեանք թիստոս յարուցիչըն մեռե-
լոց . փանձք :

Կանաչեցըն կանխելով ի թահոճըն
կենդանւոյն . տեսին ըզվէ՛մն ի՛ դը-
րանցն ի՛ բաց մերժեալ : Թա՛փուր ըզ
գերեզմանն և ունայն տեսանէ՛ին ,
և տրտմով թեանք լայնի յուսանատ-
եալք : Մայր խաչեցելոյն զի՛ լաս
յուսանանտեալ , քանզի քրիստոս փա-
ռօք մե՛ծա՛ւ յարեալ :

Ահագի՛ն ձայնիւ ըզ քո թիստոս ի յիե՛-
րա՛յ խանչին գողանցուցե՛ր զարարա՛ծս
ամենայն զերկնային և զերկրաւո՛ր
բնութի՛ւնս : Ահագի՛ն երեւումը՛ն
հրեշտակին զարհո՛ւրեցո՛յց ըզկանա՛յսն
ասելով . զի՛ խընդրէ՛ք ըզկենդանի՛ն
ընդ մեռեա՛լս : Եւ յահէ՛ զօրութեան

անտուածորդւոյն զանհուրեցան՝ կան-
րապետըք զը՛ժոխոցն ասե՛լով. համ-
բարձէ՛ք իշխանք ըզզրո՛ւնըս ձե՛ր 'ի՛-
վե՛ր :

ԵՐԳ ՔԱՓՈՐԻ

Միաշարաթ օր հանգստեան
կանայքն եկին 'ի գերեզման .
Եւ ողբային արտասուական
Խնդրել զՅիսուս անապական .
Ձայնեաց հրեշտակն ուրախական
Ձայն որ եդին 'ի գերեզման .
Ձեզ աւետիս յարեաւ փեսայն ,
Դրունք գժոխոց խորտակեցան :
Մարիամեանքն ուրախացան
Եւ յԱստուծոյ միշտ գոհացան .
Առ աշակերտսն անդրէն գարձան
Տալ աւետիս վասն յարութեան :

Ձքո՛ յարութիւնդ ծրհնեմըք մարդա-
սէր . ազաղակելով տէ՛ր փառըք բե՛զ :

Ժամամ.ւտ. « Բրիստոս յարեաւ 'ի մե : » Տե՛ս Եղ 26(

Ճաշու « Յարեաւ Բրիստոս » Տե՛ս Եղ 260 :

Աբ. Ած. որ յարեար 'ի մեռելոց :

Գիրք Է «Կ» Սաղմոս :

Գովեա Երուսաղէմ զՏէր :

Եւ օրհնեա զԱստուած քո Սիոն :

Ձի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց և օրհնեաց զոր-
դիս քո 'ի քեզ :

Ո եղ զսահմանս քո 'ի խաղաղութիւն , պարար-
տութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ :

Առաքէ զբան իւր յերկիր , վաղվաղ ընթանան
պատգամք նորա :

Դնէ զծիւն որպէս զասր . և զմէգ որպէս փոշի
ցանեաց :

Արկանէ զսառն որպէս պատառս , առաջի ցրտոյ
նորա ո՞ կարէ կեալ :

Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսս , շնչեսցեն հողմք
և գնասցեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր Յակոբայ , զարդարութիւն եւ
զիրաւունս իսրայէլի :

Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր , եւ ըզ
դատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա :

Արբասացութիւն . ՎՊ՝ վ է որպէս » : ՏԵ՝ յԵՂ 261 .

Յ Ա Ղ

Յարեա . Քրիստոս այսօր աւետիս , որդիք Սիոնի .
ընդ իւր յարոյց մեզ նախահայրն զանկեալն 'ի
դրախտէն . նաև յարոյց զհոգիս սուրբ հարանց

զգերեալսըն ՚ի բանտէն . էառ աւար և գերեաց
զհզօրն ՚ի պատերազմէն . ցնծասցուք, ցնծասցուք
ո՛վ ազատեալք արեամբ գառիսնն . քանզի երաց
մեզ ճանապարհ իւրով խաչիւն . և շնորհեաց
զայն զոր կորոյս հայր մեր նախկին, և զուար-
թունք երկնից ընդ մեզ երգակցեալ գոչեն . օրհ-
նեալ է սուրբ յարութիւնդ . գովեալ է սուրբ
յարութիւնդ :

ԵՐԳ ԻՌԿԱԲՈՒՅ ԱՒԵՑԱՐԱՆԻՆ

Եղիցի ա՛ն ո՞՞ւն տեա՛ռն օրհնեա՛լ
ի՞ յա՛յսր՝ մ հե՛տէ՝ մի՛նչեւ ՚ի յա-
ւի՛տեա՞հն :

Օրհնեցէ՛ք մա՛նկունք ըզտէր, եւ
օ՛րհնեցէ՛ք զա՛ն ո՞՞ւն տեա՛ռն : Եղիցի՛
անու՛ն տեառն օրհնեալ յայսր՝ մ հե՛տէ՛
մի՛նչեւ ՚ի յա՛ւիտեա՞հն : Յարեւելի՛ց
մինչ ՚ի մուտս արեւու օրհնեա՛լ է
ա՛ն ո՞՞ւն տեա՛ռն, ՚ի յա՛յսր՝ մ հե՛տէ՛
մի՛նչեւ ՚ի յա՛ւիտեա՞հն :

Փառք եւ երկրպագո՞ւթի՛ւն հօր
և՛ ո՛րդւո՛յ և՛ սը՛րբո՞յ հո՞վւոյն, եւ

այժմ և միշտ և՛ յաւիտեանս յաւի՛տեանից ամէ՛ն. ՚ի յայ՛սըմէ՛ տէ՛ր մի՛նչեւ ՚ի յաւիտեան՝ ամէ՛ն :

Արի՛ տէ՛ր օգնեա՛ մե՛զ, ե՛ւ վերկեա՛ ըզմե՛զ, վստօն անը՛ւսան քո՛յ :

Արի՛ և մի՛ մերթե՛ր ըզմե՛զ ի սպա՛սն վստօն անը՛ւսան քո՛յ :

Թագաւորեսցէ՛ տէ՛ր յա՛ւիտեան աստըւա՛ծ քո սի՛օն անձգէ՛ յանձգ :
Օրհնեա՛ անձն ի՛մ ըզտէ՛ր, օրհնեցի՛ց ըզտէ՛ր ՚ի կե՛նդանութեան՝ ի՛մոյ :

Ո՛րթիւ : Աւետարան :

ՅՐԳ ԶԿՆԻ ԻԻՂԱԲԵՐԻՅ ԱՌԵՑԱՐԱՆԻՆ

Փանօք յարութեան քո տէ՛ր, ոչ դադարեցայց բրիոտո՛ս օ՛րհնել ըզքե՛զ զամենայն աւուրս կենդանութեան՝ ի՛մոյ :

Փանօք յարութեան քո տէ՛ր ոչ գա-
դարեցայց յիսո՛ւս գո՞վել ըզքե՛զ գա-
մենայն աւուրս կենդանութեան ի՛ն-
մո՛յ :

Ես ոչ դադարեցայց փըրկիչ փա՛ն-
ուաւորել ըզքե՛զ զամենայն աւուրս
կենդանութեան ի՛ մո՛յ :

Ի գիշերի՞ համբարձէք ը՛զձեռքս
ձե՛ր ՚ի սը՛րբո՞ւթիւն, և՛ օրհնեցէ՛ք
ը՛զտէ՛ր :

Աստ օրհնեցէ՛ք անո՞ն նայն ծա՛ռայք
տեառն ըզտէ՛ր ՚ի սը՛րբո՞ւթիւն, և՛
օ՛րհնեցէ՛ք ը՛զտէ՛ր :

Լուսապս՛ յծա՛ր ո. հրե՛շտա՞ կրն
նըստելով ՚ի կենսատո՞ւ. գե՛րե՞զմա՛ն-
նին. ե՛՛ւ աւետէր կանա՞նցն յարեալ
աստը՛ւս՛ ծ :

ԱԼԷԼՈՒՔ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ալէլուիա, Ալէլուիա, Ալէլուիա .

Այ . Ողորմութեամբ Տեառն . Տե՛ յէջ 268 .

Ահ . Մա՛փս հարէք ամենայն հեթանոսք , ազազակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն ցը՞նծութեան .
Տէ՛ր բարձրեալ եւ ահարկու . Թագաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն երկրի՛ :

Ալէ . Հաճեցա՛ր Տէր ընդ երկիր քո , և դարձուցեր զգերութիւն Յա՞կոբայ . Թողե՛ր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ , և ծածկեցեր զամենայն մեղը՞ս նոցա՛ :

Փա՛ռք և երկր . Ա՛յժմ եւ միշտ . Ալէ :

Բյ . Յարեա՛ւ Աստուած , և ցրուեցան ամենայն թշնամի՞ք նորա՛ : Փախեա՛ն ատելիք նորա յերեսա՞ց նորա՛ :

Ալէ . Տէ՛ր թագաւորեաց զվայելչութիւն ը՞զգեցա՛ւ : Զգեցա՛ւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ ի՛ւր էա՛ծ .

Փա՛ռք և երկր . Ա՛յժմ և միշտ : Ալէ :

Բհ . Հաճեցա՛ր Տէր ընդ երկիր քո , և դարձուցեր զգերութիւն Յա՞կոբայ . Թողե՛ր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ և ծածկեցեր զամենայն մեղը՞ս նոցա՛ :

Ալէ . Օրհնեցէ՛ք մանկունք զՏէր , և օրհնեցէք

զանճունքն Տեա՛ռն: Եղիցի՛ անուն Տեառն օրհ-
նեալ յայսմ հետէ մինչեւ յա՛ւիտեա՛ն:
Փա՛ռք եւ երկր: Ա՛յժմ եւ միշտ: Ալէ:

Գյ. Տէ՛ր թագաւորեաց զվայելչութիւն ը՛զգե-
ցա՛ւ: Զգեցա՛ւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ ի՛ւր էա՛ծ:
Ալէ: Գովեա՛ Երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա
զԱստուած քո՞ սիօն: Զի զօրացո՛յց զնիգս դրանց
քոց, եւ օրհնեաց զորդիս քո՞ ՚ի քե՛զ:
Փա՛ռք եւ երկր: Ա՛յժմ եւ միշտ: Ալէ:

Գւ. Օրհնեցէ՛ք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք
զանճունքն Տեա՛ռն: Եղիցի՛ անուն Տեառն օրհ-
նեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յա՛ւիտեա՛ն:
Ալէ: Կենդանի՛ է Տէր, և օրհնեալ է Աստ-
ուած, և բարձր եղիցի ՚Աստուած փրկութեա՞ն
իմո՛յ: Աստուած է որ ինդրէ զվրէժ իմ, և հը-
նազանդ առնէ զժողովուրդս ը՛նդ ինե՛ւ:
Փա՛ռք եւ երկր: Ա՛յժմ եւ միշտ: Ալէ:

Գզ. Գովեա՛ Երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա
զԱստուած քո՞ Սիօ՛ն: Զի զօրացո՛յց զնիգւս դը-
րանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո՞ ՚ի քե՛զ:
Ալէ: Ողորմութեա՛մբ Տեառն լի եղեւ երկիր
և բանիւ Տեառն երկինք հաստա՛տեցա՛ն: Ե
հոգւո՛վ բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա:
Փա՛ռք եւ երկր: Ա՛յժմ եւ միշտ: Ալէ:

ԴԷ. Կենդանի՛ է Տէր և օրհնեալ է Աստուած,
և բարձր եղիցի Աստուած փրկութեան իմոյ:
Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ, և հնազանդ
առնէ զժողովուրդս ընդ ինե՛ւ:

Ալ է: Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք, ա-
ղաղակեցէք առ Աստուած ՚ի ձայն ցընծութեան:
Տէր բարձրեալ և ահարկու, թագաւոր մեծ ՚ի
վերայ ամենայն երկրի՛:
Փառք և երկր: Այժմ և միշտ: Ալ է:

ԲՇԻ. Բ. ՕՐ ԶԱՏԿԻ. ՄԵՌԵԼՈՑ

Սաղմոս ԴԷ. ԿԴ. Առաւօտեան Աւետարանի.

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած ՚ի Սիօն, եւ
քեզ տացին աղօթք յերուսաղէմ:

Լուր աղօթից իմոց, զի առ քեզ ամենայն մար-
մին եկեացէ:

Բանք անօրինաց զօրացան ՚ի վերայ մեր, և զամ-
բարչտութիւնս մեր դու քաւեսցես:

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար, և բնակեացին
՚ի գաւիթս քո:

Լցցուք մեք ՚ի բարութենէ տան քո, սուրբ է
տաճար քո սքանչելի արդարութեամբ:

Լուր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, յոյս ամենայն
ծագաց երկրի եւ որ ՚ի ծով հեռի:

Ո պատրաստէ զլերինս զօրութեամբ իւրով, եւ
զգեցեալ է զօրութիւն.

Ո խռովեցուցանէ զմեծութիւն ծովու, եւ ըզ
ձայն ալեաց նորա ցածուցանէ :

Խռովեսցին հեթանոսք, եւ երկիցեն բնակիչք
երկրի ՚ի նշանաց քոց :

Յելս առաւօտու ընդ երեկոյս զուարճասցին, հա-
յեցար յերկիր արբեցուցեր զնա, և բազում ա-
րարեր զմեծութիւն նորա.

Գետն Աստուծոյ լի եղև ջուրք, պատրաստ ա-
րարեր զկերակուր նորա, զի այսպէս է պատրաս-
տութիւն :

Ջակօս նորա արբեցուցեր, և բազում արարեր
զարմտիս նորա :

Ի ցօղել նորա զուարթ եղիցի բոյս նորա, օրհ-
նեսցի պսակ տարւոյ քաղցրութեան քոյ :

Դաշտք քո լցցին պարարտութեամբ, պարարտաս-
ցին գեղեցկութիւնք անապատի :

Բլուրք զցնծութիւն զգեցցին, եւ զգեցցին խոյք
մաքեաց :

Հովիտք բազում արասցեն զցորեան, աղաղա-
կեսցեն ՚եւ օրհնեսցեն :

Ալ է. Որթի :

Ճաշու Աւետարանի Սաղմոս Գլ. ՃԽԹ :
Գովեա՛ Երուսաղէմ զՏէր. Տե՛ս յԵՂ 279.

ԳՇԻ. Գ. ՕՐ ԶԱՏԿԻ

Սաղմոս Գլ. Ե. Առաւօտեան Աւետարանի:

Կց. Տէր որպէս զինու հաճութեամբ քով պը-
սակեցեր զնոսա:

Փ-ի. Բանից իմոց ունկնդիր Տէր, և 'ի միտ
առ զաղաղակ իմ:

Նայեա՛ 'ի ձայն աղօթից իմոց թագաւոր իմ եւ
Աստուած իմ:

Ես զքեզ աղաչեմ Տէր, ընդ առաւօտս լուիցես
ձայնի իմում, ընդ առաւօտս պատրաստ եղէց
յանդ իման լինել առ քեզ:

Ո՛չ թէ գու Աստուած կամիս զանօրէնութիւն,
և ո՛չ բնակին՝ առ քեզ չարք, և անօրէնք մի՛ բը-
նակեսցին առաջի աչաց քոց:

Ատեցեր զայնոսիկ, ոյք գործեն զանօրէնութիւն,
կորուսանես զամենեսեան ոյք խօսին զսուտ:

Ձայր արիւնահեղ և զնենգաւոր պիզծ առնես
գու Տէր, այլ ես ըստ բազում ողորմութեան քում
մտից 'ի աուն քո և երկիրպագից 'ի տաճար սուրբ
քո երկիրդիւ քո:

Տէր առաջնորդեա ինձ յարդարութեան քում.
Վասն թշնամեաց իմոց ուղիղ արա առաջի իմ ըզ
ճանապարհս քո:

Ձի ո՛չ գոյ 'ի բերանս նոցա ճշմարտութիւն, եւ
սիրաք նոցա նանրեալք են:

Որպէս գերեզմանք բաց են կոկորդք նոցա, եւ
լեզուօք իւրեանց նենգաւորք եղեն:

Դատեա զնոսա Աստուած զի անկցին 'ի խորհրդոց սրտից իւրեանց, ըստ բազում ամբարշտութեան նոցա մերժեա զնոսա, զի դառնացուցին զքեզ :

Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ ոչք յուսացեալ են 'ի քեզ, յաւիտեան ցնծասցեն, և բնակեսցիս դու 'ի նոսա :

Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք անուան քո, զի օրհնեսցես դու զարդարն, Տէր, որպէս զինու հաճութեամբ քով պսակեցեր զնոսա :

Ալէ . Որթի .

Ճաշու Աւետարանի Սաղմոս Գլ. Ի .

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն, 'ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ :

Զցանկութիւն սրտի նորա՝ ետուր նմա, և զկաման շրթանց նորա ո՛չ արգելեր 'ի նմանէ :

Ժաման արարեր զնա յօրհնութիւն քաղցրութեան քոյ, եւ եղեր 'ի գլուխ նորա պսակ 'ի քարէ պատուականէ :

Կեանս խնդրեաց 'ի քէն և ետուր նմա ընդ երկայն աւուրս յաւիտեանս յաւիտենից :

Մեծ են փառք նորա 'ի փրկութեան քում. ըզփառս մեծ վայելչութեան քո դիցես ի վերայ նորա :

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յաւիտենից, և ուրախ արասցես զնա յուրախութիւն երեսաց քոց :

Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր, յողորմութենէ բարձ-
րելոյն նա մի' սասանեսցի:
Գտցի ձեռն քո 'ի վերայ թշնամեաց քոց, և աջ
քո գտցէ զամենայն ատելիս քո:
Դիցես զնոսա որպէս հնոց 'ի հուր, 'ի ժամա-
նակի երեսաց քոց:
Տէր բարկութեամբ իւրով խռովեցուցէ զնոսա,
և հուր կերիցէ զնոսա:
Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ, և զլաւկ նոցա
յորդւոց 'ի մարդկանէ:
Խոտորեցան 'ի քէն չարութեամբ, խորհեցան ըզ
խորհուրդ զոր ոչ կարասցեն հաստատել:
Արասցես զնոսա հալածեալս 'ի մնացուածս քո,
պատրաստեսցես զերեսս նոցա:
Բարձր լեր Տէր 'ի զօրութեան քում. օրհնեսցուք
և սաղմոս ասասցուք 'ի զօրութեան քում:

Կ Ա Ր Գ

ՇԱՐԱԹ ԵՐԵԿՈՅԻՑ ՅԻՆԱՆՑ

Հայր մեր: Ես առ Ած. կարդ: Ապո Սաղմոս. Գլ. 42.

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ. երեւե-
ցո զերեսս քո 'ի մեզ և ողորմեա մեզ:

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո յազինս յամե-
նայն զփրկութիւնս քո:

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստ-
ուած, խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
ամենայն:

Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք զի դու դա-
տես զժողովուրդս ուղղութեամբ, և ազգաց երկ-
րի դու առաջնորդես:

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստ-
ուած, գոհասցին զքէն ժողովուրդք ամենայն:
Երկիր ետ զպտուղ իւր և օրհնեաց զմեզ Աստ-
ուած Աստուած մեր:

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ, և 'ի նմանէ եր-
կիցեն ամենայն ծաղք երկրի:

Աւետարան և ոչո

Սոնարհեցո: Ապրեցո: Լոյս զուարթ:

Մեսեդի, Օրհնեալ որ գաս յան:

Քարոզ. Ասասցուք: Սբ. Ած. որ եկիր և գալոց ես
Համբարձի շարականս են « Որ վերօրհնիս » կա՛ « Թա-
գաւոր գոլով » Տե՛ յե՛ջ 160 կամ 171:

Այս Սաղմոս ԳԼ. 2 .

Յնժացէք առ Աստուած օգնական է մեր, աղա-
ղակեցէք առ Աստուած Յակորայ :

Առէք սաղմոս և տուք օրհնութիւն, սաղմոս ա-
սացէք նմա 'ի ձայն քաղցրութեան :

Փող հարէք 'ի գլուխս ամոց, յաւուր նշանաւորի
տարեկանաց մերոց :

Հրաման է այս իսրայէլի, և իրաւունք են Աս-
տուծոյ Յակորայ :

Վկայութիւնն Յովսէփու, զոր եղ ընդ նմա, որ-
պէս ելանէր նա յերկրէն եգիպտացոց, լեզու
զոր ոչ գիտէր՝ լուաւ :

Ի բաց արար 'ի բեռանց զթիկունս նորա, եւ
զձեռս նորա յորթ և 'ի թի ծառայելոյ :

Ի նեղութեան կարգացեր առ իս և փրկեցի ըզ
քեզ, լուայ քեզ 'ի գաղտնութենէ մրրկին, և փոր-
ձեցի զքեզ 'ի վերայ ջուրցն հակառակութեան :

Լուր ժողովուրդ իմ և վկայեմ քեզ, և իսրայէլ՝
թէ լուիցես ինձ :

Մի ևս եղիցին քեզ աստուածք առժամայնք, եւ
մի՛ երկիրպագանիցես դու Աստուծոյ օտարի :

Ես եմ Տէր Աստուած քո որ հանի զքեզ յերկրէն
եգիպտացոց . բաց զբերան քո և լցից զդա :

Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իմում, և իսրա-
յէլ յիս ինչ ո՛չ նայեցաւ :

Բարձի թողի զնոսա երթալ զհետ կամաց սըր-

տից իւրեանց, զի գնացին նորա ըստ կամս ան-
ձանց իւրեանց:

Ձի թէ ժողովրդեան իմոյ լուեալ էր ինձ, կամ
Իսրայէլի զճանապարհս իմ գնացեալ էր:

Որպէս զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ զթշնա-
միս նորա, և ՚ի վերայ նեղչաց նորա արկեալ էր
զձեռն իմ:

Թշնամիք Տեառն ստեցին նմա, և եղիցին ժա-
մանակք նոցա յաշխարհի:

Կերակրեաց զնոսա ՚ի պարարտութենէ ցորենոյ,
եւ ՚ի վիմէ մեղր յագեցոյց նոցա:

Աւետարան. ապ. Կեցօ:

(Յինանց Կիւրակէից առաւօտեան Աւետարանի Սաղ-
մոսն է Կց. « Յոյց մեզ Տէր. » Փ.Ի. « Հաճեցար Տէր
ընդ եր. » Տե. յԷ 30.)

Կ Ա Ր Գ

ՏՕՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏԵԱՌՆ

Հետեւակ Շար. « Մեծահրաշ այս խոր: »

Օրհ. ԷՅ. Համբարձսւ տէրըն մե՛ր յեր-
կինս ասելով աշակի՛րտա՞ցն նստարո՞ւք
՚ի քաղաքիդ երուսա՛ղէ՞մ. մինչև
զգե՛նո՞ւցո՞ւք զօրութիւն ՚ի քարձա՛նց:

Միաբանեալ սո՛ւրբ անա՛քեալքըն
միախորհ ե՛ւ միակրօ՞ն. միաբան
նստէ՛ի՛ն ՚ի սո՛ւրբ վերնատա՛մնն. և
ակն ո՛ւնէ՛ի՛ն գալըստեան սո՛ւրբ
հոգւո՛յն : Յանկարծու՛կի՛ եհաս ՚ի նը-
մանու՛թիւն յո՛ւսոյ փայլմա՛նն. և եկ-
եալ բնակեցաւ ՚ի սո՛ւրբ առա՛քեա՛մ
սըն. մի՛նչդեռ նը՛ստէ՛ի՛ն ՚ի սո՛ւրբ
վե՛րնատա՛նն :

Համբարձաւ տէ՛րըն մէր քրի՛ստոս
օրհնութեամբ ը՛նդ ամպս երկնի՛ց .
և՛ առաքելոցն երկրպա՛գեալ դար-
ձան յերուսա՛ղէ՞մ . միաբանո՛ւ
թեամբ վերսուաքէ՛ին զաղօթս . Մըտ-
եալ ՚ի՛ յե՛րկինըս բիւրանոր զօրօք
բանգմութեամբ հրեշտակա՛ց . որք ա-
ղանդակէին ե՛ւ ասէ՛ի՛ն . օրհնեալ
ե՛կեալ ՚ի յանո՛ւնըն տեանն : Նը՛ստ-
եալ ընդ աջմէ ծը՛նողին . կատարե-
լով զխոստա՛ցեալ պարգե՛ւնն . մըխի-

Թարի՛չ սուրբ Հոգի՛ն գայ ա՛ն ձե՛ր՝ զ .
աղբե՛րացո՛ւցանե՛լ զմեժ զողո՛րմու-
Թի՛ւն :

Քարոզ դկ . « Վասն ՚ի վերուստ » :—Տե՛ս յեջ 52 :

Ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա :
Խոնարհեցո՛յց զերկինս եւ էջ . և մէզ ՚ի ներքոյ
ոտի՛ց նորա՛ : Ե՛ւ ՚ի քրովբէս և թռեալ , սլացաւ
նա ՚ի թեւը՞ս հողմո՛ց :

Ալէ : Համբարձա՛ւ Աստուած օրհնութեամբ եւ
Տէր մեր ձայնի՛ւ փողոյ՛ : Սաղմո՛ս ասացէք Աս-
տուծոյ մերում՛ . սաղմոս ասացէք թագաւորին մե-
րում , սաղմոս ասացէ՛ք :

Փա՛ռք եւ եր : Ա՛յժմ և : Ալէլուիա :

Հարց Դկ . « Օրհնեսցի պսակ » . Է-ր --բո՛ն :
Աստուծոս երգ

Զյարութիւն Փրկչին օրհնեսցուք , զՓրկչին
մերոյ օրհնեսցուք զյարութիւն :
Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ եւ Տէր մեր
ձայնիւ փողոյ :

Սբ. Ած . որ համբարձար փառօք առ Հայր :

Ե-ր . « Համբարձաւ Տէրն մեր » : Տե՛ս յեջ 292 :

Գիրք և սգո Սաղմոս . Ալէ . ալէ . : Համբարձաւ Աստ-
ուած օրհնութեամբ և Տէր մեր ձայնիւ փողոյ :

Աւետարան . ալ-

Գործնական . « Համբարձաւ Տէրն մեր Քրիստոս »
Տե՛ս յեջ 293 :

Աւետարան և ալ- Անդաստան :

Ալ- Սազմոս ձայնիւ Գլ . ԻԳ .

ԿՅ . Համբարձէք իշխանք զգրունս ձեր 'ի վեր ,
համբարձցին գրունք յաւիտենից և մտցէ թագա-
ւոր փառաց :

ՓԻ . Տեառն է երկիր լրիւ իւրով , աշխարհ և ա-
մենայն բնակիչք նորա :

Նա ինքն 'ի վերայ ծովու հիմունս էարկ նմա , 'ի
վերայ գետոց պատրաստեաց զնա :

Ո՞վ ելցէ 'ի լեառն Տեառն , կամ ո՞վ կացցէ 'ի
տեղւոյ սրբութեան նորա :

Որ սուրբ է ձեռօք և ամբիժ սրտիւ , որ ոչ էառ
զնանրութիւն յանձն իւր և ոչ երգուաւ ընդ ըն-
կերի իւրում նենգութեամբ :

Սա առցէ զօգնութիւն 'ի Տեառնէ զողորմու-
թիւն , յԱստուծոյ փրկչէ իւրմէ :

Այս ազգ է որ խնդրէ զՏէր , խնդրէ տեսանել
զերեսս Աստուծոյ Յակոբայ :

Համբարձէք իշխանք զգրունս ձեր 'ի վեր , համ-
բարձցին գրունք յաւիտենից և մտցէ թագաւոր
փառաց :

Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց Տէր հզօր զօրու-

Թեամբ իւրով, Տէր կարող 'ի պատերազմի :
Համբարձէք իշխանք զգրունս ձեր 'ի վեր, համ-
բարցձին գրունք յաւիտենից, և մտցէ Թագաւոր
փառաց :

Ո՞վ է սա Թագաւոր փառաց | Տէր զօրութեանց՝
սա ինքն է Թագաւոր փառաց :

Աւետարան և ոգ Կեցո :

Ի յամ Ս. գոգ-բոգին Ժամանակ

Հիացան վերնական բազմութիւնքն տեսանելով
զքեզ 'ի հրեղէն կառս բազմեալ, սարսեալ ասէին,
ո՞վ է սա որ դիմեալ գայ յեդովմայ, եւ եկեալ
մտանէ փառօք 'ի փառս, Տէր փառք քեզ : Որ
յանպատում աթոռ նստիս և յանմարմնոցըն վեր-
օրհնիս, անհասանելի բանդ Աստուած 'ի յերկրի
երևեցար ճշմարիտ մարդ, զտնօրէնութեանն կա-
տարեալ զխորհուրդ, խաչի և մահու համբերե-
ցեր և զհրաշալի յարութիւնդ քո ցուցեր հզօր
զօրութեամբ. այսօր համբարձար փառօք 'ի յեր-
կինս և զկուսածին մարմինդ քո հրաշափառապէս
լուսազարդեցեր, զոր տեսեալ Նայիաս՝ նախա-
ձայնեալ ասէր, ո՞վ է սա որ դիմեալ գայ յերկ-
րէ : Հիացեալ պետութեանց երկնից գուչէին առ
միմեանս. համբարձէք իշխանք զգրունս ձեր 'ի
վեր և մտցէ Թագաւոր փառաց : Արդ՝ որ յա-
մենայնի կարողդ ես եւ հզօր, շնորհեա եւ մեզ
հանդիպիլ քեզ ամպովք 'ի միւսանդամ՝ քո դա-
լըստեանդ, որ միայնդ ես մարդասէր :

Ճաշու աձ. և Գոգեա Երուսաղէմ զՏէր : »

Որ համբարձանն ա՛յսօր աստուան ծայի՛ն ի շխանո՛ւթեանմբ ՚ի հա՛յրա կա՛ն ՚ի՛հ կա՛ռս, սպասաւորե՛լո՛ւք զ ՚ի՛ հրեշտակակա՛ն դա՛սո՞ցն. որք նըւագէ՛ ի՛ն ա՛սե՛լո՛վ, համբարձէ՛ք ի շխանք ըզգրուներս ձե՛ր ՚ի վե՛ր, եւ մըտցէ՛ թանգա՛ւոր փա՛ռաց : Հիացան վե՛րնական իշխանո՛ւթիւնքն եւ սոսկա՛լի ձա՛հ յնիւ աղաղակէ՛ ՚ի՛ն ա՛ռ մի՛մեա՛նս. ով է սա՛ թանգաւո՛ր փա՛ռաց, ե՛կեան ժա՛րմնո՛վ և սքանչելի՛ զօ՛րո՛ւթեամբ. համ : Եղանակէ՛ ՚ի՛ն վե՛րնական պետութի՛ւնքն հրա՛շայի՛ ձա՛հ յնիւ. երգէին երգ նո՛ր ա՛սե՛լո՛վ. սա՛ ինքն է՛ թանգաւո՛ր փա՛ռաց, փը՛րկի՛չ աշխարհի և՛ ազատի՛չ ա՛ղզի՛ մա՛րդկան. համբարձէ՛ք իշ :

Ճաշու Սաղմ. և Համբարձէք » Տե՛սել 295 :

Սրբասացութիւն. և Ով է որպէս » Տե՛սել 261 :

Բ. Մովսէսի Եւրեմիոց շաբաթ երկնային
ուղի Աւետարանի Սուրբ Գլ. ԽԶ.

Կց. Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ եւ
Տէր մեր ձայնիւ փողոյ :

Փի. Մափս հարէք ամենայն հեթանոսք , ա-
ղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն ցնծութեան :
Տէր բարձրեալ եւ ահարկու , թագաւոր մեծ 'ի
վերայ ամենայն երկրի :

Հնազանդ արար զժողովուրդս մեզ , եւ զհեթա-
նոսս 'ի ներքոյ ոտից մերոց :

Ընտրեաց զմեզ իւր 'ի ժառանգութիւն , զգե-
ղեցկութիւն Յակոբայ զոր եւ սիրեաց :

Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ , եւ Տէր
մեր ձայնիւ փողոյ :

Սաղմոս ասացէք Աստուծոյ մերում , սաղմոս ա-
սացէք թագաւորին մերում սաղմոս ասացէք :

Թագաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն երկրի Աստ-
ուած է , սաղմոս ասացէք նմա իմաստութեամբ :

Թագաւորեաց Աստուած 'ի վերայ հեթանոսաց ,
Աստուած նստաւ յաթոռ սրբութեան իւրոյ :

Իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան առ Աստուած
Աբրահամու , զի Աստուծոյ զօրութիւնք յերկրէ
յոյժ ամբարձան :

Արձակման Աւետարանի Սաղմոս Կց. Համբարձէք :
Փի. Տեառն է երկիր. Տե. յԷ 295 :

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ ՀՈԳԵԳԱԼՍՏԵԱՆ

Սաղմոս առաջին Աւետարանի ԿԳ. և Համբարձաւ ։

Քի. Դ Ե Մափս Հարէք ։ ՏԵ՛ յԷ՛ 288 ։

Աւետարան. Խոնարհեցո, Ապրեցո. Լոյս զուարթ ։
Մեռեգի. և Օրհնեալ եկեալ ։ և Տէր Աստուած մեր ։

և Սուրբ Ած. որ եկիր և գալոց ես ։

ՀԳ. ԴԿ. Ա՛ռաքելոյ անդաւնելոյ ի՛ջա-
նելով մե՛ծաձայն Հնչմամբ ՚ի բար-
ձա՛ծնց ՚ի՛ նմանութիւն լուսո՛յ փայլ-
ման հրազինեաց անկիզելի՛ գաշա՛-
կե՛րստն. մի՛նչդեռ նը՛ստէ՛ի՛ն ՚ի
սուրբ վե՛րնատա՛նն ։ Ա՛ննիւթական
անդաւնի անքննելի ո՛ր քննէ ըզխորս
աստուծո՛յ, զոր առեալ ՚ի հօրէ պատ-
մէ՛ զահաւոր և ըզմիւսանգամ գա՛-
լո՛ւստն. գոր քարո՞ղբե՛ցի՛ն Համա-

գոյականն : Օրհնութիւն ՚ի բարձունս
եկողին ՚ի հօրէ հոգւոյն սրբո՛յ . ու
րով առաքեալքն արեցան անմա-
հական բաժակա՞նն . և՛ հրաւիրե-
ցին զերկիրս ՚ի յերկի՛նս :

Կե՛նդանարար անտըա՞ծ մար-
դասէ՛ր հոգի ըզժողովեալսը՛ն մի-
աբանա՛կան սիրով լուսաւորեցե՛ր
հրեղի՛նօք լեզուօ՛ք . վասն որոյ եւ
մե՛ք այսօր տօնե՛մք ըզգա՛լուտ քո՛
սուրբ : Զուա՛րձացան քո՛ գա՛լըստ-
եա՛մքը՛ն սուրբ անա՛քեալքն
գո՛չելով ՚ի միասի՛ն . ըզցրուեանսն
ի՛ միմեա՞նց բա՛զմա՛ձայն լեզուօ՛ք
վասն որոյ և՛ մե՛ք այսօր տօնե՛մք
ըզգա՛լուտ քո՛ սուրբ : Հոգեւորա-
կա՞ն սուրբ մը՛ կը՛րտովթեամք զար-
դարեցեր նոքօք ըզտի՛նզերս ՚ի ըզ-
գե՛ստըս լուսափա՞լս և՛ նո՛րա՛փե՛-
տո՞ւրս . վասն որոյ եւ մեք :

Արձակման Սաղմոս Գլ. ՃԽԲ :

Կ, Հոգի քո սուրբ և բարի առաջնորդեսցէ
ինձ 'ի յերկիր ուղիդ :

Փի. Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկնդիր խըն-
դըրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով :

Լուր ինձ արդարութեամբ քով, եւ մի մտաներ
'ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ոչ արդա-
րանայ առաջի քո ամենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ արար
յերկիր զկեանս իմ, և նստոյց զիս 'ի խաւարի
որպէս մեռեալ յաւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ խռովեցաւ
յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խորհեցայ յամե-
նայն գործս քո, յարարածս ձեռաց քոց խորհե-
ցայ, եւ համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ, վաղ-
վաղակի լուր ինձ Տէր, զի նուաղեցաւ յինէն
հոգի իմ :

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, նմանիցիմ
այնոցիկ որք իջանեն 'ի գուր :

Լսելի արա ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո,
զի ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր եւ գնացից, զի առ
քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր, զի զքեզ ա-
պաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ր ինձ առնել զկամս քո , զի դու ես Աստուած իմ :

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քոյ Տէր կեցուցես զիս , արդարութեամբ քով հանցես ՚ի նեղութենէ զանձնս իմ :
Ողորմութեամբ քով սատակեա զթշնամիս իմ եւ կորո՛ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ , զի ես ծառայ քո եմ :

Ալէ. Որթի . Աւետարան . ԿԳ՝ Բարող «Գոհաբանելով» , ԿԵ՞՞ :

Կ Ա Ր Գ

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀՈԳԵԳԱՍՏԵԱՆ

Տէր զի բազում , է-բ սարճ , Տե՛ս յեջ 1—50 :

- Կանոնադրուիս Ակ. « Ասաց անզգամն » Տե՛ս յեջ 17 :
- Հեգեթի շար . « Համբարձաւ Տէրն մեր » , , 292 :
- Օրհնութիւն . « Առաքելոյ աղանւնոյ » , , 299 :
- Բարող Ակ. « Վասն ուղղելոյ » , , 58 :

Ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա :
Սիբրտ սուրբ հաստատեա յիս Աստուած , և հոգ

ուղիղ նորոգեա 'ի փորի' իմո՛ւմ: Մի՛ ընկենուր
զիս Տէրյերեսաց քոց . և զհոգի քո սուրբ մի հա-
նե՞ր յինէ՛ն:

Այլ: Թե՛ւք աղաւնւոյ արծաթապատ և թիկնա-
մէջ նորա 'ի գո՞յն ոսկւո՞յ: 'ի գումարե՛լ երկնա-
ւորին զթագաւորս 'ի վերայ նորա, ձիւնասցին 'ի՞
Սաղմո՞ն:

Փա՛ւք եւ երկր: Ա՛յժմ և միշտ:

Հարց ած. « Զհոգւոյն զգալուստն » է-բ սուրբ:

ԵՐԳ ԶԿՆԻ ԻՒՂԱԲԵՐԻՑ ԱԻԾՏԱՐԱՆԻՑ

Իջեալ Հոգին յառաքեալսն . եւ հրազինեաց
զընտրեալսն անկէզ 'ի սուրբ վերնատանն . եւ
հանգեաւ նորօք յազգս մարդկան զանազան
լեզուաց բաժանմամբ:

ԱՌԱՌՈՏՈՒ ԵՐԳ

Զգալուստ հոգւոյն օրհնեսցուք, զհոգւոյն սրբոյ
օրհնեսցուք ըզգալուստ:

Յեկեղեցիս բարբառնեցէք զԱստուած, եւ զՏէր
յաղբերացն իսրայէլի:

« Սբ. Ած. որ եկիր եւ հանգեար յառաքեալսն: »

է Թ-է-րին

Շ-բ. Դ. « Առաքելոյ աղաւ. » Տե՛ս յԷջ 299:

Գիրք Է սգո Սաղմոս:

Ալէ . ալէ . Հոգի քո սուրբ և բարի առաջնորդեացէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :

Աւետարան . և «դ» Անդաստան

«դ» Շարական հանգստեան :

Այ . Արարի՛չ աստուած եւ ըստեղծիչ անզգի մարդկա՛հէ՛ն , մի՛ անտես առնե՛ր ըզննջե՛ցեալսըն մեր , անլ հանգ՞ս զհոգիս նոցա ը՛նդ սուրբըս քո : Որդի՛դ միածի՛ն յարուժիւն տիեզերա՛հէ՛ց , մի՛ ան : Հոգի՛դ ճը՛շ մարիտ մըխիթարիչ սը՛գաւորա՛հէ՛ց , մի՛ ան :

Ուրախ լեր աստուածածի՛ն տաճար անխախտե՛լի զքե՛զ մեծացո՛ցանե՛ մք : Յղանցար աննրատաբար և զանստուած վնայելչապէ՛ս ծընա՛ր . ուրախ : Երգէ՛ մարգարէն սո՛ւրբ է տաճար քո սքանչելի՛ արդարուժեամբ , և գո՛ւռն երկնային . ուրախ լեր :

Սեղան քո տէ՛ր զօրութեա՛նց հա-
ւատո՛վ կա՛նգնեցաւ ՚ի խորանի՛ քում.
Եկա՛յք ժողովո՛ւրդք ե՛րկրպա՛նգես-
ցո՛ւք : Ա՛յ՛մ պատուական ՚ի՛ խորա-
նի քում հի՛մնեցաւ ա՛յսօր, եկա՛յք
ժողո :

Փառք Հօր և Որդւոյ :

Ի՛ սմա՛ մատուցա՛ւ ճշմարի՛տ պատա-
րա՛գ և զե՛նո՛ւմն անապական. եկա՛յք
ժողովո՛ւրդք ե՛րկրպա՛նգեսցո՛ւք :

Այժմ եւ միշտ եւ :

Եւ նորոգո՛ղ սուրբ հօգի՛ր, յո՛րժամ
նորոգես զանպականեալսն. յա՛յնժամ
չնորհեա և մեր ննջե՛ցելոցն արժա՛ւ
նաւորե՛լ հանգստեան օթեւանի՞ սրբ-
բո՛ցն :

Սաղմ. Կ. Եղիցին ականջք: Փ-ի Ի խորոց կարգացի :
Տե. յեջ 179.

Աւետարան. Հոգւոց և ադ. Շարական:

ԲԿ. Երրորդութի՛ւն անբա՛ժա՛նե՛լի

և զօրութիւն երկնայի՛ն. լոյս ծա՛ղ-
 եալ յաշխարհ. Եւր՛մա՛մբ՛ն ի հա՛ն-
 ցո՛ւք զօրհնո՛ւթի՛ւնս ե՛րբո՞ղմ. Ո՛ր
 է՛ ջըն յերկնի՛ց ա՛յսօր եւ հանգեա՛լ
 յառաքեալսն ճշմարիտ սուրբ հո՛-
 գի՛ն. նը՛: Ո՛ր ՚ի խորհուրդըս՝ փը՛ր-
 կակա՛նս, այսօր ընդ ի՛ջանե՛լ յա-
 ռաքե՛ալսն ծանուցա՛ւ մարգարէ՛ի՛ն.
 Եւր՛մա՛մ:

Նորաստեղծեալ. Տե՛ս յէջ 62.

Ի Գարգառն «Մեղեքի»

Այսօր հոգին սուրբ եկեալ
 Յերկնից կամաւ հօր իջեալ
 Լեզուք հրեղէնք բաժանեալ
 Ի յառաքեալսն հանգեալ:

Ժամհոսոս

Աստուած զքեզ խոստովանիմք զսուրբ Հոգիդ
 և երկիրպագանեմք, որ ես պատճառ կենդանու-
 թեան եղելոց և խաղաղարար աշխարհի. որ ըզ-
 տգիտութիւն աշակերտացն բազում գիտութեամբ

լցեր, և 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ անճա-
ռելեօք ցուցար նոցա: աղաղակեմք Տէր խնայեա
և կեցո զմեզ:

Ճուլ- Շուկոն

Ք). Տէր Թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ :

Որ 'ի հարաշարժ 'ի յաճ'ղբէրէն
յառանջ բղխեալ անհատաբար 'ի
յոճ'րդւոյ տիրապէս սուրբ հո'գի'ն,
աճ'յսօր 'ի յերկնի'ց սահտի'կ հեղեալ
'ի' դասս առաքելոցըն լցուցիչ բո'լո'
րից. ըզնա՛ օրհնե'սցո'ւք երկը՛րպա՛-
գե'ի'նով: Որ յանըսկի'զբն և ի միշտ 'ի
յէ՛ճ'է'ն նոյնագո'յ բընութեան մբ
անորի՛չ բաժանմամբ 'ի յոճ'րդւոյ.
արարչակի'ց սուրբ հո'գի'ն. աճ'յսօր
հրո'վ բաժանեալ լե'զուս քարոզիցն,
'ի' լոյս ածեալ զազգըս մարդկան
բաժանմամբ պէ՛սպէ՛ս շընորհաց.
ըզնա՛: Որ 'ի վերայ ջո'ւրցըն գո'ճ լո'վ
գոյացո'յց զարարածս, անանջրպէ՛տն

ի հօրէ և յոճ^ա լողոյ իշխանակից
սո՛ւրբ հոգի՛ն. ա՛յսօր վե՛րա՛ծնեա՛ց
զազգս ամենայն շրո՛յ, կենդանւոյ
բղիսեայ՝ յերուսաղէ՛մ. ըզնա՛ յօհնեսս :

Գիրք և — Կ. Սաղմոս :

Այլ. ալէ : Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև
երկիր, և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան,
և հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք
նոցա :

Սրբասացութիւն. « Հրեշտակներ » : Տե. յեջ 182.
Շարականք նախ քան զԱղօթս սրբոյ Պատարագին :

Բ). Սա՛րաափելի հոլմոյ նը՛ման ա,
հեղապո՛չ սաստիկ հնչմամբ, ե՛րեւեւ
ցս՛ր ՚ի վե ընա՛տանն հոգի՛դ դասուն
ե՛րկոտասան. ո՛րք առ ՚ի քէն մըկըր-
տեցան որպէս զոսկի՛ հրով մաքրեցան
մա՛քրեա՛լ ՚ի մէ՛նջ ըզմէ՛գ մե՛ղաց և
ը՛զգեցո՞ ը՛զլոյս փառանց : Ե՛կիր յերկիր
աստուածաբար դատել զաշխա՛րհ,
իշխանաբար. ը՛նդ արդա՛րութեանն :

ընդ մեզաց և ընդ չարին դատաստանաց. բայցեր ըզգանձդ անհիւթական պարգեւս ետողր որդւոց մարդկան. մաքրեա ի մէնջ ըզմէ՞գ մե : Սէ՛րն ՚ի սիրոյ զսէրդ առանքեաց յինքըն զանդամս իւր քեւ յօդեաց. զեկեղեցի՛ իւր զո՞ր շի՛նեաց, եօթըն սեամբ քո հաստատեաց. տը՛նտես ՚ի՛ նմա եդ զառա՛քեալսն, եօթնեակ շնորհօ՛ք քօ զարդարեաց. մաքրեա :

Աղօթք և ող. Հայր երկնաւոր :

ԲԿ. Այսօր երկնայինքն ուրախացան ընդ երկրաւորացս նորոգումն. քանզի նորոգողն էից հոգի՛ն է՛ջ ՚ի սուրբ վերնատունն, որով նորոգեցա՞ն դասք առանքելո՛ցն : Այսօր հողանիւթեայ բնութիւնս ցընծայ ընդ հօր հաշտութեան. քանզի որ եբարձ զհոգին ՚ի՛ մարդկանէ՛ մարմին եղե-

լոց. դանձեալ վերը՛ստի՛ն ըզնոյն պահագեւէ՛: Այսօր մանկո՛ւնք եկեղեցւոյ տօնե՛ն ցնծութեան՛ք զգալուստ սուրբ հոգւոյն. որով զարդարեցան ՚ի զգեստըս լուսափայլս և գերանպայծառս. երգեն ընդ սրճփէ՛նսն զերեքսր՛րբենի՛ն:

Աղօթք և «դ» Որդի Աստուծոյ.

Որ ՚ի վերայ բղխեանլ գաւազանին յէստեայ հանդեար եօթնարփեան շնորհօք, հոգի՛ անսո՛ւժոյ՛ և խո՛նր հըրդոյ, հոգի հեզութեան և զօրութեան, հոգի իմաստութեան և գիտութեան, հոգի երկիրդի՛ աստուած պանչտութեան. ա՛ղաչե՛մք շնորհեան և մեզ ողորմութեան՛ մք ՚ի՛ քո՛ց պարգեւացդ: Որ զգուշակեանլն բո եսայեաւ ելից օծեան ՚ի՛ քէ՛ն մարմնով. ասէ՛ հոգի՛ տեանն ՚ի՛ վերայ,

իմ . զոր 'ի տնօրէնութեանն խո-
նարհութեամբ ընթերցեալ ո՞ր վանն
իւր զբան մարգարէ՛ին . աղա՛չէ՛մք
շնորհեա : Ար զառաքո՛ւմն առ 'ի՛ հօրէ
և՛ 'ի հոգւո՛յդ բանի՛ն յա՛շխարհ .
մա՛րգարէ՛իւքը՛ն ծա՛նո՛ւցեր , զոր
'ի դիմա՛ց մարդացելո՛յն բարբառէ՛ր
առ մա՛րդկութիւնս տէ՛ր տէր առա՛-
քեանց զի՛ս և հոգի՛ նո՛րա . աղ :

.Աղօթք և աղ- Հոգի Աստուծոյ .

ՅԱՂ

Ներհիւսեացուք զբաղցր եղանակ վայելչահիւս
երից անձանց . ծնողին և ծնեցելոյն և բղխեցե-
լոյ Սրբոյ Հոգւոյն :

Կ Ա Ր Պ

ՇԲ. ԵՐԵՅՈՅԻ Է. ԱԻՈՒՐ ՀՈԳԵԳԱԼՍՏԵԱՆ

Սաղմոս ԳԼ. ԻԲ. Ճայնիւ.

Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ո՛չ պակասեսցի:
Ի վայրի դալարուոյ անդ բնակեցոյց զիս, եւ առ

ջուրս հանգստեան սընոյց զիս:

Դարձոյց էջանձն իմ առ իս, և առաջնորդեաց
ինձ ՚ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան
իւրոյ:

Թէպէտ եւ գնացից ես ՚ի մէջ ստուերաց մահու,
ո՛չ երկեայց ՚ի չարէ, զի դու Տէր ընդ իս ես:
Յուպ քո և գաւազան, նոքա մխիթարեսցեն զիս:
Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան, ակն
յանդիման նեղչաց իմոց:

Օձեր իւզով զգլուխ իմ, բաժակ քո որպէս ա-
նապակ արբեցոյց զիս:

Ողորմութիւն քո Տէր զհետ ՚իմ եկեսցէ զամե-
նայն աւուրս կենաց իմոց, բնակել ինձ ՚ի տան
Տեառն ընդ երկայն աւուրս:

Աւետարան. Խոնարհեցո, Ապրեցո. Լոյս շողարթ:
Մեսեդի. «Աստուած Աստու.» «Յելիցն արեգական»:
Քարոզ. Ասասցուք:

«Սուրբ Ած. որ եկիր և հանգեար յառաքեալսն»:

Հոբ. Դ. Նո՞գին սուրբ է՛ր միշտ և՛ ի
և ե՛ղիցի. ո՛չ ըսկըսեալ եւ ո՛չ դադալ

եա՞լ. այլ միշտ ընդ հօ՛ր և ընդ որդւոյ կարգեալ եւ թը՛ւեա՞լ, և միշտ օրհնեալ է ի՛ յանիտեանն : Է՛ր միշտ ընդունող սը՛րբող, և լըցուցի՛չ աստուածացո՛ւցի՞չ. և՛ միշտ ընդ հօ՛ր և ընդ որդւոյ կարգեալ և թը՛ւեա՞լ և միշտ օրհն : Մշտաշարժ ի՞նքնաշարժ ի՛նքնիշխան ի՛նքնազօր անենագօ՛ր. վասըն զի շը՛նչէ ուր կամի, յորքան անխորժէ յորժամ և ո՞րքա՞ն. և միշտ օրհն : Ի՛նքը՞ն յինքեան նոյն միշտ ընդ որս գանսեցաւ աներեւոյթ անժամանա՞կ, անայլայլելի՛ անփոփոխե՛լի՞. և միշտ օրհն : Ա՛ռանց որքանութեան, անանց որպի՛սութեան առանց տեսութեան անչօ՛չափե՛լի՞. և միշտ օրհն : Տէ՛ր առաքիչ ո՞րոշիչ, տաճար առնէ՛ ինքըն ի՛նքեա՞ն, առաջնորդէ, զօրացո՛ւցանէ, ո՞րպէս և կամի՛ բաժանէ ը՛զնո՞րհս. և միշտ

օրհ : Կեա՛նք եւ կենդա՛նարար , լո՛յս
և գոյացո՛ւցիչ լուսո՞՛յ , ի՛նքըն բա՛րի
աղբի՛ւր բարութեան , հոգի՛ ուղիղ
առա՛ջնորդա՛կա՛ն , եւ մի՞շտ օրհ :
Հո՛գի զօրութեան ե՛ւ ե՛րկիւղի , ո՛ւ
րով հայր ճանաչի՛ և որդի փա՛ռա
ւորի՞՞ . որո՞ց մի կարգ , մի՛ պատիւ ,
մի երկրրպա՛գութիւն , կա՛տարելու
թիւն սրբո՛ւթե՛ան , եւ մի՞շտ օրհ :

Արձակման Սաղմոս ԳԼ . ԴԲ :

Տէր Թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ ,
զգեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած :
Հաստատեաց զաշխարհ զի մի սասանեսցի , պատ
րաստէ աթոռ քո ՚ի սկզբանէ յաւիտեանս դու ես .
Ամբարձան գետք Տէր , և ամբարձին գետք ըզ
ձայնս իւրեանց , և յարիցեն գետք ՚ի գնացս
իւրեանց :

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց սքանչելի եղեն զբօսանք
ծովու :

Աքանչելի ես դու Տէր ՚ի բարձունս , վկայութեանց
քոց մեք յոյժ հաւատացաք :

Տան քում վայելէ սրբութիւն , Տէր ընդ երկայն
աւուրս :

Աւետարան . ադ . Խնդրեսցուք Կեցո .

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ ՏՕՆԻ ԿԱԹՈՂԻԿԷ

Ե Կ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Յ

Խոնարհեցո : Ապրեցո : Լոյս զուարթ :

Մեսեդի, «Աստ օրհնեցէք» : «Ո կայք ՚ի տուն» :

Աբ. Ած. որ խաչեցար վասն մեր

ՀԻՔ. ԳՅ. Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի,
քանզի քրիստո՛ս անբայն երկնից այս-
օ՞ր պը՛սակեանց ըզքեզ խաչի՛ւն իւ-
րով. և՛ զարդարեանց զամուրը՛ս բո՛ւ-
պանչելի փառօքն իւրովք : Խը՛նդա
յո՛յժ դուստրը սի՛օնի. քանզի եր-
կի՛րս երկինք եղեն այսօր վերստի՛ն
քոնորոգմամբ, և թանգաւորն ե՛րկնա՛-
ւո՛ր հաճեցաւ բը՛նակի՛լ ՚ի քե՛զ :
Ը՛նդ դասս երկնա՛ւոր զօրացըն վեր-

առեալ տօ՛նե՛մըք քեզ ա՛յսօր զան-
դադա՛ր փառատութիւնս, ուրա՛խ
լե՛ր հա՛րսն անարա՛տ ա՛նքըննին քո
խո՛րհրդո՛վ :

Խորա՛ն սը՛րբութեա՛ն կանգնե-
ցաւ սուրբ ե՛կե՛ղեցի, և քրիստո՛ս
թա՛գաւորն ՚ի սմա՛ պատարագեալ .
ե՛կա՛յք հաւատացեալք ե՛րգեսցո՛ւք
քրի՛ստոսի երգ նո՛ր : Դա՛սք հրե՛շտա-
կացըն վայր ի՛ջեալ յերկնի՛ց երգե՛ն
անելով, հրաշալի՛ ձա՛յնիւն ե՛ղա՛նա-
կելով, ե՛րգեն զերգս օրհնութեան
ե՛րբե՛ակ սրբասաց ձայնի՛ւ : Ուրա՛խ
լե՛ր բերկրեաց հարսնանցեալ սուրբ
ե՛կեղեցի . պայժառացո՛ զմանկո՛ւնըս
քո յօրհնա՛բանութիւն . ծագողին ըզ
շո՛ղ լուսոյ ՚ի քե՞զ մայր եկե՛ղեցի՛ :

Քարոզ Խնդրեսցուք . կեցո՛ւ :

Կ Ա Ր Գ

Ա Ռ Ա Ի Օ Տ Ե Ա Ն

Օրհն. « Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի » Տե՛ս յէջ 315 :
Քարոզ « Վասն 'ի վերուստ » » » 52 :

Ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա :

Տէ՛ր ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում , կամ ո՞վ բնա-
կեսցի 'ի լեառըն սուրբ ք՞ո : Որ գնա՛յ անբիծ ,
գործէ զարդարութիւն , խօսի զճշմարտութիւն 'ի
սրտի՞ իւրո՞ւմ :

Ալէ՛ : Մե՛ծ է Տէր և օրհնեալ է յոյժ , 'ի քա-
ղաք Աստուծոյ մերոյ , 'ի լեառըն սո՞ւրբ նորա՛ :
Հաստարմա՛տ ցնծութեամբ ցնծասցէ ամենայն
երկիր . լերինք Սիօնի , կողմանք հիւսիսոյ՝ 'ի քա-
ղաք թագաւորի՞ն մեծի՛ :

Փառք և եր : Այժմ եւ :

Հարց . Այսօր պայծառ , իւր ուրբն :

Մեծ . Անսկզբնական բանին հօր : Տե՛ս յէջ 123 :

Ա Ռ Ա Ի Օ Տ Ո Ւ Ե Ր Գ

**Տան քում վայելէ սրբութիւն , Տէր ընդ եր-
կայն աւուրս :**

**Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ , ըզ-
գեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած :**

Սուրբ Ած. որ խաչեցար վասն մեր :

Շոր. Դկ. է Թ-փոքին

Է՞ ջմիածի՛նն ՚ի հօրէ՛ և լո՛յս փառանց ընդ նրմա . ձա՛յնք հնչեցի՞ն սանդահրամէ՛տք անդնդո՞ց : Տեսեո՞ւ ըզլոյս մե՛ծ հայրանպետի՛ն գրիգորի , պատմէ՛ր ցնծութեա՞մք հաւանտացեալ ա՞րքայի՛ն : Եկա՞յք շինեսցո՛ւք սուրբ ը՛զխորանըն լուսոյ , բանզի ՚ի սմա՛ ծագեանց մեզ լո՞յս ՚ի հայաստանն ա՞շխարհի՛ :

Դիրք ե- ող- Սաղմոս :

Ալէ՛ . ալէ՛ : Որպէս սիրելիք են յարկք քո Տէր զօրութեանց . ցանկայ և փափաքի անձն իմ՚ի գաւիթս քո :

Աւետարան. ե- ող- Անդաստան :

Յաւարտմանն՝ Շոր. Հանգստեան

Դկ. Թագա՛ւոր փառանց քրիստո՞ս ա՛նմահութեանց բաշխող , ՚ի փառա-

Լորեանը գալստեանը՝ ն բո՛ւ արժանա-
ւորեա՛ ը՛զննջեցեայն մեր. դասակից
լինել սը՛րբո՛րց քոց, մարդասիրա՛ն-
պէս ո՛ր ե՛ս մի՛շտի յա՛թո՞ռ փանա՛ց ։
Զորս հաւանարեցե՛ր ը՛նդ սո՛ւրբըս
քո, հա՛ղորդիլ մա՛րմնոյ և ա՛րեան
բո՛յ տէ՛ր, այսօ՛ր ընկալեա՛ն հա՛նգո
զհոգի՛ս նոցա կե՛նագործելով ՚ի
կեանսը՛դ յսուխտենի՛ց. մարդասի ։
Յորժամ առնե՛ս զհա՛տուցո՛ւմըն տէր
և սուրբըք բո՛ւ պարծեսցի՛ն ՚ի՛ բե՛զ,
յայնժամ խնայեա՛ ՚ի՛ դա՛ւանողըս
քո, դասաւորելով յաջակողմեան դա՛-
սո՛ւն, մարդասիրապէս ։

Աստուածածին սո՛ւրբ կոյս ան-
հարսնացեալ մա՛րիամ, որ օ՛րհնեալդ
ես ՚ի կա՛նայս, զքեզ օրհնե՛մըք մի՛շտ
որ արժանիդ ե՛ս մեծա՛ցո՛ւցա՛նե՛մք ։
Անապանկան տա՛ճար և ա՛ռագանտ
լո՛ւսոյ, որ ՚ի՛ քեզ փեսայացեալ բա-

նը՛ն կեննաց բնակե՛ցա՛ւ. զքեզ օրհ. Հուրըն կե՛նդանի՛մ որ ՚ի մորե՛նին վառե՛ցաւ. զոր անվընանս յարգանդի՛ք բուժ կրեցե՛ր և ծը՛նար աստը՛ւած և մարդ. զքեզ օրհ :

Որ յանը՛սկիզբն էէ՛ն անյեղապէս ծընեալ և՛ սրովբէականրն ծածկէ՛իր թեւօք, այսօր ըզպարագրեալն մարմն նով ցուցե՛ր զաստուածո՛ւթեան քո զփա՛ռս ա՛շակերտաց քոց տէր, քո՛՛՛ ամենապայծա՛ռ ծագմամբդ ճղո՛րմեա՛ մե՛զ աստըւա՛ծ : Որ չըստուերանկան օրէ՛նս մո՛վսի՛սական տառիցն. ՚ի սինէականրն խօսէ՛իր լերին, այսօր ըզմովսէ՛ս և զհեղիանս ածեալ ՚ի մե՛ւռելոց և կե՛նդանեաց ՚ի տեսի՛լ փառաց քոց. քո՛՛՛ ամե :

Փառք Հօր և :

Որ զօրի՛նակ մեծի՛ գա՛լը՛ստեան քո տէր ՚ի թափորականրն ծանո՛ւցեր լե-

րին . քանզի տեսին դասք առաքել-
 լոցն ըզնախահարսն եկեալ փառօք
 խօսէին զելիցն յե՛րուսաղէմ զխոր-
 հուրդ . քո :

Այժմ եւ միշտ եւ .

Ո՞ր ըզդըժոխս աւերեցեր և ըզգեր-
 եալսրն փրկեցեր եւ զարգելեալսրն
 վե՛րածեր 'ի յոյս կե՛նացըն յաւի-
 տենից . ողորմեա տէր հրաժարե-
 լոյս զոր հրա՛ւիրեալ առ քե՛զ կո՛չեցեր :

Սաղմոս « Ի խորոց կարգացի . » Տե՛ս յէջ 33

Աւետարան . ադ « Նորաստեղծեալ » » » 62

Մեղեդի է դասարանին

Ի յերուսաղէմ գնամք 'ի յայն աստուածաշէն
 քաղաքն , 'ի յայն գեղեցկաշէն տաճարն , 'ի յայն
 շուշանի սիրոյ :

Այսօր հարսն լուսոյ զգեցեալ ծիրանի՞ գեղեցիկ :

Խնդա յոյժ դո՛ւստր լուսոյ մայր
 սո՛ւրբ կաթողի՛կէ՛ր մանկամբ քո սի-

օն. զարդարեալ պճնեա հանրսն պան-
ծալի երկնանը՛մա՛ն լուսաճեմ խորան.
զի օժեալն աստուած է՛նն ՚ի յէէ՛ն
անծախանպէս. ՚ի քեզ միշտ պատարա-
զի, հօր ՚ի հաշտութիւն մեզ ՚ի քա-
ւութի՛ւն բաշխէ զմանրմի՛ն և զարիւն
իւր սուրբ. վա՛սն ի՛ւր կատարման
սուրբ տնօրէնութեան, շնորհէ զթու-
ղութիւն կա՛նգնողի տա՛ճարի՛ս :

Ժամանակ

Զխաղաղութիւն շնորհեա եկեղեցւոյ քում
սրբոյ, զխաղաղութիւն եւ զանշարժութիւն ՚ի
թշնամեաց պատերազմէ. և հաստատեա ՚ի մի
հաւատ զկաթուղիկէ եկեղեցի, զքեզ խոստովա-
նիմք Տէր և Աստուած, կեցո զմեզ :

Ճշտ Շարկուն

Տէր Թագաւորեաց զվայելչութիւն զգեցաւ :

Գ. Այսօր ուրախանցեալ ցնծան
երկնի՛ց բա՛զմո՛ւթիւնքն ՚ի նաւա՛ն :

կատի՛ս սո՛ւրբ ե՛կե՞ղե՛ցույ, քան՛զի
չնորհեցա՛ւ մեզ քահանայա՛յե՛տ յա՛ւ
ւիտե՛հնից, ՚ի լուսա՛ւորել զկաթուղի-
կե՛՛ սո՛ւրբ զե՛կե՛ղե՛ցի, փա՛հ ոք գա՛ւ
լը՛ստեա՛ն քո՛ տէ՛ր : Այսօր սիւն
լուսո՛յ, հովանի՛ եղե՛ւ մե՛հ զ ՚ի՛ բա՛ր-
ձանց . քանզի թագաւո՛րն երկնա՛ւոր
եկաւորի ՚ի սո՛ւրբ ե՛կե՞ղե՛ցի . ե՛ւ
զօ՛րք հրեշտակա՛ց ծաւալեալ սօ-
նե՛հն ը՛նդ մա՛րդկան . փա՛հ ոք գա՛ւ :
Այսօր քահանայա՛յե՛տ ճշմարիտ աս-
տուա՛ծայի՛ն օրինօ՛քը՛ն պա՛տուեալ .
կանգնե՛՛ զքառանկի՛ւն սե՛ղա՞ն խա՛ն-
չին, անժանապէ՛ս պատարագեալ
բաշխե՛ զմարմի՛ն և զարի՛ւնը՛ն տեա-
ռըն, մաքրապէ՛ս մերձեցարուք փր-
կեալըք նո՛ր ժո՛ղս՛վուրդք, և՛ հայ-
ցեցէ՛ք ՚ի բրիստոսէ, զի շնորհեսցէ՛՛
զսա՛ մե՛հ զ ը՛նդ ե՛րկայն անճուրս :

Սրբասացութիւն « Հրեշտակային » Տե՛ս յԵ 182 :

Յ Ա Ղ

Եկեղեցի կանգնեալ խորան
Գմբէթըն բարձր երկնից նըման ,
Խաչն 'ի վերայ տէրունական
Զորից ծագեան դատողական .
Անդ քաւութեան եղեալ սեղան
Մատչի խորհուրդ մարմնոյ 'ւ արեան .
Պահեա ըզսա Տէր անասան
Այժըմ եւ միշտ և յաւիտեան :

Կ Ա Ր Ք

ՇԱԲԱԹ ԵՐԵՎՈՅԻՑ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԱՒՈՒՐՑ

Պոնարհեցո : Ապրեցո : Լոյս զուարթ :

Մեսեդի . «Սիրեցի զի լուսիցէ :» «Զի խոնարհե :»

Քարոզ : Ասասցուք : Ս . Աստուած որ յարեար :

Հի. Այ. Սուրբ ես տէ՛ր զօրութեանց
որ բնակեալդ ես 'ի յե՛րկինս և բա .
րեբանի՛ս 'ի սրբո՞ց քո՞ց : Երկնայի՛ն
զօրութի՛ւնք , սե՛րովբէք եւ քերո՛ւ :

բէք. անդադար օրհներն սուրբ զան
նունըդ քո: Քահանայք ընդ նոսի՛ն
պաշտօնեայք և ժողովուրդք. երկըր-
պագեսցո՛ւք տէրութեա՛նըդ քո:
Լոյսդ որ յառաջ քան զյաւիտեանս
ի հօրէ՛ առաքեցսր, և լուսով իմա-
նալեան լը՛ցեր զարարածս. օրհներա՛լ
ե՛ս թագաւոր յաւիտենի՛ց: Ար ըզ
լոյսն ՚ի սկըզբանէ հաստատեցեր վե-
րըստի՛ն. և զխաւարն անգիտութեան
յարութեամբըդ բով հալածեցեր.
օրհներա՛լ ես: Աւստի և մէ՛ք լուսա-
ւորեալքս ընդ լո՛ւսեղէ՛ն զըւարթ-
նո՛ցն. երգեսցո՛ւք ցնծութեամբ ՚ի
յարութեան երեկոյիս, օ՛րհ:

Երկնաբաղանքացի՛ն յովհաննէ՛ս
մեծն ՚ի ծնունդըս կանանց, քարո-
զէ՛ր յանապատի ազդարարո՛յ բար-
բառովն ըզճագո՛ւմըն լուսոյ արեգա-
կանն արդարութեան: Ճշմարիտ

մարգարէ և ձեռնադրող որդւո՞յն աստուծոյ, յսնաջընթաց կարապետ և պատմող աստուածայի՛ն օրինացն, հարդէ՛ր ճանապարհս թագանորին յաւիտենի՛ց : Յանօրէ՛ն գինարբուն մոլեգնեալ հերովդիա՞դայ, ՚ի պարգեի՛ մա՛սին խնդրէր ըզգլուխ մարգարէին, շի՛ջուցանե՛լ զա՛րուսեակն և զանա՛լ լատ լապտը՛րն :

Փառք Հօր եւ .

Սրբուհւոյ աստուածածնին բարեխօսո՞ւն լթեա՛մբ պարգեւեա՛ն երկրպագուացս ամե՛նասուրբ երրորդո՞ւթեանդ զյարութի՛ւն յուսոյ կենա՛ցըն յաւիտենի՛ց :

Այժմ եւ միշտ .

Զհաւատացեալ ժողովուրդըս սուրբ ե՛րրորդո՞ւթեա՛նդ, և զապա՛ւի՛նեա՛նլս ՚ի խորան փառա՞ց քոց . պահ

եան անխրոու վ ՚ի խաղաղութեան :

Կա՛մ. Որ ըզխորհո՛ւրդըս փրրկականս
աստուան՝ ծգիտո՛ւթեան շնորհեցե՛ր մեզ
ի՛ ձե՛ւռն քահանայնպետին քո եւ
վրկա՛յի ՚ նորին աղանչա՛նճօք խընայ-
եա՞ն ՚ի մե՛զ :

ԿԳՐԻԿ Ի ԿՈՆԻ ԱՌԻԵՆԵ

Ի քէն հւ՛յցեմըք բա՛զուժողո՛րս ՚ի
ձե՛ւռն խըրբո՛ցքոց՝ առա՛քե՛լն ցն .
խը՛նա՛յեա՛ն տե՛ր ՚ի յանձի՛նքն
մե՛ր : Զորս ը՛նտրեցեր յառա՛ջ զխո՛ւ-
թեամբ զարժա՛նացե՛լոցն անձի՛նս .
տը՛պաւորեա՛լ ՚ի նոսա՛ զհո՞գի շնոր-
հա՛ց քո ց , որո՞վ վանեա՛լ հերբեցի՛ն
զապը՛ստամբ զթը՛շնամին . բարե՛խօ-
սութեա՛մբ սո՛հցա՛ն խը՛նա՛յեա՛ն :
Որք ըզխաւա՛րն ա՛նգիտութեան
մե՛րկանցի՛ն յամե՛նայն ա՛ղա՛նց ,

զգեստանւորեալ զհեթանոսս, աւ
ուաքելական կոչմամբ ՚ի յոյս կենան
ցըն յաւիտեանից, բարեխօսութեամբ
սոբօցա՞ խընա՞յեան: Ասան որոյ և
մեք հաւատացեալքս կանտարե՛սցուք
ըզ յիշատակ սըրբոց առաքե՛հ լոցն.
• աղաչե՛մք ը՛գքե՛՛զ որ միայն
զըթա՛ծդ ե՛ս. սնատաձե՛ռնեա ՚ի
մեզ ը՛զմե՛ծ քո զողորմո՛ւթիւնդ.
տէ՛ր որ կեցողցանե՛ս զամենայն
արարա՛ծս:

« երբեմն կորդի ե- ոյ » :

Այդ աղաչեան մայր անտո՛ւժոյ
ըզծնեալն ՚ի բե՛ն վասը՛ն մեր, զի
ընդ նըմի՛ն պահե՛լով սո՛ւրբ յաւ
րութեամբ նորա՛ն ողորմե՛սցուք. առ
նա՛ միշտ բարե՛խօսեա կե՛ցուցա
նե՛լ ը՛զմե՛զ:

Եւ համբարձեալ ըզձայնն յու-
գա՞ յի խնդրելով ՚ի տեառնէ ըզ-
տենչալի՛ն ամե՛նեցուն սուրբ ը՛ջ-
խաչն. և՛ հաւատո՞՛վ գո՞չէր ե՛կայթ
երկրրպագեսցո՞ւք աստուածայի՛ն
սո՞ւրբ նը՛շա՛նիս. մեծացո՛ւցանե՛լով
ըզձեանլն ՚ի՛ կո՞ւսէ՛ն :

Կ Ա Ր Գ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ

Ժամանակ

Միածին որդի և բանդ Աստուած և անմահ
էութիւն, որ յանձն առեր մարմնանալ ՚ի սրբուհւոյ
Աստուածածնէն և ՚ի միշտ կուսէն, անփոփոխե-
լիդ մարդ եղեալ խաչեցար Քրիստոս Աստուած
մեր, մահուամբ զմահ կոխեցեր, մինդ ՚ի սրբոյ
Երրորդութենէն, փառաւորակից ընդ Հօր և սրբ-
բոյ Հոգւոյն, կեցո՛ւ զմեզ :

Ճուշտ Շարկանի Յարութիւն

Տէր Թագաւորեաց զվայելչութիւն զգեցաւ .

Այ. ԶԹագաւորնն փա՛ռաց քրի՛ստոս որ վասըն մե՛ր մարմնացա՛ն ՚ի սըրբոյ կուսէն և խաչի հա՛մբերելով, միաբանութեա՛մբ երգո՛վ բարե՛բա՛նեացո՛ւք: Ո՛ր ըզԹաղո՛ւմն երեքօրեա՛յ յանձն էա՛ն յարուցեա՛լ ՚ի մեռելոց իշխանութեամբ. միա: Կս՛րողապէ՛ս ըզգրուներս դը՛ժոխո՛ց խորտանկեաց. եկեղեցւո՛յ իւրում զգեցո՛յց զմե՛ծ վայելչութիւն. միաբանու:

Այ. Թագաւորեաց աստուած ՚ի՛ վերայ հե՛Թանո՛սաց, և լուսազարդեա՛լ պայծառանցո՛յց սո՛ւրբ զե՛ կե՛ղե՛ցի. ժո՛ղովո՛ւրդք ըզբրիստո՛ն բարեբա՛նեցէ՛ք: Զգե՛ցաւ տէր զօրութիւնն ընդ մէջ ի՛ւր ա՛ծաւ, բանզի շիջո՛յց զխա՛յթոց մա՛հո՛ւ խա՛չի ևն ի՛ւրով

Ժողո : Յարեաւ աստուած եւ տի՛ե-
զերք ամենայն նորափետո՞ւր զա՛րդա՛-
րեցան . և մանկո՞ւնըք հաղո՞րդեցան
մարմնո՛յ , և արեա՛ն կե՛նարարին . Ժո՛-

ղովո՛ւրդք :

Բ3. Թագաւորին յաւիտե՛նից մա-
տուսցո՞ւք զօրհնե՛րգութիւն ո՞ր՝ ի կու-
սէ՛ն մարմնացաւ . հաստատեա՞ց զաչ-
խարհս ՚ի հաւանտս անասանե՛լի .
փա՛ռըք նրմա՛ն այժմ և՛ յաւիտեա՛ն :
Ո՛ր կամաւ համբե՛ր մահու խա՛չի՛ ան-
տը՛ւա՛ծ բա՛նն . և եհե՛ղ զարիւն ի՛ւր
սուրք ՚ի փը՛րկութիւն տի՛եզերաց .
փառըք : Ա՛ստուած ապէ՛ս յարո՛ցեալ
՚ի նորափո՛ր ՚ի վիմէն . լուսազարդեա՞ց
զեկեղեցի՛ ի՛ւր սուրք , ՚ի՛ փա՛ռս եւ
՚ի գովէ՛ստ անուա՞ն իւրոյ . փառ :

Բ4. Օ՛րհնութիւն ՚ի բարձո՞ւնս տը-
նօրինեցելո՞յն ՚ի կուսէն թա՞գա՛ւորի՛ն
մերոյ . ա՛լէ՛ լո՛ւիա ա՛լէ՛ լուիա՛ : Օ՛րհ-

նութիւն ՚ի բարձունս անասանելի՛ և
հաստատուն յուսոյն մերոյ. անէ՛ :
Օրհնութիւն ՚ի բարձունս անբաժա-
նելի՛ և միանակա՛ն սուրբ երրորդու-
թեանն. անէ՛ :

93. Ձթա՛գաւո՞րքն քրիստո՞ս օրհ-
նութեամբ երգո՛վ բարե՛բանեցէ՛ք ա-
մենայն երկի՛ր : Արա՛րողին երկնի՞ն եւ
երկրի մատուցո՛ւք երգո՛վ գոհա՛բա-
նութիւն ամենայն երկի՛ր : Երրո՛րդ-
դութեանն և մի՛ անստուածութեանն
մատուցո՛ւք պատի՛ւ երկրրպագու-
թիւն յաւիտեանս ամէ՛ն :

94. Լո՛ւսով աստուծութեա՞ն քո
քրիստոս լուսաւորեցե՛ր սուրբ զեկե-
ղեցի՞ն. պահեա՛ ըզսա անշա՞րժ յա-
ւիտեան : Տօ՛նէ այսօ՛ր յերո՞ւսա՞ն
դէմ. հաւատանցելո՞ց բազմութեամբ
գնանակատիս սուրբ եկեղեցւո՞յ .
պահ : Բացան դրո՛ւնքք հաւատոյ նո՞ր

սիրովնի ընդունել զանմահ փեսայդ
յառնգաստ. բանչիւէ զմարմին քո և
զարիւնն. պահ :

Դ). Թագաւոր քրիստոս է՛ա՛կից
հօր և՛ հոգւոյն, ո՛ր վասը՞ն մե՛ր
մարմնացար. ի՞ սո՛ւրբ կո՛ւսէն. թա՛
գա՛ւոր փա՛ռաց քրիստո՞ս քե՛զ
փա՛ռք : Որ կանաւոր մահուամբ ը՛զ
մահ մեռո՛ւցեր, և՛ անանպակահ՛ն
յարութեամբըդ քո նորոգե՛ցեր զանչ
խարհս . թագա՛ : Որ կենդանարար
արեամբըդ քո՛ լուսաւորեցեր սո՛ւրբ
զե՛կե՛ղեցի, ե՛րզե՛մք բե՛զ ը՛նդ
հրեշտակս անե՛լով. թագա՛ :

Դ). Որ անբաւելի՛ յաղթող զօրու
թեամբ թագաւոր ես երկնի և երկ
րի՛ քրիստո՞ս աստըւած, օ՛րհնաբա՛
նե՛մք ըզքե՛զ : Որ փառակցութեամբ
ընդ հօր վերօրհնի՞ս յանմահից . եւ
խոնարհեա՛լ մարմին ըզգեցար փա՛

ուաց թագաւոր. օ՛րհ : Ար կ'արողա-
պէ՛ս ըզման՛հ կոխեցեր . և յանրուցեալ
լուսաւորեցե՛ր սուրբ զեկեղեցի՛
անմահ է՛ ութիւն . օ՛՛րհ :

Ալեք-էպոս Զ-ը- Յ-ր-ն-ն-

Այ . Դու յարուցեալ գթասցիս ՚ի վերայ Սի-
օնի , ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ :

Այ . Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն ՚ի նոր , օրհ-
նութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց :

Բյ . Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք . ա-
զաղակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցնծութեան :

Բյ . Արի Տէր Աստուած իմ ՚ի հրամանս քո
զոր պատուիրեցեր , եւ ժողովք ժողովրդոց
չուրջ եղիցեն զքեւ :

Գյ . Ուրախ եղեւ իսրայէլ յարարիչ իւր . որ-
դիք Սիօնի ցնծասցեն ՚ի թագաւորն իւրեանց :

Գյ . Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ , որ-
պէս զի ահեղ են խորհրդով քան զամենայն որ-
դիս մարդկան :

Դյ . Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , և դար-
ձուցեր զգերութիւն Յակոբայ :

Դյ . Յարեաւ Աստուած և ցրուեցան ամե-
նայն թշնամիք նորա . փախեան ատելիք նորա
յերեսաց նորա :

ԿԱՆՈՆ

ԳԻԻՏԻ ՆՇԻԱՐԱՅ Ս . ԼՈՒՍԱԻՈՐՉԻՆ ՄԵՐՈՅ

Տէր զի բազում էւր սորոն. Տե՛ս յէջ 1—10

Աշխարհ ամենայն. Տե՛ս յէջ 13.

Կանոնագլուխ ըստ ձայնի. Տե՛ս յէջ 16-25.

Օրհ . ԳԿ . Լէ՛րինք ամենայն այսօր
ցը՛նծացէք ընդ մեծա՛պայծառ փառ-
սըն սեպո՛ւհոյ գերա՛զանց լերինն. քան-
զի ՚ի նմա բնակեցաւ սուրբըն գրի-
գորիոս սի՛ւն լուսոյ հայաստանեա՛կց
սուրբ ե՛կեղեցւոյ. ո՛րով ցնծա՛յ ՚ի
փառս վերնո՛յն սի՛ճնի : Որ առաւել
խորին խորհրդով խնդայ քան զա-
րարատեա՛նըն բարձր մասիս . քանզի
՚ի նմա՛ հանգեաւ սուրբըն գրիգորիոս
տապանն ապրե՛ցուցիչ ՚ի հոսանաց
մե՛ղանց հայաստամ ազանց . ո՛րով փըր-

կի՛մըք մի՛շտ ՚ի ջո՛ւրց հոսանա՛ց : Գե-
ղապանձ լուսով բերկրեալ զուարճա-
նայ լեառը՛ն սեպո՛ւհո՛յ հանգո՛յն սի-
նայի . յորո՛ւմ եկաց կամարն անպե-
ղէն սուրբըն գրիգորիոս գերանհրաշ
լուսով զարդա՛րեալ նրմա՛ն մովսի-
սի . որով փայլի՛ն երե՛սք շնորհօք
սուրբ հոգւո՛յն : Զօրօք հրեղինաց
պարփակեալ պահի լեառըն հանգըս-
տեան սրբո՛յն գրիգորի՛ տեսեանմք
կարմեղայ . զորըս պանսպեն կառքըն
կենդանի մաքրափայլ աղօթք սո՛ւրբ
լուսաւորչի՛ն հօրըն հոգեւոր , զո՛ր
ան տէր ո՛ւնի՛մըք մի՛շտ բարեխօս :
Համանմանեալ ամովսածնին եսայեայ
կոյժակնամաքուր սուրբ մարգարէ՛ի՛ն
տէր գրի՛գորիոս , վ՛եցթեւեան սրով-
բէից կիզիչ կենդանեաց եղեւ տե-
սանո՛ղ հոգւո՛վ կենդանին . զան-
դընդա՛խոր ը՛զճորն երկնի՛ց կամալ

յօրինեալ: Շնորհաբան չի աջովն յի-
սուսի պատուեցաւ լեառըն սեպուհոյ
ի տիպ սանիրան, և անհերմոնի. յորմէ
բղխեաց աղբիւրը՝ ն լուսոյ ջուրըս բա-
րեհամս և վը՛տակս յորդախանդանց հո-
սանօք. ո՛րով ցնծայ երկիրս ի բէրս
անբըտեանց: Ծնը՛նդեամբ սուրբ կու-
սին յայրըն բե՛թդեհէմ յորդորեցան
դստերքն ե՛ւայի լինի՛լ կուսով թեանմբ
ի մայր քրիստոսի. յորում ծագեցաւ
խորհուրդը՛ն պայծառ յերկնանբման
լերինն ի յայրըն մանեա՛յ մաքրանկան
վարուք. ո՛րով սըրբիմբք մի՛շտ ի յաղ-
տոյ մեղանց: Խորհուրդ խա՛չելոյն գե-
րահրաշ տեղւոյն գողգոթայ ծածկա-
պէս ի՛ սմի՛ն լերին տեսանի, յէնն ար-
քայական սպանմանը՛ն գործի՛ կենաց
արբայի՛ն ի կե՛նաց գործիս նըւիրեայ.
ո՛րով փրկե՛սցէ ըզմե՛զ յանխտենից
մահուանէ: Ձխորհուրդ սեպուհոյ

սեպհականն փառաց հոգւովըն սըրբով
մարգարէի՛ն ծանուցեալ. զոր և հար-
ցանէր զխորանն աստճւծոյ եւ ըզ-
լեառը՛ն տեա՛ռն թէ ո՛վ բնակիցէ.
զոր և տեսաք առ սո՛ւրբըն գրիգոր
կատարեա՛լ: Ա՛նբիծըն վարուք ար-
դարըն հոգւով բանիւ ճը՛շմարիտ եւ
սո՛ւրբըն սը՛րտի՛ւ տէր գրիգորիոս.
որում ցանկացան զօրբըն սրո՛վբէից
բերանք հրեղէնք յերկնից յե՛րկիր խո-
նարհեալ ՚ի՛ տե՛ս մարմնո՛վ ճգնողին.
որ եւ պատիւ տեղւո՛յն անուամբըն
կոչի՛: Հո՛վուին հը՛սկողի ճշմարիտ եւ
բա՛ջ հովուին պատկե՛րի հո՛վի՛քն ե-
ղե՛ն հետեւողք. զոր ամփո՛փեցին
զմարմինը՛ն մաքուր մերձ ՚ի յայրըն
մա՛նեայ մե՛զ դե՛ղ ախտի՛ց մաքրու-
թեան. որով սրբիմք հո՛գւով ՚ի՛ թու,
նի՛ց վիշապի՛ն:

ԹԱԳԱԽՈՐ ՅԱԽԻՅԵԱՆ

Այսօր դա՞ր՞՞սք հրեշտակաց ու
րա՞՞նք խա՞նք նա՞ն ընդ ճը՞՞վ գնու
թի՞՞մ լա՞նք ն սը՞րբո՞՞ք յն գրի՞գորի
լուսաւո՞րչին մերոյ բա՞զմաչա՞րչար նա
հանտակին, որոյ այսօր գիւտի պատ
ուական ն շխարանցն է յիշա՞հրբա՞ն
տախ՞բ լկ :

Քանը՞զի գո՞չէ՞նք առ ի եկե՞հ զեցի՞հ
քո քրիս՞տոս ըզյա՞ղ թանակ
մա՞րտ հե՞ղման արեան սո՞րա
ի՞՞վ վե՞րայ մե՞ծի ան՞լւանք
քո լտէ՞ր :

Բա՞զո՞ւմ համարձակութի՞ւն է սորա
անաջի աստուծոյ ՚ի ձեռնն հե՞ղման
սո՞ւրբ արեա՞նն ի՞նչ :

Քանզի՞ յօժարո՞ւթեա՞մք մատնեաց
զանձն ի՞նչ շարաչար և՞ դառն տան

Հանաց վասը՛ն մե՛ ծի՛ անը՛ռա՛՛ նը՛ն
տեա՞ռն :

Քա՛նցի՞ արհամա՛րհե՛լո՞՛վ սո՛նարգ-
եսոց զո՛նցաւո՛ր ըզկեա՛նս անշխար-
հի՞ս և՛ փա՛փաքեցա՛լ յաւիտենա-
կանն կե՛նացն, և՞ մի՛շտ և հա՛նապօղ
ուրա՛խանայ ընդ տեա՛ռն ի՞նչո՞յ
յանը՛ սպաճ՞ս ո յուրա՛խս Վ՛թիւնսն :
Փա՛սըք հօրն էականի՛ որդւո՛յն մի-
ածնի՛ և ա՛զատի՛չ սո՛ւրբ հո՛գւո՛յն
վա՛րե՛լէ՞ :

Փա՛սըք պատի՛ւ եւ ի՛շխանութի՛ւն
այժմ և մի՛շտ և յաւիտեա՛նս յաւի-
տե՛նից ա՛ստու՛ծէ՛ Բ՞ստու՛ծն :

Ե՛ւ յորժամ շա՛րժի՛սն երկինք եւ
երկի՛ր ի՛ յահէ՛ փառաց բա՛նի՛ն
տեա՛ռն ա՛ստու՛ծո՞յ :

Յա՞յիժամ նը՛ստու՛ս Բ՞ստու՛ծն
աջմէ իւրմէ ը՛զսիրելիս անուան իւ-

ըոյ ՚ի լուսեղէ՛ն խորա՛նորն զո՛ւգա՛ւ
և ո՛րք բե՛ւ լով :

Հոյ. Բյ. Ո՛ր առաքեցեր ըզսի՛րելի՛ր
և զհաւատարի՛մ քո պաշտօնեայն
ը՛զսո՛ւրբ գրի՛գոր. և ՚ի ձե՛ռն նորա՛
լուսա՛ւորեցեր ըզհայաստա՛ն աշխար-
հըս. ըզքե՛զ մի՛շտ օրհնե՛մք աստը՛-
ւած հարցըն մերո՛ց : Ո՛ր ետուր հաս-
բերո՛ւթիւն անտանելի՛ չարչարանաց
սրբո՛յն գրիգորի՛. և նորին ժուժկա՛ւ
լութեամբըն լուսա՛ւորեցեր ըզհայաս-
տա՛ն աշխարհս, ըզքե՛զ մի՛շտ օրհ-
նե՛մք : Ո՛ր նորին սո՛ւրբ աղօ՛թիւք
բարձեր զխաւար [կուսպաշտութեան
՚ի հայաստա՛ն աշխարհէ. և արարե՛ր
երկրպագո՛ւս ամենասուրբ երրորդու-
թեանդ, ըզքե՛զ միշտ :

Է. Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործք
տեառն ը՛զտէր օրհնեցէ՛ք և՛ բա՛լձր
ա՛րարէ՛ք ըզնա՛ յաւիտեանն :

Ա՛րդ եկայք հաւատանցեալք եւ կու
չեցեալք յորդեգրութիւն սրբո՛րն
գրիգորի՛, օրհնեցէ՛ք և՛ բա՛րձր ա՛-
րարէ՛ք զա՛ստը՛ւածն ա՛մենեցո՛ւն :
Յը՛նծութեա՛մք տօնե՛սցուք ըզյիշա-
տա՛կ հայրապետին մերոյ . և ընդ նը-
մի՛ն գովեցէ՛ք ե՛ւ բա՛րձր ա՛րարէ՛ք
զթագաւո՛րը՛ն մեր քրիստո՛ս : Քա՛-
հանայք և պաշտօնեա՛յք հոգեւորա-
կա՛ն հընչմամք գովեցէ՛ք ընդ սրբոյ
հայրապետին, ե՛ւ բա՛րձր ա՛րարէ՛ք
սուրբ զհոգի՛ն ճը՛շմարտութե՛ան :

։ Ը՛ղկուսութի՛ւնըդ քո՛ աստուա՛-
ծա՛ծի՛ն ա՛նարատ . զո՛ր ո՛չ բո՛ցա՛-
կի՛ զեա՛ց հուր աստուածո՛ւթեանըն
մեծանցօլցանե՛մք : Ո՛ր յարգանգի՛
քում անապանկանաբա՛ր բնակեցաւ
քրիստո՛ս ա՛ստը՛ւած, և՛ փը՛րկիչ ա՛ն-
ձանց մերո՛ց, մեծա՛ : Ա՛նհասանելի՛
տերո՛ւնա՛կան յայտնութիւն աշխար-

հի՛ ծագեցա՛ւ անմատո՛յց լո՛ւսո՞յն
երկը՛րպագեցո՛ւք :

.. Բարեխօսութեան՝ քահանա-
յապետին քոյ և վը՛կայի՛ն, կեցո
զմե՛զ բա՛զո՛ւմողո՛րմ : Աղաչա՛նօք
սրբոյն գրի՛ գորի լո՛ւր մե՛զ . որ մի-
անյնգ ե՛ս բա՛զո՛ւմողո՛րմ : Նորին ա-
ղօթի՛ւք որով ուսաք ճանապարհ
կե՛նաց, քաւեա ՚տէ՛ր ըզյանցա՛նքս
մե՛ր :

.. Ա՛ռաջնո՛րդ հաւա՛տոյ և լու-
սաւորի՛չ անձա՛նց մերոց տէ՛ր սո՛ւրբ
գրի՛ գոր . եկա՛յք հաւատացեալք ՚ի
ձե՛ռն նորա հանցո՛ւք աստուծո՛յ գո-
հութի՛ւն : Մեծ խոստո՛վանողն քը-
րի՛ստոսի՛ և ըզչարչարա՛նքս յանձն
ա՛ռո՛յ վասրն մեր տէ՛ր սո՛ւրբ գրի՛-
գոր . եկա՛յք լուսա՛ւորեալք ՚ի ձե՛ռն
նորա հան : Քահանա՛յապե՛տ աստու-
ծո՛յ ե՛ւ պա՛տմող աստուա՛ծայի՛ն օ .

րինաց տէ՛ր սո՛ւրբ գրի՛գոր, եկա՛յք
աշակերտեա՛լք ընդ նրմա՛ն երգե՛սցուք
փառք ՚ի՛ բարձո՛ւնս աստուծո՛յ :

Փառք ՚ի բարձուես . Տե՛ս ԵԷ 58 :

ԱՌԱԽՕՏՈՒ ԵՐԳ

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն, և սուրբք
քո ցնծալով ցնծասցեն :

Յիշեա Տէր զԴաւիթ, և զամենայն հեղութիւն
նորա :

Ք Ա Ր Ո Ջ

Առաջնորդք եղեն մեզ ուղիղ գնացիւք ՚ի շաւի-
ղրս արքայութեան երկնից մեծապայծառ ջահիւ
հաւատով և սիրով իւրեանց, ծագեցին ըզլոյս
աստուածգիտութեան ՚ի սիրտս մեր, աղաչեմք :

Լուր Տէր և ողորմեա :

Պահպանութեամբ խորհրդոց, բանից և գործոց
մերոց, սրբութեամբ փառաւորել զամենասուրբ
զԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆ, զՀայր և զՈրդի և զսուրբ
Հոգին յաւիտեանս ամէն . աղա :

Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահատակեալ վկայիցն
Տէր, որք զանձինս իւրեանց տաճար մաքրեցի՛ն
հոգւոյդ քում սրբոյ, պարգեւեա յերկրի մե-
րում զբաղցրախառն օգ և զզուարճալի զբոյս

աւ 'ի լցումն լինիլ ամենայն հարկաւոր պիտոյից
մերոց . աղաչեմք :

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին և
Յովհաննու Կարապետին , սրբոյն Ստեփաննոսի
նախավկային , և սրբոց Առաքելոց , Մարգարէից
և Մարտիրոսաց և սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լու-
սաւորչին : Բարեխօսութեամբ և աղօթիւք (այ
Քւ շնշն) որոյ այսօր է յիշատակ , և ամենայն
սրբոց քոց Տէր , որք միացան 'ի սէր աստու-
ածութեանդ քոյ , յիշեա զհոգիս ննջեցելոց մե-
րոց՛ և այց արա 'ի քում գալստեանդ , աղաչեմք :

Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Եւ շնու առաւել զյորդորումն սիրոյ և զգործս
բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք :

Տուր մեզ Տէր Աստուած :

Չանձինս : Ողորմեաց մեզ :

Սուրբ Աստուած , որ խաչեցար :

Մկ. Դ. Հրաշափառ անտըւած եւ
միշտ բա՛րեխնամող , որ յսուա՞ ջգի-
տութեամբ ըզփը՛րկութիւն հայան-
տանեայց ը՛սկը՛զբնաւորեալ 'ի պար-
թեակա՛ն մեղապարտ ազգէ՛ն լուսա՛-
ւորիչ մե՛զ շնորհեցեր . վա՛սն որո՛յ բա-
րեխօսութեամբ սորա փրկիչ կե՛ցո՛՛

զմեզ անժամ և ՚ի քո՛ յանհաւո՞ր գա-
լլատեա՛նն : Հրաշալի՛ զարմացմամբ
երանելի՛ն սուրբ գրիգոր . զանտանե-
լի՛ ըզչարչարանս ի յանձն է՛ան , եւ
երի՛ւք հնգօք ամօք ՚ի մէ՛ջ թու-
նասուորացն բնակէ՛ր ա՛նդնդայի՛ն
տանջանօ՛քն ի վի՛րահպին . վասն որո՛յ
բարե : Հրաշագո՛րծ քո բանի՛ւդ եւ
մեծ ո՛ղորմութեամբդ . ե՛լեա՛լ բժըշ-
կէր ըզհանրուածեալսն ՚ի դիւա՛բաղիս
սաստիցն , ե՛րկրպագո՛ւս առնելո՞վ զա-
մենեսեան սուրբ ե՛րրորդութեանդ .
վասն որ :

Ո՛ր կոչեցա՛ր յո՛րդե՛ղրութիւն
հօ՛րն ե՛րկնա՛ւորի՛ . ով երանե՛լի
տէ՛ր սուրբ գրիգոր . ե՛ւ եղեր վը-
կա՛յ , ճը՛շմա՛րիտ քրի՛ստոսի՛ աստու-
ծո՛յ մե՛րոյ . վա՛սըն ժողովը՛րդեա՛ն
քո հայցեա՛լ ՚ի տեա՛ռնէ՛ր ըզքա-
ւուրթի՛ւն : Ո՛ր համբերո՛ւթեամբ

քով ստացան՝ ր քեզ ժողովուրդս
սեպհականս եւ ընտրեալս . եւ
նորափետո՞ւր զարդարեցեր ծնըն-
դեան մը սուրբ աւանգանի՛ն . վասն .
Որ մոլորելոցս ՚ի խա՛ւարի բացե՞ր
զգո՛ւըն յո՛ւսոյ ճշմարիտ աստ-
ուան ծգիտո՛ւթեան . և՛ արժանաւո՞րս
արարե՞ր ըզմե՛զ ժառանգո՛րդ լինե՞լ
կենացըն յաւիտե՛նից . վասն ժո :

«Երգ . Տէրն յետ ստեղծման» : Տե՛ս յէջ 69 :

Ի Պարտիզն Ժողով

Ի հանդէս տօնի քո ցնծամբ հայր և վարդապետ
սուրբ հայրապետդ Գրիգոր :

Յայս յարկ նուիրանաց : Տե՛ս յէջ 90 :

Ժ Ա Մ Ա Մ Ո Ւ Ց

Յնծայ այսօր ցնծայ և զուարճանայ եկեղեցի
սուրբ , տօնելով մեծաւ հանդիսիւ զհանրատենջ
յիշատակս քո՝ ո՛վ գերազանցեալդ ՚ի հարս

սուրբ հայրապետ և լուսաւորիչ տանա թորգոմայ սուրբդ Գրիգորիոս :

Որ քոյով անտանելի չարչարանօքդ զաշխարհս ամենայն հիացուցեր, անօրինակ ճգնութեամբդ զհրեղէնսն զարմացուցեր, որք և գունդ գունդ յերկնից 'ի յերկիր խոնարհեալ 'ի տես հանդիսի նահատակութեանդ փութային :

Եւ անհամեմատ համբերութեամբդ զգոռողացեալ արքայն իւրական զօրօքն ընդ ոտիւքդ նըլաճեցեր, և աստուածահաճոյ աղօթիւքդ զկուրացեալ միտս նոցին լուսաւորեցեր, և աւետարանին Քրիստոսի պաշտօնեայս արարեր :

Ընդ նմին և զազգս Հայոց նորոգ հոգեւոր ծնընդեամբ 'ի լոյս աստուածգիտութեան ածեր, Վասն որոյ և յատկապէս լուսափայլեցար 'ի մէջ ամենայն սրբոց, և զառաքելականն ընկալար զաթոռ և զպատիւ, և ընդ նոսին պսակեցար 'ի Քրիստոսէ Աստուծոյ :

Արդ՝ ո՛վ հայր մեր և լուսաւորիչ հոգւոց մերոց, աղաչեմք զքեզ միաբան ուխտիւք եկեղեցւոյ քոյ, զի յաւուրս հրաշալւոյ տօնի քոյ, յատկապէս բարեխօսեսցես առ Քրիստոս Աստուածն մեր, զի զեկեղեցիս և զմնացորդս ժողովրդեան քոյ պահեսցէ 'ի խաղաղութեան, փրկելով 'ի հոգեւոր և մարմնաւոր թշնամեաց : Զի և մեք միշտ ըզ յիշատակս քո կատարելով փառաւորեացուք զՀայ և զՈրդի և զՍուրբ Հոգին յաւիտեանս ամէն : Գրիգոր սուրբ քահանայապետ՝ որ զհաւատս ու

սուցեր և դրանակա դիւանն հալածեցեր, մարդկան ուսուցեր քարոզել զերրորդութիւնն, պսակեցար յարքայութեանն, արդ բարեխօս լեր առ Տէր վասն մեր :

Ճ Ա Շ Ո Ւ

Սէր Գ. Հովի՛ւ բա՛ջ բանաւո՛յր հօտի տէ՛ր սո՛ւրբ գրիգոր, հաստատեցեր զհի՛մունս եկեղեցւոյ ՚ի հայաստան ե՛րկրի՛, ՚ի վերայ հիմա՛ն սուրբ անաբելո՛ցն : Հովի՛ւ բա՛րի և առա՛ջնորդ կենանցըն յաւիտենից տէ՛ր սո՛ւրբ գրիգոր . հաստատեա՛ զանձի՛նըս մեր հաւատով ճշմարտութեա՛ն ՚ի վերայ հիմա՛ն սուրբ եկեղեցւոյ : Արդ ազաչե՛մք ըզբեզ հայր վարդապետ և տէր, բարեխօսեա՛ քրիստոսի աստուծոյ մերո՞յ կեցուցանե՛ր զանձինս մե՛ր :

Գիրք ե- ու- Սաղմոս :

Դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի և Տէր ընդ աջմէ քումմէ :

«ՄՐԱՍԱՏՈՒԹԻՒՆ»

Ամենակալ ես Տէր զօրութեանց, որ թագաւորդ
ես յաւիտենից:

Որ նստիս յերկնից 'ի յերկինս, և լոյս ծագես
յարարածս քո:

Որ խոնարհութեամբ իջեր 'ի յերկիր, քեզ պա-
տարագս մատուցանեմք:

Եւ սուրբ զանունդ քո փառաւորեմք, Տէր, որ
պսակիչդ ես քոյ սրբոյն Կրիզորի Լուսաւորչին,
վասն զի սա է մեզ բարեխօս. Տէր ամենակալ
'ի քում յարքայութեանդ:

Յ Ա Ղ

'ի յերս արեւու արեւ. (Կր՛նէ) ծագեցաւ մեզ
յարեւմտից. զամպն արեգական ծածկոյթ, (Կր՛նէ)
Պետրոսեան հօտէն հալածեաց:

Ձայն բարձեալ յերկինս առ քեզ. այսօր մեք
յերկրէ գոչեմք, սուրբ հայրդ Կրիզորիոս, մե-
զօք տառապեալ որդիքս:

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

Խոնարհեցո : Ապրեցո : Լոյս զուարթ :

Մեսեդի « Աստ օրհնեցէք : Ո՛ կայք :

Սուրբ Աստուած, որ խաչեցար :

Հօք . Այ . Որ 'ի լերի՞նն այլակերպ
Եալ ցո՛ւցեր զանտուածայի՞ն քո՛
զօրութիւնդ . զքեզ փառա՛ւորե՞մք
իմանա՛լի՞ լո՛յս : Որ ըզճառագայթ
փանաց քոց ցո՛ւցեր անբեգակնակե՛րպ
փանլման՛մք զանարածըս լուսաւորեցեր .
զքե՛զ փառա : Որ ահագին տեսլեամք
զանհուրեցուցեր զքո՛ զաշակերտսն
'ի թմրո՛ւթի՛ւն հրա՛շիցն 'ի սէ՛ր աստ
ուածայի՛ն փառա՛ց քոց . զքեզ :
Երեւի երբեմն աշակերտանցըն հրա
շա՛լի տեսլեամք . պանծառացեա՛լ 'ի՞

Թանփօր լերի՛նն : Ե՛ւ զերրեան՛կ մի-
ութեան՛ն զանտանելի՛ ըզլոյսն . տե՛-
սանելո՛վ կենդանեո՞յն մահացա՛ն :
Հանդիպեա՛լ նախահա՛րցն տեսո՛ւ-
թեամբ հայցեի՛ն ՚ի տեառնէ , ասեն
բարեո՞ք է մե՛զ սմտ լինե՛լ : Արաս-
ցուք ե՛րիս տալա՛ւարըս տեանն եւ
մովսիսի՛ եւ ե՛ղիայի . և վա՛ռաւորես-
ցուք հա՛նապա՛զ զերրեան՛կ միութի՛ւնն :

Քարոզ . Խնդրեսցուք : Կեցո :

Կ Ա Ր Գ

ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Տէր զի բազում էւր սորոն . Տե՛ս յեջ 1-50 :

Հետեւակ Շար . « Յնճայ այսօր փառօք » :

Օրհնութիւն . Որ ՚ի լերինն . Տե՛ս յեջ 351 :

Քարոզ ըստ ձայնի աւուրն . Տե՛ս յեջ 52 :

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա:

Քո՞ են երկինք և քո է երկիր, զաշխարհ լրիւ
իւրով դու հաստատեցե՛ր: Չհիւսիս և զհարաւ
դու արարեր, թափօր և Հերմոն յանուն քո
ցը՞նծասցեն:

Ալէ՛: Բարձրութիւ՛նք լերանց նորա են. նորա
է ծով և նա արար զնա, և զցամաք ձեռք նորա
ըստեղծի՛ն: Եկա՛յք երկիրպագցուք նմա, անկ-
ցուք և լացցուք առաջի Տեառն արարչի՞ն մերո՛յ:
Փառք և երկր՛: Այժմ և միշտ՛:

Հարց ալ. « Զանճառելի » է-ր ուրծն .

Երգ զկնի Իւզարերից Աւետարանի .

Յնծայ թափօր Հերմոնիւ . և առաքեալքն ՚ի հայ-
րական ձայնէն թմրեալք . և կենդանեաց և մե-
ռելոց Տէր ծանուցին զքեզ Մովսէս և Հեղիաս :

ԱՌԱՒՈՑՈՒ ԵՐԳ

Քո են երկինք և քո է երկիր, զաշխարհ լրիւ
իւրով դու հաստատեցեր:

Չհիւսիս և զհարաւ դու արարեր, թափօր եւ
Հերմոն յանուն քո ցնծասցեն:

Սբ. Ած. որ յայտնեցար ՚ի թափօր լերին:

Շար. ած. « Որ ՚ի լերինն ». Տե՛ս յէջ 351:

Գիրք և « Կ » Սաղմոս .

Այլ. այլ. Բարձրութիւնք լերանց նորա են
նորա է ծով եւ նա արար զնա, և զցամաք ձեռք
նորա ստեղծին :

Աւետարան: Անդաստան. և ոգո Շարական :

Ստեղ. Դ. Լե՛րինըք ցը՞ նծանցե՞ն ան
ուաջի՞ քո՞ տէր. ո՞ր երեւեցա՞ր ՚ի
փա՞ռս աստո՞ւծո՞յ հօ՞ր. մի՞ւսանգամ
զո՞ւշակելով զգալո՞ւստդ. վա՛սն ո՞ւ
րոյ անստուածայի՞ն լո՞ւսո՞վն զա՞ր
դարեալ ըզքե՞զ, հրաշա՞լի՞ ձայնի՞ւ
ը՛նդ երկնայի՞նսն երկրածի՛նքս
ըզքեզ բա՛րե՛բանե՛մք ը՛զթափօ՞ր լե
րի՛նն : Զոր տե՛սեա՞լ սո՞սկալի զանա
պակա՛ն լո՞ւսո՞յն ծա՛նալումն. յայ
լակերպիլը՛ն քո քրի՛ստոս որդի՞ աս
տո՞ւծո՞յ առաքելո՞ց և մա՞րգարէ՛իցըն
պակուցեալ զա՞րհուրե՛ցա՛ն. վա՛սն ո՞ւ
րոյ : Ո՞ր զանճառելի՞ խորհուրդ սո՞ւրբ
երրո՞ւրդո՞ւթեանդ՝ սիմօ՛նի վիմի՞ ծա
նո՞ւցե՛ր երրա՛կի տաղաւարանցըն յօ

ըինմամբ. և սիրելի 'ի հօրէ՛ վկայ-
եալ ճշմարի՛տ միա՞ծին ո՛րդի՛ն. վա-
սըն ո՛րոյ ա՛տուռա :

Ապ. « Նորաստեղծեալ » Տե. յեջ 62 :

Ի յամ Ս. Գաբարէին .

Մեղերի :

Գոհար վարդըն վառ առեալ (իհի .)

'ի վեհից վարսիցն արփենից , (իհի .)

'ի վեր 'ի վերայ վարսիցն , պղպջէր ծաղիկ ծո-
վային , պղղ՛ :

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Երեւի Տէրդ այսօր աշակերտացն 'ի Թափօրա-
կան լերինն , և աշակերտացդ զարհուրեալ ա-
ղաղակէին ասելով , արասցուք երիս տաղաւա-
րըս , մի՛ Տեառնդ , և մի՛ Մովսիսի , եւ մի՛ Ե-
զիայի : Աբդ՝ եւ մեք բանաւոր հօտքս երգեմք
ընդ քո ճշմարիտ վկայիցդ , առաքեա 'ի մեզ ըզ-
լոյս քո շնորհացդ 'ի քո 'ի միւսանգամ գալըս-
տեանդ եւ կեցո :

Ճուշտ Շարիւն

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր եւ ցնծասցէ հոգի՛ :

Ստեղ. Դի. Ո՛ւրախացի՛ր պը՛սա՛կ

Ալէ . ալէ . Բարձրութիւնք լերանց նորա են
նորա է ծով եւ նա արար զնա , և զցամաք ձեռք
նորա ստեղծին .

Աւետարան : Անդաստան . և — Կո Շարական :

Ստեղծ . ԴԿ . Լե՛րինըք ցը՛ նծանցե՛ն ան
ուաջի՛ քո՛ տէր . ո՛ր երեւեցա՛ր ՚ի
փա՛ռս աստուծո՛յ , հօ՛ր . մի՛ւսանգամ
զո՛ւշակելով զգալո՛ւստդ . վա՛սն ո՛ւ
րոյ ա՛ստուածայի՛ն լո՛ւսո՛վն զա՛ր
դարեալ ըզքե՛զ , հրաշա՛լի՛ ձայնի՛ւ
ը՛նդ երկնայի՛ն նսըն երկրածի՛նքս
ըզքեզ բա՛րե՛բանե՛մք ը՛զթափօ՛ր լե
րի՛նն : Զոր տե՛սեա՛լ սո՛սկալի զանա
պակա՛ն լո՛ւսո՞յն ծա՛ւալումն . յայ
լակերպիլը՛ն քո քրի՛ստոս որդի՛ աս
տուծո՛յ , առաքելո՛ց և մա՛րգարէի՛ցըն
պակուցեալ զա՛րհուրե՛ցան . վա՛սն ո՛ւ
րոյ : Ո՛ր զանձառելի՞ խորհուրդ սո՛ւրբ
երրո՞ւրդ ո՛ւթեանդ՝ սիմօ՛նի վիմի՛ ծա
նուցե՛ր երրա՛կի տաղաւարանցըն յօ .

ըինմամբ. և սիրելի 'ի հօրէ՛ վկայ-
եալ ճշմարի՛տ միա՞ ծին ո՛րդի՛ն և վա-
սըն ո՛րոյ ա՛ստուա :

Ապա « Նորաստեղծեալ » Տե՛ս Եղ 62 :

Ի Դա՛մ Ս. Գոգոգոգին .

Մեկերէ :

Գոհար վարդըն վառ առեալ (ԿԷ՛)

'ի վեհից վարսիցն արփենից , (ԿԷ՛)

'ի վեր 'ի վերայ վարսիցն , պղպջէր ծաղիկ ծո-
վային , պըղ՛ :

ՃԱՄԱՄՈՒՑ

Երեւի Տէրդ այսօր աշակերտացն 'ի Թափօրա-
կան լերինն , և աշակերտացդ զարհուրեալ ա-
ղաղակէին ասելով , արասցուք երիս տաղաւա-
րըս , մի՛ Տեառնդ , և մի՛ Մովսիսի , եւ մի՛ Ե-
ղիայի : Արդ՝ եւ մեք բանաւոր հօտքս երգեմք
ընդ քո ճշմարիտ վկայիցդ , առաքեա 'ի մեզ ըզ-
լոյս քո շնորհացդ 'ի քո 'ի միւսանդամ գալըս-
տեանդ եւ կեցո :

Ճուլս՝ Շորտիս

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր եւ ցնծասցէ հոգի՛ :

Սրեւ . Դէ . Ո՛ւրախացիր պը՛սա՛կ

կո՞ւսիձ՞ց տիրան՝ մա՞յր . այսօր որդի՞ն
քո՞ զհանձրե՞մնի՞ն փա՞հյեա՞ց ըզ
փառս . նըմա՞ր յա՞նէ՞ժ յա՞նձը՞ն ա՞-
րա՞ն զանձի՞նը՞ս մե՞ր : Նը՞մա՞ մո՞վ-
սէ՞ս ե՞ւ հե՞ղի՞ս սպասեն յանո՞ւն
նո՞րա՞, ցը՞նծա՞ն թա՞փօ՞ր և՛ հե՞հր-
մոն . նըմա՞ր յա : Ե՞սայիա՞ս ը՞զքե՞զ
թեթե՞ւ ա՞մպ ե՞հտե՞ս , ե՞ւ հայր
յա՞մպո՞յն զքո՞ զորդի՞ն իձ՞ւր դա՞-
ւանեաց . նըմա :

Գիրք եւ պատմութիւն :

Ամպ լուսաւոր հովանի լինէր նոցա , ձայն եղեւ
յամպոյն որ ասէ . դա է որդի իմ սիրելի ընդ
որ հաճեցայ :

Սրբասացութիւն « Բազմութիւնք » Տե՛ս յէջ 78

Յ Ա Ղ

Այսօր ցնծայ լեառն թափօր եւ զուարճանայ
մեծըն Հերմոն , քանզի լոյսն Աստուածային այ-
սօր ծագեաց յայն սուրբ լերին , այ ցնծայ այ
ցնծայ , ցնծայ լեառն թափօր եւ զուարճանայ :

Կ Ա Ր Գ

Բ. ԱՒՈՒՐ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

Օրհնութիւն Բկ. « Ճառագայթ փառաց». Ի-ր «արտն» :
Քարոզ ըստ ձայնի աւուրն. Տե՛ս յեջ 52 :

Ալէլուիա, Ալէլուիա, Ալէլուիա .

Բարձրութիւնք լերանց նորա են, նորա է ծով,
եւ նա արար զնա, եւ զցամաք ձեռք նորա ըս-
տեղծի՛ն : Մովսէ՛ս եւ Ահարօն երիցունք նորա,
Սամուէլ ընդ այնոսիկ որք կարդան զան՞ուն նորա՛ :
Ալէ . լերի՛նք ցնծասցեն առաջի Տեառն, զի դայ,
եւ հասեալ է Տէր ՚ի դատե՛լ զերկիր : Դատէ
զաշխարհս արդարութեամբ . եւ զժողովուրդս
իւր ո՛ւղղութեամբ :

Փառք եւ երկրպա : Այժմ եւ միշտ :

Մնկ. Բկ. Օ՞րհնեցէ՛ք մանկունք ընդ
ե՛րկնայնո՛ցն ը՞զհայրն երկնաւոր, ո՛ր
մա՛րմնա՛ցեալ բանին վրկայեաց յերկ-
նի՛ց այսօր ՚ի՞ թա՛փօր լերի՛նն : Գո՞ .

վեցէ՛ք ընդ սե՛րովբէ՛սն զո՞րդի՛ն մի-
ածի՛ն, ո՛ր փայլեաց մարմնով զո՞յս
աստուածութեանն այսօ՞ր : Բա՞րե-
քանեցէ՛ք ընդ քե՛րովբէ՛սն զհօ՞գի՛ն
ճշմարիտ . ո՛ր լուսա՛փայլ ամպով է-
ակցի՛ն հովանա՛ցեալ այսօ՞ր :

Բարոզ : «Վասն խաղ.» Աղօթք «Սուրբ ես Տէր :
Գիրք Լ — Կ՝՝ Սևգմոս . «Բարձրութիւնք» . Տե՛ս յէջ 354 :
Աւետարան . «Կ՝՝ Երգ «Արարչական » . Տե՛ս յէջ 63 :

Ճշմարիտ Երբեք

Տէր Թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ :

Բէ . Ճառագայթ փառանց հօ՛ր որ-
դիդ միածին . որ ըզլոյսդ անվայրա-
'փակ մարմնով պայրագրեալ . ա՛յսօր
ի թա՛փօն՞ր փառօք փայլեցեր : Որ ա՛ն-
տես սրովբէ՛ից անհա՛ս ՚ի վե՛ր քան
ըզքան , ծառայի՛ կերպիւ պայրածած-
կեա՛լ ըզլոյսդ անըստուեր . ա՛յսօր ՚ի :

Որ հրեղինացն անմերձենալի՝ հո՛ւր
աստուածութեանդ, 'ի հողէ՛ղէնս խո-
նարհեա՛լ լոյսդ արփիական անյօր ի :

Ճաշու Սաղմ. « Բարձրութիւնք. » Տե՛ս յԷ 354 :

Սրբասացութիւն. « Հրեշտակային » Տե՛ս յԷ 182 :

ՏՕՆ ՇՈՂԱԿԱԹԻ Ս. ԷԶՄԻԱՅՆԻ

ԺճՏՏՏՏ

Տէր մեր եւ փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ ա-
ղօթիւք եւ միջնորդութեամբ բազմաչարչար վը-
կային քոյ եւ հօրն մերոյ Սրբոյն Գրիգորի լու-
սաւորչին, մեծաւ փառօք եւ բազմութեամբ զօ-
րացդ լուսեղինաց իջեր յերկնից 'ի դաշտն Արա-
րատեան, 'ի յայցելութիւն փոքու հօտին քոյ
ազգիս Հայոց՝ եւ 'ի ցուցումն յատկականի սի-
րոյդ եւ մեծի ողորմութեանդ. եւ ոսկէուռամբ
բաղխեցեր զխորս անդնդոց, եւ հալածեցեր ըզ-
գունդս սանդարամետականաց. ուր եւ լուսաձեւ
յօրինմամբ հրաշակերտեցեր զմայր աթոռն մեր
զսուրբ Էջմիածին, եւ արարեր զնա շտեմարան

անսպառելի շնորհացդ աստուածայնոց՝ ՚ի լինել ծնող, դաստիարակ եւ կատարելագործիչ ամենայն եկեղեցեաց Հայաստանեայց: Արդ՝ պահեա՛ զսա անարատ, հաստատուն եւ անաղօտ, ՚ի պայծառազարդութիւն եկեղեցեացս մերոց եւ մանկանցս սոցին մինչեւ ՚ի կատարած աշխարհի: Յորոց միշտ փառաւորի ամենասուրբ անուն քո յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Ճ-դ- Շարկա՛

Տէր Թագաւորեաց վայելչութիւն:

Դ). Ո՛ր հաստատեցե՞ր բանիւ զեկեղեցի քո՛ քրիստո՛՞ս ՚ի վերայ առաքելական վիմի՛, ե՛րզել ՚ի սմա՞՞ զերգը՛ս հոգեւո՛րս: Այնպէսեալ ՚ի սմասեղան սըրբութեան բա՛շխէ զմարմին ի՛ւր և զարի՛ւն, եւ տայ՛ ՚ի սմանէ՛ մեզ նո՛րոգութի՛ւն, ՚ի՛ թողութի՞ւն մե՛զաց մերոց: Իջեալ հո՛գեւո՞յն սըրբոյ անձանակերպ ե՛րեւմա՛՞մք ՚ի վերայ՛ մարմնոյ և արեանըն տեա՛

ուրն, 'ի բըժը՛շկուձի՛նն հո՛գւոց մե-
րո՛ց :

Ճու՛- Սու՛ն

Հիմունք նորա 'ի լեառն սուրբ նորա, սիրէ
Տէր զգրունս Սիոմնի առաւել քան զամենայն
յարկան Յակորայ :

Սրբասացութիւն, Հրեշտակային : Տե՛ս յե՛ջ 182 :

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԻ ԵՐԵԿՈՅԻ ՎԵՐԱՓՈԻՄԱՆ

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Խոնարհեցո : Ապրեցո : Լոյս զուարթ Տե՛ս Եջ 180 :

Մեսեղի և Աստ օրհնեցէք : Քրդ. Ասասցուք :

Սուրբ Աստուած որ խաչեցար վասն մեր :

ՀԻՔ. Դ). Այսօր ժողովեալ սը՛րբո՞ցն
ի՛ մի՛անին երանելի՛ առաքեա՞լքն
և՞ սո՛ւրբ կո՛ւսանքն, ջանճազգեստո՛ւք
պայծա՛ռացեալք լուցա՛նէ՛ի՛ն ըղլապ-
տերս ի՛ւրեանց. և մի՛աձայնեա՞լ ա՛-
սէ՛ին օ՞րհնեա՞լ ե՛ս անմե՛նօրհնեա՞լդ
ի կանա՛յս : Այսօր զնե՛լով ըզսուրբ
կոյսն ան զբա՛նըն գերե՛զմա՛նին,
սպասէ՛ին և ակն ո՛ւնէին տեա՛նն,
ի՛սկ ի՛նքնի՛ն զո՛լով գե՛ր ՚ի վերո՛յ,

տեսեալ զանարիչն եկեալ բազում
հրեշտակօք . և նոցա միաձայնեալ
ասէին օրհնեալ էս ամէն : Այս
օր տեսեալ ըզսուրբ կոյսըն թուղ-
եալ յօդս . եւ ամպեղէն կառօքն
ի վե՛ր ամբարձեալ յերկինս , մը-
տանելով յերկնայի՛ն խորանսն ընդ
ի՛մաստո՛ւն կո՛ւսանսն . և նոցա : Այս
օր ընդ բազմաչեայ բրովբէսն և ընդ
վե՛ցթե՛ւեան սրովբէսն , մրտանե-
լով յեօ՛թնա՛ստեղեան խո՛րանսն .
տեսանելով զանազան աթոռսն ,
զոր պատրաստեալ է քեզ սե՛րուն-
ւոյդ . ե՛րգեմք եւ մե՛ք ասելով . օրհ :

Այսօր զազատի՛չըն յանցանաց
նախամօրն ըզկուսո՛ւթեա՛նց մայրն
փոխա՛դրեա՛ց բա՛նն ա՛ստը՛ւա՛ծ .
յերկնայի՛նսըն դա՛սելով յաստուա-
ծակե՛րտ խորա՛նսն և յա՛նպա՛տո՛ւմ
ի՛ կեանս . վասն ո՛րո՛յ հը՛րճուողա-

կան ձայնիւ քեզ երգէ՛ եկեղեցի՛ս
սուրբ ընդնո՛ր զօրհնա՛բա՛նու թի՛ւն։
Ա՛յսօր տի՛րամայր սրբուհի՛ս կոյսն,
աւանդեա՛լ ըզսրբասնեա՛լ հոգին ՚ի
ձե՛ւըն հրե՛շտակա՛կա՛ն դասուցն.
որպէ՛ս գե՛րարփի՛՞ փա՛՛յլեա՛լ, ահե-
ղի՛ցըն նըմա՛նեա՛լ հրե՛ղինաց դասուցն.
վասն։ Այսօր վերհամբարձեալ ըզմաք-
րակա՛ն մարմինն աստուածամօր կո՛ւ-
սին, անմա՛րմի՛ն զը՛ւարթնոցն. ամ-
փոփեա՛լ ՚ի տեղի գե՛րակայիցն. յերե-
ւելի՛ ըզգայութեա՛նցս անձա՛ռիցն
ա՛ռնե՛լ հա՛ղորդս. վասն։ Այսօր
յուսապատա՛ր խնդութեամբ և յա՛-
ւէժա՛բար հը՛նչմամբ նուագե՛մք քեզ
հոգեղէ՛ նքս ը՛նդ հրա՛բո՛ւն սե՛ռիցն.
տօ՛նա՛խը՛մբե՛ր՝ վ զ յիշատակ կուսի՛
ազախնոյ եւ մօ՛՞ր քոյ. վասն։

Ձկնի « Հայր գթածին »

ՀԵՅ. Որ ըզնախամօրն ըզյանցանս
ե՛րկանցն ե՛բարձ և զորդի՛դ քո մի-
ածի՛ն մա՛րմնով ծը՛նաւ. ա՛յսօ՛ր
ա՛ռ ՚ի՛ մէ՛նջ ՚ի վերի՛ն զօրսըն փո՛-
խեցեր զնախաստեղծի՛ն ծընո՛ւնդըն,
զո՛ր մի՛շտ ունիւրք բա՛րե խօս առ
քե՛զ տէ՛ր անտըւա՛ծ հա՛րցըն մե՛րոց:
Որ է՛ակիցդ ես հօ՛ր և՛ սո՛ւրբ հո՛գ-
ւոյն, մա՛րմնանալ ՚ի յանձն առե՛ր ՚ի՛
սը՛րբո՛յ կո՛ւսէն, ա՛յսօ՛ր փո՛խադրեա՛լ
դա՛սե՛ցեր յերկնայի՛ն խորանսն ըզ-
քոյի՛ն ծընո՞ղըն, զո՛ր մի՛շտ: Որ յա-
մենայնի՛ ես լըցուցի՛չ բարեխնա՛մ
սո՛ւրբ հո՞գի, ա՛յսօ՛ր պա՛րզե՛լօ՞ք
հա՛նգո՛ւցեր յանպատո՛ւմ ՚ի կեանս
ըզկուսուլթեա՛նց ըզմա՞րըն. զո՛ր:
Է. Ըզտէր օրհնեցէք բա՛րձր արա՛-
ւե՛ք ըզծնո՞ղ անտանեի՛ն բանին ըզ
մի՛շտ կո՛յսն:

Որ 'ի կուսականն դասակցութեանց
և 'ի սրբոց ճգնանորաց փառաբան-
նիս սըրբոհնէի. ո'ւստի' և' մե'ք հա-
ւատացեալքս վերապատուեմք ըզ-
փոխումըն քո 'ի յե'րկինս. որ առա-
ւել բարձրացեալդ ես յաւիտեանս
Ջբարեբանեալդ անդադար միշտ 'ի
վերին զօրաց. և ըզվերափոխեալդ
ի դասս անաբելոց և' մարգարէից.
ընդ ո'րս և' մե'ք հաւատացեալքս
վերապատուեմք ըզքոյի'ն աստուա-
ծամայր ըզհանգստեանն տօնս. որ ա-
Մեք. Խո'րանայարկ կամարանըման
յօրինեցար սո'ւրբ կոյս աստուան ծա-
ծին. զանհասանելի զբանն աստը-
ւած. բնաւորապէս անսերմնաբար
կրեցե'ր 'ի բո'ւմ յո'րո' վանի. անդա-
դար երգով ըզքե՛զ մի'շտ մե'ծա-
ցո'ւցա նեմք : Դո'ւռն երկնից ըզծա-
գո'ւմն անձառելի անապական որ 'ի

հօրէ՛ անա՛քեցար . 'ի՛ գի՛րկը՛ս քո՛
բա՛րձեա՛լ կրե՛ցեր դի՛եցուցանելո՛վ
մարմնացելո՛յն 'ի քէ՛ն զկուսական՛ն քո՛՝
սո՛ւրբ ը՛ զկաթն . անդադա՛ր եր : Տե՛՛
ղափոխեա՛լ զքե՛զ 'ի վերնական՛ 'ի
կառքս քերո՛վքէսկա՛նս ա՛տուա՛՛
ծամայր . սպա՛սա՛ւո՛րեանդ 'ի սե՛րո՛վք
բէ՛ից , և երկրպագեա՛լդ յանմարմ
նա՛կան զօ՛րաց . անդադա՛ր եր :

Ու . Ո՛ր ունի՛ս իշխանութիւն մա .
հո՛ւ և կենաց քրիստո՛ս թագաւո՛ր
փա՛ռա՛ց ո՛ղո՛րմեա՛ մե՛զ ա՛տուա՛ծ .
Տօնելո՛վ ըզ յիշատակ կուսի՛ աստուած .
որդւո՛յ մօր . հրճուի՛ն հրեշտակք 'ի՛
յե՛րկի՛նս , եւ ցնծան՛ դասք առա .
քե՛լոց և մարգարէ՛ից ընդ կուսական՛ն
տօ՛նս . ո՛ղ : Քե՛զ միայնո՛յ մօ՛ր և կու .
սի՛ մա՛ղթեմըք հայցելով 'ի՛ քէ՛ն , բա .
րեխօսեա՛ն անդադա՛ր առ որդի՛դ քո և
ա՛ստըա՛ծ մեր , փրկել ըզմե՛զ 'ի փոր .

ձուլթենէ՛՛ և յամենա՛՛ն վըտանգի՛ց
մերո՞ց :

Տէր. Անըսկի՛՛զքն աստուած անհա-
սանելի՛՛ բընութի՛՛ւն և հանգուցեալ՛՛
ի հրեղէ՛՛ն կառս, վասն որո՞յ գովելով
ասեմք. օրհնեալ՛՛ ես հայր անըսկի՛՛զքն
աստըւա՛՛ծ : Մա՛րգարտատեսի՛՛լ և ծի-
րանազգեաց հրա՛շափառագո՞նն կոյս,
զոր առեալ՛՛ որդւոյ վերա՛փոխեալ
դասեանց յանպատում՛՛ի կեա՛՛նս, վասն
որո՞յ գովելով ասեմք. օրհնեալ՛՛ ես որ-
դի՛՛դ միածի՛՛ն աստըւա՛՛ծ : Անհասա-
նելի՛՛ հոգւոյն զօրո՞ւթիւն. որով փար-
եալ՛՛ համատարած լո՛յսն ըզկուսանկան
անձամբն, վերափո՛խելով յանպատ-
մելի՛՛ և յանհասանելի՛՛ և յանանց լոյսն
վասն որո՞յ բարեբանելով ասեմք. օրհ-
նեալ՛՛ ես հոգի՛՛դ ճշմարի՛՛տ աստըւա՛՛ծ :

Բարոզ. Ս. զԱստուածածինն : Կեցո :

Կ Ա Ր Գ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ՎԵՐԱՓՈՒՄԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Տէր զի բազում. ի-ր սարսի: Տե՛- յէջ 1—50:

Կանոնագլուխ ըստ ձայնի: Տե՛- յէջ 16:

Հիտեալ Շ-ր. գկ: «Արեւելք գերարփին»:

Որհնութիւն. դձ. «Այսօր ժողո.»: Տե՛- յէջ 362:

Քարոզ. ըստ յոյնի սուրբ: Տե՛- յէջ 52:

Ալէլուք Մենդեան. ըստ յոյնի: Տե՛- յէջ 86:

Հարց. «Որ զնախամօրն». ի-ր սարսի: Տե՛- յէջ 365:

ԱՌԱՒՕՏՈՒՆԵՐԳ

Արի Տէր ՚ի հանգիստ քո, դու և տապանակ

կտակի սրբութեան քոյ:

Յիշեա Տէր զ՚Դաւիթ և զամենայն հեղութիւն

նորա:

Քարոզ. «Մայր սուրբ սքան»: Տե՛- յէջ 94:

Սբ. Ած. որ եկիր ՚ի փոխումն մօր քոյ և կուսի:

Շ-ր. գյ: Այսօր ժողովեալ: Տե՛- յէջ 362:

Գիրք և ոչ՝ Սաղմոս:

Ալէ. Ալէ. Հոգին սուրբ եկեսցէ ՚ի քեզ և զօ-

րութիւն բարձրելոյն հովանի լիցի ՚ի վերայ քոյ:

Աւետարան, Անդաստան և ոչ՝

Շար. ԳՎ. «Յիսուս միածինն» . ի-ր -որտն : Տե՛ս յեջ 177 :
Սաղմոս . «'ի խորոց կարգացի» : Տե՛ս յեջ 179 :
Աւետ : Հոգւոց : Ե- ոչս նորաստեղծեալ : Տե՛ս յեջ 62 :
Բարոզ . Խնդրեացուք : Կեցո :

Ի ժամ Ս . Պատարագին

Մ Ե Ղ Ե Դ Ի

Անճառին խորան , բանին բնակարան , գովեալ
Մարիամ սրբուհի , գու վարդ անթառած :
Ընտիր բարեխօս , դամկար պայծառ լոյս , ճըշ-
մարիտ սուրբ կոյս , գու վասն մեր մաղթեա
առ Յիսուս :

Աչքըն ծով 'ի ծով ծիծաղախիտ ծաւալանայր
յառաւօտուն երկու փայլակնաձեւ արեգական
նման :

Բանին հօր ծոցոյ մարմնարան , արփիահրաշ կոյս
Մարիամ :

«Զանապական կոյսն Մարիամ : Տե՛ս յեջ 100 :

Ժամամուտ . Աստուածածին անհարսնացեալ : Տե՛ս յեջ 75 :

Ճշու- Շար. ԲՅ . Անթառած ծաղիկ : Տե՛ս յեջ 125 :

Գիրք Է - ոչս Սաղմոս . Այսօր ծնաւ : Տե՛ս յեջ 101 :

Սրբասացութիւն . «Բազմութիւնք» : Տե՛ս յեջ 78 :

Յ Ա Ղ

Համեմատ քեզ ոչ գոյ նրման գովելի ես գովելի .
Անեղին մայր եղեր գու կոյս նազելի ես նազելի .
Մեղաւորաց հաստատուն յոյս անձկալի ես անձկալի

Մեր փրկութեան գու ևս պատճառ խնկելի ևս
խնկելի .

Սերովբէք և Քերովբէք զքեզ օրհնեն սուրբ Կոյս .
Տէրութիւնք և պետութիւնք զքեզ գովեն Ս. Կոյս .
Քեզ նըման երանեալ ո՛չ յերկնի և ո՛չ յերկրի .
Քրիստոս Բանն Աստուած ՚ի քէն ծնաւ Ս. Կոյս .
Կոյս անարատ , լոյս գերազանց , Մայր գովելի ևս
գովելի :

Կոյս , Հիանալի Կոյս , զարմանալի Կոյս ,
Համասփիւռ Կոյս , վարդ նազելի Կոյս ,
Ամենօրհնեալ Կոյս , գու երջանիկ լոյս ,
Մեղաւորաց յոյս , լեր բարեխօս Կոյս :

Կ Ա Ր Գ

Բ. ԱՒՈՒՐ ՎԵՐԱՓՈՒՄԱՆ

ԱՒԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳ

Իջցէ որպէս զանձրե . ՚ի վերայ գեղման , որպէս ցօղ զի
ցօղէ յերկիր :

Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր , և զարդարու-
թիւնս քո որդւոյ թագաւորի :

Քարոզ . Մայր սուրբ սքանչելի : Տե՛- յեջ Թ 1 :

Մազմու- ից . Իջցէ որպէս : Փխ . Ած . զիրաւունս : Տե՛- յեջ 60

Երգ . Արարչական . Տե՛ս յԷ 63 :

Քարոզ . Մեզրեսցուք . Կեցս ևլն :

Ժամամուտ . Աստուածածին զքեզ խոստ : Տե՛ս յԷ 100 :

Ճաշ՝ Եր . Դի . Մեծացուսցէ անձն իմ :

Ա՛ստուածածի՛ն ամալ լո՛ւսա՛ւոր
որ ըզցօ՛ղըն կենաց Հեղե՛ր յերկիր
բա՛նա՛ւոր , և՛ զնախամօ՛րըն շիջուցե՛ր
պա՛րտե՛սցն ըզհուր . անդադար ձայն
նի՛ւ զքեզ բա՛րեբանե՛մք և՛ հոգևոր
ե՛րգօ՛վ մեծացո՛ւցանե՛մք : Տե՛ղի ան
տանելի՛ք բա՛նին և երկի՛ր վայրա
փա՛կ յո՛րում լոյսն ա՛գանիցի՛ , և՛ ա
րեւե՛լք արեգականն ա՛րդա՛րութեան .
անդա : Զքե՛զ կատարո՛ւմըն մարգա՛թ
րէ՛ից , կո՛ւսակա՛ն քո՛ ծնընդեամբ ո
րո՛վ բնութեանըս քակտե՛ցան օրէ՛նք
հրա՛բուն սեռի՛ցըն փոխադրեա՛լ ՚ի
լուսա՛ ճե՛մ խորանան . անդադար :

Ճաշ՝ Սալ . Ուրախ լեր բերկ : Տե՛ս յԷ 129 :

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԻԱԶԻ

Մենեզի և Աստ օրհնեցէք: Ո՛ր կայք:

Սուրբ Աստուած, որ խաչեցար:

Հոգ. Այ. Որ զանարատ բանգուկըս
բո՞ր ՚ի խաչի՞ն տարանձեցեր քրիստո՛ս
աստըւա՛ծ, և նըչա՛ն յանդիւթեան
էտո՞ւր մեզ. սովաւ ըզկեանձս մեր
պա՛հեա՛ն: Ո՞ր զաշխարհակեցոյց բազ-
կանտարածութիւն խաչի՞ բո քրիստո՛ս
աստըւա՛ծ. գաւազա՛ն զօրութեան
էտո՞ւր մեզ. սովաւ: Որ ըզմեռեա՛յն
ի ճաչա՛կմսնէ փայտի՛ն յանցանա՛ց
կե՛նա՛ց փայտիւրն կենագործեցեր.
սովաւ:

Սուրբ խաչն օգնակա՛ն հաւա-
տա՛ցե՛լոց, կանգնեցա՛ւ ՚ի յերկրի՛
յանդիւթո՛ղ թշնամւոյն. եկա՛յք ժողո-

վորդք երկը՛րպան՞գեսցո՛ւք : Արարի՛չն
աստըւա՛ծ բարձրացա՛ւ ՚ի խաչի՛ն . և
զմեռեա՛լըս մեղօ՛ք փայտի՛ն Ճաշակ
մամբն . ՚ի սմա՛ն նորոգե՛լ կե՛նդա
նացոյց : Ի միւսանգա՛մ գայ՛լըստեանն
աստուա՛ծ ծո՛րդւոյն սո՛ւրբ խա՛չն ե
րեւի՛ և լուսա՛ւորե . զի նա՛ է յո՛յս
հաւա՛տանցելո՛ց :

Քարոզ . Սուրբ խաչիւս . կեցո : Աղ . Պահպանեա :

Կ Ա Ր Պ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԻԱԶԻ

Տէր զի բազում . Ի-ր --բռն : Տե՛ն յեջ 1-50 .
Կանոնագլուխ . ըստ յոյնի --բռն : Տե՛ն յեջ 16 .
Հանգ . Շար . Ի տեղ . Այսօր անճառ : Տե՛ն յեջ 22 .
Հետեւակ Շար . «Զօրութիւն սուրբ խաչի» :
Օրհնութիւն . Որ զանարատ : Տե՛ն յեջ 373 .
Քարոզ . ըստ յոյնի --բռն : Տե՛ն յեջ 52 .

ԱՒԷԼՈՒՔ ԽԱՁԻ

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա:

Այ. Յո՛ւպ քո և գաւազան, նոքա մխիթարե՛ցեն զի՛ս: Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեզան, ակն յանդիման նեղչա՛ց իմո՛ց:

Ալէ: Ետո՛ւր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց ա՛ղեղա՛ն: Որպէ՛ս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո՛ւ աջով քով և՛ լուր մե՛զ: Փառք և եր: Այժմ և միշտ: Ալէլու:

Այ. Նե՛աք քո սրեալ են հղօր, և ժողովուրդք ի ներքոյ քո անկցին ՚ի սիրտս թշնամեաց թագա՛ւորի՛: Աթո՛ն քո Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից, գաւազան ուղղութեան, գաւազան արքայո՛ւթեան քո՛յ:

Ալէ: Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո՛ւ զորդի ազախնոյ քո, և արա առ իս նշան բա՛րութեան: Տեսցեն՝ ատելիք իմ և ամաչեսցեն. զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարե՛ցեր զի՛ս: Փառք և եր: Այժմ եւ:

Բյ. Ետո՛ւր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց ա՛ղեղա՛ն: Որպէ՛ս փրկեցան սիրելիք քո. կեցո՛ւ աջով քով և՛ լուր մե՛զ:

Ալէ: Դո՛ւ պատրաստեցեր զուղղութիւն և զիրաւունս, և զարդարութիւն Յակոբայ դու ա՛րարեր: Բա՛րձր արարէք զՏէր Աստուած մեր, երկըրպագէք պատուանդանի ոտից նորա զի՛ սուրբ է: Փառք և եր: Այժմ և միշտ:

ԲԿ. Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո՛ւ զորդի աղախնոյ քո, և արա առ իս նշան բարութեան: Տեսցե՛ն ասելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու Տէր օգնեցեր ինձ՝ և մխիթարեցեր զիս:

Այէ: Ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչեւ եդից զթշնամիս քո պատուանդան ո՞տից քո՛ց: Գաւազան զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ՚ի Սիօնէ, և տիրեսցես դու Վի մէջ թշնամեաց քո՛ց:

Փառք և երկր: Այժմ և միշտ:

ԳՅ. Դո՛ւ պատրաստեցեր զուղղութիւն և զիրաւունս, և զարդարութիւն Յակոբայ դու ամբարե՛ր: Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր. երկըրպագէք պատուանդանի ոտից նորա, զի՞ սուրբ է՛:

Այէ: Յայտնեսցե՛ն երկինք զվայելչութիւն փառաց նորա, և օրհնութեամբ նորա լցան տի՛եզե՛րք: Ճառագայթք որպէս ՚ի լուսոյ հատան ՚ի նմանէ, և եղջիւրք ՚ի ձեռին նորա գտան, և անդ հաստատեցաւ զօրութիւն փառաց նորա՛:

Փառք և երկր: Այժմ և միշտ:

ԳԿ. Ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչեւ եդից զթշնամիս քո պատուանդան ո՞տից քո՛ց: Գաւազան զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ՚ի Սիօնէ, և տիրեսցես դու ՚ի մէջ թշնամեաց քո՛ց:

Ալէի: Նշանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց,
և ետուր ուրախութիւն սրտի՛ց մերո՛ց:
'ի պտղո՛յ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լը-
ցուցեր ը՛զնոսա՛:

Փառք և երկր: Այժմ՛ և միշտ:

Կ). Յայտնեցե՛ն երկինք զվայելչութիւն փա-
ռաց նորա, և օրհնութեամբ նորա լցան տիե-
զե՛րք: Ճառագայթք՝ յորպէս 'ի լուսոյ հատան 'ի
նմանէ, և եղջիւրք 'ի ձեռին նորա գտան, և անդ-
հաստատեցաւ զօրութիւն փառա՛ց նորա՛:

Ալէ: Յո՛ւպ քոյ և գաւազան, նոքա մխիթարե՛սցեն
գի՛ս: Պատրա՛ստ արարեր առաջի իմ զսեղան,
ակն յանդիման նեղչա՛ց իմո՛ց:

Փառք և երկր: Այժմ՛ և միշտ:

Դ). Նշանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց և
ետուր ուրախութիւն սրտի՛ց մերո՛ց: 'ի պտղո՛յ
ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր ը՛զ-
նոսա՛:

Ալէ: Նե՛տք քո սրեալ են հզօր, և ժողովուրդք
'ի ներքոյ քոյ անկցին 'ի սիրտս թշնամեաց թա-
գա՞ւորի: Աթո՛ռ քո Աստուած յաւիտեանս յա-
ւիտենից. գաւազան ուղղութեան գաւազան ար-
քայո՞ւթեան քո՛յ:

Փառք եւ երկր: Այժմ՛ եւ միշտ:

Հարց. « Այսօր պատուական խաչի » է-բ տարձ :

Երգ զկնի Իւղարերից Աւետարանի :

Այսօր եկեալ կամաւ Տէրն 'ի խաչ . և տարածեաց զբազուկս իւր 'ի նմա :

ԱՌՅԱՌՕՏՈՒ ԵՐԳ

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան , զի ապրեացին յերեսաց աղեղան : Որպէս փրկեցան սիրելիք քո կեցո աջով քով եւ լուր մեզ :

Սուրբ Աստուած , որ խաչեցար :

Ի Խ-Ք-Ք-Ք-Ն Ե-բ . : Որ զանարատ » Տե- յեջ 373 :

Դիրք Ե- -դ- Սաղմոս :

Ալէ . ալէ . Նշանեցաւ առ մեզ 'լոյս երեսաց քոց և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

Աւետարան , Անդաստան : Այ- « Նորաստեղծեալ » :
Կեցո և -դ- Շարական Բկ .

Խաչի քո Գրիստոս երկիրպագանեմք և զսուրբ Թաղումնդ քո մեծացուցանեմք . և զսուրբ զյարութիւնդ քո փառաւորեմք :

Փառք սուրբ խաչիդ , ալէլուիա . խաչեցելոյդ ալէլուիա . սուրբ յարութեանդ ալէ :

եւ զայլոն Տե- յեջ 239 :

Ի Ե-ձ Ս . Գարարդին .

Մեկերէ :

Այսօր 'ի ձեռն խաչին և պատուական նշանին . տացուք պատիւ Յիսուսի ազատողին համայնից :

ԺԱՄԱՄՈՒՑ

Առաջի պատուական ամենայաղթ խաչի քո
անկանիմք երկրպագելով և խնդրեմք զթողու-
թիւն յանցանաց մերոց . քանզի սովաւ բարձեր
զգատապարտութիւն ազգի մարդկան, և այժմ վասն
սրբոյ աստուածային քո նշանի շնորհեա զերկնային
զխաղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի :

Ճ-ը- Շ-ր-կ-ն Գկ.

Տէր Թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ .

Յանթոյն և զնոր օրհնութիւն միշտ
'ի' բարձունս երգեսցուք . Թագա՛ւ
ւորին քրիստոսի հաւանացեալ ժո՛ղ
ղովորդք : Ո՛ր ե՛կն 'ի' յուսաւորել
զընտրեալ սուրբ զեկեղեցի . և պը՛ւ
սակեաց սուրբ խաչիւն նրմա՛ ըզփառս
երգեսցո՛ւք : Ա՛յսօ՛ր եւ մեք տօնե՛ս
ցուք զնաւա՛ կատիս սո՛ւրբ խաչին եւ
փը՛րկողին մատո՛ւցուք փառք ե՛ւ
պատիւ յա՛ւիտեան :

Գիրք Է - Կ - Սազմոս .

Ալէ . ալէ . Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ , կե-
ցո զորդի աղախնոյ քոյ և արա առ իս նշան բա-
րութեան :

«ՄՐԱՍՍԵՑՈՒՓԻՒՆ»

Ով է որպէս Տէր Աստուած մեր. Տե. ՃԷ 261:

Յ Ա Ղ

Եւայն 'ի նախնուսն երեւեցաւ, ծաղկեալ 'ի դր-
րախտն աստուածատունկ, մխիթարիչ եղեւ Սե-
թայ նախագուշակ հօրն Ադամայ, մեք 'ի Այայն
փայտն եմք յուսացեալ, յոր Տէր Յիսուս բեւե-
ռեցաւ, և խոնարհեալ երկրպագեմք աստուած-
ընկալ սուրբ նշանին:

Կ Ա Ր Գ

ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԽԱԶԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

Մեհրի. Վասուր երկիւզածաց. Որպէս փրկեցան:

Հր. Դ. Զօրուժի՛ւն սուրբ խաչի՛
քո քրիստոս, որ կանգնեցեր 'ի փր-
կո՛ւթի՛ւն աշխարհի՛. սա՛ն պահես-
ցէ՛ ըզմե՛զ յամենայն փո՛րձուժենէ՛.
Քանձի 'ի սմա՛ բարձրացա՛ր աստը-
ւա՛ծ. եւ 'ի սմա՛ հե՛ղեր ըզպա՛տ-
ուակա՛ն սուրբ զա՛րիւնդ. սա: Եւ ըզ

քո միւսանգա՛մ ըղգայուստդ նըշանա՛ւ
խաչի բո՛յ ցո՛ւցե՛ր աշխարհի՛ն . սա :
Ի ստունգանե՛լն ադամայ՝ ՚ի կենա-
գո՛րծ ՚ի դրախտի՛ն . խա՛բմամբ պատ-
րանօք փայտի՛ն ծառո՛յն գիտութեա՛ն .
օձաջա՛մբ պատրանօ՛քըն ճաշակեա՛լ ՚ի
պտղոյն . և եղե՛ւ վայրա՛բնակիլ մայ-
րա՛քաղաքն ե՛րուսաղէ՛մ : Ա՛րեւե՛լք
ի դրախտին ընծայեցին ը՛զփայտ խա-
չի՛ն . և եկեա՛լ կատարի՛ւր ՚ի տեղ-
ւոջ կա՛ռափրմա՛ն , բարձրանա՛յր ՚ի
դիտի՛ն տա՛րբեղէ՛ն փայտակերտըն
սո՛ւրբ քառաթեւըն պո՛հապանն ան-
ձանց մերո՛ց : Բանն անե՛ղ համագո՛յ
որ ընդ հօր և՛ սուրբ հոգւո՛յն , ե՛րև-
եա՛լ ՚ի յերկրի պայծա՛ռացա՛ն սրա-
րածք . հըզօրին կարողո՛ւթեա՛մբ եւ
ըզմե՛ղ վերա՛գրեաց յորդեգրութեա՛ն
չը՛նո՛րհս :

Բարող . Սբ . Սաղիւս : Կեցո . Աղօթք Վահպանեա : :

Ի Բ-ԻՅԻՆ Ե-Բ-ԻՆ

Գ) Որ ծանգեցեր մեզ լոյս մե՛ծ
ը՛գնըչա՛ն յազթութեան խաչի՛ ծ քոյ
Թանգաւո՛ր յա՛ւիտե՛նից . և ետուր
պարի՛սպ ամբութեան հաւանա՛ցե՛
լո՛ց քոց , աշտարակ հըզօ՛ր յերե-
սա՛ց թը՛շնան մւոյն . անղաչեմք ըզքե՛զ
տե՛ր պահպանեա՛ն ըզմեզ ը՛նդ հո-
հովանեա՛ն խաչի՛ քոյ սո՛ւրբ : Սա
պըսա՛կ զարդարեա՛լ ՚ի շնորհաց իմա-
նալի՛ լո՛ւսոյն . և եգեալ ՚ի գլո՛ւխ մե՛
զու՛ցե՛լոյն . վայելուչ երա՛նգօք ներ-
կեա՛լ անրեա՛մք և՛ ջրով . ՚ի տիգա-
խո՛ց կողե՛դ՝ զոր ՚ի զինանորե՛ն ը՛ն-
կա՛յար . անղաչեմք : Որ զանդո՛ւնդըս
մեղանց ծո՛ւ վուն սո՛վա՛ն բա՛ժա՛նե՛
ցեր . և՛ ըզբռնաւորն ծածկեցեր խո-
րօքըն յաւիտե՛նանկա՛ն հրովն . հա-
ներ ըզժողովուրդըս քո ՚ի բնակու-
թիւնս երկնի՛ց ա՛նկեա՛լ զօրացն . ա :

Առօրէն իրօնին Աղօթք. Գիրք և ուր Սաղմոս :

Ալէ . ալէ : Նշանեցաւ առ մեզ լոյս հրեասաց քոց
և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

Աւետարան . և ուր

Սուրբ Ազտուած (երէց) Սուրբ և Հզօր (երէց)
Սուրբ եւ անմահ (երէց) որ խաչեցար վասն մեր ու
ղորմեա մեզ :

Եւր . Գլ . Այսօր երևո՞ւմ է՞ մերն մե՞-
ծի՞ ճանաչա՞յմ յԹի նըշանի՞ տեան
ուրն աստուծո՞յ մերո՞յ փա՞ռ՞ա՞յ
եան . ՚ի նաւանկատիսն որ յերո՞ւսա
ղէ՞մ ժողովուրդք բարեբանելո՞վ ըզ
քրիստո՞ս տօ՞՞նեցէ՞ք ուրախու
թեանք : Քանզի նը՞չո՞ւմ է՞ կե՞ն
սաստու՞ սուրբ խա՞՞չին արեգա՞կնա
կերպ փայլմանքն թա՞փա՞նցի՞կ
լուսովն ՚ի յարե՛ւելլց յայտնեանլ .
ժողովուրդք բա : Ի՞ յերկնի՞՞ց
ցօ՞՞լա՞ցեալ ա՞հե՞ղ և նորանքա՞նչ
հրա՞շիւք ցո՞ւցա՞ւ սո՞ւրբ գո՞ղ

զո՞ր թայ, նը՛շանը՛ն տէ՛րօ՛ւնական.

Ժո՞ղո :

Որթի. Աւետարան .

Ադո Քարոզ . Տեառնագրութիւն եւ ադո
Ամէն այլելուիա , այլելուիա , այլելուիա :

« Սուրբ Աստուած » ըստ Գրքի :

Շոր . « Որ զանարատ բազուկս : » յէջ 378 :

Որթի . Աւետարան .

Ադո Քարոզ . Տեառնագրութիւն եւ ադո

Ամէն այլելուիա , ըստ Գրքի .

Սուրբ Աստուած . ըստ Գրքի :

Շոր . Գ) Փանյտ կե՛նաց որ փոխա՛ն
նակ մահացո՛ւ պըտղոյն ըզքրիստո՛ս
պտղաբերե՛ցեր , պարսպեա՛լ պահեա
զո՛ւխտս հա՛ւատացելո՛ց : Քե՛ւ բանցաւ
մեզ ճա՛նապարհ ծառո՛յն կենաց ի՛
սրովբեափա՛կ պահպա՛նութե՛նէ՛ն
պարսպեա՛լ : Քեւ ազա՛տեցա՛ւ նա
խա՛նհարն ի ճաշակմա՛նէ պտղոյն ,
և՛ քեզ երկը՛րպագեն ամենա՛յն հա՛ւ
ւատացեալք . պարսպեա՛լ :

Որթի. Աւետարան .

Այս Քարոզ. Տեառնագրութիւն էս աչս

Ամէն ալէլուիա, ըստ Քերնոյն .

Սուրբ Աստուած . ըստ Քերնոյն :

Շ-ր. ԲԿ. Խաչըն կե՛նարար որ եղե՛ւ
մե՛զ փը՛րկու՛թիւն . սո՛ վա՛ն ա՛մե՛զ
նե՛քեա՛ն ը՛զքե՛զ բա՛րբա՛նե՛մք .
Որ ՚ի հօ՛րէ՛ լուսոյ՛ լոյս ճանազայթ-
եա՛ն ՚ի՛ յե՛րկրի, և գա՛նազա՛ն զօ-
րութեա՛ն հաւատա՛ցե՛լոց . սո՛ վա՛ն .
Որ լուսա՛փա՛նջ ծա՛ղմա՛մբ հրաչա՛փա-
ռապէ՛ս մե՛զ ցո՛ւցաւ ՚ի յօ՛գնութիւն
ընդդէ՛մ թը՛շնա՛մուոյն . սո՛ վա՛ն :

Որթի: Աւետարան .

Այս Քարոզ. Տեառնագրութիւն էս աչս

Ամէն .

Այս լեռաչի քո Բրիստոս . Տե՛ս յեղ 362 :
Քարոզ. Սուրբ խաչիւս . Աղ . Պահպանիչ :

Բ. ՕՐ ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԻԱԶԻ

Ճուր- Շորակո Դձ. Տէր Թագաւորեաց վայել:

Ի՛յ յերկնից երեւեան Նըչանըն յաղ-
թութեան ամ Եսոհի հեթանոսաց ծա-
գեանց լոյսն ղղորմութեանն : Ե՛ւ քաղ-
մութեան ժողովոյն տեսանէին ամ Եսոհ
սուրբ ըզխանչըն լուսո՞յ ճառագայթիւք
զարդարեան : Ընդ երեւո՞ւմըն սրբո՞յ
խաչի՛ քո քրիստոս ամ Եսոհի երուսա-
ղէ՛մ մեծապէ՞՞ս պանծա՛ցան յո՛յժ :
Եւ ըզճագո՞ւմըն լուսո՞յ աստուածային
նըչանի՛ քո ճառագայթի՛ւք տեսա-
նի՞ւր քաղմութեանն ժողովոյն : Ա՛-
մենայա՛ղթ զօրութիւնն խաչի՛ քո քր-
իստոս : ո՛ր ցուցաւ ՚ի յօգնութիւն
ընդդէ՛մ թշնամւոյն պանտերազմեան՝
զօրութեանմբ քո՛վ :

ԿԱՆՈՆ

ՎԱՐԱԳԱՅ Ս . ԻԱԶԻ

Օրհ. Այ. Նշանանալ ամենայն ղթ խաչ-
չիւրդ քո բրիստոն պահպանեա զմեզ
մարդանսէր յաներեւոյթ թշնամոյն.
զի դո՛ւ միայն ես թագաւոր փառաց
օրհնեալ յա՛ւիտեա՛ն : Ար ՚ի վերայ
սորա՛ տարածեցե՛ր զանարատ բաճու-
կըս քո՛, և հեղեր զարի՛ւնդ ՚ի փըր-
կութի՛ւն տիեզերաց . զի դո՛ւ : Ի միւ-
սանգա՛մ քո գալը՛ստեանըն յերեւիլ
սուրբ նըշանի՛ս, արժանի՛ արա ըզծա-
ռա՛յս քո՛ վերստի՛ն նորոգմա՛ն . զի
դո՛ւ միայն ես :

Խաչ քո եղիցի՛ մեզ անպաւէ՛ն ,
բոցանիչ փայլմամբն իւրո՛վ , խոր-
տակեաց ըզթշնամի՛ն եւ ելոյժ ըզ
դատակնիք անուանեալ փայտըն կե՛-
նաց ՚ի փրկութի՛ւն տի՛եզերաց :

Վերառեալ ցընծան երկի՞նք եւ
երկիրս իւրախանայ, ընդ յայտնիլ
սրբոյ խաչին սեռակնաձեւ քա՛ռա-
թեւի՞ն, որ զաշխարհքս լուսանօր-
եա՞ց արեգակնակերպ ճառագայ-
թի՛ւք : Յընծայաւ երուսողէ՞մ բերկ-
րեցան հաւատացեալք, նորահրաշ
զարդարեցան, քանզի՛ տեսին զյայդ-
թող նըշա՞նն, արարանք ամենա՞յն
ի լուսոյն պայծա՞ռացա՛ն :

Ժամոռոգ և Առաջի պատ Ի. Տե՛ս ԵԷ 379:

Ճաշու Շորիկն

ԳՅ. Քե՛զ քրիստո՞սի կաթուղի՛կէ
եկեղեցւո՞յ շնորհողի զյաղթական ըզ
պատուական զաստուա՛ծընկա՞լ սուրբ
նըշանս, մատուցանե՛մք զօրհնե՛րգու-
թիւն մի՛շտ ՚ի բարձո՛ւնս : Սա կա՛-
մա՛ւ բո քրիստո՞ս և թեօք ամենա-
զօր սուրբ հոգւոյն. և դասո՛ւք հրեշ-
տակաց թռուցեալ ե՛կաւորի. ՚ի՛ լեա.

ուրն վարագաս՝ բընակիլ 'ի նմա՛ : Ե-
կայ՝ք ժողովո՛ւրդք երկրպագեցուք
աստուածային սուրբ 'երչանիս . համ-
բարձէ՛ք միաբան ըզձեռըս ձեր 'ի՛
սըրբութիւն . և ըզբնակեա՛լն 'ի սմա
մի՞շտ փառաւորեացուք :

Ճաշու Սաղմ . « Նշանեցաւ . » Տե՛ս յեջ 383 .

Սրբասացութիւն . « Ով է որպէս » , Տե՛ս յեջ 261 .

ԿԱՆՈՆ

Գ Ի Ի Տ Ի Ս Բ Բ Ո Յ Ի Ա Չ Ի

Օհ . Այ . Հրաշակե՛րտ և զօրե՛ղ փայտ
խաչի՛ք բո քրիստո՛նս գաւազա՛ն զօրու-
թե՛ան 'ի յերկրի՛ երևեալ . եկայ՝ք
ժողովո՛ւրդք երկրպա՛գեցուք : Ձոր
հրէ՛իցըն ծածկեալ զանթաքչե՛լի՛ ըզ
գանձըն փափաքմա՛մբ թագուհւո՛յն

փայտ կենաց յայտնեցաւ . ե : Սա է
զէն յաղթութեան հաւատացեւոց,
ախոյեան եւ կնիք յաղթող ընդդէմ
Թրչնամուտն . եկ :

Անճառելի՛ երեւո՞ւմն երեւեալ
դշխոյի՛ն . նըստելո՞վ յատենի յե՛-
րուսաղէմ խնդրէ՛ր զպատուակա՛ն
փայտ խաչի՛ն , յոր զմե՛սիայն բե՛-
ւե՞ռեցի՛ն : Մեծասա՛ստ հրամանա՛ն
ժողովեալ հրբէիցն ցուցանելո՞վ նը-
մա զպատուակա՛ն փայտ խաչին . յոր
ելեալ բարձրացա՛ւ արա՛րիչն արա՛-
րածոց : Ընդ յայտնիլ սը՛րբոյ խա-
չի՛ն ՚ի տեղուոջն սրբութեա՛ն բո՛ւր-
մամբ անուշա՛հոտ խընկոց եւ լըցա՛ն
տիե՛զերըք մեծապէ՛ն պա՛րգեօք :

Ար ըզնախնոյն առ ՚ի՛թ մահո՛ւ փայտ
կենաց շնորհեցե՛ր . ե ետո՛ւր յաղ-
թութի՛ն մահացո՛ւ բընութեանս .
ի սմա՛ր բանիդ հօ՛ր երկրպանգեսցո՛ւք :

Որ զանճառ լուսոյդ բարձողըն ծանձ-
կելով հրէիցն. ՚ի յերկրէ՛ ծագե-
ցե՛ր զերկնայի՛ն ճառագայթ. ՚ի սման՝
Որ ահաւոր հրանչիւք ցուցե՛ր ըզնչա՛ն
խաչի բո՛ւ, յայտնելով աշխարհի՛մ յա-
լութեանմբ պատանւոյն. ՚ի սման՝

Հո. Բ). Ո՛ր փափա՛գելի տենչմամբ
ե՛կեա՛լ ՚ի բաղանքն երուսաղէմ աստ-
ուանձասէ՛ր գը՛շխոյն. խընդրէ՛ր ըզ
փայտ խաչին. ո՛ր բարձեա՛լ մարմնով
յի՛նքեա՛ն զասար՛ւած հարցըն մե-
րո՛ց: Յո՛րմէ զանհարեալ գողային
դա՛սք բազմութեա՛ն հրէիցն ՚ի յան-
հէ՛ թագուհւոյն, անգղմամբ սուրբ
հոգւոյն ցուցա՛լ պատուակա՛ն փայտ
խաչին. ո՛ր բարձ: Ո՛ւստի բուրբելով
խընկո՛ց անուշահոտութի՛նն, ՚ի տեղ-
ւոջը՛ն սրբութեա՛ն, ցընծացա՛լ ե-
րո՛ւսաղէմ ընդ յայտնի՛լ սրբոյ խան-
չի՛ն ՚ի տեղւոջը՛ն գողգոթա. զո՛ր:

Է. Ըզտէ՛ր օրհընե՛ր^ի ցե՛ք և՛ բարձր
արարե՛ք ը՛զնա՛յ յո՛ւրիտեան՛ն :

Ա. յօր նըշան՛ն սո՛ւրբ խա՛չին ՚ի՛
յե՛ր^ի րկրի՛ ե՛րևեալ, օ՛րհ : Ա. յօր
ընդդէ՛մ թը՛շնամո՛նի զէ՛ն սնպա՛ր
տե՛ր^ի ՚ի՛ ցո՛ւցս՛ւ մեզ . օ՛րհ :

Մե. Այ. Ե՛րանելի անստուածասէր
սո՛ւրբ զը՛շխոյն ե՛կեա՛լ ՚ի՛ բաղաքն
ե՛րօ՞ւսահէ՛մ խնդրե՛ր ըզփրկական՛ն
ծագու՛մըն մեծի՛ փա՛յլմա՛նն . և՛ բա-
րողէ՛ր նո՛ցա՛ զմօրենին լսո՛ւեալ
ո՛ր ո՛չ անյրէր . մեծացո՛ւցանե՛լով
զծընեանն ՚ի՛ կո՛ւսէն : Եւ խոչտան-
կեան՛ ըզդասըս հըրէ՛ցիցն . խո՛ստու-
վանե՛ր յո՛ւղա , ե՛կեա՛լ ՚ի տեղին
զողզո՛թա հաւա՛տով . և՛ քարողէ՛ր
նո՛ցա՛ զգո՛ւուն ընդ ուր եմօ՛ւտ բա՛նն
անստը՛լաժ . մեծա : Եւ համբարձեալ
ըզձայնն յուղա՛յի խնդրելով ՚ի տեառ-
նէ ըզտենչալի՛ն ամե՛նեցուն սուրբ

ըճ զխաչն . և հաւատո՛վ զո՞չէր ե՛կ-
կայք երկրպագեացո՛ւք աստուածայի՛ն
սո՛ւրբ նը՛շա՛նիս . մեծ .ս .

Որ . Բ) . Ա՛յսօր խնդրի՛ պատուա-
կա՛ն փայտ խաչի՛ն աւանդեա՛լն ՚ի
գողգոթա , ՚ի՛ ձեռն աստուա՛ծասէ՛ր
դշխոյին . ե՛կայք հաւատացեալք եր-
կրրպագե՛սցուք աստուա՛ծայի՛ն սո՛ւրբ
նշանի՛ս : Ա՛յսօր ընծայէ՛ գողգոթա՛
ըզձո՛ձկեալն ՚ի յերկրի վերաբերեալ
անուշահոտ խնկովք ՚ի՛ ձեռն երա՛նել-
ւոյն յուգայի . ե՛կայք : Ա՛յսօր ՚ի ձե-
ռըն փրկակա՛ն սուրբ խաչին կենա-
գործի՛ պատանին մեռեալ , և ողբսյ
սատանայ ըզկործա՛նո՛ւմն իւր . ի՛սկ
մե՛ք քրիստոսի հա՛ւատացեալք երկր .

Տ . Ա՛պաւինեցաք ՚ի խա՛չքո՛ արարի՛չ
յաւիտենից , որ ետո՛ւր մեզ պահա՛-
պան յանթող ընդդէ՛մ թշնամոյն .
ա՛ղաչե՛մք սովաւ փը՛րկի՛չ պահպան .

եան՝ զանձինս մե՛ր : Բանձրեան՛ը թա-
գա՛ւոր ո՛ր վասն մե՛ր ելեր ՚ի խա՛չ ,
և՛ բարձեր սովաւ զյանցանս նախա-
ստե՛ղծի՛ն անգամայ . անգ Գո՛ւխ սո՛ւրբ
հաւատոյ , և փայտ կենանց մարդկան
յայտնեան՛ զոր տեսեան՛ այսոյն պը՛ղծոյ
կործանեցաւ անկանգնելի . անգաչե՛մք
սովաւ : Գո՛ղացա՛ւ թշնա՛մին՝ ընդ
յայտնի՛լ սրբոյ խաչին , և՛ ՚ի յաՀէ՛ փա-
ռաց նո՛րս կործանեցաւ յանգունդս
երկրի . անգաչե՛մք սովաւ : Երկինքք ցըն-
ծանի՛ն և երկի՛րս ուրախանայր , քան-
զի փրկի՛չ յուցաւ սո՛ւրբ խաչն և լու-
սատու տի՛եզերաց . աղաչե՛մք սովաւ :

Ժամոտոս « Առաջի պատուական » . Տե՛ . յէջ 379 .

Ճաշու « Այսօր խնդրի պատ . » Տե՛ . յէջ 393 .

Ճաշու Սաղմոս :

Տուր զօրութիւն ծառայի քո , կեցո զարեւ
աղախնոյ քո և արա առ իս նշան բարութե : »

Սրբապետ Սիւն : Ով է որպէս . Տե՛ . յէջ 261 :

ԿԱՆՈՆ

ԾՆՆԴԵԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԵՆԻՆ

Օրհ. Այ. Որ նախիմաց իմաստու-
թեանմբ տնօրինեցեր զխորհրդ սուրբ
եկեղեցւոյ. խորագո՞նն անկեալ հի-
մունս հաստատութեան ըզդասս ան-
գարոց աղաչանօք սոցա՞ խնայեա՞ ՚ի՞
մե՞զ : Որ զօրհնութիւն նախաստեղ-
բիցն աստուածազոյգ արուաց և՛ ի՛գաց.
պայծառացեալ վայելչապէ՛ս ծանղկե՛-
ցունցեր այսօր ՚ի յովակիմ և՛ ՚ի յան-
նա . ազա : Որ ըզխոստումն արբահա-
տու նահապետի՛ն մե՛ր ը՛ստ հոգւոյ .
բահանայական եւ թագաւորական
բանաճա՞ննացըն միացեալ ցուցեր այս-
ր՛ ՚ի՛ յաննանէ . աղաչանօք սոցա՞ :
Անըսկիգրն աստուած անձառելի՛
նբաւ զօրո՞ւթիւն, որ յիսկըզբանց

յաւիտենից խնամարկեցե՞ր զորդիս
անդամայ, գերագոյն այսօր շնորհիւ
փայլեանլցուցեր ծընընդեամբ զմայր
միածնիդ քոյ ընտրե՛լոյ. աղա : Ար
յանէից բանիւ գոյացուցե՞ր զաշխարհ
հըս անե՛նայն. այսօր մարդասիրեալ
տնօրինաբար ի՞ յաննայէ արկեր
հիմուննս նորոյ աշխարհի աղ: Ի յամուկ
երկրէ այսօր բուսաւ մե՛զ բարեբե՛ր
բո՛յսըն բարի, շուշան հովտոնց ծա
ղիկըն դաս՛շտաց, միամայրն մարիամ
արմատ տընկոյն անմահօթեան. ա.
ղաչանօք խոցան խընայեան ի՞ մե՛զ:

Հո. Դ. Ար ի վերայ բերովբէից
ներստեալ հանգչիս բանդ անտըւած
այսօր հրահա՛փա՛ռ պարգե՛ւօք յու
ցեր ծնընդեամբ ի յաննայէ աթո
փառաց յերկրի՛ զսուրբըն մարիա
օրհնեալ տե՛ր աստըւա՛ծ հա՛րցը
մե՛րոց : Ար ի լերինըն քորեբայ փա

լատակեան, հուրդ աստուածային
հոգւով և շարժմամբ յայտնեալ 'ի
պակուցումն սուրբ մաքրաբէին.
այսօր զըթոնթեամբ և ողորմոն-
թեամբ յարմարեցեր տեղի իջման
անձառելի խոնարհութեամբ 'ի յօդ
հանդարտ զօրինակեանըն մարիամ.
սրհնեան: Ար 'ի կանուխ ժամանակաց
օտորագրեցեր զանօրէնութեան քո
ըզտեղի, տանայր և քաղաք շինե-
եալ բարձող անուանըդ քումբարձ-
րելոյ. այսօր ստո՛ւգանպէս յայտ-
նեան ջո՛ւցան բնակարան աստուա-
ծութեան քո սուրբ կոյսըն մարի:
Է. Ըզտեր օրհնեցէք բարձր արարէք
ըզձրնեալն այսօր ըզմայր մաքուր բանին
ըզմի՛շտ կոյսն: Ար 'ի զօրաց հոգեղինաց
իրգաբանեան յըրբո՛ւհին, ըզձրն
եալն այսօր օրինօք բնութեան ըզ-
հայրն աստուծոյ բանին 'ի վեր քան

ըզբնո՛ւթիւնս . բարձր ա : Ար ՚ի գա-
սուց մարգարէից և յերջանիկ առա-
քելոցն օրհնաբանեա՞լ տի՛րո՛ւհին .
ըզլո՞ւծի՛չ երկանցն ե՛ււայի զմայ-
րն կենաց ծընեալն այսօր ՚ի՛յա՛ն .
նա՛յէ . բար :

Մեծ . Առաւօտ խաղաղ . Տե՛ւ 118 .

Ուր . Անճառելից աստուած ան-
զըննական ՚ի՛ հրե՛ղինաց , ա՛յսօր
հա՛ճե՛ցար ՚ի հողե՛ղի՛նաց յայտնել
թարգման աստուածութեանդ քո
զմիշտ կո՛յսը՛ն մա՛րի՛ամ . աղօթիպ
սորա՛ ողորմեա՛ մե՛զ ա՛ստը՛ւա՛ծ .
Անժամանակ ծոցոյ ծընո՛ւնդ հօր է՛
ա՛կան . ա՛յսօր սը՛րբեցե՛ր յորո՞վայ
նէ ժամանակաւ մայր ՚ի մօրէ անճա՛
մա՛րդե՛ղո՛ւթեամբ . աղօ : Յառօ
քան զարուսեակ անմայր ծընո՛ւն
հօր ՚ի՛ յե՛րկինս . ա՛յսօր ը՛նտրեցե՛ր
ի՛մա՛ստո՛ւթեամբ զմայր անարնատ ա՛

հայր ծնընդեան բո՛լի՛յե՛րկրի. աղ :

Տե՛ր. Թագաւոր փառաց աստուած
հոգիդ կենդանարար, ՚ի շնորհաբաշխ
աւուր մեծի ծնը՛նդեան մարիամու
գըստեր գաւթի թագաւո՛րի՞, նորոգ-
եա զկենդանութիւն մերոյ թագաւո՛-
րի՞. զի օրհնեսցո՛ւք ըզքեզ տէ՛ր այ-
ժըմ և յանիտեա՛ն : Աղբիւր կենաց
և փրկութեան մերոյ հոգի հօր և՞
որդւոյ, ՚ի յարմատոյն յեսեայ բըղխ-
ման գաւաղանի հասեալ ժամո՞՛ւ,
շնորհազարդ պայծառացո զգաւազան
իշխանութեան մերոյ հայրապե՛տի՞ն.
զի օրհնես : Լրումն անխարհի և ճա-
ռագայթ իմանալի հոգիդ սուրբ ան-
տուծոյ, ՚ի ցընծութեան աւուր լը՛ր-
ման ուրախութեան յովակիմայ եւ
աննայի՞, աղօթի՛ւք սոցա լըցո զպե-
տըս կարեաց հայաստանեայց ե՛կե-
ղե՛ցւո՞յ. զի օրհ :

ծէ Որ 'ի բարձրութիւնս երկնից
բարձր բանիւք բարեբանի՞ս սըրբո՞ւ
հի, 'ի 'իբանանէ՛ղ զիմեայ հասն
ըզպեցեսոյ այսօր, զարեգակն արկ
եալ ըզքեւ, եւ ընդ ոսիւք զլուսինն
ըստուերատեսակ. ծրհնութեամբ եր
գով եկեղեցիք տիեզերաց այսօր տօ
նե՛ն ըզյիշատակ ծնընդեանն քո՛ 'ի
մօրէ՛: Ահազոյն սերովբէից և բազ
մաշեանյ քերովբէից տիրամայր անտ
ուանձանձին, տան պանակ կըտակի,
սափո՞ր սակի, խորհրդաւո՞ր խորան
բանի՛ն հօ՛ր բարձրելոյ. ծրհնութ
Մարգարէի՛ց հանդիսարան և գրա
ւական կենաց մարդկան մարիամ
անտուանձամայր, ընդունանրան եօ
թնարփի՛ն շնորհաց, խարիսխ յու
սոյ հաստատութեան, զուգաթիւ ա
ւո՞րց դարո՞ցս ա՛նցաւորաց. օրհն

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑՆ

ԳԱՐՐԻԷԼԻ ԵՒ ՄԻՔԱՅԷԼԻ

Օրհ. ԲԿ. Ո՞ր յանէից ստեղծեր ըզ պաշտօնեայս քո՞ ՚ի՞ հո՞ւր կիզերո՞յ հուրդ անեղական. ը՛նդ նոսին օրհնեմք ըզքե՛զ և՞ մեք հողեղէ՛նքս :
Ո՞ր բանի՛ւ գոյացուցեր զի՛ննեա՛կ դասը՛ս հրեղինաց բանդ ի՛ սկըզբանէ. ը՛նդ նոսին գո՛վեմք ըզ : Ո՞ր աբարե՛ր յոգիս իմանալի՛ ը՞զ հրե՛շտակըս քո՞ հոգի՛ աստուծոյ, ը՛նդ նոսին բարեբա՛նեմք ըզքե՛զ :

Ա՛նդադա՛ր յե՛րկինս օրհնա՛բա նո՛ղք հօ՞րն ե՛րկնաւորի՛ զօրք լո՛ւսեղինաց. բարե՛խօս լերո՛ւք ը՛նդ մեղաւորացս : Քա՛ղցրաճա՛յն ե՛րգով գոհա՛բանո՛ղք ո՞րդւո՛յն միածնի՛ դասըք

հրեշտակաց . բա : Ա՞նլըռելի՜ հը՛նչ
մամբ բարե՛բանո՛ղք հո՞գւո՛յն ճըւ-
մարտի՛ հոյլք հո՞գեզինաց . բարե : Ծ .
րեքսրբեա՛ն ձայնիւ փառաբա՛նո՛ղք
սո՞ւրբ ե՛րրորդութեա՛նն գունդք սե՛-
րովբէից . բարե :

Հո . Գ . Ա՞նըսկիզբը՛ն հայր ա՛ռա .
Ձի՛ն լոյս անճանելի . որ ՚ի լուսոյ
լո՛յս ներգործեալ զի՞մանալեանց գո-
յակսն . ը՛գքե՛զ օ՛րհնե՛մք աստու-
լա՛ծ հարցը՛ն մերո՞ց : Է՞ակիցը՛դ հո-
յի՞ լուսո՞յ լոյս ծագումն ո՛րդի , որ ա-
րարե՛ր ՚ի պաշտօն փառաց քոց զհը-
րեզինանցըն զօրս . ը՛գքե՛զ : Ի՞ հօրե-
բըղխումն փառակի՛ց որդւոյ հոգի-
անեղ , որ ըստե՛ղծե՛ր ՚ի յոգիս կ-
տարեալ զհոգեզինանցըն դասս . ը
4 . Ըգտէր օրհնեցէ՛ք բարձր ս-
րա՞նի՛րէ՛մք ըզնա՛ր յաւիտեան : Ե՛ր-
նայի՛ն զըւարթունք հրեշտակք

հրեշտակապետք, վերին պետու-
թիւնք բարձր արա՞րէ՞ք ըզհայրն
երկնաւոր : Ա՛նմարմնոց բազմու-
թիւնք, իշխանութիւնք, զօրութիւնք .
անմահ տէրութիւնք, բարձր արա՞րէ՞ք
րէ՞ք զքրիստո՛ս թագաւորն : Ա՛նց-
թեւեա՞ն սերովքէք, բառակերպեա՞ն
քերովքէ՞ք, աթոռք անեղի՞ն բարձր
արա՞րէ՞ք զհոգի՛ն ճշմարիտ :

Մռ. Մայր և կոյս աղախին քրիս-
տո՛սի որ բարեխօսդ ես միշտ աշ-
խարհի . քեզ երանեն ամենայն ա՛-
նի՞նք : Մաքուր աղաւնի և հարսն երկ-
նից մարիամ, տաճար և աթո՛ռ աս-
տուծոյ բանին . քեզ երա : Քե՛ւ հա-
նճան իմանալիքն ընդ հողե՛ղէնքս,
քե՛ւ մերձեցաք ՚ի փայտըն կենաց .
քեզ երա :

Ուր. Դ) . Որ ՚ի հրեղէն զօրաց երկ-
նից փառաբանի՞ս անսը՛ւած, ո՛րո՛վ

զերկնայի՞ն անապական. աստուա-
ծային ըզնորհս հեղե՛ր յորդիս ան-
դամայ. աղաչանօք սոցա՛ ողորմեա՛
մեզ ասոր՛ւն ծ : Երեւելով հողեղի-
նացս անհիւթականքն ՚ի՛ ձե՛ւ մարմ-
նոյ, որք և՛ ծանունցի՛ն մարգաթե՛-
իցն ըզխորհուրդ քո գալլստեանդ
բազմապատիկ տեսեամբ օ՛րինա՛-
կելով. անգա : Անճառելի տնօրէնու-
թեանրդ քոյ անետաբե՛րք անա՛քե՛-
ցան գա՛բրի՛է՛լ և՛ մի՛քայէ՛լ. անմար-
մնական դասուքն իւրեանց յերկրի՛
սպանաւո՛րե՛լով. անգա :

Տէր . Անմահ արքայի՛հն անա՛ր-
ուեստ ա՛թոռք . բազմաչեա՛յ քե՛-
րո՛վբէ՛ք, սրբասաց ձայնիւ սրովբէք
առաջին յերկրի՛հնս քանա՛նայա՛-
պե՛տք . բարե՛խօ՛ս լե՛րուք առ տէ՛հր
վանն ե՛կեղեցւո՛յ : Բարձրելոյն փա-
ռա՛հց բարձո՛ղ տէ՛րո՛ւթիւնք, ան

յաղթելի՛ք՝ զօրո՛ւթի՛ւնք . վեհագոյն
իշխանութիւնք, երկրորդին դասո՞ւն
քահանայա՛պետք . բար՛ : Գերա-
զո՛յն էի՞ն՝ պե՛տո՛ւթի՛ւնք վե՛րին ,
հրեշտակապե՛տք երկնա՛ւորք . հրեշ-
տակաց զինուորութիւնք երրորդի
յերկի՞նս քահանայա՛պետք . ձե՛զ
համաճա՛յնեալ ե՛րգե՞մք ըզփա՛ռս
ի՛ բարձու նս :

ՄԿ. ՍԿ. Երկնաւո՞ր հօ՞տ ը՛նտը-
եալ . զոր հովիւըն քաջ թողեա՞լ յեր-
կի՛նս , և եկեա՛լ ՚ի խնդի՞ր մեզ մո-
լորե՛լոցս , որով լըցեալ զթիւ հա՞-
րիւրո՛ցդ , արար ուրախութի՛ւն ՚ի յեր-
կի՞նս ե՛րկնա՛ւո՞րացդ , աղաչեմք ըզ
ձե՛զ բարեխօս լերուք առ տէ՛ր վա-
սըն քաւութեա՛ն մե՛ղա՞ց մե՞րո՞ց :
Տեսանո՞ դք ա՞նտե՞սին , խո՛րհրդա-
ծուք խորոցն աստո՞ւծո՞յ , որք իջեա՛լ
ընդ միածնին սպասաւորե՞լ տնօ՛րե՛-

նութեանն . 'ի ծննդեանն աւետան-
ւորք հովուանցն , և կանանցն իւղա-
բերից կենաց քարոզք ըզկենդան-
ւոյն . անդո : Պահապանք անշխարհի .
բանակըք տեառն շուրջ զերկիւղա-
ծովք . բարեկամք անգգի մարդկան
միջնորդք մահո՛ւ և՞ յարժեան ,
միքայել և գաբրիէ՛լ մե՛ծք որք կայք
միշտ առաջի ամենասո՛ւրբ ե՛րրո՛ր .
դո՛ւթեանն . աղաչեմք ըզձե՛զ :

ԱԼԷԼՈՒՔ 'Ի ՏՕՆԻ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ

Ալէլուիա , Ալէլուիա , Ալէլուիա .

Ո՛ր արար զհրեշտակս իւր յողիս , և զպաշտօնեայս
իւր 'ի հուր կե՛զելոյ՛ : Հաստատեանց զերկիր 'ի
վերայ հաստատութեան իւրոյ . զի մի սասանեսցի
յա՛ւիտեա՛ն :

Ալէ՛ . Օրհնեցէ՛ք զտէր յերկինս . օրհնեցէ՛ք զնա
'ի՞ բարձա՛նց : Օրհնեցէ՛ք զնա ամենայն հրեշ-
տակք նորա , օրհնեցէ՛ք զնա ամենայն զօրու-
թիւ՛նք նորա՛ :

Փա՛ւք և երկր . Այժմ՛ և միշտ . Ալէ՛ :

Դա՛ւք հրեշտակաց օրհներն զքեզ Գրիստոս ալէ՛-
լուիա՛ , մարդկան՛ ազգ սաղմո՛սն քեզ . Ալէ՛ :

երկինք և երկիր գոհանան ըզբէն Տէր, արա-
րածք ամենայն քեզ երկիրպագանեն, և հրեշտա-
կքք 'ի բարձունս ազաղակեն և ասեն. ողորմեա
դու ստեղծեր, մի կորուսաներ: Երկինք երկնից
Նուրք որ 'ի վերոյ քան զերկինս. օրհնեցէք զա-
նունքն Տեառն: Զի նա ասաց, և եղեն, հրամայ-
եաց և հաստատեցան. և հրեշտակք 'ի բար': Եր-
կինք և երկիր հանապազ զքեզ գովեն. Թագա-
ւոր փառաց. սերովբէք և քերովբէք 'ի խոնարհ
ունելով ըզդէմն իւրեանց. և միաձայն բարբա-
ռովն աղաղակեն և ասեն. սուրբ, սուրբ, սուրբ
տէր զօրութեանց:

Ճ Ա Մ Ա Մ Ո Ւ Ց

Զոր օրհնեն անլուելի ձայնիւ իմանալի զօրու-
թիւնք՝ երկնաւոր նահապետութիւնք, հրեշտակք
և հրեշտակապետք, աթոռք և տէրութիւնք, իշ-
խանութիւնք և պետութիւնք. սերովբէք և քե-
րովբէք, և մեք օրհնեսցուք զնոյն ամենասուրբ
Երրորդութիւնն և զմի Աստուածութիւնն:

Այսօր երկրաւորս եկեղեցւոյ քահանայապետու-
թիւն ցնծայ հրաշափառապէս՝ զերկնաւոր քա-
հանայապետութեանցդ կատարելով զտօնախըմ-
բութեան տօնս: Եւ ընդ անմարմնականաց և հո-
գեղինաց դասուցդ՝ և մեք մարմնականքս և հո-
ղեղէնքս համաձայնեալ փառաւորեմք զփառաւո-
րեցեալն 'ի ձէնջ: Արդ՝ ո՛վ սուրբ Գաբրիէլ և Մի-
քայէլ մեծ հրեշտակապետք բարձրելոյն, և ամն-

նայն զինուորութիւնք երկնից, որք կայք միշտ առաջի ամբողջ Աստուածութեանն, անդադար բարեխօս լերուք վասն մեր առ Տէր, վերաբերել զմեզ զամենեսեան ընդ ձեզ յերկնից արքայութիւնն, և միաձայն բարբառով երգել զփառս:

Ճ Ա Շ Ո Ւ

Դ՛. Ա՛յսօր ուրախացեալ սուրբ եկեղեցի՞ քրիստոսի՛. տօնէ խընդո՞ւթեանմբ զտօն յԵրինն երո՞ւսաղէմի՛. սրբասաց ձայնի՛ւ փառաւորելով ըզքրիստոս: Ա՛յսօր համաձայնեալ որդիք սիօնի՞ երկրայնո՛յ, տօնիւ զըւարձանա՛ն որդւոց անդրանկաց վերի՞ն սիօնի՛. սրբասաց ձայ: Ա՛յսօր դասք անմարմնո՞ցն երգս առեալ պարե՞ն ընդ մարդկա՛ն զերգըս հոգե՛ւորս յանմահ փեսայի՞ն առագանստ սրբասաց ձայ:

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԱՌՅԵՆ ՅԱԿՈՐԱԾ ՄԵՐԱԾ ՆԱԵՐԱԳԵՏԻՆ

Օհ. Գ. Յաղթող և՛ սուրբ հայրան՝
պետ նրման մեծին մովսիսի. բարձր
խաչին պարծանաց ընդդիմամարտ
հանդիսիւ. ըզքեզ ունիմք բարե՛-
խօս առ հայր յերկինս վասն մե՛ր :
Ա՛ռանքմամբ սուրբ հոգւոյն յանապա-
տէ կոչեցար, առե՛ր պատիւ մեծո՛ւ-
թեան նրման մեծին յովհաննու, եր-
գակցելով ը՛նդ վերնոցն. ըզքեզ :
Կարող ե՛ղեր զօրո՛ւթեամբ զարմա՛-
նագործ նը՛շանիւք, նրման մե՛ծին
պետրոսի, հովիւ շնորհեալ յաստո՛ւծոյ
ընտրեալ հօտին բրիստոսի. ըզքեզ :
Ո՛ւրա՛խացան զօրք երկնից ընդ քո՛
մեծի ճը՛գնութեան, որ ՚ի՛ մարմնի
կառո՛ւցար նրման վերին զը՛ւարթ-
նոցն. ըզքե՛զ ունիմք : Բը՛ղխմամբ քո՛

սուրբ արտասուեաց կենսագործէիր ըզ
մե՛ռեայս. նրման փը՛րկչին յիսո՛ւսի
կենսագործողին զանճարու. ըզքե՛զ :
Այլ մե՛ք ձայնիւ ցնծո՛ւթեամբ տօ-
նեմք զքո սուրբ զյի՛շատակս. պան-
ուեալ վրկայ քրիստո՞սի սուրբ հա՛յ-
րապետըդ յակոր. ըզքե՛զ : Յանձն
աներ զչարչա՛րանս վասը՛ն նոյեան
տանպանին, ՚ի հրե՛շտակէն ընկա՛լար
զփայտ փը՛րկութեան անշխարհի. ըզ
քե՛զ ունիմք :

Հո. Գ). Սուրբ ես տէ՛ր ի սո՛ւր-
բըս հանդուցեայ, բարեբանեա՛մ ՚ի
վերին զօրաց և ՚ի սրբո՛ց քոց. տէ՛՛ր
անսուրեւ հա՛րցըն մերոց : Զարժա-
նահաս մահտա՛րաժամ ՚ի ցանմանէ
քում հրամանի՛ բարձ ՚ի մէ՛՛նջ բա-
րեխօսութեամբ և ալօթի՛ւք սրբոյն
յակորայ. տէ՛՛ր անստ : Ի քէն հա՛յ
ցեմք զօգնութիւն ամե՛՛նասուրբ եր.

րորդութիւն. ծգնեա՞մք մեզ ՚ի նեղու-
թեան մե՞րո՞ւմ բարեխօսութեամբ
և աղօթի՞ւք սրբոյն յանկորայ. տէ՛ր
Է. Ազտէր օ՛րհնեցէք. զքրիստոս
Թագաւորն յի՛շատակի սորա բարձր
անարէք յաւիտեան : Ար ը՛նտրեաց
զերանելի զհայրապետն ՚ի լուսաւո՛ւ-
րե՞ւ զմանկո՛ւնս սուրբ եկեղեցւոյ.
զքրիստոս Թա : Ար բազկատարանձ
հայցմամբ խը՛նդրելով ՚ի տեառնէ
զողո՞րմութիւն. եւ անդբի՞ւր բժըշ-
կութեան բղխեալ ՚ի հայաստանն անշ-
խարհի . զքրիս : Ար ՚ի հրանիւթի՛ցն
սպասաւորելով զարհո՞ւրեցոյց զԹա՛ւ-
գաւորն, հովի՛ւն քա՞նջ բանաւոր հօ-
տի, և բըժիշկ ախտացելոյց անձանց.
զքրիստոս Թա :

Մտ. Սուրբ զաստուածած . Տե. յեջ 101 :

Որ. Ե՛րկը՛րպագեմք առաջի տեւո՛ւ-
ղական նշխարաց ճը՛գնա՛ւորին քրիս-

տոսի և պատուական վկային. որ է՞
պարծանք աշխարհի եւ բարեխօս
վասըն մեր : Ըզճըճնութիւնըս սորա
առ քեզ ո՛նիմք բարեխօս. և ա՞յ
ղաչեմք սովաւ հրաշագործեա յերկրի
ըզբժըճիութիւն հիւանդաց. որ է՞
պար : Յըճնութեանմք տօնեսցուք ըզ
յիճատակըս սորա հա՛ւա՞տացեալ ժո
ղովորդք ՚ի փա՛ռս ամե՛նազօր տէ
րութեանն. որ է՞ պար :

Տ. Ամուրք հաւատոյ և պարծանք
սուրբ եկեղեցւոյ. եւ հովիւ քաջըն
թա՛ց երկնաւոր հօտանպետին. յա՛
ռաքելական աթո՛ռ նստար երանելի
սուրբ հայրապետ : Մարգարիտ լու
սափայլ և լուսաւո՛րիչ տիեզերաց.
սիւն լուսոյ սը՛րբութեան կանգնեալ
ի մէջ հայնստանեայց. յա՛ռաքելա
կան : Հողանի՛ւթ բարունակ և բարե
խօ՛ս առ տէր վա՛սըն մեր, բարեբա

նող բանի՛ն կենա՞ց, և պարծանք ե.
կեղեցւոյ. յառաքելական աթո՛ղ :

ՄԻ. Հայրապետ սուրբ և՛ անբի՛ծ և
ընտրեա՛լ յորովայնէ. սքա՛նչելագո՛րծ
վը՛կա՛յ և պարծանք ազգի՛ մարդկան.
առ քրիստոս բարեխօսեա՛վասըն մեր
քո տօ՛նողացո : Հովի՛ւ հոգեւո՛ր բա.
նա՛ւոր հօտի. լուսաւորի՛չ տիեզերա՞ց
սիւն լուսո՛յ կանգնեալ ՚ի մէջ եկե՛ւ
ղեցւոյ. առ քրիս : Հաստատո՛ւթի՛ւն
հաւատոյ պըսակ ՚ի գլուխ եկե՛ղեց.
ւոյ, պայծառ քարոզ տիե՛զերա՞ց և
պարծանք ազգի՛ մարդկան. առ քրիս
ի տաճա՛րի քում սը՛րբութեան եր.
կը՛րպագեմք քո նշխարաց. փառաւո՛
րե՛մք զօր յիշատակի՛ կատարման քոյ
հանգստեան. առ քրիստոս բա :

Ժամանակ

Զհայրապետականն զարդարեցեր աթոռ ՚ի
յերկրի, առաքելական առեր զպատիւ յերկնուստ՝
ծառայ Քրիստոսի, ո՛վ երանելիզ ՚ի հարս ոուրբ

Հայրապետ : Քանզի քո վարդապետութեանդ սերմունք բարեպաշտութեան բուսուցին հասկս, ուրախութեան պտուղ հատուցանելով և հաւատացելոցս փրկութիւն շնորհելով. վասն որոյ բարեխօսեա առ Տէր վասն անձանց մերոց :

Ճու Գլ. Այ յանապատէ՛ կոչեցար յանաբելական անթո՛ւն բանիւ սուրբ յակոր . բարձրացուցեր զեղջիւր սիովնի՛ ճշմարտութեան՝ մք մասամք նոյեան տանպանի՛ն : Ա՛ր արդարութեանմք և լուսով քո փայլման նոր արեգական . պայծառ բան զարփի՛ն վառեալ զօրութեան՝ մք յառնե՛լ ՚ի հրաշ պատանւոյն : Այ միացար սրբութեամք ՚ի լոյսն մա՛քո՛ւր որպէ՛ս գանմարմին . զարմացուցեր ըզզօրս վերի՛նս հիացուցեր զանրարձս : Արդ աղաչե՛մք ըզբեզ հայրըդ գը՛թա՛ծ և հովիւ բարի . մաղթանօք հայցեա առ տէր վասն եկեղեցւո՞յ, մի՛շտ անշարժ պահել յանխտեան :

Կ Ա Ր Գ

ԱՒԱԳ ՏՕՆԻՑ ԳԱՌԻՑ (*)

ԿԱՆՈՆ

ՍՐՐՈՏԵ ԴԱԻԹԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Օրհ. Դ. Յանթող գը՛տա՛ւ յօրհնանբանսն երանելի՛ն դա՛ւիթ. որ զօրանցա՛ւ ՚ի վե՛րայ այլանգգւոյն, և հաւանտով պարտեանց զանօ՛րէնն ըզգողի՛աթ. զմարգանթ՛ն արանսցո՛ւք բարե՛խօս առ տէ՛ր վա՛սն անձա՛նց մերո՛ց։ Ուսարո՛ւք զարդարութիւն բընակիչք երկրի. նայե՛ցարո՛ւք ընդ արդարն յակո՛ր. որ հաճո՛յ եղե՛ւ աստու՛ծոյ վարո՛ւքն իւրո՛վք. ըզնա՛րաս։ Սա եղե՛ւ գը՛ւխ առաքելոց սրբո՛ց. և կոչե՛ցաւ եղբայր տեա՛ռն ՚ի տանե՛ դա՛ւթի. ըզնա՛րաս։

(*) Սոյն Աւագ տօներու նախընթաց երեկոյները նախատօնակ կը լինի անխափան։

Որ երջանիկ լուսովըն զուարճանայր
մարգարէն դաւիթ. և հոգւո՞վըն
վերանայր ՚ի կամարըս լուսեղէնս. ըզ
Որ հողանի՛ւթ բնո՛ւթեամբըն զու
գանկեալ ընդ սուրբ հոգւոյն և ազա՛
տէր ըզթագաւորն ՚ի դիւանկան ախ
տէն. ըզնա՛: Որ հրաշագարդեալ գը
տաւ ՚ի կարգս թագաւորաց. և մաս
նակից եղև՝ սուրբ առանքելոցն. ըզ:

ՀԵՅ. ԴՅ. Մեղսք յամենայնի և ըզ
պանտուիրանըս քո ոչ պահեցանք, այլ
խոստովանիմք առ քե՛զ, մի՛՛ր ան
տեսա՞ռնե՛ր, այլ գը՛թա ՚ի մե՛զ աս
տը՛ւած հա՛ւրցըն մերո՛ց: Վասը՛ն
դաւթի՛ սիրե՛լուն, քոյ և յակոբայ
արդա՛րոյ աղանչեմք զքե՛զ, մի՛՛ր ան
տես առ: Որ նըստի՛ս ՚ի քրո՞վբէս եւ
հայիս՞ յանդո՛ւնդս, յիշեա՛նողորմու
թեամբ քո՞վ զդա՛ւիթ, և աղօթի՛րէք
սրբոյն յակոբայ խընայեա՛ն ՚ի մե՛զ աս:

4. Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործք տեանն ըզտէր օրհնեցէ՛ք բա՛րձր աւրա՛րէք ըզնա՛ յաւիտեա՛ն : Ո՛ր ընտրեա՛ց զերանելի՛ն ըզդաւի՛թ յառա՛ջ նորդութի՛ն իսրա՛յէլի, օրհն : Ո՛ր կացո՛յց զսքանչելի՛ն ըզյակո՛ք պարի՛սպ շրջապատ եկեղեցւոյ իւրոյ, օրհնեցէ՛ք :

Մեծ. Առաւօտ խաղաղութ. Տե. յԷ 118 :
Ու. Անսկի՛զքն աստուա՛ծ լոյս ՚ի լուսոյ, որ ծագե՛ցար մեզ ե՛ղջիւր փրկկո՛ւթեա՛ն ՚ի տանէ՛ դաւթի՛. աղօթիւք սորա աստո՛ւան ծ ո՛ղորմեա մեզ : Անմա՛րմնոց վերնո՛ց թագա՛ւոր յա՛ւիտենի՛ց, որ մա՛րմնով երեւե՛ցար յերկրի՛ ՚ի զաւա՛կէ դաւթի. աղօթ : Յառաջնո՛ւմն աստուա՛ծաՀայր անուա՛նեցաւ մարգա՛րէն դա՛ւիթ և ՚ի՛ վերջի՛նս ե՛ղբա՛յր տեանըն կոչեցաւ ըսքանչելի՛ն յա՛կոք . աղօթիւք սո :

Տէր Երդուան տէր դաւթի՛ ճշմարտութեամբ և ո՛չ սըտեանց նմա՛, ՚ի պտղո՛յ որովանէ նորա նը՛ստուցանել ՚ի յանժու նորա, օրհնե՛ցէք ըզտերո՛ւթիւն նորա՛ անենայն երկի՛ր : Մագեանց մեզ տէր զե՛ղջիւր ՚ի դաւթի՛ մատարանստեաց ը՛գճրագ օծե՛լոյ իւրոյ. գո՛վեցէք ըզտերո՛ւ : Զյանկոք ընտրեանց իւր տէ՛ր ժառանգել նովաւ ըզնո՛ր ժողովուրդ ըզհո՛գեւորն իսրայէլ : բարեբանեցէք զաստուածութիւն նորա՛ ամե :

ՄԿ. Օրհնեցէք ըզտե՛ր յօրհնութիւն ՚ի՛ նոր. քանզի՛ ծագեա՛ց մեզ եղջիւր փըրկութեանն, ՚ի տանէ դաւթի կեցուցանել ըզմե՛զ կամեցաւ. օրհնե՛ցէք ը՛զտե՛ր յօրհնութիւն ՚ի՛ նոր : Գաւազան ծաղկեա՛լ յա՛րմատոյն յե՛ստեայ դաւթի՛ մարգարէն և ՚ի՛ նորի՛ն շառաւիղե՛ր ա

ուաքեանլըն յակորոս ականանտես եւ
սպանաւո՞ր բանին անտունծոյ . օրհ :
Յե՛կեղեցի՞ն օրհնե՛ցէ՞ք ըզտէր . որ
ե՛րկոքո՞ւմքք ը՛նտրե՛լովք առաքե՛-
լաւըն յակորաւ եւ մարգարէի՛ւրն
դաւթի՛ւ հաստամտեաց զհիմո՞ւնս
սո՛ւրբ ե՛կեղեցւոյ . օրհ :

ՃԱՄԱՄՈՒՑ

Տէր որ հիմնեցուցեր զեկեղեցի քո ի վերայ
վիմի հաւատոյ եւ կարգեցեր ի սմա առաքեալս
և մարգարէս, հովիւս եւ վարդապետս առ ի
հաստատութիւն սրբոց, եւ ճշնութեամբ վկա-
յից զթշնամին սորա վանեցեր, ի խաղաղութեան
զսա պահեա Աստուած որպէս խմարդասէր :

Ճաշ . Անսկիզրն յԱստուած . Տե՛ յեջ 417 :

— ❦ —

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԲՈՅՆ ՍՏԵՓԱՆՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻՆ

Օհ. Գյ. Նանհատա՞կ բարի՛քրի ստու-
սի եղե՛ր այսօ՞ր ՚ի՛ միջի՞ մե՛րում . և՛

մըտե՛ր 'ի վե՛րնատուներն խորհը՛րդոյ
յա՛ւիտենա՛կանի՞: Ար ը՛նտրե՛ցար 'ի
դա՛սս ե՛րկնաւո՛ր զօրանցն պըսանկեցար
'ի՞ թագա՛ւորէն զանթա՛ռամ ըզպը՛-
սակն, և մկըրտե՛ցար արեանձերդ քով
սրբո՛վ առաջին վըկայ քրի՛ստոսի՞
սո՛ւրբ ստեփա՛ննոս. նախասա՛րկա-
ւա՛ջ գըդ մե՞ծ: Մարտեան՛ր ընդդէ՛մ
թը՛չնամու՛ցն. այսօ՛ր և գնե՛ցեր ար-
եանձերդ քով զարքա՛յո՞ւ՛ թիւն, 'ի
պարծա՛նս ազգի՛ մարդկան ճգնա՛ւոր
քրի՛ստոսի, գո՛հութի՛ւն երե՛քօըը-
բե՛նի՛ն, որ ընկա՛լաւ ըզվկայդ ի՛ւր
զսո՛ւրբ ստեփա՛ննոս 'ի՛ վե՛րի՛նն
ե՞րո՞ւսա՛ղէ՛մ:

Ար ը՛նտրեցա՛ր ի՛կո՛չումն առա՛-
քելական քարոզո՛ւթեանցն արժա՛նա-
ւո՛ր լինե՛լով սո՛ւրբ ստեփաննոս. բա-
րեխօսեա՛ առ քրիստոս յաօն անձա՛նց
մերո՞ց: Ար խնդրե՛ցե՛ր զթողո՛ւթիւն

ի վերայ քո քարանձի՛գ ժողովոյն սո՛ւրբ ստե՛փաննոս . և՛ այժը՛մ վա՛սըն քո օւխտա՛ւորացս աղաչեա՛ն զընդ աջմէ՛) հօր նըստեա՛լն : Որ ար՛ժանի՛ ե՛ղեր զմարտիրո՛սականն առնո՛ւլ պըսանկ նախդ ՚ի վըկայս . առ պըսակի՛չըն սըրբո՛ց և վա՛սըն մե՛ր բա՛րեխօսեա՛ն :

Ի՛. Ա՞ռաքեա՛լ և նախալըկայ քըրի՛ստոսի սո՛ւրբ ստեփաննո՛ս . որ ըզ քարկոծո՛ւմըն յանձն առե՛ր՝ և յանմահի՛ց բնականսըն վերա՛փոխե՛ցար . աղաչեա՛ն զաստըլած շնորհե՛լ մեզ ըզ կեա՛նս անվախճա՛ն : Տունկ անմահ իմանա՛լի դրախտին շնորհե՛ցար ՚ի հօ՛րէ , եւ լուսաւո՛րեցար անճառապէ՛ս . այսօր ցընծա՛ն դա՛սք հըրե՛շտակացն ընդ քո՛ մեծապայ՛ծառ ճգնո՛ւթիւնդ . աղաչեա՛ն զաստըլած : Աստուա՛ն ծաստեղծ մա՛րդոյն պըտուղ

ընծայեցար մերձ յանմերձենայի լոյսն .
և հայրենի՞ աւանդութեանն եղեր
ժառանգորդ . աղա : Ճանապարհ
վըկայից յետ քրիստոսի գըտար . եւ
աստուածային փառանցն արժանաւոր
եղէր . բանսարկո՞ւն զի՛նուքս վի-
րաւորեցաւ եւ նախաստեղծըն պայ-
ծառացեալ բերկրեցաւ . աղ : Դու
սակարգեալք և մե՞ք ընդ անմարմնա-
կան բազմութիւնսն . վերահայցեմք
ը՛նդ հրեղէն լե՛զուացն աղօթանուէր
մաղթանօք հայցե՞մք ՚ի քէն մար-
դասէր վըրկիչ . խնայեա՛ ՚ի մեզ
ստեղծող մեր և կեանք աշխարհի :

Հրո. ԳՅ . Ը՛նդ երկնայի՛ն հոգեղի-
նայց դասսն . այսօր տօնե՞մք ըզյի-
շատակ սրբո՞յն ստեփաննոսի . բարե-
բանելով ըզքեզ տէ՞ր աստը՛ւս
հա՛րցըն մերո՞ց : Որ հրե՞տակակե՛ր
տեսչեանք արիաբար խլատե՛րազմե՛ր :

ըզքարկո՞՛ ծոււմըն յանձնէառ. խոստո՞ւ
վա՛նելով ըզքեզ քրի՞ստո՞՛ս աստը :
Որ անպարագրելի՞ աստուածո՞ւթեա՞
նըդ տեսող և բարեխօ՞ս իւր ուխտա՞
ւորացս . այսօ՞ր յիշատակաւ սրբո՞յն
ստեփաննոսի . գովեմք ըզքեզ քրի՞ստ
տո՞՛ս աստը :

† Ըզտէր օրհնե՞՛ք ցէ՞ք . եւ
բարձր արարէ՞ք ըզիւ յաւիտեանն . Որ
յերկնային զօրացըն միշտ օրհնի՞ք իւստոս
աստը՛ւած . այսօ՞ր յիշատակաւ սրբո՞յն
ստեփաննոսի , զտէր օրհն :
Հրաշա՛լի աստուա՛ ծաբանութեա՛մք
սըրբո՞յն ստեփաննոսի , բահանա՛յք
ընդ վերի՞ն զօրացն երկնից զքրի՞ստ
տոս գո՞վե՛ք ցէ՞ք և բարձր արա :

Մէջ . Աստուածածին երկ . Տե . յէջ 253 :

Որ . Գէ . Առաջեա ՚ի մե՛զ տէ՛ր ըզ
բազո՞ւմ գըթո՞ւթեան քո զողորմո՞ւ
թիւն . բարեխօսո՞ւթեամք սրբո՞յ նա

խանվրկայի՛ն քո՛յ Է ո՞ղո՞ւմ րմեա՛ : Արու՛մ
զե՛րկնայինըն բանցեր ըզդուռն ցուցա-
նելո՞վ զանճառե՛լի զխորհո՛ւրդ . սո՞րին
աղանչանօք խընայեա ՚ի մե՛զ տէ՛ր և
ողո՞ւմեա՛ : Ար աղօթանուէր հայցմամբ
զթողութի՛ւն խնդրե՛լով ի քէնանօրէն
սպանողաց իւրո՛ց . սո՞րին աղանչանօք :

Տե՛ր : Ով ե՛րջանի՛կ ճառանգայթ ա-
ռաքելա՛կան քարոզո՛ւթեանցն արժա-
նաւոր լինե՛լով սո՛ւրբ ստե՛փաննոս,
հաստատո՛ւթիւն ՚ի քրի՛ստոսէ հայ-
ցեա՞ւ՛ սուրբ եկե՛ղեցւո՛յ : Ար քո՞յին
յօժարմկամ համբերութեամբդ ըզ
քարկո՛ծուիրն յանձն առեր . շ՛որհեա՛լ
քե՛զ յաստո՛ւծոյ լի՛նել չարչա՛րակի՛ց
քրիստո՛սի . զի և մե՛զ ուսո՛ւցես փա-
ռաւորե՛լ սուրբ զերրո՞րդութի՛ւնն :
Ա՛ղօթէիր որ քա՛րաձի՛զըն լինե՛ին ՚ի՛
քեզ նա՛խդ ՚ի վրկայս . զի առցե՛ս
ըզհատուցո՛ւմըն՝ բարի՛ յարա՛րչէն ա-

մենեցուն. և այժմ աղաչե՛մք ըզքեզ
եւ վասըն մե՛ր բա՛րեխօ՞սեան :

Մ. Կ. Նախասարկաւա՞դ և ա-
ռաջի՛ն մարտիրո՛ս, որ ՚ի ք՛րիստոսէ
պսակե՛ցար, և յե՛րկնաճե՛մ շառա-
զանստին պայծա՛ռացեալ բերկրե՛ցար .
աղաչեա՛ զաստը՛ւած շնորհե՛լ մեզ
ըզկեանս ա՛նվախճա՛նք : Որ քոյին
համբերութեամբդ ըզգրո՛ւնս երկնի՞ց
բացեալ տեսե՛ր եւ Զգո՛րդի ընդ աջ-
մէ՛ հօր . նաղթե՛ի՛ր ՚ի վե՛րայ՞ քո
բարածգո՛ղացն . աղա : Եկե՛ղեցի՛ք ար-
դարոց և ժողո՛վք ուղղափառաց . այս-
օ՛ր ըզյիշատա՛կըս քո տօնե՛մք և ար-
տանսուօ՞ք հայցեմք ՚ի քէն ճը՛շմա-
րիտ վրկայ քրիստո՛սի : աղա :

ԺԱՄԱՄՈՒՑ

Յնժա՛ այսօր ցնժա՛ և զուարճացիր կաթու-
ղիկէ եկեղեցի սուրբ, յիշատակաւ սրբոյն Ստե-
փաննոսի նախավկային Քրիստոսի վկայեցելոյ

հօր : Որ աղօթիւք բանայր զերկինս զոր փակեաց Ադամ, և հրեշտակակերպ տեսլեամք տեսանէր զկերպարանն հօր ի կերպի Ադամայ նստեալ ի յաթռու փառաց : Որ զբազմութիւն քարանցն որպէս զծաղիկս հաւաքելով՝ բոլորէր պսակս փոխանակ փշոցն եւ եղեգանն : Եւ զմարտիրոսական արիւնն իւր խառնէր ընդ փրկական արեանն Գրիստոսի հոսեցելոյն ի կողէն : Վասն որոյ՝ գերազանցեալ ի փառս առաւել քան զամենայն սուրբս . հայցէ և վասն մեր ի վերնատուողէն զպարգեւս կենաց անվախճանից եւ զմեծ զողորմութիւն :

Յորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստեփաննոս . յորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստեփաննոս . վկայ ճշմարիտ առաքելական քարոզութեանցն . որ ի վերայ անօրէն քարաձգողացն աղօթէր առ Գրիստոս Աստուածդ ասելով՝ մի՛ համարիր սոցա զայս մեղս : Արդ՝ ի ձեռն սորին բարեխօսութեանն շնորհեա մեզ Տէր ըզ մեծ քո զողորմութիւն :

Ճ՝ Դ . Յ՛ընծայ այսօր եկեղեցի
աստուծոյ, զքո՛ վայելչանպէս տօնէ
զյի՛շատակս ո՞վ սո՛ւրբ ստե՛փաննոս,
մեծ եւ պատուական անուանի
ի վը՛կայս, աղաչեա՞ զաստը՛ւած շը

նորհէ՛լ մեզ ըզկեա՛նս անվախճա՛ն :
Նախանշաւիղ բարեաց ամե՛նայն աշ-
խարհի և լուսանգարդ ճա՛նապարհացն
եղե՛ր ժառանգորդ ո՞՛վ սո՛ւրբ ստե-
փաննոս . մեծ : Աստուածային զինո՛ւ
փառեցար սուրբ հոգւո՛յն . տեսանե՛-
լով յերկի՛նքս հայրե՛նի փառօ՛ր
զորդին աստուծո՛յ ո՞՛վ սո՛ւրբ ստե՛փ :

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԲՈՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՊՕՂՈՍԻ

Օրհ . ԴՅ . Յընծայ այսօր եկե՛ղեցի
անստուծոյ յիշատակաւ սուրբ առա՛-
քելո՞ցն , հաստատեալ ՚ի վերայ վիմի՛
հաւանո՞յ զարդարեալ ՚ի փառքս մար-
մնացելոյ բանի՛ն : Որ զէո՛ւթիւն ան-
ճանեւլոյ մի՛ածնին յայտնո՛ւթեամբ
հօր ՚ի վերո՛ւտ դաւանեա՛լ . և ե-

րանականն արժանանցեալ շնորհի՛մ,
վե՛մ անվանելի՛ ՚ի դրանց դը՛ժոխոց:
Որ անմարմնոց դասո՛ւց հրե՛ղինաց
հողեղէ՛ն բնո՛ւթեամբ գե՛րսզանց-
եա՛լ. եւ բարձրանցեալ ՚ի յերկնային
խո՛րանսն, անճա՛ռ բանի՛ն արժա-
նաւորեալ:

Որ գե՛րագոյն ը՛նտրելոց առա՛քե-
լոցըն դասո՞ւց. անուանեցեր լինե՛լ
գերանելլին ըզպե՛տրո՞ս, գլո՛ւխ սուրբ
հա՛ւատոյ հիմն եկե՛ղեցոյ: Որ յա-
ռաջագոյն կոչմամբ առա՛քեցեր զա-
նօ՛թն ընտրո՛ւթեա՞ն. յայտնելով
աշխարհի զանճա՛ռ տնօրէ՛նութեան
քո զխո՛րհորդ յօրհնաբանութիւն
կոչե՛լ զհե՛թանո՛սս: Որ երկո՞քումբ
ը՛նտրելովք լուսաւորչօքն աշխար-
հի՞՞ հաստատե՛ցեր զեկե՛ղեցի քո
բրի՛ստո՞ս. մաղթանօք սոցա՛ խը-
նայեա ՚ի մե՛զ:

ՀԵՅ. ԴՅ. Որ խոստանցար տալ ըզփա՛մ.

կանս արքայութեան երկնից երանելի
ւոյն պետրոսի, որ հրաւիրեաց ըզմեզ
ի յոյս կենացըն յաւիտեանից. աղա-
չանօք սորա կեցո զմե՛զ տէ՛ր աստը-
ւած հարցըն մե՛րոց: Այ ընտրեցեր
ի մարդկանէ հաւատարիմ սո՛ւրբ գա-
ռա՛քեանն պօղոս. ո՛րոջե՛րով յաւե՛-
տա՛րանը՛ն յինե՛լ քե՛զ խոստովա՛-
նող. աղաչանօք սորա կե: Փակո՛ղն
արքայութեան երկնից սո՛ւրբ անա՛-
քեանը՛ն պետրոս, ա՛րութեանմբ
ժո՛ւժկանլեա՛լ քե՛զ խա՛չակցե՛ցաւ. ա:

Է. Ըզտէր օրհնեցէք բարձր արա՛-
րէ՛ք յաղթողական ձայնի՛ւ ըզբնա՛կ-
եանն ի՛ն մէ՛ջ սը՛րբո՛ց: Ար ընտրեանց
զերանելի՛ ա՛ռա՛քեալսն ամուրբ հա՛-
ւատոյ սիւնք եկե՛ղե՛ցւոյ. ի՛ տիեզե՛-
րական ի հրապարակին զդատողական
աթո՛ռսը՛ն շնորհե՛րով. բարձր արա՛-
րէ՛ք: Արմա՛նեալ աղանւոյ արծա՛թա-

պատ թեւօքն ՚ի գո՛յն ո՛սկւո՛յ ճ՛շմա-
րի՞տ սուրբ հոգին. եւ լո՛ւսա՛ղա՛րդ
փա՛հ յլմամբ փա՛րէ՛ր ըզ նո՛բօք. բարձ:

Մէ. Ա՛տուածածի՛ն գերագո՛յն
երկնից ցուցա՛ր խորա՛ն և՛ ա՛ռա՛գաստ
բա՛նդի՛ ծագեա՛լ լոյսն ՚ի՛ հօ՛րէ բնու-
թեանց էից անտանելին պարա՛գրե-
ցաւ ՚ի բո՛ւմ յո՛րո՛վա՛յնի. հոգեւո՛ր
երգով ըզբե՛զ մի՛շտ մե՛ ծանցո՛ւցա՛-
նե՛մք: Դո՛ւռըն փակեա՛լ զբեզ եզե՛-
կիէլ յառաջագոյն ծանո՛յց կոյս ա՛-
նա՛րատ. ը՛նդ ո՛ր ե՛մո՛ւտ ա՛նտե՛սն
յէ՛րց բանն անմարմի՛ն որ ՚ի՛ հօրէ՛
և ել մարմնով անխախտելի՛ մնալով
կո՛ւսո՛ւթեանդ. հոգեւոր եր: Ա՛ե՛-
րափոխեա՛լ զբեզ ՚ի յերկնային խո-
րանն այսօր որդի՛ն քո՛ մի՛ա՛ծին.
ո՛ւստի՛ և՛ դա՛սք ա՛ռա՛քե՛րոցն եւ ի-
մաստո՛ւն սուրբ կո՛ւսանացըն միաձայ
նելո՛վ գո՛վէին ըզբե՛զ մայր անհա՛րս

նանցեալ . հոգեւոր երգով ըզքե՛զ :

Ու . Ամոլը՛ք հաւանտոյ այս՛ օր փայլի՛ն հայր սուրբ ՚ի քո՛ սուրբ եկե՛ղեցւոջ , մարդասէր փրկի՛չ տօնողանցս ողորմեան : Բարեխօսութեան՛մք պետրոսի և պօղո՛սի քո՛ սուրբ առա՛քե՛լ լոցն . մարդասէր փրկի՛չ տօ : Լուսաւորեալք ՚ի սոցա՛ դպրո՛ւթենէս փառանորե՛մք սուրբ զերրո՛րդ ու՛լ թիւնն . երկաքան՛նչիւրո՞ցս աղօթի՛ւք տօնողանցս ո՛ղորմեան :

Տր . Երանելի սուրբ ա՛ռաքեալքն որպէ՛ս զարե՛գակն ծագե՛ցան ՚ի յերկրի՛ս , արձա՛կելով ըզճառա՛գայթս ընդ տիե՛զե՛րս , յուսաւորեցի՛ն զաշխարհս անմեան՛ն : Ի մե՛րմէ ՚ի հողեղէն բնօ՛ւթենէս չարչա՛րեցան՛ վա՛սընքրի՛ստոսի՛ս . եղեն յուսա՛տուք տիեզե՛րաց . և հրաւիրեցի՛ն զերկի՛րս ՚ի յերկի՛նս : Չարչա՛րեցա՛ն վասըն քը-

ընտոսի զնա՛ արա՛րին իւրեանց
յո՛յս, հե՛ղին զարիւնս իւրեանց ՚ի
յե՛րկրի՛, եւ պըսակեցա՛ն յանմա՛հ
արքայե՛ն :

Մհ. Սո. Ո՞ր արփիահարա՛ն լո՛ւսոյ
ծա՛մամբ պա՛յծառա՛ցոյց ըզտիե՛զե՛րս
անճա՛ռա՛պէս. լո՛բ՛՛յսն որ ՚ի հօրե՛
անա՛քեցաւ, առա՛քելա՛կան քա՛րու
զու՛թեամբ սը՛րբո՞ւ՛յն պե՛տրո՞սի.
հրաւիրե՛լո՛բ՛՛յսն ՚ի՛ լո՛յսն ա՛ն
ընտոուե՛ր : Ո՞ր ՚ի հե՛ղճակա՛ն մե՛ղաց
ծո՛վէս վե՛րաբե՛րեաց ըզհոյե՛զե՛ն
բնո՛ւթիւնս ՚ի՛ կեանս. բա՛՛յսն որ
՚ի յերկրի՛ ե՛րևե՛ցաւ. ուռկանա՛ւ
աւետարանի՛ սը՛րբո՞ւ՛յն պե՛տրո՞սի.
հրա : Ո՞ր յառա՛ջ գո՛ւշա՛կե՛լով մա՛
հո՛ւն իւրոյ լինել կը ցո՛րդ ա՛րեամբ
խա՛չին. գա՛՛ն ուն որ եբա՛րձ ը՛զմե՛
ղը՛ս մեր. ըմպել զբաժանկ շարչարա՛

նաց սրբո՞ւմ յն պե՛տրո՞սի . ժառան-
լո՞ւմս ը՛ղկեա՞նս ամ նվա՛խճանս :

ՃԱՄԱՄՈՒՑ

Առաքեալք եւ վկայք Գրիստոսի Աստուծոյ ամենակալ հոգւոյն զօրութեամբն զամենեսեան յընդհանուր որդեգրութիւն կենաց կոչելով . մի-
ասնական սուրբ Երրորդութեանն յորդորեցին
երգել զփառս 'ի յաւիտեանս . ամէն .

«Ճաշու» . Ամուրբ հաւատոյ այ՛ . Տե՛ յէջ 431 :

ԿԱՆՈՒՆ

ՍՐԲՈՑՆ ՈՐԴԻՒՈՑՆ ՈՐՈՏՄԱՆ

Օրհ . Դհ . Ո՛ր էն յէ՛՛նութեան որդի՛
միշտ յէէ՛ն անե՛ղանելի ծընո՛ւնդ
հայրակա՛ն . զո՛ր 'ի վերո՞ւստ հը՛ն-
չեցին որդի՛քն որո՛տման . և յայտ-
նեցին որդւոց մարդկա՛ն զծա՛մճկա
պէ՛ս խորհո՛ւրդ : Բա՛նն անը՛սկիցքծ
'ի կուսէ՛ն սկըզբնա՛ւորեալ 'ի յե՛րկրի
մարմնով երե՛ւեցա՛ւ . զո՛ր տեախ՛ն

քարոզք բանի՛ն ճշմարտո՛ւթեան. և
ծանուցին տիեզե՛րաց ամ՛ստըւած և
մարդ : Իսկանպէս բանն աստուած մի-
անցաւ ՚ի մարմնի՛ անփո՛փոխ գոլով
յէ՛ութեան. որովմ եղե՛ն ակա՛-
նատես որդի՛քն որո՛տման. և ընդհա՛-
նուր քարոզե՛ցին զբա՛նըն մա՛րմին
եղեա՛լ :

Ո՛ր անմարմի՛ն ՚ի հօրէ մարմնա՛-
ցար ՚ի կո՛ւսէն թանձրանցեալ բանդ
անըմբը՛ռնելի՛. զոր ՚ի մարմնի՛ 20.
շափեցին որդի՛քն որո՛տման. և հնչե՛-
ցին ընդ տիե՛զե՛րս զա՛նետի՛ս կե-
նաց : Ո՛ր գանտե՛սդ յէից զյո՛յսդ
անտանե՛լի պարանգրեալ մարմնով
ծա՛ծկե՛ցեր. զոր ՚ի լերի՛նն ար-
տա՛փայլեալ տեսի՛ն որդի՛քն որո՛տման
եւ մաքրե՛ցան անձա՛ռ տե՛սլեանմբ
զե՛րապանձ լուսո՛յն : Ո՛ր կենա՛րալ
բանի՛ւ քո անմահացեալք և մահո

եղէ՛ն գե՛րա՛զա՛նց . յա՛նձն առի՛մն
ըմպե՛լ զբաժա՛կ չարչա՛րանաց ը՛նդ
քեզ . զի ընկա՛լցին ՚ի քէն ը՛զփա՛ռս
ա՛ն՝ նվախճա՛ն կենա՛ցն :

Հրո . Ո՛ր զամենայնրն յոչընչէ՛ ա-
րարեր եւ ըստե՛ղծեր ըզմա՛րդն ՚ի
յանմահո՛ւթեան ՚ի պատկե՛ր աստ-
ուանձու՛թեանըդ քո . ըզքե՛զ օրհնե՛մք
աստը՛մն ա՛նձ հա՛րցըն մերո՛ց : Ո՛ր
զանկեա՛յն ՚ի մահ պատրա՛նօ՛ք բան-
սա՛րկուին . կանգնե՛ցեր ՚ի փա՛ռս
առաջի՛ն գալըստեանմբըդ քո յաչ-
խա՛րհս . ըզքեզ օրհ : Ո՛ր կոչեցե՛ր ըզ
տիե՛զե՛րս ՚ի հաւանորս ճշմա՛րիտս ընտ-
րելո՛վք քո՛ առա՛քելովք . և ցուցե՛ր
աւետա՛րանի՛չ զորդի՛սն որոտման . ըզ
քեզ օրհ :

Է . Ըզտեր օրհնե՛ցէ՛ք ե՛մն . բա՛րձր
արարե՛ք զնա՛ յաւի՛տեանն : Ո՛ր ըստ
կամաւո՛րս յօ՛ժարու՛թեան իւրեա՛նց

զօրա՛ցոյց սուրբ զառա՛քեալսն . եւ
հրաւի՛րեաց շերկնի՛ց արբա՛յուլթիւնն
օրհնե : Ո՞ր ընկալա՛ւ ՚ի կեանս անա-
պա՛կանքս զերջա՛նիկ սուրբ զառա՛ք-
եալսն . եւ դասեցո՛յց ՚ի խո՛րանքս լո՛ւ-
սեղէ՛նս . օրհնե :

Մեք . Աստուածածին ամպ . Տե . յԷ 372 .

Որ . Ո՛րդիքն որո՛տման որք ՚ի վե-
րուստ հնչե՛ցին ըզբանը՛դ կենա՛ց
ծագեա՛լ ՚ի հօ՛րէ . եւ ըզտիե՛զերս հը-
րաւի՛րեցին յօրհնա՛բանուլթիւն սուրբ
երրորդուլթեա՛նդ . բարեխօսուլթեամբ
սոցա՛ ո՛ղորմեա՛ մե՛զ որդի՛ աստո՛ւ-
ծո՛յ : Բանըդ մարմնացար ՚ի կուսէ՛ն
քարո՛ղքըն տեսին . աւետա՛րանեցին
յանչխարհի՛ զգալո՛ւստ միա՛ծնի՛դ .
բարեխօսու : Զչարչա՛րանս և ըզմա՛հ
ընդ բե՛զ յանձն ա՛ռին . հաղո՛րդիլ
փառաց քոց տէ՛ր ՚ի քո՛ւմ գալստ-
եա՛նդ . բարեխօս :

Տր. Հոգի իմ կանխէ՛ առ քե՛զ աստուրանձ. որ ծագե՛ցեր ըզլոյս հրամանի քո յաշխարհս ընտրելո՞վք քո առաքելովք. վասըն սոցա՞ կե՛ցո՛ ըզմե՛զ : Լրցեա՛լ շնորհօ՛ք հոգւո՞յդ սրբո՞յ եւ բարձրանցեալ ՚ի վերայ խորանանց երկնի՛ց. տեղե՛կացեալ եղեն անճանու թեա՛ն միանձնի՛ քո. աւետարանեցի՛ն յաշխարհի՛. վասըն սոցա՞ կե : Կարողք եղեն ամե՛նայն զօրո՛ւթեամբ ընդունի՛լ ըզբաժանկ չարչարանաց մի՛ւսանի՛ քո՝ որդի՛քն որոտման. և ընդանջմէ՛ դա՛սիլ, վասըն սոցա՞ կե :

Մկ. Սո. Ո՞ր յանըստուե՛ր ՚ի՞ յուսոնն ընկալար ը՛զծագո՛ւմը՛ն շնորհաց. ո՞վ երանելի՛ տէ՛ր յո՞վհաննէ՛ս, և՞ հրաշագա՛րդ գը՛տար յերջանի՛կ դասս անուա՛քելոցն. հայցեա՞ ՚ի տեաննէ՞ ըզթողութի՞ւն յանցանանց : Ո՞ր փարեցար ըզսարսափելի՛ պարանոցա՛ն զան

մատոյց զլուսոյն և մաքրեցա՛ր որ-
պէս զո՛սկի՞ն՝ ՚ի՛ հո՛ւր. լո՛ւսազարդ-
եալ ե՛րեւեցա՛ր ՚ի՞ մէջ սրբոցն որ-
պէ՛ս յաստե՛ղս անբ՛գական. հայցե՛աւ
Ո՞ր ՚ի կենդանի՞ն անդբերէ՛ն արբեր
ը՛զբըղխոււմը՛ն շնորհաց, եւ ՚ի թեւս
հոգւոյն հա՛սե՛ր յանի՛մա՛նալի՛ն. ան-
ւետարանեցե՛ր մը՞շտընջե՛նաւորակից
հօ՛ր գե՛ականից ո՛րդին. հայցե՛աւ ի :

Զկնի Սաղմ. ստողագի ձայնիւ

Դա՛րձ անձն իմ ՚ի հանգի՛ստ քո՛
զի տէր օգնեա՛ցն քե՛զ :

Սիրեցի՛ զի լուիցէ տէր ըզձայն աղօ-
թի՛ց իմոց. զի խոնարհեցո՛ց զունկն
իւր առ իս. և ես յաւուրս իմ կար-
դացի՛ առ նա :

Շրջեցա՛ն զինեւ երկունք մահոռ եւ
վիշտք դժօխոց զը՛տին զիս :

Զնեղութի՛ւն և զանձկութիւն զըտի-
և զանուն տեառըն կա՛րդացի :

Ո՛ր տէր փրկեա զանձն իմ ողորմած
աստուած մեր. ողորմի՛ եւ պահէ ըզ

տը՛ղայս տէր :

Ե՛ս խոնարհ եղէ՛ և տէր կեցոյց զիս :
Դա՛րձ անձն իմ ՚ի հանգիստ բո՛ւ, զի
տէր կոչեա՛ց զքեզ :

ԺԱՄԱՄՈՒՑ

Այսօր ահաւոր ձայնք որոտման հնչեցին յերկ-
նից ՚ի յերկիր, կոչելով յորդեգրութիւն զմեզ
վերնոյն Սիօնի, հաստատութիւնքն հաւատոյ եւ
պարծանքն Եկեղեցւոյ, որք ցօղով արեան իւ-
րանց մաքրեցին զտիեզերս յանօրէն կռապաշտու-
թեանց. և միշտ հայցեն ՚ի Գրիստոսէ զբաւու-
թիւն տօնողացս անուանց իւրեանց : Արդ՝ մաղ-
թանօք սոցա Տէր՝ խնայեա ՚ի փրկեալ քո Ժո-
ղովուրդս, որ միայնդ ես մարդասէր :

Ճո՛ւր (Որդիքն որոտման) . Տե՛ս յեջ 436 :

Շորակն՝ հանդիպում ըստ ՝-ի յոյնից

Այ. Զհոգիս ծառայից քոց : Տե՛ս յեջ 266 :

Մե՛ծ. Յարուցելոյն ի մեռեա : Տե՛ս յեջ 267 :

Խ՛շ. Սուրբ խաչն օգնական : Տե՛ս յեջ 373 :

Այժմ և միշտ՝ :

Որք հաղորդեցան մարմնոյ եւ արեալն քո տէր, հանգո զհոգիս նոցա ընդ սուրբըս քո քրիստոս աստուած. քանզի գի՛նք սուրբ անբան քո ե՛ն :

Ալէլու՛ . ալէլու՛ : Տէր ո՞վ կացցէ ՚ի խորանի քում, կամ ո՞վ բնակեսցի ՚ի լեառն սուրբ քո :
Որ գնայ ամբիժ , գործէ զարդարութիւն . խօսի զճմարտութիւն ՚ի սրտի իւրում,
Աւետ . ոչո՞ երգ Ռահ գործ . Տե՛ յԷ 41 :

Այ . Արարիչ աստուած : Ի՛ր ո՞ր . յԷ 304 :

Ալէլու՛ . ալէ . Բարձր առնեմ գբեզ Տէր զի ընկալար զիս և ո՛չ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Տէր Աստուած իմկարգացի առ քեզ և բժշկեցեր զիս . Տէր հաներ ՚ի դժոխոց զանձն իմ և փրկեցեր զիս յայնցանէ որք իջանեն ՚ի գուր :

Աւետ . ոչո՞ երգ

Ճանապարհ մոլորելոց : Տե՛ յԷ 39 :

Բ) Ո՛ր կոչեցեր առ քեզ տէ՛ր ըզտիւն գերս ամենայն , ընկալ ըզմեր ը՛զնընջեցեալսն , ՚ի՛ գոգ հայրապետին անբրահամու , ո՞ղորմա՛ծ տէ՛ր փրկիչ եւ

բարերար : Ո՛ր թողո՛ւթեանց ես տը-
ւող աստը՛ւա՛ճ , թո՛ղ ըզմեզրս մեր
ննջեցելոցըն կանող ամենայնի և հը-
գօր . ո՛ղորմա՛ճ : Ո՛ր լուսատու ես տի-
ե՛ղերաց քրի՛ստոս աստըւած լուսա-
ւորեա՛ եւ ըզմեր ը՛զննջեցեալսըն լու-
սով երանաւէտ զըւարթնոցն . ո՛ղոր :

Մեք . Զքեզ հայր յառաջ : Տե՛ս ԵԶ 162 :

Եւ . Այսօր խնդրի պատ : Տե՛ս ԵԶ 393 :

Այժմ և միշտ

Յո՛րժամ առնե՛ս հատուցո՛ւմըն
տէր և սուրբըբ բո՛ պանծե՛սցին ՚ի
քեզ և մե՛զ շնորհեսցե՛ս փրկի՛չ կա՛ն
ի . յանձմե՛ք քումմե՛ :

Ալէլու՛ . ալէ՛ : Աստուած յանուան քում կեցո
զիս և ՚ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած լուր աղօթից իմոց , ունկնդիր բա-
նից բերանոյ իմոյ :

Աւետ . ողո՛ երգ

Ժողովեալքս ՚ի հրաժան՛ : Տե՛ս ԵԶ 37 :

ԲԿ. Քե՛զ վայելի անտուած օրհնո՛ւ
Թիւն, որ յանմատոյց անթոռ անմա՛ւ
Հից փառաբանիս ՚ի բարձունս, զնրն
Ջեցեալսըն յանո՛ւն քո ը՛նկալ յերկ
նային քո սուրբ առա՛գաստ. որ մի
ա՛յնդ ե՛ս մարդասե՛ր: Ո՛ր ունի՛ս
իշխանութի՛ւն մահու և կե՛նաց. յիշ
եա՛՞ զհոգիս ննջեցելոց մերո՛ց, եւ
հանգո՛ ընդ սուրբքս քո՛ ՚ի խորան
քում սիրո՛ղաց. որ մի: Ո՛ր յամենայ
նի՛ ես օրհնեա՛լ տէր, արժա՛նի՛
արա զծառայս քո՛ վերըստի՛ն նորոգ
ման. ՚ի լսե՛լ ըզձայն աստուածային
փո՛ղոյն ընդ առանձ ելանել քոց փա՛
ռացդ. որ մի:

ՄԵՆ. Միւն լուսոյ և ամպ. ՏԵՆ ԿԷ 127.

ԵՆ. Եկա՛յք ժողովուրդք ՚ի տաճարի
փառաց բրի՛ստո՛սի՛, տուք ամենեք
եան օրհնութի՛ւն ՚ի բարձունս:

Քանզի թագաւորն քրիստոս պըսակեաց ըզսա՛ ըսքանչե՛լի փառօք իւրո՛վք, տուք ամենե՛ :

Փառք Հօր և՛ :

Ի՞ սմա և զօ՛րք հրե՛շտակաց դասա՛ւորեա՛լ տօ՛նե՛ն տեա՛ռն, տուք ամենեքեա՛ն օրհ՛ :

Այժմ և միշտ՛ :

Ո՛ր մարմնացւ ՚ վասն մեր աղաչանօք աստուածածնին, քրի՛ստոս՝ յիշեա՛ զնրն ջեցեալսն ՚ի սուրբ անուներդ քո՛, և հանգո՛ զհոգի՛ս նոցա՛ ընդ սուրբըս քո՛ :

Ալէլու՛ . ալէ՛ : Աստուած ողորմեա մեզ եւ օրհնեա զմեզ, երեւեցո՛ զերեսս քո՛ ՚ի մեզ և ողորմեա մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո յազինս ամենայն զփրկութիւնս քո :

Աւետ . ադ երգ

Ա՛ստուած անեղ անժա . Տե՛ յէ 34 .

Գ) . Հա՛յր բա՛րեգուլթ որ գըլթացար ՚ի յազգս ո՛րդւոց մարդկան . առաքե-

ցե՛ր ըզմիածի՛նդ ՚ի՛ փրկութիւն, յիշեա՛ն՞ զհոգիս ննջեցե՛լոց մերո՞ց և հանդո ընդ սո՛ւրբս քո՛ : Ո՛րդիդ միածի՛ն որ յա՛րեարդ ՚ի մե՛ռելոց . ՚ի միւսանդամ գալստեանըն քո՛ յա՛րութիւն մեզ խոստացար . յիշ : Հոգի՛դ ճշմարիտ մըխի՛թարիչ սրգա՛ւորաց . աղաչան՞ք սուրբ անտուածածնին և ամենա՛յն քո՞ց սրբոց յիշ :

Մեշ . Աստուածածին երկն . Տե . յԷ 253 :

ԽԷ . Փայտ կենաց որ փոխ . Տե . յԷ 384 :

Այժմ և միշտ .

Ի խորան քում սի՛րողաց հա՛նգուսցես ըզճանա՛յս քո՛ , և զհոգի՛ս նո՛ցա՛դ անսեսցես ընդ սո՛ւրբս քո . զի՛ մի դարձցի՛ տնանկն՝ անաչեցեալ յա՛ւուրն ահեղ անտենի՛ն :

Ալէլու՛ . ալէ՛ . Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո և դարձուցեր զգերութիւն Յակոբայ : Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ եւ

Ժածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

Աւետ . ադ . երգ

Սմբոսափի՜ն տարերք . Տե՛ս յԷ 42 :

ԳԿ . Լո՛յս 'ի լո՛ւսոյ զմեզ լուսաւորուեա . որ փառօք հօ՛ր հանդերձեալ ե՛ս գա՛յ 'ի դատել զերկիր , անժա՛նաւորեա՛ և ըզմեր ըզնր՛նջեցեալսն անճառ խոստմա՛նց քոց ը՛նդ սուրբըս քո՛ : Հօ՛ր և հոգւո՛յ համա՛գոյակից 'ի տիեզերակա՛ն ահե՛ղ ատենին . անժա : Երկնի և երկրի՛ արգա՛ր դատաւոր . յո՛րժամ հատուցանես ըստ գործո՛ց իւրա՛քանչիւրոց . անժա՛նաւո :

ՄԵՆ . Ամենագովելի և բան . Տե՛ս յԷ 122 :

Եւ . Յաղթող և զնոր օրհն . Տե՛ս յԷ 379 :

Այժմ և միշտ՛ :

Ըզգի՛նս անբան քո յի՛շեա կենանգործող աշխարհի , և հանգստեան՛ն արժանաւորեա՛մ՛ յերո՛ւսաղէմըն վերի՛ն :

Ալէլու՛ . ալէ՛ : Տէր լուր աղօթից իմոց , աղա-

ղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի դարձուցաներ
զերեսս քո յինէն:

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո առ իս
ղունկն քո, յորում աւուր կարդամ առ քեզ,
վաղվաղակի լուր ինձ:

Աւետ. — Կ. երգ

Մե՛րով բնութեամբ. ՏԵ՛՛ ԽԷ 39:

Դ). Գըթա տէ՛ր 'ի հոգի՛ս մեր
ննջեցե՛լոցն և յիշեա՛՛ր ո՛ղորմո՛ւ
թեամբ, քանզի գի՛նք սո՛ւրբ ա՛ր-
եա՛ն քո՛ են, 'ի յո՛րժամ հրաշալի՛
ձա՛յնի՛ւ փո՛ղոյն յա՛ռնեն մեռեալքն
և կա՛ն առաջի՛ ահաւոր քո՛ բե՛՛մի՛ն:
Ջրնկղմեալքրս յահագի՛ն մե՛ղաց
ծո՛վո՛ւս անբեցո՛ 'ի՛ գե՛հե՛նոյն, ըզ
դա՛ւանողըս սո՛ւրբ ե՛րրո՛րդո՞ւթեանդ.
'ի յո՛րժամ: Ջլո՛ւսաւորեալքրս ծնըն-
դեամբ սո՛ւրբ աւանգա՛նին մի՛՛ բար-
կութեամբ խրա՛տեր, և մի սրտմը-
տութեամբ ը՛դ քո՛ վ յա՛նդի՛մա՛ններ.
'ի յո՛րժամ:

ՄԻՆ. Աստուածածին գերա. ՅԵ. յԷ 430.

Եւ Քաւա՛ղա՛ն զօրութեան ը՛գ
խա՛չ քօ ետո՛ւր մեզ քրիստո՛ս. և սո-
վա՛ն յաղթեցո՛ւք անօրէ՛ն թըշնամ-
ւո՛յն : Սա է՛ ակթո՛ւ տէրունեա՛ն և
ի սմա՛ է բազմեալ քրիստոս իրգի՛ն
աստուծո՛յ. և սո : Սա է՛ զէ՛ն յաղ-
թութեան սրեալ արեամբ իրգւո՛յն
աստուծո՛յ, և սո : Սա է սեղա՛ն սրը-
բութեան և ի սմա՛ է պատարագ-
եալ քրիստո՛ս գա՛ռն աստուծո՛յ, եւ
սովա՛ն յաղթեցո՛ւք :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ :

Սա՛ է կարա՛պե՛տ յաւուր գա՛լստեան
փրկչի՛ն. և պսա՛կ պարծանանց հա-
ւատացե՛լո՛ց. և սովաւ :

Այժմ եւ միշտ :

Ընդ հոգւոցն արդարո՞ց կա՞տարե-
լո՞ց, և զհոգի՛ս ծառայի՞ց քոց հան-
գո՞ ընդ սուրբս քօ մարդա՞սէ՛ր :

Ալէ՛ . ալէլու՛ . Մերձեացին խնդրուածք իմ
առաջի քո Տէր , ըստ բանի քում իմաստունն արա
զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր , եւ բանիւ
քով փրկեա զիս :

Աւետ . « Դ » երգ

Խաւար մեղաց հալածե՛ց . Յ․ ԿԷ 38 .

Կ . Հանր ա՛նսկիզբն բարեխնամ
մարդասէր որ ստեղծի՛չդ ե՛ս հոգւոց
և մարմնոց , յիշեա՛ զննջե՛ցեալսն մե՛ր
և հանգո՛ ը՛նդ սո՛ւրբս քո՛ . Ո՛րդի՛դ
մի՛ածի՛ն՝ ո՛ր գթածդ ես ա՛ռ անմե-
նեսեան և խաչի՛ւ և անբամբ զնե-
ցե՛ր ըզքո՛ ժողովուրդս , յիշեա՛ ըզ
գինս անբան քո տէ՛ր և հանգո՛ ը՛նդ
սո՛ւրբս քո՛ . Հոգի՛դ ճ՞մարիտ , որ
աղբիւրդ ես անը՛նսպառելի . և լը՛ցու-
ցի՛չ ամենա՛յն բարութեանց . յիշեա՛
զննջեցեալսն մե՛ր և հան :

Մե . Ըզքեզ աստուածած . Յ․ ԿԷ 82 .

Ե . Սուրբ զխաչ քո շնորհ . Յ․ ԿԷ 178 .

Փառք Հօր. Ա. յժմ և". Տե. յէջ 179.

Ալէլու". Ալէ": Ի խորոց կարդացի առ քեզ
Տէր, Տէր, լուր ձայնի իմում:
Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից ի-
մոց:

Աւետ. աղ. երգ.

Դաւանիմք ընդ սրովբէից. Տե. յէջ 35

Կ Ա Ր Գ

ՅՈՒՂԱՐԿԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Դատեա տէր զայնոսիկ, ոյք. Տե. յէջ 16.

Ես ասացի, 'ի վերանալ յինէն ա-
ւոյւրց իմոց տէ՛ր օ՛գնեա՛ ինձ մի-
ա՛յն մա՛րդասէ՛ր: Զչարչարա՛նս խաչի՛
և մահու յանձըն ա՛ռեր տէ՛ր, օգ. 3
Բարեխօսութեամբ սուրբ աստուա-
ծածնի և մի՛շտ կո՛ւսի. տէ՛ր, օ՛գ:

Ամե՛նասուրբ երրո՛րդ ութեանդ
երկրպագե՛ն զօրք ե՛րկնայինք, Եւ

ստեղծուածք անարատ ձեռացդ փա-
ռաւորելով զտէրութիւնըդ քո հա-
նապագ: Ամենազօր խաչի՛ բո տէր
երկը՛րպպեցուք, ո՛րով բարձե՛ր ըզ
դատակնիք մահո՛ւ քո արարածո՞ցս փա:
Ամէ՛նօրհնեալ աստուածամայր մարի-
ամ. բե՛րովբէական աթոռ արարչին
մերո՞յ, տընօրէնութեա՛ն, զո՞ր երա-
նե՞ն ամէ՛նայն ազինք հա՛նապագ:

Բանն որ ընդ հօր էութ. Տե. յԷ 150:

Յիսուս միածինն անմահու. Տե. յԷ 177:

Տէ՛ր որ ՚ի՛ մէջ լերինն անդբերա-
ցո՛ւցե՛ր զջո՛ւրն ՚ի վիմէ՛ն: Տէ՛ր ՚ի
սը՛րտէ իմմէ հան ինձ արտասո՛ւս ա-
պաշխարութեա՛ն: Չի կեցի՛ց և ա՛-
պաշխարութեամբ ապրեցա՛յց ՚ի հան-
դե՛րձեա՛լ քոց դատա՛ստանա՛ց:

Է՛ ա՛նո՛ւն տեա՛ռն օ՛րհնեալ յա՛յ-
սըմհետէ՛ մինչե՛ւ յա՛ւիտեա՛ն: Է

եղիցի անոն տեանն օրհնեալ յայս-
սըմհետէ՛ մին : Փառանորեալ անոն
տեանն օրհնեալ, յայսմհետէ՛ մին :

Ո՞ք կոչեցե՛ր ըզհե՛ռացեալսն ՚ի
հարսանիս քո՛ միածնին ըմպել զբա-
ժակն իմաստութեան ՚ի ձե՛ռն սրբոյն
գրիգորի՛ . բարեխօսութեամբ սորա
ո՞ղորմեա՞ մեզ աստուած : Ո՞ր գե-
րագոյն քան ը՛զբնութիւն չարչարա-
նօք քո՛ ընտրելոյն, դարձուցեր զմո՛-
լորեալսն ՚ի գի՛տութիւն ճը՛շմարտու-
թեան, բարե : Ո՞ր ՚ի վիրա՛սն ան-
դը՛նդային ջաղիսեր նովաւ զգլո՛ւխ
վիշապին, ՚ի գբի ներքնումն իջմա՛մբ
նորին բարձրացուցեր զմե՛զ ՚ի յեր-
կի՛նս . բարե :

Յարեա՛ր երևեցա՛ր առա՛քելոցն և՛
մե՞զ փրկի՛չ ո՞ղորմեա՛ : Քե՛զ բրի՛ս-
տոսի՛ թագաւորի՛դ անմահի . երկի՛ր-
պագանեմք և զյարութի՛ւնըդ քո փա-

ու աւորեմք : Փանօրք փրկողի՞դ և մի-
ածնի՞դ անուահի, փըլկեա՞մ զժողո-
վուրդս քո՞. զոր ըստացանր պատուա-
կանն արեամբը՞դ քո՞վ սրբո՞վ :

Ա՞ղբուր կենաց բաշխող շնորհաց
հոգի՞դ իջեալ ՚ի բարձանց . զանապա-
կանն պարզեւը՞ս քո՞մ բաժա՞նեցե՞ր
յան աքեանլսն : Ա՞ր ՚ի վերան, ջուրցըն
գողով ստեղծանէի՞ր զանրարածս . իջ-
եալ ՚ի ջուրս աւազանի՞ն ճնանի՞ս
որդի՞ս աստուծո՞յ : Ա՞ր զարդարեալ
նորոգես մի՛շտ ըզնոր քո զե՛կեղեցի .
պէ՞ս պէս շնորհաց քոց պանդեւօ՞ք
փայլի՞ն մանկո՞նք սորս :

Ի բեզ եմք ապաւինեալ . Տե՛ս ԵԷ 178 .

Էջ միածինն ՚ի հօրէ և . Տե՛ս ԵԷ 318 .

Այժմ եւ միշտ :

Ընդ սուրբըս քո դասեա՛մ, և ընդ
անրգանրոն պըսակեա . ՚ի տեղի՞ն անկե-
լոց հրե՛շտակաց ըզնը՛նջեցեալսըն

մեր կա՞րգաւորեա՛ւ. որ ո՞ղորմա՛ծդ ես
յամենայնի՛ւ :

Քարոզ և Վասն ՚ի վերուստ » Դե- յեջ 52.
Աղօթք. Գիրք և ոչ»

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս

Ալէ. ալէ. Չայնիւ իմով ես առ Տէր կարդա-
ցի, ձայնիւ իմով առ Աստուած և նայեցաւ առ իս :
Աւետարան: Աղ- Քարոզ. «Վասն ուղղելոյ, Տե» յեջ 53 :

Աղօթք և ոչ» Երգ :

Նըստեալ կանանցն իւղա . Տե» յեջ 40 .

Արարիչ և մարդասէր . Տե» յեջ 44 .

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԿԱՐԳ ՆՆՁԵՑԵԼՈՅ

Գ՛ւ. Բանդ աստուա՛ծ որ ՚ի ծո՞ց
Հօր վասըն մերո՞յ փրկութեանն ՚իյերկ-
նից խոնարհեցար, զի զմեզ նորոգես-
ցես ի կեանս. աստը՛ւած Հա՛րցըն մե-
րո՞ց : Որ Հանդերձեալ ես գա՛լ փա-
ռօ՞ք Հօր զարթուցանե՛լ ըզննջե՛ցեալ-
սըն ՚ի սուրբ անունըդ քօ. նո՞րոգե՛ա

և ըզմեր նընջեցեալսն . աստ : Անմա-
հուլթեա՛նց տըւող քրիստոս և պա՛ր-
գեւիչ կենդանո՛ւթեան , ՚ի միւսան-
գա՛մ գալստեանն և յաշխարհական
ատենին թո՞ղութիւն շնորհեա մեր
նը՛նջեցելոցն . աստուած : Որ նստի՛
ընդ աջմէ հօ՛ր ծընողի իւրոյ և մար-
դասիրապէ՛ս խընամէ՛ զարարածս ,
բա՛րձր արարէ՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն :
Որ զհողացեալ բնութիւն մա՛րդկան
նորոգէ՛ իւր աստուա՛ծութեամբն ,
և՞ կենագործէ ՚իկեանս անմահ . բա՛րձ .
Լեառըն վիմածի՛ն , աղբիւր յորդա-
ռատ , բա՛րունակ ծաղկեալ . այգի վա-
շելո՛ւչ , սրովբէ հողեղէն . բաբուն-
ւոյ բանի՛ն , տուն տնօրէնութեա՛ն ,
տաղաւար հոգւոյն , առ ծնեալն ի՛
քէ՛ն միշտ բարեխօսեա անդա՛դար
հայցմամբ շնորհել զթողո՞ւթի՛ւն մեր
նը՛նջեցելոցն : Փափկո՞ւթեան դրախ-

տի՛ն բացող բանալի , քրի՛ստոսի բարձո՛ղ նմանող երկնից , սափո՛ր ոսկեղէ՛ն լի մանանայի՛ւ , գաւազան ծաղկեա՛լ յարմատոյն յեսեսայ , տաճա՛ր լուսոյ մայր , առ ծնեալն ՚ի քէ՛ն : Յօղքաղցրածաւա՛լ , ցանկալի զըւարթնոցն , նիւթեղէն սրովբէ՛ . գեղ մարգարտափա՛յլ , հիմն եկեղեցւոյ . մաքուր աղաւնի՛ . ամպ հովանաւոր սուրբ կոյս մարիամ . առ ծնեալն :

Ո՛վ պահապան որ ծա՛ գեցար յեղեմայ , նշան յաղթութեա՛ն ընդդէմ աներեւոյթ թ՛ շնամուո՛յն : Դու փակելոյ դրախտի՛ն . բացող եւ առաջնորդ աւազակին . որ զբոցեղէ՛ն սուրըն կապտեա՛ց անեղին հրամանա՛նալ :

Փառք Հօր և Որդւոյ :

Քեւ ցնծա՛ն ըստորայինքս ամենայն ՚ի մի՛ւսանգամ քո գալստեանն . և յա-

Լէ՛ժ գուարճանա՛նն դասք անմարմ
նոցն առ էի՛ցս :

Այժմ և միշտ և :

Ըզգի՛նս անրեան քո յի՛շեա կենանգոր-
ծո՛ղ աշխարհի, և հանգստեանն արժա-
նաւորեա՛ն յերո՛ւսաղէ՛մն վերի՛ն :

Գիրք Լ - 40 Սաղմոս

Ալէ . ալէ : Բարձր առնեմ զքեզ Տէր , զի ըն-
կալար զիս և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ
յիս :

Աւետարան Լ - 40 Բարող

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝ զՏէր ա-
ղաչեսցուք :

Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան յան-
ցանաց սորա և մեր . զՏէր աղ :

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանստուեր օթեանս
զոր պատրաստեաց որդին միածին ՚ի տան հօր
իւրոյ , զՏէր աղ :

Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն , եւ
վերանալ ընդ առաջ Փրկչին , զՏեր ա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջակողմեան
դասուն . զՏէր ա :

Եւ ևս միա : Զանձինս մեր . Ողորմեաց :

Աղօթք և «դ» Երգ :

Ժողովեալքս 'ի հրաժարումն	Տե- յէլ 37
ի վերինն Երուսաղէմ	» » 45

ՃԱՆԱԳԱՐՀԻ ԿԱՐԳ

Ջարհուրեալ դողացաւ	Տե- յէլ 203
Այսօր երևումն մեծի,	» » 383
Անկանիմք առաջի քո	» » 57
Որ փափաքելի տենջ .	» » 391
Կենդանարար Աստուած	» » 300
ի գիրկս առեալ ծերունւոյն	» » 135
Ապաւինեցաք 'ի խաչ	» » 393
Ճանապարհ և ճամարտութիւն	» » 156
Աստուածածին անարատ	» » 50

Այ. Որ անճան ու տնօրէ՛ն ու լծեամբ
 'ի՛ փրկութի՛ւն անգգի՛ մա՛րդկան խո-
 նարհեցա՛նք բա՛նդ ա՛ստը՛ւած , այսօր
 հանգո՞ւմ և ը՛զմեր ըզնրնջե՛ցեալսն
 ը՛նդ սո՛ւրբը՛ս քո , ո՛ր միա՛յնդ ե՛ս
 մա՛րդանե՛ր : Որ անչարչարե՛լիդ մա՛ր-
 մնով ե՛կիր կամա՛ւ 'ի՛ ճա՛րչա՛րանս ,
 և՛ 'ի խաչի՛ն բե՛ւե՛ռե՛ցար հեղե՛ր
 զարի՛ւնդ 'ի՛ փը՛րկո՛ւթիւն , այս : Որ

Թաղմամբ երեքօրեայ ըզբռնու
Թիւն մահո՛ւ լո՛ւծեր, և կոխեցեր
զիշխանն մահու եւ վերածեր ըզ
նը՛նջեցեալն. այսօր : Որ հրաւիրե
ցեր շահմահո՛ւ վթիւն զանգրս մարդ
կան, ա՛նմահու թեանց բաշխօղ քը
րի՛ստոս անաչանօք ա՛ստուա՛ծ ամ
նին, այսօր հան :

Դ) . Տեսեալ ըզբեզ մահո՛ւ լո՛ւ
լո՛ւծան. և դըժո՛խոց սարսեայ դո՛ւ
ղան ի՛ն ո՞ր ըզմահ մահո՛ւ ծանու
ցեր մահ : Որ հո՛գւովըդ քո՛ւ վ սը՛ր
բո՛վ ծանուցա՛ր քո արա՛րա՛ն ծոցս, որ
է՛նդ և ե՛ճօսդ, ե՛ւ է՛դ ա՛ստը
ւա՛ծ : Հովանացեայ սուրբ հոգւոյն
ի վերայ քո՛ սուրբ կոյս մարի՛ւմ . որ
ծը՛նա՛ր մարմնօրձի՛վ ըզբանն ա՛ս
տը՛ւա՛ծ :

Դ) . Ո՞ր յանէից ստե՛ղծող զո՞ւր
յից արարչա՛ն կից հօ՞ր բանդ ա՛ստը՛

լած, թողութիւն շնորհեա՛ն ննջեցե-
լո՛ց քո՛ց ծա՛ռա՛յից. յորժամ գաս
դա՛հ՛ տել զոր անա՛րատ ձե՛ռօք ստե՛ղ-
ծե՛ր: Ո՞ր ՚ի հօ՛րէ՛ ա՛ռա՛քե՛հ՛ ցա՛ր
և մարմնա՛ցա՛ր ՚ի՞ սուրբ կո՛ւսէն.
Թողութիւն շնորհ. Ո՞ր ՚ի խաչի՛ն ա՛ն-
շը՛նչա՛հ՛ ցար զմահու յուժե՛րզ ի՞շխա-
նո՛ւթիւն. Թո: Ո՞ր պըսակի՛չդ ե՛ս
քո՛ց սը՛հ՛ րբոց, և ա՛նվախճա՛ն բա՛ր-
եա՛ց բա՛շխոց. Թողութիւն շնորհեա՛

Յ). Ահազին է՛ օ՛րըն դատա՛ստա՛-
նին, և՛ դո՛ղո՛ւմն առաջի՛ բե՛մի՛ն,
սարսափի՛ն հրեշտա՛ կք սանսանի՛ ե՛ր-
կիր. զննջեցեալսը՛ն մե՛ր մի անտե՛ս
ա՛ռներ յահազին ա՛ւո՛ւրըն դատա՛ս-
տա՛նին բա՛րեխօսութեա՛մբ. սո՛ւրբ
ա՛ստուա՛ծա՛ ծնի՛ն: Բանին դրու՛ք
ե՛րկնի՛ց բարբառի՛ն հրե՛շտակք. բա-
նին գերեզմա՛նք բորբոքի՛ գե՛հեա՛ն.
ըզնընջեց: Գա՛լարին ե՛րկի՛նք ձրպէս

մահ գահ դալթ. գերագոյն գոչէ՛ փո՛ղ
գաբրի՛էլեան. գերապանծ լուսո՛վ
զանճարի՛ն անդարքն. ըզնրն :

Դ. Անբսկիզբն աստուած սկիզբն
արարչութեան, ՚ի հողո՛յ ստեղծէր
ըզմարդն առաջի՛ն, գործել և պահել
յանպատում ՚ի կեանս. իսկ ՚ի ստուն
գանե՛լ հրամանի բո տէ՛ր. ըզվըճի՛ռ
մահո՛ւ ՚ի վերայ եդեալ, հող էիր
անդրէ՛ն եւ ՚ի հող դարձցի՛ս. եւ
այժմ անդաչե՛մք զստեղծողդ անմենից.
ընկալ և՛ հանգո՛ զհրաժարեալ հոգիս
յեօթնաստեղեան լուսե՛ղէն խորանս,
ուր ժողովքն են սը՛րբո՛ցն ՚ի խաղա՛
լութեան, հոգւով հեզո՛ւթեանմք
յե՛րկնի՛ց բարութի՛ւնսն : Ոսկի՛ եդ
եանյս անպիտանացա՛յ, գեղեցկայա՛ր
մար շինուածոյս բակտո՛ւմն. իմաս
տունըս յիմարեցա՛յ, ՚ի յալեաց մե՛
ղահց յոր ընկը՛ղմեցա՛յ. և այժմ. կո.

չողն եհասս վերին կոչողի՛ն, կոչնա-
տէրն անհեղ կոչողն անհաւո՞ր. դա-
տաւորն անաչա՞ռ դատաստանն ար-
դա՞ր. հրեշտակք անողո՞րմք դատին
զմեղաւո՞րս. եւ այժմ :

Կ Ա Ր Գ

Հ Ա Ր Ս Ա Ն Ե Ա Ց

Ն Շ Ա Ն Ի Օ Ր Հ Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Բ). Այսօր նշանն սո՞ւրբ խա՛չին ՚ի՛
յե՛թմ ՚րկրի՛ երե՛թեալ օրհնե՛թե՛
ցէ՛ք և՛ բարձր արարե՛ք զնա՛ յա՛-
ւի՛տեան :

Նշանաւ ամենայաղթ. Տե. յԷ 387.

Ի յամուլ երկրէ այսօր բուսաւ մեզ
բարեբե՛ր բո՛յսը՛ն բարձի. շուշան հով-

տանց ծաղիկը՝ ն դանշտանց միամայրըն
մարիամ արմատ տնկոյն անմահո՛ւ
[Ժեան. աղաչանօք սոցա՛ խնայեա՛
'ի՛ մե՛զ :

Քարոզ. Ս. Խաչիւս : Աղօթք. Պահպանիչ. Լայն :

ՀԱԼԱԻԻ ՕՐՉՆՈՒԹԻՒՆ

Զբրիստոս [Ժագաւորն. Տե. յԷ 176 :

Այսօր երկնայինքն ու. Տե. յԷ 309 :

Որ գմիաբանեալսն յաշտարակին
բաժանմամբ լեզուացըն քակեաց. այ-
սօր ըզբաժանեալ լեզուս ազգաց մի-
աբանեաց դարձեալ 'ի սուրբ վերնա-
տունն. ամենայն հոգիք օրհնեցէ՛ք
զհոգին աստուծոյ : Ո՛ր էջ հոգին
տեառն ե՛ւ առաջնորդեաց երկոտա-
սան ցեղիցն ի՛սրայէլի՛ 'ի յա՛նապա-
տին. այսօր երկոտա՛սան առաքելոցն
առա՛ջնորդէ՛ 'ի յաւետարանն. ամե-

նայն հողիք օրհ : Որ ելի՛ց հողին տեառն զբե՛սելիէ՛լ ճարտանրապետ խորանին . այսօր շինէ զմանրդիկ խորա՛ն սուրբ երրորդութեան . ամեն :

Ուրախ լեր մայր լուսոյ մարի՛ամ . երկիր բանաւոր արե՛գականն օթա՛ւրան . լեր բարեխօ՛ս վասն անձա՛նց մերոց : Խընդան տաճար բանի՛ն աստու՛ծոյ . բարձող տը՛րտմութեան նախամօրն ե՛ւայի , լեր բարեխօ՛ս : Յընծա՛ իմա՛նալի՛ արե՛ւելք . քանզի բե՛ւ ծագեաց մեզ լո՛յս երե՛սաց բըրի՛ստոս . լեր բարեխօս :

Ի՞ վերայ վիմի՛ հաւատոյ շի՛նե՛ցեր ըզքո՞ սուրբ զե՛կեղեցի . ըզսան պահեան՝ ի խանդաղութեան : Ո՞ր շնորհեցե՛ր ողորմութիւն ի բնա՛կարանըս հրե՛շտական և՛ մարդկան քաւարան . տուր սըմա զա՛նշարժ քո՞ զխանդաղութի՛ւն : Ի՞ տաճարի՛ փառանց սըր-

բոլոր թեանքն քո բեզ երգեն մանկունք .
տուր սոցա զառանտ քո զո՞ղորմութիւն :

Կոմ. — «Օրհնեցէք մանկունք» . Տե. յԷ 357 :

Փառք Հօր և : Այժմ և միշտ :

Սիրո՞յ անմահ փեսային եղե՛ր դո՛ւ
մայր մա՛րիամ . բարե՛խօսեա վասըն
մեր ՚ի յայնմ աւուր ահեղի՛ն :

Աղօթք . Սուրբ խաչիւս : Պահպանիչ . եւայլն :

Պ Ս Ա Կ Ի Օ Ր Հ Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն

ԳԿ. Նա՛յեա՛ն ՚ի՛ մեզ և՛ ո՞ղորմեա
մեզ քրիստոս , ո՞ր ո՛ւնիս բա՛զում գը՛
թութիւնն : Ա՛յ հա՛յրդ ե՛ս որբոց և՛
դա՛տաւոր այրեա՞ց քրիստոս . ո՞ր ո՛ւն :
Այր պըսակի՛չդ ես սրբոց . լո՛ւր եւ
մե՞զ աղօթիւք սոցա՞ քրիստոս . ո՞ր :

Մայր և կոյս անղախին քրիստո՞սի
ո՞ր բարեխօսդ ես մի՛շտ աշխարհի՛ .

բե՛զ երանե՛ն ամե՛նայն ա՛ղի նք :
Մաքո՛ւր աղանի՛ և հա՛րսն երկնի՛ց
մարիամ՝ տաճա՛ր և աթո՛ռ աստու՛-
ծոյ բանի՛ն . բե՛զ երանեն : Քե՛ հա-
ճե՛ցան իմանալի՛քն ընդ հողե՛ղէնքս ,
և՛ բե՛ւ մերձեցա՛ք ՚ի փա՛յտըն կե-
նաց . բե՛զ երանե՛ն :

Յաղթող և գնոր օրհն . Տե՛ յեջ 379 :

Ժամանոր . Զխաղաղութիւն : Տե՛ յեջ 322 :

Ճշմ. Ուրախ լեր սուրբ . Տե՛ յեջ 315 :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ : Այժմ և միշտ :

Ուրախ լեր բերկրեալդ . Տե՛ յեջ 316 :

Սուրբ Աստուած , սուրբ և հզօր , սուրբ եւ
անմահ՝ որ մարմնացար վասն մեր ողորմեա մեզ :

Ք Ա Ր Ո Ջ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհէ՛ւ եւ
հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ զՏէր աղա-
չեսցուք :

Վասն ամենայն սուրբ եւ ուղղափառ եպիս-
կոպոսաց զՏէր աղա՛ :

Վասն հայրապետին մերոյ Տեառն (այս անուն)
կենաց եւ փրկութեան հոգւոյ նորին զՏէր ա՛ :

Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝ սարկաւա-
գաց՝ դպրաց եւ ամենայն ուխտի մանկանց եկե-
ղեցւոյ զՏէր աղա՛ :

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց եւ աստուա-
ծասէր իշխանաց՝ զօրավարաց եւ զօրաց նոցին
զՏէր աղաչեա՛ :

Եւ ևս միա՛ : Զանձինս մեր : Ողորմեաց :

Գիրք Ե — Դ —

Ալէ՛ : ալէ՛ : Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ
ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պսակեալ :

Ս. Աւետարան : Հաւատամք : Տե՛ս յէջ 76 :

Բրշ. Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր : Տե՛ս յէջ 53

Աղօթք Ե — Դ — Շար .

ԲԿ. Ո՛վ երանելիդ ամենեցուն
տիե՛ղեբրական իշխան՝ նութեամբ ըն-
կա՛լար ՚ի քրի՛ստոսէ՛ ը՛զլժա՛մ գ պար-
ծանաց : ո՛վ սը՛մբատ մեծ թագա՛ւ-
ւո՛ր՝ վասը՛ն մեր բարեխօ՛սեա առ
թագաւո՛րն երկնա՛ւոր : Որ բոյի՛ն
սուրբ աղօթի՛քըդ վանե՛ցեր ըզլժըշ-

նամին, կոխելով ըզսատանայ ընդ
երկնայինս ըսըն դասեցար. ո՞վ ա՛բ-
գար մեծ թագաւո՞ր վա : Ուստի եւ
մեք հաւանտացեալքս տօ՛նեմք զձե՛ր
յիշատակս, օրհնո՞ւթիւն առա՛քելով
ըզձեզ պրսակողին. ո՞վ տը՛րդատ մեծ
թագաւո՞ր եւ աշխէն մեծ թագուհի՛,
վասն մեր բարեխօ՛սեցէք առ թագա-
ւորն երկնաւո՞ր :

Ի լռանն սոյնս «Արեգականն արդար. Տե՛սել 108 :

Կ Ա Ր Գ Թ Ա Գ Վ Ե Ր Ա Յ Ի

ԳԿ. Ա՛յսօր մարտի՛րոսա՛ց դասքնն
ցնծացեալ բերկրին ընդ առաջ տեա՛-
ռըն քրիստոսի՛ որդւո՛յն աստուծո՛յ :
Ձայն ՚ի՛ յերկնից վը՛կայեալ ասէ . եւ
կայք օրհնեալքք հօր իմո՛յ, ժառան-
գորդք երկնի՛ց խորանա՛ցն : Լըցէք
ըզտեղի անկելոցն անպստամբողական

Թշնամու՞յն, որ 'ի՛ յերկնից վա՛յր
անկեա՛լ :

Մայր և կոյս աղախին . Տե- յԷ 403.

Յաղթող և զնոր օրհն . Տե- յԷ 379,

Փառք Հօր և Որդւոյ . Այժմ և միշտ .

Անթառամ պսակըն ձե՛զ աւա՛նդ-
եալ մընայ քա՛ն զականըս պատուա՛ւ-
կանս գերա՛գոյն հրաշիւք . ո՛րք վա՛ն-
եալ ըզթ՛շնամի՛ն խո՞րտակեցի՛ք :

Գիրք . Աւետարան ե- ադ . Բարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց . ընկալ-
ցի զխնդրուածս սրտից մերոց , թողցէ զյանցանս
մեր՝ ողորմեսցի 'ի վերայ մեր :

Ազօթք մեր եւ խնդրուածք յամենայն ժամ
մտցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա :

Եւ նա տացէ մեզ միաբան միով հաւատով եւ
արդարութեամբ վաստակիլ 'ի գործս բարեաց :

Ձի զողորմութեան զչնորհն իւր արասցէ 'ի վե-
րայ՝ մեր Տէրն ամենակալ , կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Ազօթք . Ս . խաչիւս . Պահպանիչ :

Յ Ո Ւ Յ Ա Կ Գ Լ Խ Ո Ց

	Էջ
Կարգ Սովորական ժամերգութեան	1
» Ս. Մննդեան ճրագալուցի առաւօտեան ...	50
Կանոն » » երեկոյեան	71
» » առաւօտուն	79
» Ս. Մկրտութեան Բրիստոսի՛.....	102
» Տեառնընդառաջի նախորդ երեկոյի	130
» » առաւօտու	136
Կարգ Տօնի սրբոց Վարդանանց	142
» Բուն բարեկենդանի	146
— Երգք արևադալի	151
Կարգ Կիւրակէից մեծի պահոց	157
Կանոն նախորդ երեկոյի Մաղկազարդի	169
Կարգ Մաղկազարդի առաւօտեան	171
» » երեկոյեան	483
» Աւագ Հինգշաբթի առաւօտեան	191
» » » երորդ ժամու	201
» » » կիսաւուր	208
» » » երեկոյեան	221
Կանոն Աւագ ուրբաթու գիշերի	217
Կարգ » » կիսաւուր	241
» » » երեկոյեան	246
Կանոն Մեծի շաբաթու առաւօտեան	240
Կարգ » » երեկոյ. ճրագալոյց Մատկի	257
Կանոն Ա. աւուր սրբոյ Չատկի	262
Կարգ Բ. » » »	285
» Գ. » » »	287

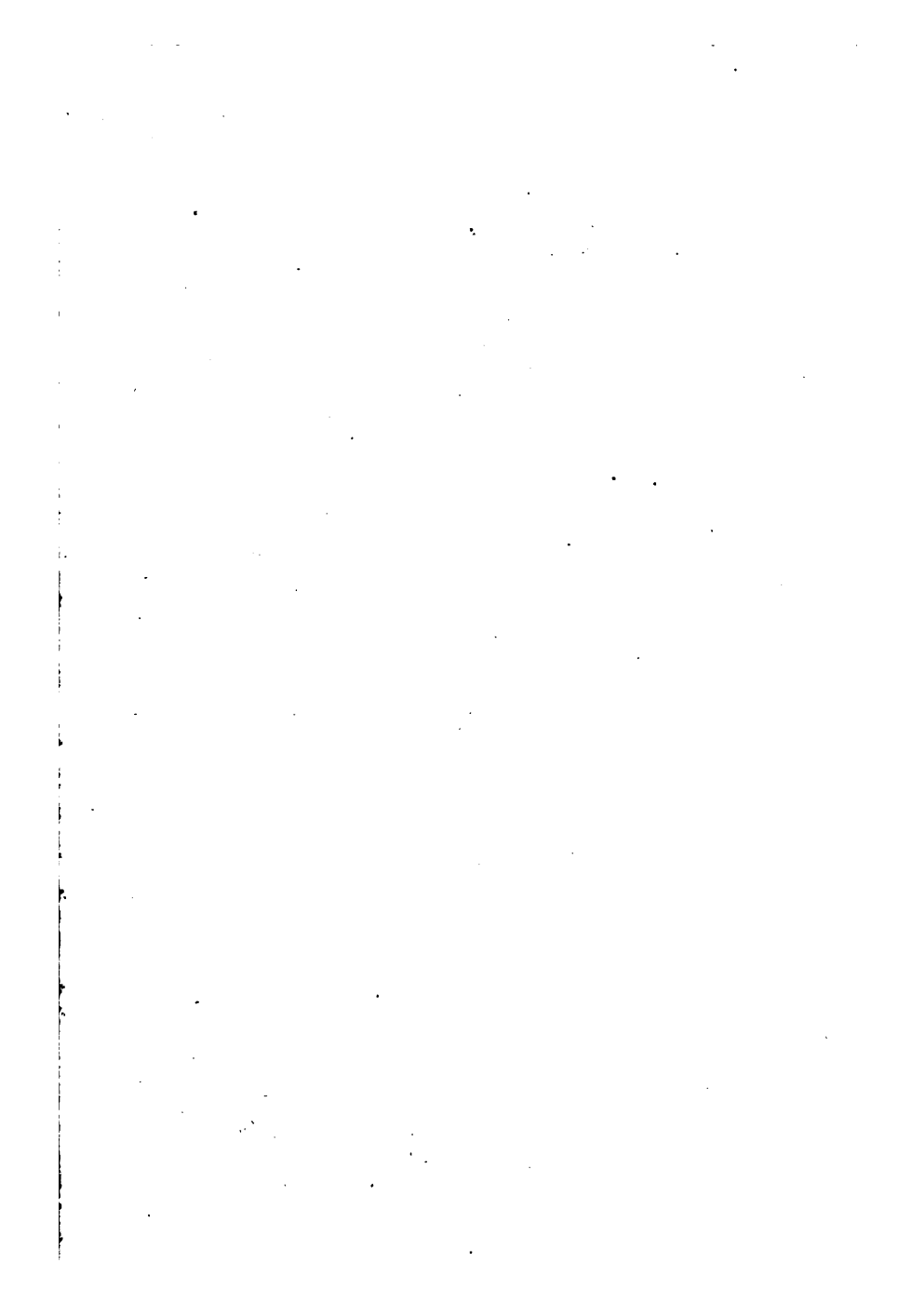
	Էջ
Կարգ Շաբաթ երեկոյից Յինանց	290
» Տօնի Համբարձման Տեառն	292
Կանոն Նախորդ երեկոյի Հոգեգալստեան	299
Կարգ Առաւօտու »	302
» Է. առուր երեկոյի »	312
Կանոն Նախորդ երեկոյի տօնի Կաթ. Եկեղեցւոյ	315
Կարգ Առաւօտեան » » »	317
» Շաբաթ երեկոյից սովորական առուրց.....	324
» Յարութեան կիւրակէից	329
Կանոն Գիւտի նշխարաց Ս. Լուսաւորչին մերոյ....	335
» Նախորդ երեկոյի Վարդավառի	351
Կարգ Վարդավառի առաւօտեան.....	352
» » Բ. առուր.....	357
» Շողակաթի Ս. Էջմիածնի	359
Կանոն նախորդ երեկ. Վերափոխմ. Ս. Ածածնի.	362
Կարգ Վերափոխման Ս. Աստուծածնի առաւօտեան	369
» » » Բ. առուր	371
Կանոն Նախորդ երեկոյի վերացման Ս. Խաչի.....	373
Կարգ Վերացման Ս. Խաչի առաւօտեան	374
» » » երեկոյեան.....	380
Կանոն Վարագայ Ս. Խաչի	387
» Գիւտի սրբոյ »	389
» Մենդեան Ս. Աստուածածնի.....	395
» Սրբոց Հրեշտակապետացն	401
» Սրբոյն Յակոբայ Մծբնայ Հայրապետին.....	409
» Սրբոցն Դաւթի մարգարէին և Յակոբայ	415
» Սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային.....	419
» Սրբոց առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի.....	427
» Սրբոցն որդւոցն որոտման	433

	Էջ
Կարգ. Հանգստեան շարականաց ըստ ութ ձայնից	439
» Յուդարկաւորութեան ննջեցելոց դա՛ն	449
» » » Եկեղեցւոյ	453
» » » Գանադարնի	457
» Հարսանեաց. նշանի օրհնութեան	461
» » Հալաւի »	462
» » Պսակի »	464
» » Թագվերացի »	467

Վ Ր Ի Պ Ա Կ Ք

Էջ	Տ-ը	Սիւ-ւ	Ու-ղիւ
10	6	Աստըծոյ.....	Աստուծոյ
16	14	Ի խաւարի	Ի խաւար
28	20	յին	յիս
49	13	զգին.....	զգինս
60	11	դախս	բարութեանց, աղբիւր եւ
96	10	80.....	74
110	18	ածուկ.....	անձուկ
245	4	238.....	239
248	4	238	239
272	22	դախս.....	262
287	19	տուն.....	տուն
295	22	իշխանք	իշխանք
296	3	համբարցձին.....	համբարձցին
321	12	Աւետարան. ապա	Աւետ. ապա Հոգւոց
347	14	90.....	99
874	14	22	221
385	17	362.....	239
427	18	Ի վերուստ	Ի վերուստ
438	1	ըլուսոյն.....	ըլուսոյն
439	12	իւրանց.....	իւրեանց
441	8	162	126

UNIVERSITY OF MICHIGAN

6741